

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 273

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

50 tomas

2007 m. lapkričio 15 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys	Puslapis
	IV <i>Pranešimai</i>	
	EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI	
	Audito Rūmai	
2007/C 273/01	Audito Rūmų 2006 finansinių metų metinė biudžeto vykdymo ataskaita su institucijų atsakymais	1

LT

Kaina: 38 EUR

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

AUDITO RŪMAI

Vadovaudamiesi EB sutarties 248 straipsnio 1 ir 4 dalimis bei 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento, iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006, 129 ir 143 straipsniais,

Europos Bendrijų Audito Rūmai 2007 m. rugsėjo 27 d. posėdyje priėmė

2006 finansinių metų metinę biudžeto vykdymo ataskaitą.

Ataskaita kartu su institucijų atsakymais į Audito Rūmų pastabas buvo perduota institucijoms, atsakingoms už sprendimo dėl biudžeto įvykdymo priėmimą, bei kitoms institucijoms.

(2007/C 273/01)

TURINYS

Puslapis

Bendrasis įvadas	5
1 skyrius. – Patikinimo pareiškimas ir patvirtinanti informacija	7
2 skyrius. – Komisijos vidaus kontrolės sistema	27
3 skyrius. – Biudžeto valdymas	51
4 skyrius. – Pajamos	61
5 skyrius. – Bendra žemės ūkio politika	77
6 skyrius. – Struktūrinės politikos	119
7 skyrius. – Vidaus politika, įskaitant mokslinius tyrimus	137
8 skyrius. – Išorės veiksmai	153
9 skyrius. – Pasirengimo stojimui strategija	167
10 skyrius. – Administracinės išlaidos	185
11 skyrius. – Finansiniai instrumentai ir bankininkystė	203
I priedas. – Finansinė informacija apie bendrąjį biudžetą	I
II priedas. – Nuo 2002 m. Audito Rūmų patvirtintos ataskaitos ir nuomonės	XVII

BENDRASIS ĮVADAS

0.1. Šis dokumentas dėl 2006 finansinių metų apima Audito Rūmų 30-ąją metinę ataskaitą apie ES bendrojo biudžeto vykdymą. Metinė ataskaita apie Europos plėtros fondus yra pateikta atskirai.

0.2. Metinės ataskaitos apie ES bendrojo biudžeto vykdymą struktūra šiuo metu yra tokia: 1 skyrius – patikinimo pareiškimas; 2 skyrius – Komisijos vidaus kontrolės sistema; 3 skyrius – pagrindinės pastabos apie biudžeto valdymą; 4–10 skyriai – pajamos ir iš įvairių biudžeto skyrių, atspindinčių finansinės perspektyvos antraštines dalis, finansuojama veikla ir 11 skyrius – finansiniai instrumentai ir bankininkystė. Komisijos (ar atitinkamai kitų ES institucijų) atsakymai pateikti kartu su ataskaita.

0.3. Pajamoms ir svarbiausioms išlaidų sritims skirtus skyrius sudaro šios pagrindinės dalys:

- išsami patikinimo pareiškimo srityje atlikto audito rezultatų analizė pateikta specialiųjų įvertinimų forma,
- tolesnių pažangos, įgyvendinant Audito Rūmų ir biudžeto valdymo institucijų rekomendacijas, parengtas ankstesnių auditų pagrindų, peržiūrų rezultatai,
- specialiųjų ataskaitų, kurias Audito Rūmai paskelbė po to, kai buvo paskelbta paskutinė metinė ataskaita, sąrašas.

0.4. Specialieji įvertinimai yra atliekami remiantis pagrindinių pajamų ir kiekvienos išlaidų srities priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo įvertinimu bei Audito Rūmų atlikto operacijų testavimo rezultatais. Bendras Audito Rūmų atliktas visų šių sudėtinių dalių įvertinimas yra 1 skyriuje pateikto patikinimo pareiškimo pagrindas. Jame nuo šiol teikiami Audito Rūmų atlikto priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo įvertinimo suvestinė lentelė bei klaidų dažnis kiekvienoje biudžeto srityje. Be to, 4–9 skyrių prieduose yra pateikti duomenys, kuriais buvo remiamasi vertinant ES biudžeto finansų valdymą bei užtikrinant tolesnę priežiūrą.

0.5. Kaip Audito Rūmai ne kartą pažymėjo, pagrindinė Bendrosios biudžeto valdymas pirmiausia priklauso nuo to, ar Komisija ir valstybės narės naudoja veiksmingas ir adekvačias vidaus kontrolės sistemas. Savo metinėse ataskaitose Audito Rūmai pripažino, kad per pastaruosius keletą metų Komisija dėjo pastangas skatinama ir taikydama tobulesnes kontrolės ir valdymo procedūras. 2006 finansinių metų metinėje ataskaitoje laikomasi tos pačios tendencijos: joje pabrėžiama pasiekta pažanga – kartais reikšminga – ir išryškinamos didelės išlaidų sritys, kuriose padėtis ir toliau lieka nepatenkinama.

0.6. Didžiausia pažanga pasiekta žemės ūkio srityje, kur Audito Rūmai atlikę skaičiavimus nustatė žymų bendro klaidų lygio operacijose sumažėjimą, nors šis lygis vis dėlto išlieka šiek tiek aukštesnis nei reikšmingumo riba. Šis sumažėjimas rodo, kad toliau efektyviai veikia (ten kur tinkamai taikoma) Integruota administracinė ir kontrolės sistema ir kad įdiegta bendros išmokos schema taip pat turi poveikį.

0.7. Nepaisant minėtos pažangos, Audito Rūmų atliktas kitų bendros žemės ūkio politikos išlaidų sričių, struktūrinių priemonių ir vidaus politikų auditas rodo, kad sudėtingos taisyklės, neaiškūs tinkamumo finansuoti kriterijai ir painūs teisiniai reikalavimai turi didelės įtakos operacijų teisėtumui ir tvarkingumui. Šiose srityse, kurios sudaro didelę biudžeto dalį, paraiškų atlyginti išlaidas patikros, kurių metu daugiausia remiamasi paramos gavėjo pateikta informacija, daugeliu atvejų yra nepakankamos skaičiaus ir aprėpties požiūriais, be to dažnai būna netinkamos kokybės.

0.8. 2006 metais buvo priimtas iš esmės pataisytas Finansinis reglamentas. Be to, buvo patvirtinti sugriežtinti sektorių reglamentai, iš dalies susiję su 2007–2013 metų laikotarpiu. Šiais pakeitimais buvo siekiama supaprastinti sistemas ir procedūras tuo pat metu sugriežtinant kontrolės priemones. Tuo būdu per ateinančią laikotarpį jie gali prisidėti prie geresnio biudžeto įvykdymo. Savo nuomonėmis Audito Rūmai prisidėjo prie šių įvairių procesų, kurių įgyvendinimą jie ketina įdėmiai stebėti. Be to, Audito Rūmai įvertino, kaip Komisija įgyvendina savo 2006 metų pradžioje priimtą veiksmų planą kuriant integruotą kontrolės sistemą ir priėjo išvados, kad šio plano poveikis taps akivaizdus ko gero tik per vidutinį ar ilgalaikį laikotarpį.

0.9. Kaip pažymėta 1 skyriuje, Audito Rūmai nustatė nuolatinę pažangą Komisijai vykdant 2005 metais pradėtą svarbią ir sudėtingą užduotį – įdiegti kaupimo principu grindžiamą apskaitą. Tačiau kai kurie trūkumai kartojasi, ypač informacijos apie išankstinį finansavimą ir neapmokėtas sąskaitas faktūras registravimo ir apdorojimo lygmenyje.

0.10. Pastaruoju metu įvyko reikšmingų pokyčių – nuo šiol valstybės narės privalės teikti atliktų auditų ir gautų deklaracijų metines suvestines, kai kurios valstybės narės savo iniciatyva skelbia nacionalines deklaracijas, o kai kurios nacionalinės audito institucijos rengia audito ataskaitas apie ES lėšų valdymą. Nacionalinės deklaracijos paprastai naudojamos atsiskaityti nacionaliniams parlamentams. Jos gali būti svarbios Komisijai, kai ši vykdo bendrus biudžeto valdymo įgaliojimus ir ypač savo priežiūros prievolę. 2007 metų liepos mėn. Nuomonėje Nr. 6/2007 Audito Rūmai mano, kad tinkamai įgyvendinus visus šiuos elementus, ES lėšų valdymas ir kontrolė valstybėse narėse galėtų pagerėti. Nuomonėje taip pat išvardytos sąlygos, kuriomis šie elementai galėtų duoti pridėtinę vertę ir kuriomis Audito Rūmai galėtų juos panaudoti atsižvelgę į tarptautinių audito standartų reikalavimus.

1 SKYRIUS

Patikinimo pareiškimas ir patvirtinanti informacija

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Europos Parlamentui ir Tarybai pateiktas Audito Rūmų patikinimo pareiškimas	I–XIV
Nuomonė apie finansinių ataskaitų patikimumą	VII–IX
Nuomonė apie operacijų teisėtumą ir tvarkingumą	X–XIV
Patikinimo pareiškimą patvirtinanti informacija	1.1–1.42
Įvadas	1.1–1.5
Finansinių ataskaitų patikimumas	1.6–1.37
Bendro pobūdžio informacija	1.6–1.8
Audito apimtis ir metodas	1.9
Perėjimo prie kaupimo principu vykdomos apskaitos stiprinimas	1.10–1.21
Konsoliduota finansinė atskaitomybė 2006 m. gruodžio 31 d.	1.22–1.36
Konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos	1.37
Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas	1.38–1.42
Audito Rūmų metodas	1.38–1.39
2006 finansinių metų audito rezultatai	1.40–1.42

EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI PATEIKTAS AUDITO RŪMŲ PATIKINIMO PAREIŠKIMAS

I. Laikydami Sutarties 248 straipsnio nuostatų, Audito Rūmai išnagrinėjo:

- a) 2006 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų „galutinės Europos Bendrijų metines finansines ataskaitas“ ⁽¹⁾, kurias sudaro „konsoliduota finansinė atskaitomybė“ ⁽²⁾ ir „konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos“ ⁽³⁾;
- b) operacijų teisėtumą ir tvarkingumą atsižvelgiant į Europos Bendrijų teisinę sistemą.

Vadovybės atsakomybė

II. Pagal Sutarties 268–280 straipsnius ir Finansinį reglamentą, vadovybė ⁽⁴⁾ yra atsakinga už „galutinių Europos Bendrijų metinių finansinių ataskaitų“ parengimą ir teisingą pateikimą bei operacijų teisėtumą ir tvarkingumą:

- a) Su „galutinėmis Europos Bendrijų metinėmis finansinėmis ataskaitomis“ susijusi vadovybės atsakomybė apima tinkamos vidaus kontrolės nustatymą, vykdymą ir palaikymą, siekiant parengti ir teisingai pateikti finansinę atskaitomybę, kurioje nėra reikšmingų dėl sukčiavimo ar klaidų atsiradusių netikslumų, tinkamų apskaitos politikų pasirinkimą ir taikymą, atsižvelgiant į Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas apskaitos taisykles ⁽⁵⁾, ir apskaitinių įvertinimų atlikimą pagal atitinkamas aplinkybes. Pagal Finansinio reglamento 129 straipsnį Komisija patvirtina „galutinės Europos Bendrijų metines finansines ataskaitas“ po to, kai jas konsoliduoja Komisijos apskaitos pareigūnas, atsižvelgdamas į kitų institucijų ⁽⁶⁾ ir įstaigų ⁽⁷⁾ pateiktą informaciją, ir parengia su galutinėmis konsoliduotomis finansinėmis ataskaitomis pateikiamą aiškinamąjį raštą, nurodydamas, *inter alia*, kad jis turi pakankamą patikinimą, jog šios finansinės ataskaitos tikrai ir teisingai atspindi Europos Bendrijų finansinę padėtį visais reikšmingais aspektais.

(1) „Galutinės Europos Bendrijų metinės finansinės ataskaitos“ sudaro 2006 finansinių metų Europos Bendrijų metinių finansinių ataskaitų I tomą.

(2) „Konsoliduotas finansines ataskaitas“ sudaro balansas, ekonominio rezultato ataskaita (su segmentų informacija), pinigų srautų lentelė, grynojo turto pokyčių ataskaita, svarbių apskaitos politikų santrauka ir kiti aiškinamieji raštai.

(3) „Konsoliduotas biudžeto vykdymo ataskaitas“ sudaro konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos, biudžeto principų santrauka ir kiti aiškinamieji raštai.

(4) Europos institucijų ir įstaigų lygmenyje vadovybė yra institucijų nariai, agentūrų direktoriai, igalioti ar perigalioti leidimus duodantys pareigūnai, apskaitos pareigūnai ir finansų, audito ar kontrolės padalinių vadovai. Valstybių narių ir valstybių naudos gavėjų lygmenyje vadovybė yra leidimus duodantys pareigūnai, apskaitos pareigūnai bei mokėjimo, sertifikavimo institucijų bei įgyvendinančių agentūrų vadovai.

(5) Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintos apskaitos taisyklės yra pagrįstos Tarptautinės apskaitininkų federacijos paskelbtais Tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais (TVSAS) arba, kai jų negalima pritaikyti, – Tarptautinės apskaitos standartų valdybos parengtais Tarptautiniais apskaitos standartais (TAS) arba Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS). Pagal Finansinį reglamentą 2006 finansinių metų „konsoliduota finansinė atskaitomybė“ yra antrą kartą parengta pagal Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas šias apskaitos taisykles, kuriose kaupimu grindžiamos apskaitos principai yra pritaikyti specifiniam Bendrijos kontekstui, o „konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos“ ir toliau iš esmės yra rengiamos remiantis grynųjų pinigų judėjimu.

(6) Prieš institucijoms priimant galutinės metinės finansines ataskaitas, įvairūs apskaitos pareigūnai jas pasirašo, tuo patvirtindami, kad jie turi pakankamą patikinimą, jog finansinėse ataskaitose pateikta tikra ir teisinga institucijų finansinė padėtis. (Finansinio reglamento 61 straipsnis).

(7) Galutinės metinės finansines ataskaitas parengia atitinkami direktoriai ir jas nusiunčia Komisijos apskaitos pareigūnui kartu su atitinkamos valdybos nuomone. Be to, atitinkami apskaitos pareigūnai jas pasirašo, tuo patvirtindami, kad jie turi pakankamą patikinimą, jog finansinėse ataskaitose pateikta tikra ir teisinga įstaigų finansinė padėtis (Finansinio reglamento 61 straipsnis).

- b) Tai, kaip vadovybė vykdo su operacijų teisėtumu ir tvarkingumu susijusius įsipareigojimus priklauso nuo biudžeto vykdymo pobūdžio. Tiesioginio centralizuoto valdymo atveju biudžeto vykdymo užduotis atlieka Komisijos tarnybos. Pasidalijamojo valdymo atveju vykdymo užduotys yra patikimos valstybėms narėms, decentralizuoto valdymo – trečiosioms šalims, o netiesioginio centralizuoto valdymo – kitoms įstaigoms. Bendro valdymo atveju biudžeto vykdymo užduotimis pasidalija Komisija ir tarptautinės organizacijos (Finansinio reglamento 53–57 straipsniai). Vykdymo užduotys turi atitikti patikimo finansų valdymo principą, todėl reikalaujama, kad būtų nustatoma, vykdoma ir palaikoma veiksminga ir efektyvi vidaus kontrolė, apimanti pakankamą priežiūrą ir tinkamas priemones, siekiant išvengti pažeidimų ir sukčiavimo, bei, prireikus, teismines procedūras, susigrąžinant neteisingai išmokėtas ar panaudotas lėšas. Nepriklausomai nuo biudžeto vykdymo pobūdžio, Komisija yra paskutinė institucija, kuri atsako už Europos Bendrijų finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą (Sutarties 274 straipsnis).

Auditoriaus atsakomybė

III. Audito Rūmai, atsižvelgiant į savo audito rezultatus, Europos Parlamentui ir Tarybai turi pateikti finansinių ataskaitų patikimumo bei jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą. Išskyrus IV dalyje minėtą atvejį, Audito Rūmai auditą atliko remdamiesi IFAC ir INTOSAI tarptautiniais audito standartais ir etikos kodeksais, pagal tai, kaip jie yra taikomi Europos bendrijos kontekste. Pagal šiuos standartus reikalaujama, kad Audito Rūmai planuotų ir atliktų auditą tokiu būdu, kad būtų gautas pakankamas patikinimas, jog „galutinėse Europos Bendrijų metinėse finansinėse ataskaitose“ nėra reikšmingų netikslumų, o operacijos iš esmės yra teisėtos ir tvarkingos.

IV. Nagrinėjant pajamas Audito Rūmų audito darbo apimtis buvo ribota. Pirma, PVM ir BNP nuosavi išteklių yra pagrįsti makroekonominė statistika, o ją sudarančių duomenų Audito Rūmai negali audituoti tiesiogiai. Antra, tradicinių nuosavų išteklių auditai negali apimti importo, kuriam nebuvo taikytos muitinės priežiūros procedūros.

V. Atsižvelgiant į III dalyje aprašytą kontekstą, auditas turi būti atliekamas taikant procedūras, skirtas gauti audito įrodymus apie sumas ir informaciją galutinėse konsoliduotose finansinėse ataskaitose bei apie operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Auditorius procedūras pasirenka savo nuožiūra, be kita ko atlikdamas galutinių konsoliduotų finansinių ataskaitų reikšmingų netikslumų ir operacijų reikšmingo neatitikimo Europos Bendrijų teisinės sistemos reikalavimams, dėl sukčiavimo ar klaidų, rizikos įvertinimą. Atlikdamas šiuos rizikos įvertinimus, auditorius tikrina su galutinių konsoliduotų finansinių ataskaitų rengimu ir tinkamu jų pateikimu susijusių vidaus kontrolės sistemą bei įdiegtas priežiūros ir kontrolės sistemas, skirtas užtikrinti operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, siekiant pagal atitinkamas aplinkybes nustatyti audito procedūras. Šiame kontekste audito metu taip pat įvertinamas taikomų apskaitos politikų tinkamumas ir atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas. Taip pat įvertinamas bendras galutinių konsoliduotų finansinių ataskaitų ir metinių veiklos ataskaitų pateikimas.

VI. Audito Rūmai mano, kad gauti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami, kad jie galėtų pateikti savo patikinimo pareiškimą.

Nuomonė apie finansinių ataskaitų patikimumą

VII. Audito Rūmų nuomone, išskyrus VIII dalyje nurodytas pastabas, atsižvelgiant į Finansinio reglamento nuostatas ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtas apskaitos taisykles, „galutinėse Europos Bendrijų metinėse finansinėse ataskaitose“ visais reikšmingais aspektais yra teisingai pateikti Bendrijų finansinė būklė 2006 m. gruodžio 31 d. ir su tą dieną pasibaigusiais finansiniais metais susijusių operacijų rezultatai ir pinigų srautai.

VIII. Audito Rūmai nustatė klaidų, turinčių įtakos sumoms, apskaitos sistemoje įrašytoms kaip sąskaitos faktūros/išlaidų ataskaitos ir išankstinis finansavimas, nes mokėtinos sumos buvo maždaug 201 milijonu eurų, o bendra ilgalaikio ir trumpalaikio išankstinio finansavimo suma – maždaug 656 milijonais eurų didesnės.

IX. Neprieštaraujant VII dalyje išreikštai nuomonei, Audito Rūmai pažymi, kad iš dalies dėl sudėtingos finansų valdymo sistemos ir nepaisant atliktų patobulinimų, dėl kai kurių institucijų ir Komisijos generalinių direktoratų apskaitos sistemų trūkumų vis dar išlieka finansinės informacijos kokybės rizika (visų pirma, atskyrimo ir išmokų darbuotojams atveju). Dėl to reikėjo atlikti kai kuriuos pataisymus po negalutinių finansinių ataskaitų pateikimo.

Nuomonė apie operacijų teisėtumą ir tvarkingumą

X. Audito Rūmų nuomone, pajamų, išpareigojimų ir mokėjimų administracinių išlaidų, pasirengimo stojimui strategijos, išskyrus SAPARD programą, srityse ir mokėjimų, už kurių valdymą ir kontrolę yra tiesiogiai atsakingos Komisijos delegacijos, išorės veiksmų srityje reikšmingų klaidų nėra. Šiose srityse priežiūros ir kontrolės sistemos įdiegtos užtikrinant tinkamą rizikos valdymą. Be to, Audito Rūmams atlikus auditą bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) išlaidų srityje paaiškėjo, kad Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS), ją tinkamai taikant, yra veiksminga ribojant neteisėtų išlaidų riziką, visų pirma bendros išmokos sistemos atveju.

XI. Neprieštaraujant X dalyje išreikštai nuomonei, Audito Rūmai pabrėžia, kad pasirengimo stojimui strategijos srityje vis dar išlieka reikšminga rizika neseniai į ES įstojusių valstybių ir šalių kandidačių įgyvendinančių organizacijų lygmenyje, įgyvendinant visas programas ir instrumentus.

XII. Audito Rūmai mano, kad kitose išlaidų srityse klaidų poveikis mokėjimams, nors ir skirtingų lygmenų, yra reikšmingas, o Komisija, valstybės narės ir kitos šalys naudos gavėjos turi dėti dar didesnes pastangas įdiegiant tinkamas priežiūros ir kontrolės sistemas, siekiant geriau valdyti susijusią riziką. Šios sritys yra bendroji žemės ūkio politika, struktūrinės priemonės, vidaus politikos ir išorės veiksmai.

- a) BŽŪP išlaidų srityje Audito Rūmai nustatė žymų visų klaidų poveikio operacijoms sumažėjimą. Tačiau jis vis dar išlieka šiek tiek aukščiau reikšmingumo ribos. Su BŽŪP dotacijomis susijusios ir į IAKS neįtrauktos tvirtinimo sistemos ir patikros atlikus mokėjimus nesuteikia pakankamo patikinimo dėl Bendrijos teisės aktų laikymosi. Be to, paraiškas dėl ES paramos vietoje ne visuomet tikrina už mokėjimo agentūrų sąskaitų sertifikavimą atsakingos nepriklausomos institucijos.
- b) Struktūrinių priemonių srityje Audito Rūmai nustatė, kad kontrolės sistemos valstybėse narėse paprastai yra neveiksmingos ar riboto veiksmingumo, ir kad Komisija, siekdama sumažinti riziką, kad kontrolės sistemos valstybėse narėse neužkirs kelio per didelėms finansuoti ar netinkamoms išlaidoms, vykdo tik riboto veiksmingumo priežiūrą. Todėl su struktūrinėmis politikomis susijusių projektų išlaidų kompensavimą veikia reikšmingos klaidos.
- c) Atlikus auditą vidaus politikų srityje Audito Rūmai nustatė, kad priežiūros ir kontrolės sistemos nepakankamai sumažina būdingą per didelių išlaidų kompensavimo riziką, todėl yra daug klaidų mokėjimuose naudos gavėjams.
- d) Išorės veiksmų srityje, nepaisant Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemų patobulinimo, daug klaidų nustatyta įgyvendinančių organizacijų lygmenyje dėl neištaisytų trūkumų sistemose, skirtose šiame lygmenyje užtikrinti operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

XIII. Audito Rūmai pabrėžia, kad jų auditas BŽŪP išlaidų, struktūrinių priemonių ir vidaus politikų srityse rodo, jog painūs ar neaiškūs finansavimo tinkamumo kriterijai, ar sudėtingi teisiniai reikalavimai turi didelės įtakos operacijų teisėtumui ir tvarkingumui. Pavyzdžiui, dėl dažnai sudėtingų finansavimo tinkamumo sąlygų kaimo plėtros agrarinės aplinkosaugos priemonėse yra daug daugiau klaidų nei su kaimo plėtra nesusijusioje BŽŪP išlaidų dalyje.

XIV. Audito Rūmai atkreipia dėmesį į Komisijos atliktus jos vidaus kontrolės patobulinimus ir į jų teigiamą poveikį priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo bei Komisijos generalinių direktorių deklaracijose pateiktų atitinkamų išlygų dėl patikinimo poveikio įvertinimui. Tačiau Audito Rūmai ir toliau šiuose įvertinimuose randa trūkumų, visų pirma, susijusių su jų poveikiu patikinimui dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

2007 m. rugsėjo 27 d.
Hubert WEBER
Pirmininkas

Europos Audito Rūmai
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

PATIKINIMO PAREIŠKIMĄ PATVIRTINANTI INFORMACIJA

Ivadas

1.1. Pagal EB sutarties 248 straipsnio nuostatas Audito Rūmai Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia finansinių ataskaitų patikimumo ir operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą (DAS). Be to, Sutartis įgalioja Audito Rūmus šį pareiškimą papildyti specialiais kiekvienos svarbios Bendrijos veiklos srities vertinimais.

1.2. Darbo, tikrinant Europos Bendrijų finansinių ataskaitų patikimumą, tikslas – gauti pakankamą patikinimą, kad pajamos, išlaidos, turtas ir išpareigojimai buvo tinkamai įrašyti, o metinės finansinės ataskaitos visais savo pagrindiniais aspektais patikimai atspindi finansinę būklę 2006 m. gruodžio 31 d. bei tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų rezultatus ir pinigų srautus (žr. 1.6–1.37 dalis).

1.3. Darbo, tikrinant operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, tikslas – sukaupti pakankamai tiesioginių ar netiesioginių įrodymų, skirtų pateikti nuomonę, kad operacijos neprieštarauja taikomiems teisės aktams ar sutarčių nuostatomis, ir yra teisingai apskaičiuotos (kai dėl horizontalių klausimų, žr. šio skyriaus 1.38–1.42 dalis, o išsamesnės informacijos rasite 2 ir 4–10 skyriuose).

1.4. Audito Rūmai dar kartą atkreipė ypatingą dėmesį į Komisijos pastangas sustiprinti savo vidaus kontrolės sistemą ir toliau tęsti veiksmų planus, patvirtintus atsižvelgiant į integruotos vidaus kontrolės sistemos gaires arba pridedamus prie 2006 finansinių metų ir ankstesnių metų metinių veiklos ataskaitų ir jų suvestinės ataskaitos (žr. 2 skyrių).

1.5. Kadangi kelerius metus iš eilės Komisija neteikė rengiamų rodiklių⁽⁸⁾, Audito Rūmai taip pat pateikia tam tikrus rodiklius, padedančius tiek bendrai, tiek kiekvienoje pajamų ir išlaidų srityje sekti vidaus kontrolės priemonių tobulinimo pažangą (žr. šio skyriaus bei 2 ir 4–10 skyrių priedus).

1.5. 2006 m. Komisija ne tik vertino vidaus kontrolės standartų laikymąsi, bet pirmą kartą paragino į 2006 m. metines veiklos ataskaitas įtraukti skyrių, skirtą pagrindiniams rodikliams, kuriais remiantis gaunamas pakankamas patikinimas (2.4 skyrius); struktūrinių fondų atveju šie rodikliai apima ne tik valstybių narių sistemų vertinimus, bet ir informaciją apie išteklius, kuriuos Komisija panaudoja siekdama gauti operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimą, šių veiksmų našumą, rezultatus ir poveikį.

2006 m. trys ketvirtadaliai generalinių direktoratų, įskaitant daugiausia lėšų išleidžiančius departamentus, pateikė teisėtumo ir tvarkingumo rodiklius.

Nuo 2007 m. rengiant metines veiklos ataskaitas bus privaloma taikyti rodiklius.

⁽⁸⁾ Žr. 2004 finansinių metų metinės ataskaitos 1.51 ir 1.52 dalis bei 2006 m. metinės ataskaitos 2 skyrių.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

*Finansinių ataskaitų patikimumas***Bendro pobūdžio informacija**

1.6. Audito Rūmų pastabos yra skirtos 2006 finansinių metų galutinėms metinėms finansinėms ataskaitoms, kurias rengia Komisijos apskaitos pareigūnas ir patvirtina Komisija pagal 2002 m. birželio 25 d. Finansinio reglamento 129 straipsnio nuostatas ir kurios iki 2007 m. liepos 31 d. buvo nusiųstos Audito Rūmams. Finansines ataskaitas sudaro konsoliduota finansinė atskaitomybė, visų pirma apimanti balansą, kuriame pateikiamas turtas ir įsipareigojimai finansinių metų pabaigoje, ir konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos, apimančios finansinių metų pajamas ir išlaidas.

1.7. 2006 finansinių metų metinės finansinės ataskaitos buvo antrą kartą parengtos pagal kaupimo principu vykdomos apskaitos taisykles, kurias Europos Bendrijos pradėjo taikyti 2005 m. atsižvelgiant į Finansinio reglamento nuostatas (visų pirma, 123–138 straipsnius) ⁽⁹⁾. Palyginti su 2005 finansinių metų metinėmis finansinėmis ataskaitomis, pagrindiniai pokyčiai yra šie:

- buvo konsoliduotos 24 agentūrų finansinės ataskaitos, palyginus su šešiolika 2005 m.,
- pateikiama išsamesnė informacija apie įvairias Komisijos išlaidų susigrąžinimo formas,
- kiekvienos institucijos ar įstaigos, kurios finansinės ataskaitos buvo konsoliduotos galutinėse konsoliduotose finansinėse ataskaitose, apskaitos pareigūnas pasirašė savo finansines ataskaitas, o Komisijos apskaitos pareigūnas pareiškė gavęs pakankamą patikinimą, kad konsoliduotose finansinėse ataskaitose visais reikšmingais aspektais Europos Bendrijų finansinė padėtis atspindėta tikrai ir teisingai.

1.8. Audito Rūmų prašymu Komisijos apskaitos pareigūnas jiems pateikė raštą su vadovybės pareiškimais, kuriame patvirtinama, kad, su tam tikromis išlygomis, galutinės finansinės ataskaitos yra išsamios ir patikimos (žr. 1.30 ir 2.23–2.25 dalis).

⁽⁹⁾ 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, 2002 9 16, p. 1) su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006, (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Audito apimtis ir metodas

1.9. Audito Rūmai tęsė Bendrijų apskaitos sistemos modernizavimo auditą⁽¹⁰⁾. Šio audito trečiajame etape⁽¹¹⁾ Audito Rūmai susitelkė ties:

- vertinimu, ar Komisijos taikytos priemonės, skirtos ištaisyti naujos finansinės informacijos pateikimo sistemos ir kai kurių generalinių direktoratų apskaitos sistemų trūkumus⁽¹²⁾, prisideda prie pakankamo patikinimo dėl finansinių ataskaitų tikrumo ir teisingumo suteikimo (žr. 1.13–1.21 dalis),
- 2006 finansinių metų finansinių ataskaitų patikimumo tikrinimu, atsižvelgiant į pirmą kartą 2005 finansinių metų finansinėse ataskaitose nurodytus aspektus, kuriems buvo pateiktos išlygos⁽¹³⁾ (išankstinis finansavimas ir susijusios garantijos, sąskaitos faktūros/išlaidų ataskaitos ir atskyrimas) (žr. 1.22–1.37 dalis).

Perėjimo prie kaupimo principu vykdomos apskaitos stiprinimas*Bendro pobūdžio rezultatai*

1.10. Siekiant sustiprinti perėjimą prie kaupimo principu vykdomos apskaitos, Komisijos apskaitos pareigūnas patvirtino keletą priemonių, visų pirma, kas mėnesį atliekamas patikras, kad būtų galima nustatyti trūkumus išankstinio finansavimo apskaitoje.

1.11. Šios priemonės padėjo sustiprinti finansinės informacijos pateikimo sistemą ir apskaitos sistemas. Tačiau tam tikrų trūkumų vis dar yra, todėl gali būti neuztikrinta apskaitos duomenų kokybė (žr. 1.13–1.21 dalis). **1.1 lentelėje** nurodyti tolesni veiksmai dėl Audito Rūmų išlygų dėl finansinių ataskaitų patikimumo, kurias jie pateikė 2005 finansinių metų patikinimo pareiškime, bei kiti Audito Rūmų iškelti klausimai, kurie buvo išspręsti arba kuriuos vis dar reikia spręsti atsižvelgiant į priemones, kurių ėmėsi Komisija, siekdama sustiprinti perėjimą prie kaupimo principu vykdomos apskaitos.

1.9. 2007 m. birželio 21 d. Komisija paskelbė 2007 m. kovo 31 d. apskaitos sistemos modernizavimo pažangos ataskaitą (COM(2007) 343 galutinis), kurioje, inter alia, teigiama, kad projektas buvo įgyvendinamas iš esmės laikantis 2006–2007 m. projekto plano, ir kurioje pateiktas atnaujintas ir iki 2008 m. pratęstas IT sistemų tobulinimo planas. Padaryta pažanga gerinant apskaitos kontrolės aplinką ir apskaitos duomenų kokybę visuose generaliniuose direktoratuose. Didelė pažanga padaryta plėtojant ABAC IT sistemą. Per metus dvi institucijos ir šešios agentūros taip pat perėjo prie ABAC sistemos. Pasirengta perkelti Europos plėtros fondų (EPF) sąskaitas į ABAC, o Komisijos tarnybos deda pastangas, kad galėtų realiai naudotis šia sistema 2008 m.

1.10. Šios priemonės bus nuolat tobulinamos toliau vykdant projektus, kuriais siekiama gerinti apskaitos informacijos kokybę.

1.11. Komisija toliau tobulina savo apskaitos struktūrą ir sistemas. Jos nuomone, į likusią riziką tinkamai atsižvelgta, ji neturi reikšmingo poveikio 2006 m. finansinių ataskaitų patikimumui.

Žr. pastabas dėl 1.15–1.21 dalių, taip pat dėl 1.28, 1.31, 1.33 ir 1.37 dalių.

⁽¹⁰⁾ Žr. Komisijos komunikatą dėl Europos Bendrijų apskaitos sistemos modernizavimo (COM(2002) 755 galutinis, 2002 12 17).

⁽¹¹⁾ Audito Rūmų audito pirmojo etapo metu nustatyti faktai buvo pateikti 2004 finansinių metų metinėje ataskaitoje (žr. 1.21–1.45 dalis), antrojo – 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje (žr. 1.5–1.58 dalis). Tolesnių etapų rezultatai bus pateikti vėlesnėse metinėse ataskaitose.

⁽¹²⁾ Žr. Audito Rūmų 2005 finansinių metų patikinimo pareiškimo VI, VII ir VIII dalis.

⁽¹³⁾ Žr. Audito Rūmų 2005 finansinių metų patikinimo pareiškimo VI dalį bei VII dalies a ir b punktus.

1.1 lentelė – Tolesni veiksmai dėl išlygų, pateiktų Audito Rūmų 2005 finansinių metų patikinimo pareiškimė dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir kelios kitos 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje pateiktos pastabos

2005 finansinių metų patikinimo pareiškimė pateiktos išlygos	Atsakymai 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje	Raida	Komisijos pastabos
Dėl sudėtingo proceso nebuvo nuosekliai taikoma esama finansinės informacijos pateikimo sistema, visų pirma atskyrimo atveju,	Baigiant 2006 finansinius metus atskyrimas, išsamesni testai ir kontrolės priemonės buvo atlikti remiantis kaupimo principu vykdomos apskaitos pirmųjų metų patirtimi. Be to, Komisija sustiprins savo kontrolę, taikydama atskyrimo metodiką.	Kad būtų sustiprintos atskyrimo procedūros, Komisijos apskaitos pareigūno tarnybos generaliniams direktoratomis pateikė ataskaitas ir procedūrą, kurią taikydami jie gali atlikti atskyrimo <i>ex post</i> testus. Tačiau šį testavimą atliko ne visi generaliniai direktoratai. Be to, ir vėl buvo nustatyti keli su atskyrimo procedūromis susiję trūkumai, turėję neigiamą poveikį negalutinėms ataskaitoms. Tačiau vėliau atlikus pataisymus, tai nebeturėjo įtakos galutinėms ataskaitoms.	<i>Žr. pastabą dėl 1.18 dalies.</i>
o apskaitos sistemos kai kuriuose Komisijos generaliniuose direktoratuose neužtikrino finansinės informacijos kokybės.	Vietinių sistemų tvirtinimas yra gana nauja praktika. Kadangi situacija nuolat keičiasi, apskaitos tarnybų tvirtinimo grupė turi sekti šią raidą. Todėl nuo 2006 m. birželio mėn. ji taip pat nustatė pokyčių vietinėse sistemose tvirtinimo procedūrą. Apskaitos tarnybos įsipareigoja užtikrinti tolesnes priemones, susijusias su 2005 finansinių metų tvirtinimo ataskaitose paminėtomis rimčiau nagrinėtinomis problemomis ir klausimais.	Kelių vietinių sistemų atveju apskaitos pareigūno tvirtinimas buvo sąlyginis arba atidėtas. Audito Rūmams atlikus auditą pasitvirtino, kad Komisijos apskaitos pareigūno sprendimai buvo tinkamai pagrįsti: neišspręsti klausimai ir temos buvo svarbūs. Audito Rūmai mano, kad atsižvelgdamas į šias išliekančias problemas, Biudžeto generalinis direktorius turėjo pateikti specialią su jomis susijusią išlygą.	<i>Žr. pastabą dėl 1.17 dalies.</i> <i>Atsižvelgiant į padarytą pažangą 2006 m. metinėje veiklos ataskaitoje išlyga nebuvo būtina.</i>
Buvo nustatytos klaidos į apskaitos sistemą įrašytose išankstinio finansavimo ir sąskaitų faktūrų/išlaidų ataskaitų sumose pradžios ir pabaigos balansuose, dėl to pradžios balanse grynojo turto suma buvo didesnė maždaug 132 milijonais eurų, o pabaigos balanso suma – maždaug 314 milijonų eurų.	Komisija išnagrinės klaidų turinčias operacijas.	Atitinkamuose balanso straipsniuose nustatyta daug dažnai pasitaikančių ir finansinių poveikį turinčių klaidų, susijusių su išankstiniu finansavimu ir sąskaitomis faktūromis/išlaidų ataskaitomis. Tačiau visame balanse jų nebuvo daug.	<i>Žr. pastabas dėl 1.28 ir 1.31 dalių.</i>
Atlikus auditą pasitvirtino Švietimo ir kultūros generalinio direktoriaus bendra išlyga, susijusi su nepakankamu patikinimu dėl jo direktorato bendrą sumą sudarančios dalies konsoliduotame pradžios ir pabaigos balanse teisingumo.	Kadangi vietinėje apskaitos sistemoje nenuosekliai atsižvelgiama į kaupimo principu vykdomos apskaitos reikalavimus, skiriasi pradžios ir pabaigos balansai. Vietinė sistema yra keičiama, tai užtikrins tinkamą operacijų įrašymą ateityje. Senos klaidos yra taisomos ir šis procesas turėtų būti baigtas 2006 finansinių metų pabaigoje.	Audito Rūmų audito metu nustatyta, kad dėl taikytų priemonių pagerėjo apskaitos duomenų kokybė. Tačiau kai kurie trūkumai vis dar išlieka (visų pirma, nepakankamas dokumentų rengimas).	<i>Žr. pastabas dėl 1.19–1.21 dalių.</i>
Kai kurios kitos su 2005 finansinių metų metine ataskaita susijusios pastabos	Atsakymai 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje	Pokyčiai	
Komisijos apskaitos pareigūnas iki galo nesilaikė apskaitos taisyklių Nr. 1, 2 ir 12 dėl konsolidavimo apimties, naujos balanso struktūros ir pateikimo bei peržiūrėto Bendrijų pensijų įsipareigojimų traktavimo aspektais. Kadangi nuo apskaitos taisyklių priėmimo šių problemų supratimas keitėsi, turėtų būti atlikti būtini pataisymai.	Bus pritaikytos apskaitos taisyklės Nr. 1, 2 ir 12.	Šių apskaitos taisyklių pakeitimai buvo Komisijos apskaitos pareigūno patvirtinti 2006 m. spalio mėn.	
Turėtų būti išsamiau apibūdintas iš valstybių narių turimomis pareikalauti sumomis padengiamų įsipareigojimų skirtingas pobūdis, visų pirma šių sumų trumpalaikis ir ilgalaikis pobūdis.	Skirtingas pobūdis yra nurodytas su balansu pateikiamame aiškinamajame rašte.	Audito Rūmai iki šiol mano, kad turėtų būti išsamiau apibūdintas iš valstybių narių turimomis pareikalauti sumomis padengiamų įsipareigojimų skirtingas pobūdis, visų pirma jų mokėjimo metais.	<i>Žr. pastabą dėl 1.33 dalies.</i>
Nors su konsoliduotomis finansinėmis ataskaitomis pateikiamuose aiškinamuosiuose raštuose yra daugiau informacijos apie galimus pataisymus, juose nėra nustatoma išlaidų suma, kuriai gali būti taikomos tikrinimo ir sąskaitų patvirtinimo procedūros.	Pataisymai, dėl kurių bus nuspręsta vėlesniuose sprendimuose dėl atitikties (EŽUOGF Garantijų skyrius), Komisijos finansinėse ataskaitose yra įrašyti kaip neapibrėžtas turtas.	Palyginus su 2005 finansiniais metais, su metinėmis finansinėmis ataskaitomis pateikiamuose aiškinamuosiuose raštuose yra daugiau informacijos apie tai, kad operacijos tikriausiai bus vėliau pataisytos. Tačiau kaip ir anksčiau nėra nustatytos išlaidų sumos (ir sritys), kurioms gali būti taikomos tikrinimo ir sąskaitų patvirtinimo procedūros.	<i>Žr. pastabą dėl 1.34 dalies.</i>

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Apskaitos taisyklių pakeitimas

1.12. Atsižvelgiant į Audito Rūmų atlikto 2005 finansinių metų finansinių ataskaitų audito rezultatus, Komisijos apskaitos pareigūnas, pasitaręs su apskaitos taisyklių patariamuoju komitetu, pakeitė apskaitos taisyklių Nr. 1, 2 ir 12 nuostatas, susijusias su konsolidavimo apimtimi, balanso struktūra ir pateikimu bei Bendrijų pensijų išipareigojimų traktavimu ⁽¹⁴⁾. 2006 finansinių metų finansinės ataskaitos buvo parengtos taikant šias apskaitos taisykles.

Vietinių pagalbinių apskaitos sistemų tvirtinimas

1.13. Šiuo metu 19 generalinių direktoratų finansų valdymui ir operacijų, kurios siunčiamos į centrinę apskaitos sistemą (ABAC) vartotojo sąsaja, įrašymui naudoja savo IT sistemas.

1.14. 2006 finansiniais metais Komisijos apskaitos pareigūno tarnybos atliko ankstesniais finansiniais metais nustatytų faktų ⁽¹⁵⁾ peržiūrą. Be to, pagal ciklinį metodą, vidurio laikotarpiu apimsiantį visas Komisijos tarnybas, buvo išsamiai tikrinamos kitos devynios tarnybos ⁽¹⁶⁾.

1.15. Komisijos apskaitos pareigūnas negalėjo patvirtinti EuropeAid bendradarbiavimo tarnybos ⁽¹⁷⁾, Švietimo ir kultūros generalinio direktorato ⁽¹⁸⁾ bei Išorės santykių generalinio

1.15. Gali pririnkti gana daug laiko, kol į vietines sistemas bus įdiegtos naujos programos ir kol bus ištaisytos šių sistemų problemos, ypač tais atvejais, jeigu dėl to reikia keisti IT sistemas. Be to, reikia išmokyti darbuotojus jomis naudotis, siekiant užtikrinti, kad būtų gauta numatyta nauda.

Trys Audito Rūmų paminėtos tarnybos 2006 m. padarė didelę pažangą. EuropeAid bendradarbiavimo biuro atveju atliktas didelis su vietine IT sistema CRIS susijęs darbas, o metų pabaigoje dauguma pakeitimų buvo įdiegti ir veikė patenkinamai.

Kalbant apie Švietimo ir kultūros generalinį direktoratą, 2006 m. daugiausia pastangų buvo dedama diegiant atitinkamus tarpinius sprendimus, kol bus pakeista generalinio direktorato vietinė IT sistema.

Naujasis modulis ABAC Delegation pradėjo veikti 2007 m. pradžioje.

2007 m. Komisijos apskaitos pareigūnas išnagrinės visų trijų tarnybų sistemas ir metų pabaigoje nuspręs, ar jos pakankamai patobulintos, kad jas būtų galima patvirtinti.

Nors vertinant absoliučiais dydžiais, klausimų, į kuriuos reikės atsižvelgti ir kuriuos reikia toliau nagrinėti, nesumažėjo, generalinių direktoratų, kuriems taikomos šios pastabos, skaičius beveik padvigubėjo (nuo 13 generalinių direktoratų ir tarnybų 2005 m. iki 22–2006 m.). Tai reiškia, kad vidutinis spęstinių klausimų skaičius kiekviename generaliniame direktorate itin sumažėjo. Atsižvelgiant į visų susijusių generalinių direktoratų (tarnybų) padarytą pažangą, 2007 m. šis skaičius turėtų toliau mažėti.

⁽¹⁴⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 1.24, 1.25 ir 1.49 dalis.

⁽¹⁵⁾ Apskaitos pareigūnas nepatvirtino trijų vietinių pagalbinių apskaitos sistemų ir atkreipė dėmesį į kitas nagrinėtinas problemas. Dėl išsamesnės informacijos žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 1.20 ir 1.21 dalis.

⁽¹⁶⁾ Personalo ir administracijos, Konkurencijos, Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos, Vidaus rinkos ir paslaugų, Mokesčių ir muitų sąjungos, Energetikos ir transporto generaliniai direktoratai, Jungtinis tyrimų centras bei Infrastruktūros ir logistikos biurai Briuselyje ir Liuksemburge.

⁽¹⁷⁾ Atnaujinta EuropeAid bendradarbiavimo tarnybos vietinė CRIS sistema pradėjo veikti 2007 m. sausio 22 d. Nauji tikrinimai bus atlikti prieš sistemos patvirtinimą.

⁽¹⁸⁾ Naujos Švietimo ir kultūros generalinio direktorato sistemos SYMMETRY plėtojimas buvo atidėtas iki 2008 m., o nauja veikiančios APPFIN sistemos versija pradėjo veikti 2006 m. spalio mėn. Nors duomenų kokybė nuo 2006 m. lapkričio mėn. pagerėjo, kai kurie trūkumai vis dar išlieka (pavyzdžiui, nepakankamas dokumentų rengimas). Papildomos tvirtinimo procedūros bus atliktos 2007 m.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

direktorato ⁽¹⁹⁾ 2006 finansinių metų vietinių sistemų. Be to, problemų ir klausimų, kuriuos reikėtų nagrinėti papildomai, skaičius ir svarba yra labai panašūs į tuos, kurie buvo pateikti 2005 finansinių metų galutinėje tvirtinimo ataskaitoje ⁽²⁰⁾.

1.16. Trijose ⁽²¹⁾ iš devynių tarnybų, kurias išsamiai tikrino Komisijos apskaitos pareigūno tarnybos, nustatyta reikšminga rizika atskyrimo procedūrų atveju. Todėl 2006 finansinių metų galutinėje patvirtinimo ataskaitoje buvo pateiktas tik sąlyginis vietinių sistemų patvirtinimas. Tačiau patikrinus trijų generalinių direktoratų (Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos, Energetikos ir transporto bei Jungtinio tyrimų centro) atskyrimo procedūras ir parengus tvirtinimo ataskaitas, apskaitos pareigūnas patvirtino sistemas be jokių pastabų, išskyrus vieną neapskaitinio pobūdžio išlygą dėl Jungtinio tyrimų centro.

1.17. Audito Rūmų auditas patvirtino, kad Komisijos apskaitos pareigūno sprendimai buvo pagrįsti: neišspręstos problemos ir klausimai buvo svarbūs. Audito Rūmai mano, kad atsižvelgiant į šias neišspręstas problemas Biudžeto generalinis direktorius turėjo pateikti specialią su šiais klausimais susijusią išlygą.

1.17. Bendra išlyga 2005 m. metinėje veiklos ataskaitoje pateikta tuo metu, kai Komisija dar nebuvo baigusi rengti pirmųjų negalutinių finansinių ataskaitų pagal kaupimo principais vykdomą apskaitą. Taip pat atsižvelgta į gana nelengvus uždavinius, kuriuos turėjo spręsti Komisijos tarnybos taikydamos naujasias apskaitos taisykles, ir sunkumus, kurie kilo tvirtinant vietines sistemas.

Komisijos apskaitos pareigūnui rengiant 2005 m. metines finansines ataskaitas pirmieji naujosios sistemos pateikti galutiniai rezultatai buvo patikrinti testais ir registruoti dokumentuose. Nuo tada daug padaryta aiškinant, kaip taikyti naujasias apskaitos taisykles rengiant metines finansines ataskaitas ir tobulinant vietines sistemas.

Atsižvelgiant į padarytą pažangą, išlyga 2006 m. metinėje veiklos ataskaitoje nebuvo būtina.

Atskyrimo procedūrų stiprinimas

1.18. Kadangi 2005 finansiniai metai buvo pirmieji metai, kai buvo pradėtas vykdyti atskyrimas, nėra jokių metodų, kuriais galima būtų vadovautis tikrinant metodų tinkamumą. Dėl šių kliūčių Komisijos apskaitos pareigūno tarnybos generaliniams direktoratams nurodė procedūrą, skirtą atlikti atskyrimo duomenų *ex post* testus, ir pirmą kartą pateikė ataskaitą su duomenimis iš biudžetinių šaltinių ir bendrosios apskaitos. Tuo, visų pirma, buvo siekiama užtikrinti atskyrimo metodų ir procedūrų nuoseklumą. Tačiau kai kurie generaliniai direktoratai neatliko

1.18. 2006 m. Komisija dėjo daug pastangų, kad pagerintų atskyrimo sumų skaičiavimą, kaip išsamiau aprašyta 1.32 dalyje. Vis dėlto kalbant apie operacijas, kurios dar vykdomos ir kurių ciklas gali tęstis net 7 metus, neturint informacijos iš EB lėšų gavėjų apie jų atliekamą darbą ir trūkstant teisinių priemonių, kuriomis lėšų gavėjai būtų priversti pateikti informaciją, kai kurioms tarnyboms buvo labai sunku atlikti atskyrimo metodikos testus.

⁽¹⁹⁾ Išorės santykių generalinio direktorato valdoma su avanso ataskaitomis susijusi informacinė sistema ABAC *Delegations* pradėjo veikti 2007 m. sausio 8 d. (išskyrus su turtu susijusį modulį, kuris dar nebuvo baigtas). Papildomos tvirtinimo procedūros bus atliktos 2007 m.

⁽²⁰⁾ Visų pirma, kai kurie bendro pobūdžio klausimai, susiję su išankstinio finansavimo tvirtinimu, savalaikiu operacijų įrašymu, ABAC *Contracts* naudojimu, kai kurių sričių išankstinio finansavimo apskaita, duomenų vietinėse ir ABAC sistemose suderinamumu, tarnybose plačiai paplitusia žinių/supratimo apie kaupimo principu vykdomą apskaitą stoka.

⁽²¹⁾ Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos generalinis direktoratas, Energetikos ir transporto generalinis direktoratas bei Jungtinis tyrimų centras.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

atskyrimo metodikų *ex post* testų⁽²²⁾. Tai turėjo neigiamą poveikį negalutinėse ataskaitose pateiktų apskaitos duomenų patikimumui. Tačiau vėliau atlikus pataisymus, tai nebeturėjo įtakos galutinėms ataskaitoms (žr. 1.32 dalį).

Su Švietimo ir kultūros direktoratu susijusios priemonės

1.19. 2005 finansiniais metais Audito Rūmų atliktas auditas patvirtino Švietimo ir kultūros generalinio direktoriaus bendrąją išlygą dėl šio generalinio direktorato finansinių ataskaitų išsamumo ir teisingumo. Dėl praleidimų, klaidingų įrašų ar įrašų du kartus nebuvo įmanoma kiekybiškai įvertinti, ar šio generalinio direktorato turto ir išpareigojimų dalys buvo padidintos ar sumažintos⁽²³⁾.

1.20. Siekiant ištaisyti su 2005 finansinių metų finansinėmis ataskaitomis susijusius nustatytus trūkumus, Komisijos apskaitos pareigūno tarnybos sustiprino Švietimo ir kultūros generalinio direktorato ir neseniai įsteigtos Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos priežiūrą. Be to, buvo įsteigta speciali grupė su apskaitos grupe, turėjusi atlikti visų 2006 m. neapmokėtų sąskaitų faktūrų/išlaidų deklaracijų išsamų vertinimą ir užtikrinti veiklos padaliniuose pradėtų vykdyti operacijų teisingumą. Be to, buvo pasamdytas išorės konsultantas, padėsiantis nustatyti 2005 finansinių metų galutinėse finansinėse ataskaitose aptiktas klaidas ir uždaryti 2006 finansinių metų sąskaitas.

1.21. Taikant šias priemones pagerėjo apskaitos duomenų kokybė. Tačiau atlikus vieną auditą⁽²⁴⁾ paaiškėjo, kad įvairūs finansiniai duomenys nebuvo tinkamai paskirstyti tarp Švietimo ir kultūros generalinio direktorato ir Vykdomosios įstaigos. Be to, turėtų būti geriau dokumentuotos atliktos patikros ir taisymai, atsižvelgiant į 2006 finansinių metų sąskaitų uždarymą.

1.19. 2006 m. Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas itin pagerino savo finansinės informacijos kokybę. Šio generalinio direktorato bei Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos išlaidos iš viso sudaro apie 1,5 % EB biudžeto.

1.20. Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas bei Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga ėmėsi veiksmų keliose srityse ir:

- patobulino vietinę sistemą, kad ta pati sąskaita faktūra ABAC sistemoje nebūtų registruojama daugiau nei kartą,
- 2006 m. speciali grupė išsamiai peržiūrėjo visas ankstesnes sąskaitas faktūras, kad nustatytų ir ištaisyti visus dvigubus įrašus,
- patobulinta atskyrimo metodika,
- dėl nevisiško vietinės ir centrinės sistemos suderinimo kylanti rizika sumažinta naudojant centrinės apskaitos sistemos duomenis kaip pagrindą atskyrimui apskaičiuoti ir ataskaitoms apie išankstinį finansavimą bei neįvykdytus išpareigojimus (RAL) teikti.

1.21. Kadangi ši problema nedaro poveikio Komisijos finansinių ataskaitų tikrumui ir teisingumui, apskaitos tarnybos patarė Švietimo ir kultūros generaliniam direktoratui bei Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai įstaigai šiais metais neskirti daug dėmesio operacijų atskyrimui, bet sutelkti pastangas ir pagerinti bendrą apskaitos duomenų kokybę.

Dėl taikytų priemonių bendra sistema (procedūros, IT sistemos ir apskaitos kontrolė), kurią sukūrė ir diegia Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas ir jo vykdomoji įstaiga, suteikia pakankamą patikinimą dėl apskaitos duomenų, naudotų rengiant 2006 m. finansines ataskaitas, išsamumo, tikslumo ir patikimumo.

⁽²²⁾ EuropeAid bendradarbiavimo tarnyba, Plėtros generalinis direktoratas, Mokslinių tyrimų generalinis direktoratas, Energetikos ir transporto generalinis direktoratas, Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas bei Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga neatliko savo atskyrimo metodikų *ex post* testų.

⁽²³⁾ Žr. Audito Rūmų 2005 finansinių metų patikinimo pareiškimo VIII dalį.

⁽²⁴⁾ Švietimo ir kultūros generalinio direktorato bei Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos auditą atliko Komisijos vidaus audito tarnyba, prižiūrint Audito Rūmams.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Konsoliduota finansinė atskaitomybė 2006 m. gruodžio 31 d.*Bendros pastabos*

1.22. 2006 m. Komisijos tarnybos dėjo daug pastangų, siekdamos užtikrinti naujų išankstinio finansavimo mokėjimų ir naujų neapmokėtų sąskaitų faktūrų/išlaidų ataskaitų ir atskyrimo įrašymo į apskaitą išsamumą ir tikslumą.

1.23. Audito Rūmų audito metu nebuvo nustatyta jokių reikšmingų su nematerialiuoju ir materialiuoju ilgalaikiu turtu, atsargomis, finansiniais ir kitais įsipareigojimais, atidėjimais rizikai ir mokėjimais bei rezervais susijusių trūkumų. Tačiau Audito Rūmai nustatė kelias kitas toliau pateiktas klaidas.

1.24. Atlikę auditą Audito Rūmai padarė išvadą, kad kai kuriuose konsoliduotose institucijose (pavyzdžiui, Europos Parlamente, Regionų komitete) ir Komisijoje turėtų būti sustiprintos finansinių metų pabaigoje atliekamos procedūros, kad būtų išvengta būtinų taisyminių po negalutinių finansinių ataskaitų pateikimo.

1.25. Be to, Audito Rūmai nustatė įrašymo į apskaitą skirtumus konsoliduotose institucijose ir Komisijos generaliniuose direktoratuose (pavyzdžiui, kai kurios agentūros ir institucijos į apskaitą įtraukė už neišnaudotas atostogas sukauptas sąnaudas, tačiau to nepadarė Komisija ir Europos Parlamentas; Taryba pirmą kartą neapibrėžtų įsipareigojimų dalyje pateikė kitas nei veiklos nuoma daugiametės sutartis, ko nepadarė kitos konsoliduotos institucijos; nėra sistemingo žemės ir pastatų vertės atskyrimo; joks neapibrėžtas įsipareigojimas nebuvo įtrauktas į apskaitą tuo atveju, jei reikėtų paaukštinti daugelio darbuotojų, kurie buvo įdarbinti žemesnėse pareigose nei buvo numatyta pagal jų laimėto konkurso sąlygas, pareigas, belaukiant, kol byla bus išspręsta Europos pirmosios instancijos teisme).

1.24. Nors su šia pastaba susijusios problemos nedaro poveikio konsoliduotų finansinių ataskaitų tikrumui ir teisingumui, Komisija sieks toliau gerinti savo metų pabaigos apskaitos procedūras.

1.25. Audito Rūmų minėtos problemos nedaro poveikio konsoliduotų finansinių ataskaitų tikrumui ir teisingumui. Nepaisant to, Komisija išnagrinės neišnaudotų atostogų ir daugiamečių sutarčių klausimus. Audito Rūmų nurodyti likę skirtumai rodo, kad skirtingos konsoliduotos institucijos, priimdamos su apskaita susijusius sprendimus, turi atsižvelgti į skirtingų lygių reikšmingumo klausimus. Be to, tie keli atvejai, kai neįmanoma atskirti žemės ir pastatų vertės (tam tikrose Komisijos delegacijose ir keliose kitose konsoliduotose institucijose) akivaizdžiai rodo, kad trūksta informacijos atskiros institucijos lygmeniu, o ne tai, kad konsoliduotose institucijose apskaitos tvarka yra nenuosekli.

2007 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismas atmetė prašymą, pateiktą byloje T-58/05 dėl pareigūnų įdarbinimo po 2004 m. gegužės 1 d. Tai reiškia, kad šiuo metu poveikio biudžetui nėra – jis priklauso nuo galimo apeliacinio skundo nagrinėjimo Teisingumo Teisme rezultato. Rizika tolimesnė, todėl buvo manoma, kad nėra būtina įtraukti neapibrėžtą įsipareigojimą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Konsoliduotas balansas 2006 m. gruodžio 31 d.

Rizikos kapitalo operacijos

1.26. Europos Bendrijų konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje rizikos kapitalo operacijos (211 milijonų eurų 2006 m. gruodžio 31 d.) balanse yra priskirtos „Investicijų“ kategorijai (pardavimui skirtos investicijos). Jos yra vertinamos pradine verte, atėmus bet kokius atidėjimus vertės sumažėjimui, nes šiuo metu negalima tiksliai nustatyti jų tikrosios vertės. Nors šis vertinimo metodas yra priimtinas esamomis aplinkybėmis, jis nėra nuosekliai taikomas. Audito Rūmai nustatė kelis atvejus, kai operacijų valdytojo (Europos investicijų banko) turimos su vertės sumažėjimu susijusios negalutinės sąmatos, iš viso sudarančios 21 milijoną eurų, nebuvo pateiktos Komisijai (žr. 11.10 ir 11.11 dalis).

Išankstinis finansavimas

1.27. Atlikus 150 išankstinio finansavimo operacijų, atrinktų iš apskaitos sistemoje įrašytos išankstinio finansavimo populiacijos, reprezentatyvios imties auditą, šiame balanso straipsnyje nustatyta daug dažnai pasitaikančių ir finansinį poveikį turinčių klaidų. Tačiau visame balanse jų nebuvo daug. Dažniausios klaidos yra:

- įrašyta neteisinga išankstinio finansavimo suma,
- įrašytos išankstinio finansavimo sumos, kurios buvo patvirtintos prieš finansinių metų pabaigą.

1.28. Be to, atlikus papildomą išankstinio finansavimo nustatymo ir tvirtinimo audito darbą rasta pabaigos balanso išsamumo (tikslumo) trūkumų:

- turėtų būti peržiūrėtos neapmokėtų galutinių sąskaitų faktūrų ir susijusio išankstinio finansavimo tvirtinimo apskaitos vedimo instrukcijos, užtikrinant visose Komisijos tarnybose suderintą metodą,

1.26. Per MEDA įgaliojimų (kurie apima šias rizikos kapitalo operacijas) laikotarpį informacijos pateikimo ir apskaitos standartai buvo labai išplėtoti. Europos investicijų bankas (EIB) ir Komisija stebėjo pokyčius ir dabar kartu svarsto susidariusią padėtį, ieško geriausio sprendimo ekonominės naudos požiūriu, taip pat atsižvelgia į informaciją, turimą pagal prieš daugelį metų su galutiniais lėšų gavėjais pasirašytas sutartis (į kurias neįtraukti esami informacijos pateikimo standartai).

Be to, bus susitarta dėl naujų informacijos pateikimo reikalavimų, taisyklynų metinių vykdomųjų ataskaitų turiniui, jais remdamasi Komisija galės nuodugniau stebėti, kaip taikomas atitinkamas teisinis pagrindas ir vykdomi įgaliojimai.

1.28.

- 2007 m. liepos mėn. šie nurodymai buvo atidžiai peržiūrėti. Dėl nedidelio skaičiaus sąskaitų faktūrų daroma išvada, kad apskaitos metodas, kurį Komisijos tarnybos naudojo 2006 m. sąskaitų uždarymui yra tinkamiausias turimas metodas. Tas pats metodas bus taikomas uždarant sąskaitas 2007 m. pabaigoje.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- susigrąžinimo pavedimai nėra sistemingai pateikiami tuomet, kai išankstinio finansavimo tvirtinimo metu paaiškėja, kad pinigai turėtų būti susigrąžinti iš gavėjo. Dėl to tam tikra suma, kurios negalima tiksliai kiekybiškai įvertinti, padidėja išankstinis finansavimas ir sumažėja gautinos sumos,
- per mažai buvo atlikta vertės sumažėjimo testų, skirtų suderinti išankstinio finansavimo vertę su susigrąžinamomis sumomis, dėl to gali būti didesnis išankstinis finansavimas ir ta pačia suma mažesnės išlaidos, susijusios su išankstinio finansavimo vertės sumažinimu ⁽²⁵⁾.

Gautinos sumos

1.29. Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo išlaidų atveju Komisija įvedė naują susigrąžinimo procedūrą ⁽²⁶⁾ su lentelėmis, kuriose pateikiamos skolininkų sąskaitos. Audito Rūmams atlikus audito darbą, susijusį su skolininkų sąskaitomis, buvo suabejota šių lentelių išsamumu ⁽²⁷⁾ (žr. 5.61 ir 5.62 dalis).

Išmokos darbuotojams

1.30. Europos Parlamento nariams iš šalių, kuriose nacionalinės institucijos netaiko pensijų schemas, Europos Parlamento Biuras priėmė laikiną pensijų schemą, kol bus nustatyta galutinė Bendrijos schema visiems nariams ⁽²⁸⁾. Tačiau į šį teisių į pensiją įsipareigojimą neatsižvelgta konsoliduotame balanse. Kadangi nėra šių teisių į pensiją aktuarinio įvertinimo, finansinis poveikis (atidėjimui) „Išmokoms darbuotojams“ ir ekonominio rezultato ataskaitai negali būti kiekybiškai įvertintas.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- *Nėra numatyta, kad iš anksto sumokėtos lėšos turi būti susigrąžintos, jas gavėjai turėtų naudoti sutarčių įvykdymui. Lėšos susigrąžinamos, jeigu naudos gavėjai neįvykdo savo įsipareigojimų arba jeigu esama nedidelių skirtumų tarp sumokėtų sumų ir galutinių finansuoti tinkamų išlaidų.*
- *Vertės sumažėjimo testai nebuvo laikomi prioritetiniais, nes dauguma atitinkamų generalinių direktoratų dirba su viešosioms įstaigoms, taikomos bankų garantijos, o praecityje pateikta gana mažai susigrąžinimo pavedimų. Siekiant patvirtinti prielaidą, ateityje šiam klausimui bus skirta daugiau dėmesio.*

1.29. Šios lentelės aiškiai susijusios su mokėjimo agentūrų skolininkų apskaitos knyga, o pagal Komisijos naująsias gaires, taikomas nuo 2007 m., sertifikuojančios įstaigos privalo suderinti skolininkų apskaitos knygą su lentelėmis ir paaiškinti visus nustatytus neatitikimus.

Lentelės yra mokėjimo agentūrų metinės atskaitomybės dalis, todėl jas patvirtina sertifikuojančios įstaigos. Be to, Komisija daug dirbo siekdama gauti pakankamą patikinimą.

2007 m. Komisija nuodugnai išnagrinės šiuos atvejus, kad skolos būtų tinkamai įrašytos III priedo lentelėse.

Žr. pastabas dėl 5.61 ir 5.62 dalių.

1.30. Šiuo metu persvarstoma šios laikinos pensijų schemas ateitis. Atsižvelgiant į netikrumą dėl jos ateities ir į tai, kad neatliktas aktuarinis įvertinimas, ataskaitose negalima numatyti atitinkamo atidėjimo.

⁽²⁵⁾ EuropeAid bendradarbiavimo tarnyba, Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos generalinis direktoratas, Energetikos ir transporto generalinis direktoratas, Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas.

⁽²⁶⁾ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1290/2005 (OL L 209, 2005 8 11, p. 1) ir Komisijos reglamentas (EB) Nr. 885/2006 (OL L 171, 2006 6 23, p. 90).

⁽²⁷⁾ Nepakankamos nuomonės sertifikatuose ir pagrindiniai tvirtinančiųjų institucijų atskaitose nustatyti faktai, nepakankamas kai kurių jų atliktas darbas ir informacija kai kuriose jų atskaitose.

⁽²⁸⁾ 1981 m. lapkričio 4 d. išsiplėtusio Biuro sprendimas; 1982 m. gegužės 24 d. ir 25 d. Biuro sprendimas, iš dalies pakeistas 1995 m. rugšėjo 13 d. sprendimu (PE 113.116/BUR./rev. XVII/02–2004/Ann.III).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Mokėtinos sumos

1.31. Atlikus 150 sąskaitų faktūrų/išlaidų ataskaitų, atrinktų iš apskaitos sistemoje įrašytų mokėtinų sumų populiacijos, reprezentatyvios imties auditą šiame balanso straipsnyje nustatyta daug dažnai pasitaikančių ir finansinį poveikį turinčių klaidų. Tačiau visame balanse jų nebuvo daug. Dažniausiai į apskaitą yra įrašytos neteisingos sąskaitų faktūrų ar išlaidų ataskaitų sumos.

Atskyrimo procedūra

1.32. Dėl atskyrimo procedūrų spragų (žr. 1.18 dalį) atsirado trūkumų negalutinėse ataskaitose, kurie galutinėse ataskaitose buvo ištaisyti.

1.31. *Audito Rūmų nustatytų klaidų lygis buvo ribotas.*

1.32. *2006 m. Komisija pagerino atskyrimo sumų vertinimą ir ėmėsi šių priemonių:*

- *sukurta nauja atskyrimo ataskaita,*
- *labiau patobulinti atskyrimo metodai,*
- *tarnyboms pateikta nauja procedūra ir kontrolinis sąrašas,*
- *parengtas apžvalgos dokumento ir generalinių direktoratų taikomos atskyrimo metodikos projektas, organizuoti giminingų generalinių direktoratų seminarai,*
- *Biudžeto generalinis direktoratas atliko patikras atrinktuose generaliniuose direktoratuose,*
- *vertinant atskyrimo procedūrą dalyvavo kelios vidaus audito struktūros tarnybos.*

Iš valstybių narių reikalautinos sumos

1.33. Visas turtas nuo 58,7 milijardo eurų 2005 m. išaugo iki 67 milijardų eurų. Visi įsipareigojimai nuo 120,9 milijardo eurų išaugo iki 131,8 milijardo eurų. Skirtumas bus finansuojamas bal-savimu patvirtintomis biudžetinėmis sumomis arba turėtų būti padengtas vėlesnių finansinių metų biudžetais. Kaip buvo nurodyta pirmiau ⁽²⁹⁾, taip pat reikia atsižvelgti į skirtingą iš valstybių narių reikalautinomis sumomis padengiamų įsipareigojimų pobūdį, visų pirma tais metais, kai jas reikia sumokėti.

1.33. *Esamas iš valstybių narių reikalautinų sumų skirstymas į sumas, mokėtinas per ilgą laikotarpį, ir sumas, mokėtinas per trumpą laikotarpį, yra pakankamas, ypač jeigu jis derinamas su balanse pateikto turto ir įsipareigojimų skirstymu į ilgalaikį bei trumpalaikį turtą ir įsipareigojimus.*

⁽²⁹⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 1.49 dalį.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Nebalansiniai straipsniai ir aiškinamieji raštai

1.34. Palyginti su 2005 finansiniais metais, su metinėmis finansinėmis ataskaitomis pateikiamuose aiškinamuosiuose raštuose yra daugiau informacijos apie tai, kad Komisijos departamentai ar valstybės narės tikriausiai vėliau pakoreguos tam tikras operacijas. Tačiau kaip ir anksčiau raštuose vis dar nėra nurodytos išlaidų sumos (ir sritys) kiekvienais kalendoriniais metais, kurias priėmė Komisija, bei išlaidų sumos (ir sritys), kurios gali būti vėliau tikrinamos ir atliekamas finansinių sąskaitų tvirtinimas ⁽³⁰⁾.

Konsoliduota ekonominio rezultato ataskaita (su segmentų informacija)

1.35. Atsižvelgiant į specialų Audito Rūmų prašymą, aiškinamuosiuose raštuose dėl 2006 finansinių metų ekonominio rezultato ataskaitos ⁽³¹⁾ pateikiama daugiau informacijos apie susigrąžintas sumas dėl neteisėtų ar netvarkingų operacijų, visų pirma, iš galutinių/tarpinių pagalbos gavėjų, kur nustatyta daugiau nei 90 % klaidų. Tačiau reikia papildomų priemonių, kad būtų užtikrintas apskaitos duomenų ir aiškinamuosiuose raštuose pateiktos informacijos išsamumas ir patikimumas (žr. 2.23–2.25 dalis).

1.36. Tam, kad būtų gautas pakankamas patikrinimas, jog finansinės ataskaitos yra patikimos, būtina atlikti išsamų biudžeto rezultatų ir ekonominio rezultato suderinimą. Tačiau 2007 m. liepos mėn. Audito Rūmams pateiktame suderinime vis dar yra nepaaiškintų nedidelių skirtumų. Be to, jei metinėse finansinėse ataskaitose būtų pateikta ši suderinimą atspindinti lentelė, jos būtų suprantamesnės.

Konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos

1.37. 2005 finansinių metų biudžetinėse lentelėse pateikta „neįvykdytų“ susigrąžinimo pavedimų suma (6 175 milijonai eurų) ⁽³²⁾ nesutampa su atitinkama iš ankstesnių finansinių metų į 2006 m. metines finansines ataskaitas perkelta „Teisių į išmokas“ suma (6 180 milijonų eurų) ⁽³³⁾. Kadangi tai pažeidžia tęstinumo principą, šis klausimas turėjo būti išspręstas prieš finansinių ataskaitų parengimą.

⁽³⁰⁾ Žr. 2002 finansinių metų metinės ataskaitos 1.10 ir 1.11 dalis, 2003 finansinių metų metinės ataskaitos 1.11 dalį, 2004 finansinių metų metinės ataskaitos 1.12 ir 1.13 dalis, 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 1.57 dalį.

⁽³¹⁾ Papildomos informacijos taip pat galima rasti „Neapibrėžto turto“ kategorijoje (sukčiavimas ir pažeidimai bei pajamų prognozės) ir konsoliduotų biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

⁽³²⁾ Žr. biudžeto vykdymo ataskaitų 2 lentelę „Konsoliduota 2005 finansinių metų biudžeto pajamų vykdymo santrauka“.

⁽³³⁾ Žr. biudžeto vykdymo ataskaitų 2 lentelę „Konsoliduota 2006 finansinių metų biudžeto pajamų vykdymo santrauka“.

1.34. *Finansiniame reglamente ir sektoriams taikomuose reglamentuose, skirtuose žemės ūkiui ir struktūriniam fondams, Komisijai suteikta teisė tikrinti visas išlaidas praėjus daugeliui metų, kai jos buvo patirtos. Ataskaitose neturėtų būti nurodyta, kad dėl šios teisės visas atitinkamas išlaidas tereikia priimti. Tais atvejais, kai potencialiai susigrąžintinas sumas galima kiekybiškai įvertinti, jos nurodytos konsoliduotų finansinių ataskaitų 5.3 ir 5.4 aiškinamuosiuose raštuose.*

1.35. *ABAC apskaitos sistema adaptuojama siekiant padidinti įrašomos informacijos apie susigrąžinimus kiekį. Numatoma, kad šie patobulinimai bus veiksmingi rengiant 2008 m. ataskaitas.*

1.36. *Komisija pripažįsta, kad suderinimo procedūrą reikia tobulinti. Bus imtasi priemonių nustatytiems trūkumams šalinti. Be to, Komisija apsvarstys klausimus dėl visiško suderinimo įtraukimo į metines finansines ataskaitas.*

1.37. *5 mln. EUR skirtumas susijęs su ankstesniais metais atlikto ko-regavimo konsoliduotos įstaigos biudžetinėse sąskaitose.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Audito Rūmų metodas

1.38. Atsižvelgiant į nuolat kintančią audito aplinką ir į per dvylika metų įgytą patirtį, iškilo būtinybė dar labiau patobulinti ir dar geriau pritaikyti su DAS susijusią metodiką. Esminė peržiūrėto DAS metodo sudedamoji dalis yra patikinimo modelis, pagrįstas dviem pagrindiniais įrodymų šaltiniais:

- a) Bendrijos institucijų, valstybių narių ir trečiųjų šalių priežiūros ir kontrolės sistemų, taikomų surenkant ir panaudojant Europos Sąjungos lėšas, nagrinėjimu; šios sistemos turi pateikti reprezentatyvią informaciją apie pagrindinių kontrolės priemonių vykdymą ir veikimą, atsižvelgiant į jų savybę užkirsti kelią klaidoms ar jas nustatyti ir ištaisyti;
- b) pajamų ir išlaidų operacijų reprezentatyvių imčių patikromis iki galutinio naudos gavėjo lygmens, siekiant pateikti tiesioginius įrodymus apie mokėjimų teisėtumą ir tvarkingumą.

Pagal nustatytą patikinimo modelį yra pateikiama nuomonė apie pasitikėjimą, gaunamą vertinant priežiūros ir kontrolės sistemas ir atliekant tiesioginius operacijų testus, kad būtų gautas aukšto lygio patikinimas, kurio reikia operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patvirtinimui.

1.39. Be šių pagrindinių šaltinių dar gali būti naudojami kiti du:

- a) Komisijos generalinių direktorių metinių veiklos ataskaitų, deklaracijų ir jų suvestinių ataskaitų, kuriose nurodoma, ar Komisija turi pakankamą patikinimą, kad įdiegtos sistemos užtikrina operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, analizė;
- b) kitų auditorių, kurie nėra susiję su Bendrijos valdymo ir kontrolės procesu, darbo nagrinėjimas (pavyzdžiui, aukščiausiosios audito institucijos valstybėse narėse ar trečiojoje šalyse) ⁽³⁴⁾.

1.38–1.39. Audito Rūmų metinis patikinimo pareiškimas, kitas audito darbas ir rekomendacijos yra neįkainojamas informacijos šaltinis Komisijai, todėl ji stengiasi kruopščiai taikyti pateiktas rekomendacijas.

Biudžeto įvykdymo patvirtinimo institucijos ir Audito Rūmų paskatinta Komisija toliau palaiko išsamų ir labai naudingą neoficialų dialogą su Audito Rūmais dėl metinių auditų metu nustatytų klaidų poveikio.

Ji jau ėmėsi priemonių, kad pagerintų kokybės kontrolę įgyvendindama veiksmų planą dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos, kuriame pasiūlytos priemonės nustatytiems priežiūros ir kontrolės sistemų trūkumams šalinti, ir kad dar labiau patobulintų šias sistemas.

Todėl reikia, kad visos valstybės narės bendradarbiautų, atsižvelgiant į tai, kad pagal pasidalijamojo valdymo principą jos atsakingos už tris ketvirčius Europos Sąjungos biudžeto.

Komisijos informacijos pateikimo sistema ir modernizuota apskaitos sistema kiekvienais metais pateikiama svarbių išsamų duomenų apie Bendrijos išteklių valdymą, paaiškinamos patikinimo, kurį kasmet teikia kiekvienas generalinis direktorius, priežastys, nurodomos pateiktos išlygos ir kitos pastabos, taip pat priemonės, kurių imamasi po atlikto audito darbo ir vykdytos kontrolės.

Audito Rūmai audituoja konkrečiais metais registruotų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Generaliniai direktoriai teikia patikinimą dėl daugiametinių kontrolės sistemų veikimo tais metais. Komisija pakankamai įvertina sistemos trūkumus, dėl kurių lėšos gali būti išmokėtos nesilaikant būtinų sąlygų, tačiau savo patikinimą ji grindžia informacija, kurią gauna per tam tikrą laikotarpį, atsižvelgdama į taisomąsias priemones, kurios taikomos tokiems trūkumams ištaisyti, ir į daugiametės sistemos pajėgumą ištaisyti klaidas praėjus kuriam laikui po lėšų išmokėjimo.

⁽³⁴⁾ Išsamesnę informaciją galima rasti Audito Rūmų interneto svetainėje www.eca.europa.eu.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2006 finansinių metų audito rezultatai

1.40. Kaip ir ankstesniais metais pagal įvairių specialiųjų vertinimų išvadas matyti, kad tose srityse, kuriose priežiūros ir kontrolės sistemos iš esmės yra taikomos tinkamai ir teisingai, Audito Rūmų savarankiškų testų metu nustatyta, jog reikšmingų teisėtumo ir tvarkingumo klaidų operacijose rizika buvo nedidelė (žr. 4.28, 5.65 dalis dėl IAKS, 8.31 dalį dėl delegacijų, 9.23 dalį išskyrus SAPARD ir 10.6 dalį). Audito Rūmai mano, kad šiose srityse klaidos finansinį poveikį turi mažesnei nei 2 % atitinkamai populiacijai (žr. **1.2 lentelę**). Be to, Audito Rūmams atlikus generalinių direktorių ir leidimus duodančių pareigūnų deklaracijų vertinimą pasitvirtino, kad nereikėjo pateikti jokių išlygų arba jos buvo nereikšmingos (žr. 2.11 ir 2.12 dalis).

1.40. Komisijos nuomone, 2006 m. padaryta pažanga taikant priežiūros ir kontrolės sistemas, tačiau ji pripažįsta, kad reikia imtis tolesnių veiksmų. Veiksmų plano dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos įgyvendinimas ir teigiamas poveikis, kurį jis turėtų turėti iš sistemų gautam patikrinimui ateityje, dar kartą patvirtina, kad Komisija nori tobulėti dar labiau.

1.2 lentelė – Specialieji operacijų teisėtumo ir tvarkingumo vertinimai

Specialieji 2006 finansinių metų metinės ataskaitos vertinimai		Priežiūros ir kontrolės sistemų veikimas	Klaidos	
Nuosavi ištekliai ⁽¹⁾				
Bendroji žemės ūkio politika	IAKS		Visa BŽP	IAKS
	ne IAKS			ne IAKS
Struktūriniai veiksmai				
Vidaus politika				
Išorės veiksmai			Būstinė ir delegacijos	
				Įgyvendinančios organizacijos
Pasirengimo stojimui strategija	Phare/ISPA			
	SAPARD			
Administracinės išlaidos ⁽²⁾				

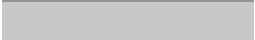

Šioje lentelėje apibendrinamas bendras atitinkamuose skyriuose aptartų priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas ir pateikiami pagrindiniai Audito Rūmų atliktų savarankiškų testų rezultatai. Lentelėje išryškinti svarbiausi komponentai, tačiau joje negali būti pateikta visa atitinkama išsami informacija. Jos reikia ieškoti pagrindinėje ataskaitos dalyje, atsižvelgiant į su Audito Rūmų audito metodu susijusių metodiką (žr. 1.38 ir 1.39 dalis).

Paiškinimai

Priežiūros ir kontrolės sistemų veikimas

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama ⁽³⁾
	Nepatenkinama

Klaidos

	Mažiau nei 2 % (žemiau reikšmingumo ribos)
	2–5 %
	Daugiau nei 5 %

⁽¹⁾ Dėl apimties apribojimų žr. 4.3, 4.4 ir 4.7 dalis.

⁽²⁾ Priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo atveju dėmesys į kai kuriuos trūkumus atkreipiamas 10.6 ir 10.25 dalyse.

⁽³⁾ Sistemos yra iš dalies patenkinamos, nustačius, kad kai kurios kontrolės priemonės veikia tinkamai, tuo tarpu kitos – ne. Tokiu būdu jos iš esmės neleistų išlaikyti priimtino klaidų operacijose lygio.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

1.41. Srityse, kuriose Audito Rūmų audito metu buvo nustatyta, kad priežiūros ir kontrolės sistemos yra, geriausiai atveju, tik iš dalies pakankamos, Audito Rūmų savarankiškų testų metu ir toliau nustatomas reikšmingas klaidų lygis (žr. 5.65–5.78 dalis išskyrus IAKS, 6.37–6.39, 7.30 ir 7.31 dalis, 8.31 ir 8.32 dalis dėl įgyvendinančių organizacijų bei 9.23 dalį dėl SAPARD). Audito Rūmai mano, kad šiose srityse klaidos finansinį poveikį turi didesnei nei 2 % populiacijai (žr. **1.2 lentelę**). Be to, Audito Rūmams atlikus generalinių direktorių deklaracijų vertinimą pasitvirtino, kad buvo pateiktos pagrindinės išlygos ar, Audito Rūmų nuomone, jos turėjo būti pateiktos atitinkamose srityse (žr. 2.11 ir 2.12 bei 2.13–2.17 dalis).

1.42. Specialieji išlaidų vertinimai Bendrosios žemės ūkio politikos, struktūrinės ir vidaus politikos srityse rodo, kad sudėtingi ar neaiškūs tinkamumo kriterijai arba sudėtingi teisiniai reikalavimai gali turėti didelį poveikį operacijų teisėtumui ir tvarkingumui (žr. 5.44 dalį dėl kaimo plėtros išlaidų, 6.29 dalį dėl struktūrinių operacijų ir 7.11 dalį dėl vidaus politikos). Pavyzdžiui, Audito Rūmų sistemų auditas rodo, kad kaimo plėtros priemonėse būna daug klaidų dėl dažnai sudėtingų tinkamumo sąlygų⁽³⁵⁾. Iš kitos pusės, bendrosios išmokos schemos sukūrimas ir įgyvendinimas apriboja neteisėtų mokėjimų riziką. Tačiau bendras su žemės ūkio išlaidomis susijusių klaidų skaičius iš esmės yra aukščiau reikšmingumo ribos.

⁽³⁵⁾ Audito Rūmams atlikus savarankiškus testus paaiškėjo, kad klaidų lygis, apskaičiuotas pagal imties dalį, apimančią tik su kaimo plėtra nesusijusias žemės ūkio išlaidas, yra žemiau reikšmingumo ribos.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

1.41. Bendrijos finansuojamoms išlaidoms šiose biudžeto srityse taikomi keli kontrolės procesai; kai kurie iš jų taikomi prieš išlaidas patvirtinant Komisijai, kai kurie – patvirtinus išlaidas. Antai vidaus politikos srityje būdinga per didelių deklaruotų išlaidų kompensavimo rizika sumažinta iš esmės padidinus ex post auditų skaičių; kalbant apie išorės pagalbą įgyvendinančias organizacijas, Komisija užtikrina, kad paramos gavėjų mokėjimų prašymų patikros būtų atliekamos pagrindiniais projekto įgyvendinimo etapais ir taip galėtų būti aptiktos ir ištaisytos su išankstiniais mokėjimais susijusios klaidos. Audito Rūmų nustatyti faktai rodo, kokia yra padėtis konkrečiu šių kontrolės procesų momentu. Tikėtina, kad didelė šių klaidų dalis bus ištaisyta taikant daugiametę klaidų ištaisymo sistemą.

Kalbant apie žemės ūkį, Komisija pastebi, kad klaidų lygis labai sumažėjo ir beveik siekia reikšmingumo lygį. Kalbant apie ne kaimo plėtrai skirtas EŽŪOGF Garantijų skyriaus išlaidas, kurios sudaro daugiau kaip 85 % bendrų išlaidų, klaidų lygis yra žemiau reikšmingumo lygio.

Kiek tai susiję su kitomis politikos sritimis, atlikdama auditus Komisija atsižvelgs į potencialią riziką. Metinėse veiklos ataskaitose paprastai aiškiai nurodoma, kaip generaliniai direktoratai vertina valdymo ir kontrolės sistemų valstybėse narėse veiksmingumą, taip pat kokių taisomųjų priemonių imamasi siekiant atlikti reikalingus patobulinimus. Generaliniai direktoriai pateikia išlygas, jeigu esama svarbių trūkumų, keliančių Bendrijos biudžetui reikšmingą riziką, kurios nebūtų galima tinkamai valdyti įprastais kontrolės sistemos taisomaisiais mechanizmais.

Taip pat žr. pastabas dėl 2.8–2.17, 2.36, 5.65, 6.38–6.40, 7.30, 7.31, 8.31, 8.32 ir 9.23 dalių.

1.42. Kartais siekiant politikos tikslų būtina nustatyti išsamų reglamentavimą, tačiau Komisija supranta, kad reikia supaprastinti taisykles, kiek tai galima padaryti siekiant politikos tikslų. Jeigu teisiniai reikalavimai išlieka sudėtingi, Komisija teikia rekomendacijas, kaip supaprastinti ir paaiškinti jų taikymą. Ar bus išvengta klaidų labai priklauso nuo valstybių narių valdžios institucijų rekomendacijų įgyvendinančioms įstaigoms ir naudos gavėjams, nuo kontrolės veiksmingumo ir nuo to, ar naudos gavėjai supranta, kad nesilaikant reikalavimų galima netekti dotacijos. Komisija ragina valstybes nares vykdyti veiklą šiose srityse pagal Veiksmų planą dėl integruotos vidaus kontrolės sistemų.

Agrarinės aplinkosaugos priemonėse, kurios susijusios su nedidele BŽŪP išlaidų dalimi, gali būti trūkumų (žr. pastabą dėl 5.72 dalies). Trūkumus galima tinkamai valdyti įprastais kontrolės sistemų taisomaisiais mechanizmais. Be to, pateikti ateinančiam laikotarpiui taikomi teisės aktų pakeitimai.

Komisijos nuomone, jas kontroliuoti yra gana sudėtinga, tačiau šių priemonių tikslas žemės ūkį susieti su aplinkosaugos klausimais ir jų pridėtinė vertė yra plačiai pripažįstami.

2 SKYRIUS

Komisijos vidaus kontrolės sistema

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas ir audito apimtis	2.1–2.2
Komisijos vadovybės pareiškimai	2.3–2.18
Komisijos suvestinė ataskaita	2.3–2.6
Metinės veiklos ataskaitos ir generalinių direktorių deklaracijos	2.7–2.18
Rengimo procesas	2.7
Generalinių direktorių deklaracijos	2.8–2.17
Teisėtumo ir tvarkingumo rodikliai	2.18
Veiksmų planai	2.19–2.30
Bendras įvertinimas	2.19–2.22
Klaidų taisymas	2.23–2.25
Informacija apie klaidų taisymą, kurią galima gauti Komisijoje	2.26–2.30
Kontrolės standartai	2.31–2.34
Bazinių reikalavimų vykdymas	2.32
Veiksmingumas	2.33–2.34
Bendra išvada ir rekomendacijos	2.35–2.37

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS IR AUDITO APIMTIS

2.1. Šiame skyriuje kalbama apie Komisijos pastangas 2006 metais patobulinti jos generalinių direktoratų priežiūros ir kontrolės sistemų veiksmingumą, siekiant užtikrinti su ES biudžetu susijusių operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Konkrečiai jame nagrinėjama:

- kokių mastu generalinių direktorių metinėse veiklos ataskaitose ir deklaracijose, taip pat Komisijos suvestinėje ataskaitoje pateiktus vadovybės pareiškimus patvirtina Audito Rūmų auditų metu nustatyti faktai (2.3–2.18 dalys),
- informacija apie išieškojimus ir finansines pataisas (2.23–2.30 dalys).

2.2. Šiame skyriuje taip pat pateikiamos pastabos apie Komisijos Veiksmų planą kuriant integruotą vidaus kontrolės sistemą (2.19–2.22 dalys) ir apie Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemų peržiūrą (2.31–2.34 dalys).

KOMISIJOS VADOVYBĖS PAREIŠKIMAI

Komisijos suvestinė ataskaita

2.3. Be ataskaitos apie politikos pasiekimus ⁽¹⁾, Komisija priėmė savo 2006 metų valdymo pasiekimams skirtą suvestinę ataskaitą ⁽²⁾, kurioje teigiama, kad „esamos vidaus kontrolės sistemos, atsižvelgiant į 2005 metų metinėse veiklos ataskaitose aprašytus apribojimus, suteikia pakankamą patikinimą, kad operacijos, už kurias Komisija atsako pagal EB sutarties 274 straipsnį, buvo teisėtos ir tvarkingos. Tačiau ji pripažįsta, kad norint pašalinti trūkumus, kuriuos savo išlygose pabrėžė deleguotieji leidimus duodantys pareigūnai, būtinos papildomos pastangos“.

2.1. *Be kitų priemonių, 2006 m. buvo priimtas veiksmų planas dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos, o 2007 m. kovo mėn. paskelbtoje pirmojoje pažangos ataskaitoje apžvelgta padaryta pažanga. Patobulintos metinių veiklos ataskaitų gairės, kuriomis remiantis ataskaitose turi būti pateiktos tarnybų kontrolės strategijos, jų rezultatai bei teisėtumo ir tvarkingumo rodikliai (neprivalomi 2006 m.).*

Imamasi įvairių veiksmų priežiūros ir kontrolės sistemoms tobulinti atsižvelgiant į Audito Rūmų ir Komisijos vidaus auditorių rekomendacijas, taip pat Parlamento ir Tarybos rekomendacijas, pateiktas metinės biudžeto įgykdymo patvirtinimo procedūros metu.

⁽¹⁾ COM(2007) 67, 2007 2 28.

⁽²⁾ COM(2007) 274, 2007 5 30.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

2.4. Komisijos atliktas kai kurių horizontalių klausimų įvertinimas atitinka Audito Rūmų atliktą analizę ir jų išvadas dėl tiesioginio centralizuoto valdymo mokslinių tyrimų srityje (žr. 2.12 dalį), dėl būtinumo supaprastinti procedūras (žr. 1.42 dalį), dėl būtinumo toliau plėtoti teisėtumo ir tvarkingumo rodiklius (žr. 2.18 dalį) bei garantuoti metinių veiklos ataskaitų kokybę (žr. 2.7 ir 2.9 dalis). Tačiau kai kuriose bendros žemės ūkio politikos dalyse, struktūrinių priemonių srityje ir kai kuriose išorės veiksmų dalyse Audito Rūmų auditas atskleidė rimtų priežiūros ir kontrolės sistemų trūkumų, kurie yra daug rimtesni, nei prie metinių veiklos ataskaitų pridedamų generalinių direktorių deklaracijų išlygos (žr. 2.13–2.17 dalis). Be to, Komisija nebuvo užbaigusi kitų su finansinių ataskaitų patikimumu susijusių problemų analizės, ypač pagalbinių vietinių sistemų lygmenyje (žr. 1.13–1.17 dalis).

2.5. Savo suvestinėje ataskaitoje Komisija konstatuoja, kad „kai kuriais atvejais“ skirtumas tarp to, kaip patikinimą, kurį galima gauti iš vidaus kontrolės sistemų, įvertino Audito Rūmai ir patikinimo, kurį pateikė atitinkami generaliniai direktoriai, atsirado pirmiausia dėl to, kad skirtingai buvo suprantami klaidų tipologija ir jų poveikis ir (arba) kad skirtingai buvo vertinami sistemų trūkumai. Savo ruožtu Audito Rūmai mano, kad skirtumai pirmiausia atspindi tai, kad Komisijos atliktame valdymo pasiekimų įvertinime nėra adekvačiai atsižvelgta į esamų kontrolės trūkumų poveikį, nors dauguma jų yra pripažinti įvairiuose veiksmų planuose ir metinėse veiklos ataskaitose (žr. 2.11 ir 2.19–2.22 dalis).

2.6. Pavyzdžiui, kaip jau buvo minėta 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje ⁽³⁾, Audito Rūmų auditai rodo, kad tam tikrose srityse esamos priežiūros ir kontrolės sistemos neužtikrina klaidų prevencijos ar savalaikio jų aptikimo ir ištaisymo (žr. 5.76, 6.39, 7.30, 8.31 ⁽⁴⁾ ir 9.23 dalis). Komisija atkreipia dėmesį

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.4. Generaliniai direktoriai savo deklaracijose pateikia išlygas, kai direktoratai ir valstybių narių atlikto sistemų veikimo auditu metu sukaupta informacija rodo esant svarbių trūkumų, keliančių Bendrijos biudžetui reikšmingą riziką, kurios negalima tinkamai valdyti įprastais kontrolės sistemos taisomaisiais mechanizmais. Be to, generaliniai direktoriai gali nuspręsti pateikti išlygą, jeigu kyla didelė rizika, kad bus pakenkta Bendrijos institucijų reputacijai. Todėl Audito Rūmų paminėti generaliniai direktoriai nepateikė išlygų, jeigu jų manymu rizika buvo valdoma tinkamai, ir metinėse veiklos ataskaitose paaiškino savo vertinimo priežastis.

Trūkumų gali būti agrarinės aplinkosaugos priemonėse, kurios susijusios su nedidele BŽŪP išlaidų dalimi (žr. 5.72 dalį). Trūkumus galima tinkamai valdyti taikant kontrolės sistemų taisomąsias priemones. Be to, buvo padaryti ateinančiam laikotarpiui skirti teisės aktų pakeitimai.

Taip pat žr. pastabas dėl 1.15, 1.17, 1.42, 2.13 ir 2.18 dalių.

2.5. Suvestinėje ataskaitoje Komisija nurodė, kad vertinant patikinimą, kurį galima gauti iš vidaus kontrolės sistemos, taip pat atsižvelgiama į daugiametį šios sistemos pobūdį, dėl kurio klaidos gali būti taisomos praėjus kuriam laikui po lėšų išmokėjimo, taip pat į taisomąsias priemones nustatytiems kontrolės trūkumams ištaisyti.

Atitinkami generaliniai direktoriai su Audito Rūmais aptaria skirtingo supratimo atvejus, o priežastis paaiškins savo 2007 m. ir vėlesnėse metinėse veiklos ataskaitose.

Suvestinėje ataskaitoje taip pat nurodyta, kad generaliniai direktoriai tinkamai atsižvelgia į Audito Rūmų auditų rezultatus – pagrindinį informacijos šaltinį patikinimui gauti.

2.6. Kaip Komisijai pranešė valstybės narės ir kaip paskelbta atitinkamoje metinėje veiklos ataskaitoje, kontrolės rezultatai galutinių naujos gavėjų lygmeniu rodo, koks yra neteisėtų išmokų lygis žemės ūkio išlaidų srityje. Siekdama dar labiau padidinti patikinimą, kurį galima gauti remiantis šia informacija, Komisija nuo 2007 m. pritaikė

⁽³⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 1.64 dalį.

⁽⁴⁾ Išorės veiksmų srityje dauguma klaidų buvo aptiktos projektą įgyvendinančių organizacijų lygmenyje.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

į tai, kad jos tarnybos taiko daugiametę sistemą, leidžiančią klaidas aptikti vienais metais ir ištaisyti kitais. Tačiau nepaisant šių argumentų Komisija neturi adekvačios ir patikimos informacijos apie klaidų ištaisymus galutinių naudos gavėjų lygmenyje (žr. 2.23–2.30 dalis).

Audito Rūmų rekomendaciją, kad sertifikuojančios įstaigos turėtų atlikti didesnę darbą tikrinamos ir tvirtinamos patikrinimų statistiką ir po mokėjimų atliekamas patikras.

Kiek tai susiję su struktūriniais veiksmais, Komisija iš esmės pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad nacionalines sistemas būtina tobulinti. Vis dėlto esama įrodymų, kad nuo 20 iki 35 % sistemų yra patenkinamos, apie 60 % sistemų reikalingi patobulinimai, kuriais būtų ištaisyti reikšmingi pagrindinių kontrolės priemonių trūkumai, ir apie 10 % sistemų turi rimtų trūkumų (žr. pastabą dėl 6.35 dalies). Pastaraisiais atvejais sustabdomi mokėjimai arba taikomas finansinių klaidų ištaisymas, jei-gu valstybės narės pačios neatlieka būtinų pataisymų.

Komisijos teigimu, tikėtina, kad didelė dalis nustatytų klaidų bus ištaisyta taikant sistemos daugiamečius taisomuosius mechanizmus. Pagal 2007 m. metinių veiklos ataskaitų rengimo gaires reikės pateikti išsamesnės informacijos apie išieškojimus. Visų pirma Komisija ėmėsi priemonių, kad gautų geresnės informacijos apie valstybių narių atliktus pataisymus. Taip pat žr. pastabas dėl 5.76, 6.39, 7.30, 8.31 ir 9.23 dalių.

Metinės veiklos ataskaitos ir generalinių direktorių deklaracijos

Rengimo procesas

2.7. 2006 m. metinės veiklos ataskaitų rengimo gairės ⁽⁵⁾, taip pat kolegų atliekamos peržiūros ⁽⁶⁾ rodo, kad Komisijos centrinės tarnybos deda rimtas pastangas, siekdamos išryškinti ryšį tarp vidaus kontrolės sistemų veiksmingumo ir to pagrindo, kuriuo remiantis deklaracijos yra parengiamos ⁽⁷⁾, bei teikti bendrą informaciją apie tai, kaip reikia pristatyti teisėtumo ir tvarkingumo rodiklius ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Komisijos centrinių tarnybų (SEC GEN, DG BUDG ir DG ADMIN) raštas generaliniams direktoriams ir tarnybų vadovams – 2006 metų metinių veiklos ataskaitų rengimo instrukcijos, SEC(2006) 1789, 2006 12 19.

⁽⁶⁾ Tai procedūra, kurią taiko generalinių direktoratų šeimos ir koordinuoja centrinės tarnybos, siekiant, kad deklaracijose formuluojamos išlygos būtų kuo nuoseklesnės ir darnesnės.

⁽⁷⁾ Antai pagal 2 dalį „Valdymo ir vidaus kontrolės sistemos“, norint aprašyti būdingus valdymo, rizikos ir kontrolės aplinkos bruožus ir savybes turėtų būti naudojamas „vidaus kontrolės modelis“ (*Internal Control Template, ICT*). Vidaus kontrolės modelio parengimas numatytas Vidaus kontrolės sistemos integravimo veiksmų plano 3 veiksmė.

⁽⁸⁾ Pagal 2005 m. suvestinės ataskaitos (COM(2006) 277, 2006 6 7) 4 daugiamečių tikslą, įvairios generalinių direktoratų šeimos turėtų toliau tobulinti konkrečius bendrus teisėtumo ir tvarkingumo rodiklių modelius. 2006 m. pabaigoje tik šeima „Sanglauda augimui ir užimtumui skatinti“ užbaigė bendrą tikslų ir rodiklių pristatymą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Generalinių direktorių deklaracijos

2.8. Savo deklaracijose, pridedamose prie metinių veiklos ataskaitų, generaliniai direktoriai turi pareikšti, ar veiklai skirtos lėšos buvo panaudotos pagal patikimo finansų valdymo principus ir ar jų tarnybose įdiegtos vidaus kontrolės sistemos leidžia gauti pakankamą patikinimą, kad vykdytos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos. Esant reikšmingiems vidaus kontrolės sistemų trūkumams prie savo pareiškimų jie turi pridėti išlygas ⁽⁹⁾ ir parengti taisomųjų veiksmų planus.

2.9. Audito Rūmų atlikta 2006 finansinių metų metinių veiklos ataskaitų ir generalinių direktorių deklaracijų analizė parodė, kad reikšmingumo kriterijai, taip pat išlygų bei jų poveikio apibrėžtis buvo iš esmės ⁽¹⁰⁾ aiškūs. Audito Rūmų auditas taip pat parodė, kad metinėse veiklos ataskaitose teikiamas geresnis priežiūros ir kontrolės sistemų trūkumų ir privalumų įvertinimas ⁽¹¹⁾.

2.10. Visi generaliniai direktoriai pareiškė gavę pakankamą patikinimą, kad jiems paskirti ištekliai buvo panaudoti numatytiems tikslams ir kad jų įdiegta vidaus kontrolės sistema leido užtikrinti vykdytų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

2.11. Audito Rūmai pažymi, kad 15 iš 40 deklaracijų yra po vieną ar daugiau išlygų. 2005 metus (31 išlyga) lyginant su 2006 metais (20 išlygų) ⁽¹²⁾ bendras išlygų skaičius sumažėjo. Didžioji jų dalis atspindi jau ankstesniais metais ⁽¹³⁾ nustatytus trūkumus ir yra susijusi daugiausia su vykdytų operacijų teisėtumu ir tvarkingumu. Svarbiausios išlygos DAS kontekste yra pateiktos **2.1 lentelėje**.

⁽⁹⁾ Generaliniai direktoriai privalo pristatyti bendrą visų kartu paimtų išlygų poveikį visai deklaracijų visumai ir padaryti išvadą, iš kurios būtų aišku ar atsižvelgus į šias išlygas deklaracijose išreikštas patikinimas gali būti paliktas.

⁽¹⁰⁾ Reikšmingumo kriterijus ir (arba) išlygas (apibrėžties ir (arba) poveikio prasme) DAS kontekste dar turėtų pagerinti šie generaliniai direktoratai: EAC, ECFIN, ENV, EPSO/EAS, ESTAT ir FISH.

⁽¹¹⁾ Nepaisant to, kad generaliniai direktoratai tarpusavyje nederino vidaus kontrolės modelio naudojimo (žr. 2.7 dalį).

⁽¹²⁾ Detali Audito Rūmų analizė parodė, kad 2006 metų išlygos apima 6 naujas ir 14 paliktų ankstesnių išlygų. Tačiau, pavyzdžiui, išlygų, susijusių su Europos socialiniu fondu, skaičius padidėjo nuo 1 iki 8.

⁽¹³⁾ Žr. 2003 ir 2004 metų metinių ataskaitų 1.67 dalis ir 2005 metų metinės ataskaitos 2.17 dalį.

2.8. *Derinant šiuos du principus (pakankamo patikinimo dėl patikimo finansų valdymo ir teisėtumo bei tvarkingumo) sukuriama tam tikra vadovybės manymu priimtinos rizikos ir kontrolės pusiausvyra, nors visiško patikinimo negalima gauti ir negalima pasiekti visiško teisėtumo ir tvarkingumo.*

2.9. *Komisija tikisi, kad 2007 m. bus padaryta daugiau patobulinimų, ypač dėl to, kad metinėse veiklos ataskaitose bus pradėta bendrai naudoti vidaus kontrolės modelį (Internal Control Template), kuriuo nustatomas aiškesnis kontrolės sistemų ir patikinimo ryšys. Komisija taip pat stengsis tobulinti reikšmingumo kriterijus ir, jei reikia, stiprinti patikinimo pagrindą.*

2.1 lentelė – Komisijos generalinių direktoratų metinių veiklos ataskaitose pateiktų duomenų, skirtų Audito Rūmų patikinimo pareiškimui, raida

Sektorius	Svarbiausios generalinių direktoratų išlygos (itrauktos į deklaracijas)	2004 m.	2005 m.	2006 m.	Šių ypač svarbių išlygų poveikis generalinio direktoriaus patikinimui Audito Rūmų požiūriu (1)			Kiti Audito Rūmų ir (arba) Komisijos auditų metu atskleisti reikšmingi trūkumai (neįtraukti į deklaracijas).	2004 m.	2005 m.	2006 m.	Metinės veiklos ataskaitose pateikti duomenys, skirti Audito Rūmų išvadoms (2)										
					2004 m.	2005 m.	2006 m.					2004 m.	2005 m.	2006 m.								
Nuosavi ištekliai	— „Hilton“ jautiena	x	x		} A	A	A	/				} A	A	A								
Bendra žemės ūkio politika	— IAKS Graikijoje	x	x	x	} B	B	B	— Ribotas Komisijos priežiūros veiksmų mastas ir laiku neatliktos neišsamios patikros pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89 — Kaimo plėtros valdymo ir kontrolės sistemos valstybėse narėse (5.65 dalis)	x		x	} C	B (4) C (5)	B (4) C (5)								
Struktūrinės priemonės	— EŽŪOGF Orientavimo skyrius: valdymo ir kontrolės sistemos valstybėse narėse (2000–2006 m.)	x			}	B	B	— Rizika, susijusi su 1994–1999 m. programavimo laikotarpio pabaiga ir/arba reikšmingi trūkumai įgyvendinant Reglamentą (EB) Nr. 1994/97	x	x		}	C	C	C							
	— ESF: valdymo ir kontrolės sistemos valstybėse narėse (2000–2006 m.)	x	x	x						— Valdymo ir kontrolės sistemos valstybėse narėse (2000–2006 m.) (6.38 dalis) (3)						x	x					
	— ŽOF: valdymo ir kontrolės sistemos valstybėse narėse (2000–2006 m.)	x																				
	— ERPF: 2000–2006 m. valdymo ir kontrolės sistemos	x	x	x																		
	— INTERREG: 2000–2006 m. valdymo ir kontrolės sistemos			x																		
	— Sanglaudos fondai: 2000–2006 m. valdymo ir kontrolės sistemos	x	x																			

Sektorius	Svarbiausios generalinių direktoratų išlygos (įtrauktos į deklaracijas)	2004 m.	2005 m.	2006 m.	Šių ypač svarbių išlygų poveikis generalinio direktoriaus patikinimui Audito Rūmų požiūriu ⁽¹⁾			Kiti Audito Rūmų ir (arba) Komisijos auditų metu atskleisti reikšmingi trūkumai (neįtraukti į deklaracijas).	2004 m.	2005 m.	2006 m.	Metinės veiklos ataskaitose pateikti duomenys, skirti Audito Rūmų išvadoms ⁽²⁾								
					2004 m.	2005 m.	2006 m.					2004 m.	2005 m.	2006 m.						
Vidaus politika, įskaitant mokslinius tyrimus	— Nepakankamas patikinimas dėl valdymo per nacionalines agentūras/įo trūkumai		×	×	}	B	B	B	— Preliminarūs testai pagal netiesioginio centralizuoto valdymo sistemą (Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 35 straipsnis) ⁽³⁾	×			}	B	B	B				
	— (Vidaus politikų sutarčių auditai vietoje) – nėra pakankamai įrodymų, kurie leistų nustatyti besikartojančių klaidų, susijusių su išlaidų deklaracijų tikslumu, likutinį lygį	×	×	×													(6 bendroji programa)	— Klaidų dažnis visuomenės sveikatos srityje	×	
	— Klaidų dažnis (atitiktis reikalavimas) su mokslinių tyrimų sutartimis susijusių išlaidų deklaracijose	×	×	×													5 bendroji programa)	— Klaidų dažnis 6 bendrosios mokslinių tyrimų programos srityje ⁽³⁾ (4 dalis)		×
	— Europos pabėgėlių fondo valdymo ir kontrolės sistemos trūkumai	×	×	×													Jungtinė Karalystė ir Liuksemburgas	Jungtinė Karalystė	Italija	
Išorės veiksmai	— Viena humanitarinė organizacija nesilaikė viešųjų pirkimų sutarčių procedūrų	×			}	A	A	A	— Reikia papildomų patobulinimų, tam kad įgyvendinančiose institucijose visiškai veiktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo priežiūros ir kontrolės sistemos (8.32 dalis).	×		×	}	C	B	B				
	— Sutarties partnerio juridinis statusas ir atsakomybė įgyvendinant ES paramą UNMIK IV-jam ramsčiui Kosove		×																	
Pasirengimo stojimui strategija	— ISPA: valdymo ir kontrolės sistemos	×			}	B	A	A	/				}	B	A	A				
	— PHARE: rizika, būdinga decentralizuotoms sistemoms, trūkumai atliekant sistemų ir operacijų auditą	×															Rumunija ir Bulgarija			
Administracinės išlaidos	— Vidaus kontrolės standartų įdiegimas ES delegacijose	×	×		}	A	A	A	— Priežiūros ir kontrolės sistemų trūkumai ES delegacijose ⁽³⁾ (10.15 dalis)			×	}	A	A	A				

Paaiškinimai:

⁽¹⁾ Šių ypač svarbių išlygų poveikis generalinio direktoriaus patikinimui Audito Rūmų požiūriu:

A: pakankamas besąlygiškas arba su nereikšmingomis išlygomis patikinimas, kad vidaus kontrolės sistemos užtikrina operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

B: pakankamas patikinimas, kad vidaus kontrolės sistemos užtikrina operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, su išlyga (klaidos < 2 % ar sistemos trūkumai, kurių finansinis poveikis < 10 % atitinkamo biudžeto).

C: nėra jokio patikinimo (klaidos > 2 % ar sistemos trūkumai, kurių finansinis poveikis > 10 % atitinkamo biudžeto).

⁽²⁾ Metinės veiklos ataskaitose pateikti duomenys, skirti Audito Rūmų išvadoms:

A: pakankami (aiškūs ir nedviprasmiški) įrodymai, patvirtinantys Audito Rūmų DAS išvadą.

B: pakankami įrodymai, patvirtinantys Audito Rūmų DAS išvadą po pataisymų (nereikšmingi netikslumai ar trūkstama nereikšminga informacija).

C: Audito Rūmų DAS išvadoms nepakankami įrodymai (reikšmingi netikslumai ar reikšminga trūkstama informacija, pavyzdžiui: nepakankamai atsižvelgta į pasidalijamojo valdymo problemas, praėjusių finansinių metų nagrinėjimas, kiekybinio įvertinimo stoka, netinkama naudoti informacija).

⁽³⁾ Tačiau įtraukti į metines veiklos ataskaitas.

⁽⁴⁾ BŽŪP išlaidoms ten, kur tinkamai taikoma IAKS.

⁽⁵⁾ BŽŪP išlaidoms, kurioms IAKS netaikoma arba ten, kur IAKS taikoma netinkamai.

Šaltinis: Audito Rūmai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.12. Metinių veiklos ataskaitų išvados dėl nuosavų išteklių, vidaus politikų (įskaitant mokslinius tyrimus), pasirengimo stojimui strategijos⁽¹⁴⁾ ir administracinių išlaidų (žr. **2.1 lentelę** ir 4.28, 7.30, 9.23, 10.15–10.16 ir 10.25 dalis) iš esmės neprieštarauja atitinkamiems specialiesiems DAS įvertinimams.

2.13. Kita vertus, su svarbiomis ES biudžeto dalimis susijusios generalinių direktorių išvados dėl ES išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo yra labiau teigiamos nei atitinkamos Audito Rūmų audito išvados.

2.14. Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktoriaus deklaracijoje teikiamas patikinimas dėl bendros žemės ūkio politikos (žr. **2.1 lentelę**) kai kuriais reikšmingais aspektais neatitinka Audito Rūmų išvadų. Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas savo deklaracijai paremti naudoja patikinimo modelį. Šio modelio komponentai yra išvardyti metinėje veiklos ataskaitoje⁽¹⁵⁾. Audito Rūmų auditas parodė, kad visi šie komponentai turi trūkumų, apribojančių patikinimą, kurį galima gauti iš minėtos deklaracijos. Antai Komisija gauna patikinimą iš sudėtinių dalių, nesusijusių su 2006 m. išlaidomis⁽¹⁶⁾, naudoja būsimų pataisymų prognozes (neapibrėžto turto), susijusias su einamaisiais metais ir įskaito finansinių pataisymų išlaidas, kurias patiria ne neteisėtas išmokas gavę naudos gavėjai, o valstybės narės (žr. 5.63–5.64 dalis).

2.13. Audito Rūmai audituoja konkrečiais metais registruotų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Generaliniai direktoriai teikia patikinimą dėl daugiamečių kontrolės sistemų veikimo tais metais. Komisija pakankamai įvertina sistemos trūkumus, dėl kurių lėšos gali būti išmokėtos nesilaikant būtinų sąlygų, tačiau savo patikinimą ji grindžia informacija, kurią gauna per tam tikrą laikotarpį atsižvelgdama į taisomąsias priemones, kurios taikomos tokiems trūkumams ištaisyti, ir į daugiametės sistemos pajėgumą ištaisyti klaidas praėjus kuriam laikui po lėšų išmokėjimo.

Taip pat žr. pastabas dėl 2.5 ir 2.6 dalių.

2.14. Komisija atkreipia dėmesį, kad bendras klaidų lygis gerokai sumažėjo, o kalbant apie ne kaimo plėtrai skirtas EŽŪOGF Garantijų skyriaus išlaidas, kurios sudaro daugiau kaip 85 % bendrų išlaidų, klaidų lygis yra žemiau reikšmingumo lygio. Kalbant apie kaimo plėtrą, agrarinės aplinkosaugos priemonėse gali būti aukštas reikšmingų klaidų lygis.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktoriaus patikinimas grindžiamas visapuse žemės ūkio išlaidų valdymo ir kontrolės sistema, kuri užtikrina, kad būtų išvengta neteisėtų mokėjimų galutiniams naudos gavėjams arba kad tokie mokėjimai būtų nustatyti ir išieškoti. Ši sistema paremta keturiais papildomais lygmenimis, iš kurių kiekvienas veikia patenkinamai. Antai atitikties vertinimo procedūros daugiametis pobūdis neturi poveikio patikinimui, kurį pagal šią procedūrą galima gauti 2006 finansiniams metams. Tiesa, kad finansinės pasekmės nustatomos tik baigiant procedūras, tačiau pirminiai 2006 m. atliktų auditų nustatyti faktai jau žinomi. Be to, Komisijos auditai apima valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemas, todėl jie ne tik suteikia informacijos apie audituotas išlaidas, bet netiesiogiai suteikia informacijos apie būsimas išlaidas, kurias kontroliuoja konkrečios sistemos.

⁽¹⁴⁾ Išskyrus SAPARD.

⁽¹⁵⁾ Pavyzdžiui, EŽŪOGF Garantijų skyriui: 1) privaloma administracinė struktūra valstybių narių lygmenyje; 2) detalios kontrolės ir atgrasyimo sistemos; 3) ex post patikros; 4) sąskaitų patvirtinimo procedūros.

⁽¹⁶⁾ Pavyzdžiui, sąskaitų patvirtinimo procedūros (žr. 5.56–5.64 dalis) ir patikros po mokėjimų (žr. 5.48–5.53 dalis).

Komisijos finansinėse ataskaitose neapibrėžtasis turtas registruojamas siekiant parodyti potencialias gautinas sumas remiantis jos pačios atliktų auditų rezultatais, tačiau tuo nesiekiami suteikti patikinimo dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

2.15. Struktūrinių politikų srityje Regioninės politikos bei Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinių direktorių deklaracijose nepakankamai įvertinti reikšmingi valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai valstybėse narėse (žr. 6.38 dalį) ir reikšmingas klaidų lygis projekto lygmenyje (žr. 6.39 dalį), kuriuos nustatė Audito Rūmų auditai (žr. **2.1 lentelę**).

2.16. Audito Rūmai taip pat kelia klausimą, ar Regioninės politikos generalinio direktoriaus parengtas Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo bendras įvertinimas yra suderinamas su sąlygomis, kurias jis pareiškė valdymo ir kontrolės sistemų atžvilgiu atitinkamai 10 ir 9 valstybėse narėse ⁽¹⁷⁾. Tą patį galima būtų pasakyti apie Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinį direktoratą ⁽¹⁸⁾. Be to, Audito Rūmai pažymi, kad šio generalinio direktorato metinėje veiklos ataskaitoje teigiama, kad Europos socialinio fondo atžvilgiu „audito nuomonė“ nebuvo suformuluota dėl 17,5 % 2000–2006 metų laikotarpio išlaidų, o generalinis direktorius savo patikinimą grindė vadovybės pareiškimais.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.15. *Atsakingų generalinių direktorių metinėse veiklos ataskaitose išdėstytas valdymo ir kontrolės sistemų valstybėse narėse veiksmingumo vertinimo pagrindas, nurodytos taisomosios priemonės reikalingiems patobulinimams atlikti, parodytas Bendrijos lėšoms kylančios rizikos lygis. Vertinimai pagrįsti išsamiau audito darbu ir iš esmės atitinka Audito Rūmų vertinimus. Kaip nurodyta pastabose dėl 2.6 dalies, jie parodo, kad apie 10 % kontrolės sistemų turi rimtų trūkumų, todėl dėl jų kyla didelė rizika. Šiais atvejais mokėjimai valstybėms narėms gali būti sustabdyti ir gali būti taikomas finansinių klaidų ištaisyimas, jeigu valstybė narė pati neatlieka būtinų pataisymų. Komisijos teigimu, tikėtina, kad didelė dalis nustatytų klaidų bus ištaisyta taikant sistemos daugiamečius taisomuosius mechanizmus.*

2.16. *Nors Regioninės politikos generalinio direktorato valdymo ir audito tarybos pateikė sąlygines nuomones dėl sistemų keliose valstybėse narėse, atsižvelgdamos į reikšmingus trūkumus, turinčius poveikį pagrindiniams tų valstybių narių sistemų elementams, buvo prieita prie išvados, kad, remiantis taisomosiomis priemonėmis, kurių imamasi, ir atsižvelgiant į daugiamečių kontrolės priemonių veikimo pobūdį, trūkumai nebuvo tokie reikšmingi, kad dėl jų būtų reikėję pateikti oficialią išlygą generalinio direktoriaus deklaracijoje. Kalbant apie Europos socialinį fondą, Komisijos nuomone, Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinio direktoriaus bendras sistemų vertinimas yra suderinamas su išlygomis dėl programų 7 valstybėse narėse. Vadovybės pareiškimai padaryti siekiant panaikinti informacijos apie neauditotas operacijas trūkumą, nes paprasčiausiai neįmanoma, kad auditas kiekvienais metais apimtų 100 % operacijų.*

⁽¹⁷⁾ ERPF atžvilgiu Regioninės politikos generalinio direktorato metinės veiklos ataskaitos analizė rodo, kad „prie nuomonės buvo pateiktos išlygos dėl reikšmingų trūkumų veikiančių pagrindinius sistemos komponentus“ Čekijos Respublikoje, Graikijoje, Airijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Liuksemburge, Nyderlanduose, Slovakijoje ir Ispanijoje. Be to, išlyga dėl darbų apimties apribojimo buvo pareikšta Slovėnijai. Sanglaudos fondo atžvilgiu „prie nuomonės buvo pateiktos išlygos dėl reikšmingų trūkumų veikiančių pagrindinius sistemos komponentus“ Čekijos Respublikoje, Vengrijoje, Airijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje ir Ispanijoje. Be to, nepateikta jokios tikslios informacijos apie nustatytų trūkumų lygį ir pradėtas finansinių pataisymų procedūras, susijusias su 1994–1999 metų programavimo laikotarpio uždarymu.

⁽¹⁸⁾ Europos socialinio fondo (ESF) atžvilgiu, Užimtumo, Socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinio direktorato metinės veiklos ataskaitos analizė rodo, kad šio generalinio direktorato nuomone nacionalinės ir regioninės sistemos davė pagrįstą patikinimą su išlygomis dėl 73,39 % 2006 metų mokėjimų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.17. EuropeAid bendradarbiavimo tarnybos metinėje veiklos ataskaitoje ir deklaracijoje nepakankamai atspindi Audito Rūmų nustatytas reikšmingas klaidų lygis ir trūkumai priežiūros ir kontrolės sistemose, skirtose užtikrinti projektą įgyvendinančių organizacijų lygmenyje vykdomų operacijų išorės veiksmų srityje, teisėtumą ir tvarkingumą (žr. 8.31 ir 8.32 dalis) (žr. **2.1 lentelę**).

2.17. Komisijos vidaus kontrolės sistema siekiama patikrų sąnaudų ir naudos pusiausvyros; ji sukurta taip, kad būtų atsižvelgta į daugiamečių išorės pagalbos išlaidų pobūdį, užtikrinant, kad naudos gavėjų mokėjimų prašymų kontrolė būtų vykdoma pagrindiniais projekto įgyvendinimo etapais, o su išankstiniais mokėjimais susijusios klaidos galėtų būti aptiktos ir ištaisytos.

2006 m. imtasi priemonių kontrolės sistemoms stiprinti: išplatintas pataisytas praktinis sutarčių procedūrų vadovas, programų sąmatų rengimo vadovas, išsamesnės ataskaitų rengimo gairės delegacijoms, sugriežtinta ex post kontrolė.

Teisėtumo ir tvarkingumo rodikliai

2.18. Trys ketvirčiai ⁽¹⁹⁾ generalinių direktoratų savo 2006 m. metinėse veiklos ataskaitose pateikė teisėtumo ir tvarkingumo rodiklius. Audito Rūmai pažymi, kad ne visi šie rodikliai atitinka tipinius modelius (rezultatų ir (arba) poveikio rodiklius), kurie pateikti Komisijos centrinių tarnybų parengtose gairėse. Audito Rūmai mano, kad generaliniai direktoratai turėtų patobulinti šiuos rodiklius, kad galima būtų tiksliai įvertinti priežiūros ir kontrolės sistemų veiksmingumą bei operacijų teisėtumą ir tvarkingumą (žr. 2.31–2.34 dalis).

2.18. Nors 2006 m. metinėse veiklos ataskaitose generaliniai direktoriai neprivalėjo pateikti teisėtumo ir tvarkingumo rodiklių pagal tipinius modelius, kaip rekomenduota galiojančiose gairėse (D(2006) 12058), 2006 m. suvestinėje ataskaitoje paskelbta, kad dedamos nuolatinės pastangos rengiant šiuos teisėtumo ir tvarkingumo rodiklius ir užtikrinant, kad giminingų politikos sričių tarnybos laikytųsi nuoseklaus metodo. Nuo 2007 m. metinėse veiklos ataskaitose bus privaloma taikyti rodiklius.

VEIKSMŲ PLANAI

Bendras įvertinimas

2.19. 2007 m. kovo 7 d. Komisija pristatė veiksmų plano kuriant integruotą vidaus kontrolės sistemą ⁽²⁰⁾ pažangos ataskaitą ⁽²¹⁾; jos išvada yra iš esmės teigiama. Komisija pareiškė, kad įgyvendindama šį veiksmų planą, ji pasiekė konkrečios pažangos, tačiau yra būtina įveikti likusius iššūkius. Nors įgyvendinimas tam tikrose srityse vėlavo, Komisija mano, kad iki 2007 metų pabaigos „bus sukurtas pagrindas“, užtikrinsiant tinkamą klaidų rizikos valdymą ir tvirtesnę patikinimą dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

2.20. Prie šios pažangos ataskaitos pridėtoje detalioje analizėje (žr. **2.2 lentelę**) Komisija įvertino, kad iš 35 poveiksmių 10 buvo įvykdyti, 5 buvo beveik įvykdyti, 13 buvo vykdomi, 4 – dar nepradėti ir 3 – atmesti. Ji taip pat įtraukė 6 naujus poveiksmius, kurie turi būti įgyvendinti iki 2007 metų pabaigos.

⁽¹⁹⁾ Išskyrus tik generalinius direktoratus BEPA, BUDG, DIGIT, EPSO/EAS, ESTAT, MARKT, OIL, PMO ir SG, o tai reiškia, kad praleistos svarbiausios leidimus duodančios tarnybos.

⁽²⁰⁾ COM(2006) 9, 2006 1 17.

⁽²¹⁾ COM(2007) 86, 2007 3 7.

2.2 lentelė – Komisijos Veiksmų plano kuriant integruotą vidaus kontrolės sistemą įgyvendinimo bendra apžvalga

Nuoroda	Sritis/veiksmai (poveiksmiai)/veiksmų plane nustatytas terminas	Komisijos užbaigimo įvertinimas	Audito Rūmų atliktas įgyvendinimo būklės 2006 12 31 įvertinimas	Audito Rūmų atliktas poveikio 2006 12 31 preliminarus įvertinimas
Supaprastinimas ir bendrieji kontrolės principai				
1	Numatyti taisyklių supaprastinimą 2007–2013 metų laikotarpiui, ypač struktūrinių fondų išlaidų tinkamumo finansuoti ir mokslinių tyrimų programų srityse (2006 12 31).	Beveik baigtas	Beveik įgyvendintas	Reikalingi tolesni veiksmai (1)
2	Peržiūrint Finansinį reglamentą pasiūlyti vidaus kontrolę kaip biudžetinį principą, remiantis tarpinstitucinėmis konsultacijomis (2006 6 1).	Atšauktas	Neįgyvendintas	Tikslas ne visiškai pasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
3a	Įdiegti vidaus kontrolės modelius griežtai apibrėžiančius įvairius kontrolės komponentus, kurie gali būti naudingi atitinkamoje kontrolės aplinkoje (2006 5 31).	Baigtas	Įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
3b	Pademonstruoti kaip generaliniai direktoratai gali gauti patikinimą dėl vidaus kontrolės struktūrų pasidalijamojo valdymo ir vidaus politikų srityse, atsižvelgiant į Komisijos lygmenyje parengtus modelius ir strategijas (2006 9 30).	Baigtas	Įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
3c	Organizuoti kolegų vykdomas peržiūras siekiant sukurti darnesnes ir nuoseklesnes kontrolės strategijas kiekvienoje GD šeimoje (2007 3 31).	Vykdomas	Įgyvendinamas	—
3d	Pademonstruoti kaip generaliniai direktoratai gali gauti patikinimą dėl vidaus kontrolės struktūrų išorės politikos, administracinių išlaidų, pasirengimo stojimui pagalbos, EPF ir nuosavų išteklių srityse, atsižvelgiant į Komisijos lygmenyje parengtus modelius ir strategijas (2007 12 31).	Vykdomas	Įgyvendinamas	—
3e	Organizuoti kolegų Vykdoma peržiūras siekiant sukurti darnesnes ir nuoseklesnes kontrolės strategijas kiekvienoje GD šeimoje (2007 12 31).	Dar nepradėtas		
3N	Pradedant 2006 m. suvestine ataskaita Komisija aiškiai išdėstys bendro patikinimo išlygas ir supažindins su jomis biudžeto valdymo instituciją, pridėdama, kur reikia, pasiskirstymą pagal sektorius ir valstybes nares, taip pat informaciją apie atitinkamus finansinius pataisymus arba mokėjimų sustabdymus (2007 12 31).	Nauja priemonė, įtraukta 2007 m. kovo 7 d.		
4	Pradėti tarpinstitucinį dialogą apie bazinius principus, kuriais remiantis turi būti nustatomas operacijose toleruotinas rizikos laipsnis ir rengiamos bendros šios rizikos valdymo gairės (2006 3 31).	Atšauktas	Neįgyvendintas	Tikslas ne visiškai pasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
Vadovybės deklaracijos ir audito patikinimas				
5	Derybose dėl 2007–2013 metų laikotarpio teisės aktų siekti, kad būtų skatinama vadovybės deklaracijos netiesioginio centralizuoto valdymo srityje naudoti operatyviniu lygiu bei steigti nacionalinės koordinavimo įstaigas, galinčias teikti turimo patikinimo apžvalgą, pvz. operatyvinių deklaracijų suvestinių pagal politikos sritis forma (2006 6 30).	Baigtas	Įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
6a	Parengti gaires, skirtas padidinti vadovybės deklaracijų veiksmingumą mokslinių tyrimų ir kitų vidaus politikų srityje (2006 9 30).	Atšauktas	Neįgyvendintas	Tikslas ne visiškai pasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)

Nuoroda	Sritis/veiksmai (poveiksmiai)/veiksmų plane nustatytas terminas	Komisijos užbaigimo įvertinimas	Audito Rūmų atliktas įgyvendinimo būklės 2006 12 31 įvertinimas	Audito Rūmų atliktas poveikio 2006 12 31 preliminarus įvertinimas
6b	Papildyti gaires siekiant padidinti vadovybės deklaracijų veiksmingumą išorės veiksmų srityje (2007 12 31).	Dar nepradėtas		
7a	Nustatyti sertifikavimo auditų kriterijus mokslinių tyrimų ir vidaus politikų srityje, akcentuojant „sutartas procedūras“ (2006 12 31).	Baigtas	Igyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
7b	Priimti sertifikavimo auditų kriterijus, ten kur jie dar nebuvo įdiegti, 2007–2013 metų laikotarpiui pasidalijamojo valdymo srityje, taip pat numatant „sutartų procedūrų“ panaudojimą (2007 3 31).	Vykdomas	Igyvendinamas	—
7c	Prireikus išplėsti sertifikavimo auditų kriterijus, akcentuojant „sutartas procedūras“ ir pritaikant jas kitoms valdymo formoms (2007 12 31).	Dar nepradėtas		
8	Analizuoti galimą papildomą iš AAI gautą informaciją apie su ES lėšomis susijusią dabartinę praktiką (2006 12 31).	Baigtas	Žr. 8N veiksma	
8N	Pasinaudodama šio veiksmo sukurtu postūmiu Komisija ir toliau palaikys ryšius su aukščiausiomis audito institucijomis siekdama nustatyti, kaip panaudoti jų darbą rengiant patikinimą dėl programų vykdymo valstybėse narėse. Ji taip pat pradės svarbiausių klausimų, su kuriais AAI susiduria tikrinamos Bendrijos išlaidas, precedentų tyrimą (2007 12 31).	Nauja priemonė, įtraukta 2007 m. kovo 7 d.		
Bendras audito metodas: keitimasis rezultatais ir pirmenybės teikimas ekonominei naudai				
9a.1	Įvertinti galimus veiksmus, reikalingus skatinant keitimąsi audito ir kontrolės rezultatais ir registruojant jų tolesnę priežiūrą vidaus politikų, įskaitant mokslinius, tyrimus srityje (2006 12 31).	Baigtas	Igyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
9a.1N	Kad galėtų kontroliuoti bendro duomenų įvedimo į centrinę apskaitos sistemą ABAC pradinį etapą, Komisija prižiūri kaip šeštosios pagrindų programos srityje keitimasis duomenimis ir valdymo ataskaita panaudojami siekiant nustatyti pagrindinius veiksnius, leidžiančius keitimąsi duomenimis geriau integruoti į bendrą kontrolės procesą (2007 12 31).	Nauja priemonė, įtraukta 2007 m. kovo 7 d.		
9a.2	Įvertinti galimus veiksmus, reikalingus skatinant keitimąsi audito ir kontrolės rezultatais ir registruojant jų tolesnę priežiūrą struktūrinių fondų srityje 2007–2013 m. (2007 5 31).	Beveik baigtas	Igyvendinamas	—
9a.3	Įvertinti galimus veiksmus, reikalingus skatinant keitimąsi audito ir kontrolės rezultatais ir registruojant jų tolesnę priežiūrą kitų politikų srityje (2007 12 31).	Vykdoma	Igyvendinamas	—
9b	Išlaidoms, susijusioms su tiesioginiu valdymu, sukurti įrankį, susietą su ABAC, kuris leistų Komisijai keistis informacija apie visas kontrolės ir audito misijas pas visus juridinius asmenis (2007 12 31).	Vykdomas	Igyvendinamas	—
9c	Viešo konkurso keliu sudaryti sutartį dėl Komisijos lygmens sutarčių sistemos, siekiant suteikti generaliniams direktoratams pagalbą, susijusią su metodikos, patikrų diegimo ir kontrolės veiksmingumo priežiūros klausimais (2007 4 30).	Beveik baigtas	Beveik įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)

Nuoroda	Sritis/veiksmai (poveiksmiai)/veiksmų plane nustatytas terminas	Komisijos užbaigimo įvertinimas	Audito Rūmų atliktas įgyvendinimo būklės 2006 12 31 įvertinimas	Audito Rūmų atliktas poveikio 2006 12 31 preliminarus įvertinimas
10a.1	Įvertinti kontrolės sąnaudas pasidalijamojo valdymo srityje: nustatyti bendrą metodiką (2006 5 31).	Baigtas	Įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
10a.2	Įvertinti kontrolės sąnaudas pasidalijamojo valdymo srityje: pradėti iniciatyvą paraginti valstybes nares teikti informaciją (2006 9 30).	Baigtas	Įgyvendinamas	—
10a.3	Įvertinti kontrolės sąnaudas pasidalijamojo valdymo srityje: valstybės narės teikia informaciją (2007 2 28).	Vykdomas	Įgyvendinamas	—
10a.4	Įvertinti kontrolės sąnaudas pasidalijamojo valdymo srityje: gautos informacijos analizė (2007 9 30).	Dar nepradėtas		
10b	Atlikti pirmąjį kontrolės sąnaudų su tiesioginiu valdymu susijusių išlaidų srityje įvertinimą (2007 6 30).	Vykdomas	Įgyvendinamas	—
10N	Siekdama toliau tirti kontrolės ekonominę naudą, Komisija išnagrinės programų struktūros ir jų tinkamumo reikalavimų poveikį kontrolės sąnaudoms, kad pasiremdama šia konkrečia baze galėtų parengti detalią toleruotinos rizikos analizę (2007 12 31).	Nauja priemonė, įtraukta 2007 m. kovo 7 d.		
11	Atlikti bandomąjį privalumų įvertinimą vidaus politikų kontrolės srityje (2007 6 30).	Vykdomas	Įgyvendinamas	—
11N	Siekdama nustatyti, ar išieškojimo ir kompensavimo sistemos veikia efektyviai, Komisija, nustačiusi, kokios sumos buvo išieškotos 2005 ir 2006 metais ir kaip jos sutiko su Komisijos patikrų metu nustatytais klaidomis, tiesioginio valdymo srityje parengs klaidų tipologiją ir nustatys jų santykį su išieškojimais, finansiniais pataisymais ir mokėjimų korekcijomis, o pasidalijamojo valdymo srityje ji išnagrinės nacionalinių priežiūros ir atskaitomybės sistemų patikimumą (2007 12 31).	Nauja priemonė, įtraukta 2007 m. kovo 7 d.		
Sektoriumi būdingi trūkumai				
12	Imtis šalinti šiuos trūkumus, panaudojant metinius valdymo planus, pateikiant duomenis apie pasiektą pažangą metinėse veiklos ataskaitose (2007 6 15).	Beveik baigtas	Beveik įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
12N	Siekdama efektyviai teikti papildomą patikinimą, Komisija 2007 metais atliks 300 auditų šeštosios pagrindų programos srityje – 2006 m. jų buvo atlikta 45). Be to, Komisija, pagal 16b veiksmą parengusi sistemingą šeštosios pagrindų programos naudos gavėjų populiacijos analizės ir imties sudarymo metodiką, imsis nustatinėti ir taisyti klaidas, susijusias su didžiausią biudžeto dalį gaunančiais naudos gavėjais. Tai taip pat leis 2007 metų pabaigoje susidaryti reprezentatyvų trūkumų lygio ir pobūdžio vaizdą visame mokslinių tyrimų biudžete (2007 12 31).	Nauja priemonė, įtraukta 2007 m. kovo 7 d.		
13.1	Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos prašymu užbaigti dabartinių sektorinių ir regioninių lygiu vykdomų struktūrinių fondų patikrų bei esamų pareiškimų vertės analizę, atsižvelgiant į metines ataskaitas, kurios pagal 13 straipsnį turi būti pateiktos 2006 m. birželio mėn. bei Komisijos auditų rezultatus (2007 3 31).	Beveik baigtas	Beveik įgyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)

Nuoroda	Sritis/veiksmai (poveiksmiai)/veiksmų plane nustatytas terminas	Komisijos užbaigimo įvertinimas	Audito Rūmų atliktas įgyvendinimo būklės 2006 12 31 įvertinimas	Audito Rūmų atliktas poveikio 2006 12 31 preliminarus įvertinimas
13.2	Metinėse veiklos ataskaitose atnaujinti informaciją, atspindinčią kaip generaliniai direktoratai gauna patikinimą iš vidaus kontrolės struktūrų dėl struktūrinių fondų ir žemės ūkio 2007–2013 metų laikotarpiu (2007 12 31).	Baigtas	Igyvendinamas	—
14a	Skleisti pirmojo lygmens patikrų gerosios praktikos patirtį, siekiant valdyti klaidų riziką vykdomose operacijose ir rekomenduoti valstybėms narėms suintensyvinti jų vykdomą naudos gavėjų informavimo veiklą, įskaitant informavimą apie patikras ir paramos atšaukimo riziką (2006 6 30).	Baigtas	Igyvendintas	Poveikis dar nepasiektas (reikalinga tolesnė priežiūra)
14b	2007–2013 metų laikotarpio struktūrinių fondų ir netiesioginio centralizuoto valdymo srityse parengti naudos gavėjams ir (arba) tarpininkaujantioms įstaigoms kontrolės ir atsakomybės kontrolės grandinėje gaires. (2007 12 31).	Vykdoma	Igyvendinamas	—
15	Struktūrinių fondų srityje su 8 (jei pakaks norinčiųjų) valstybėmis narėmis sudaryti „patikėjimo sutartis“, kurios būtų patikimas pagrindas naujųjų teisinių aktų įgyvendinimui ir patikinimo dėl išlaidų pagal dabartinius teisinius aktus pagerinimui (2007 12 31).	Vykdomas	Igyvendinamas	—
16a	Pasiremiant esama patirtimi parengti išorės auditorių akreditavimo, mokymo ir priežiūros gaires mokslinių tyrimų ir kitų vidaus politikų srityje (2007 6 30).	Vykdomas	Igyvendinamas	—
16b	Parengti bendrus rizikos ir reprezentatyvios imties tyrimo metodus mokslinių tyrimų ir kitų vidaus politikų bei išorės veiksmų srityse (2007 12 31).	Vykdomas	Igyvendinamas	—
16c	Suderinti audito standartus ir informaciją apie klaidų lygį struktūrinių fondų srityje (2007 12 31).	Vykdomas	Igyvendinamas	—

(¹) Įgyvendinant/interpretuojant teisinį pagrindą nereikėtų pamiršti supaprastinimo tikslo.

Šaltinis: Audito Rūmai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.21. Kaip pažymėta 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje ⁽²²⁾, Audito Rūmai išnagrinės veiksmų plano rezultatus tik tuomet, kai tik bus įmanoma įvertinti jo poveikį. Tačiau Audito Rūmai pažymi, kad Komisijos veiksmų plano vykdymo terminai (žr. 2.19 dalį) yra optimistiniai, ir pabrėžia, kad dauguma plano veiksmų gali turėti tikrą poveikį Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemų veikimui tik per vidutinį ar ilgalaikį laikotarpį.

2.22. **2.2 lentelėje** pateikta Audito Rūmų atlikto veiksmų plano kuriant integruotą vidaus kontrolės sistemą numatytų priemonių preliminarus įvertinimo bendra apžvalga. 2006 metų pabaigoje ši analizė rodo, kad 4 veiksmi dar nebuvo pradėti, 16 buvo dar vykdomi, 15 ⁽²³⁾ atveju buvo būtini tolesni veiksmai (dar ne visiškai buvo pasiektas tikslas arba dar nebuvo juntamas poveikis) ir 6 buvo neseniai įtraukti veiksmai. Audito Rūmai mano, kad kai kurie šių veiksmų yra 2005 ir (arba) ankstesnių metų suvestinėse ataskaitose nustatytų (arba su jais susijusių) veiksmų tąsa (žr. 2.29 dalį) ⁽²⁴⁾.

2.21. *Komisijos Veiksmų plano dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos ⁽¹⁾ pažangos ataskaitoje, Komisija nurodė, kad naujos papildomos priemonės bus įvykdytos per pradinį veiksmų plano laikotarpį (2007 m. pabaiga) ir kartu su įgyvendinamomis priemonėmis jos užtikrins, kad iki to termino sistema būtų įdiegta, kad integruota vidaus kontrolės sistema pradėtų duoti planuotų rezultatų rengiant patikinimą.*

2.22. *Veiksmų planas įgyvendinamas iš esmės laikantis Komisijos nustatyto tvarkaraščio, kuris apima 2006 m. ir 2007 m. 2008 m. pavašarį Komisija pateiks galutinę veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą. Bus įvertintas poveikis per ilgesnį laikotarpį. Komisija stebės šį poveikį patikinimui, o 2008 m. ataskaitoje bus pirmą kartą apžvelgtas įvairių priemonių poveikis ir padarytos išvados dėl būsimo integruotos vidaus kontrolės sistemos konsolidavimo (žr. COM(2007) 86).*

⁽²²⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 2.3 ir 2.24 dalis.

⁽²³⁾ 11 iš jų buvo beveik arba visiškai įgyvendinti.

⁽²⁴⁾ Pavyzdžiui, daugiamečiai tikslai pateikti 2005 metų suvestinėse ataskaitose (COM(2006) 277, 2006 6 7) 1 priede, į kurį taip pat buvo įtraukti dar vykdomi ankstesnių suvestinių ataskaitų veiksmai. Antai: 1 tikslas – „sukurti veiksmingą vidaus kontrolės sistemą kiekviename generaliniame direktorate ir tarnyboje“, 2 – „skatinti Komisijos atskaitomybę, panaudojant metines veiklos ataskaitas ir jų suvestines, griežtai pagrįstas vadovybės patikinimais“, 3 – „įdiegti veiksmingą ir integruotą rizikos valdymą ...“, 4 – „tikslus ir rodiklius paversti politikos ir valdymo įrankiais ...“, 5 – „užtikrinti priimtų vidaus audito rekomendacijų tolydų įgyvendinimą“, 8 – „užtikrinti veiksmų plano griežtus tolesnius veiksmus, susijusius su išreikštomis išlygomis, visų pirma dėl 2006 metais numatomos pažangos“, 9 – „sustiprinti atskaitomybę įdiegiant bendrą integruotą vidaus kontrolės sistemą ...“, 10 – „didinti efektyvumą ir stiprinti atskaitomybę užtikrinant proporcingumą ir protingą pusiausvyrą tarp *ex ante* ir *ex post* patikrų bei toliau derinant ir geriau orientuojant *ex post* patikras“ ir 12 – „taikant supaprastinimo priemones siekti efektyvesnio finansinio valdymo“. Taip pat žiūrėti 2002 finansinių metų metinės ataskaitos 1 104 dalį, ir 2003 metų ataskaitos 1.76 dalį.

⁽¹⁾ Žr. COM(2006) 9 galutinis, 2006 1 17.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Klaidų ištaisymas

2.23. Pagrindinis priežiūros ir kontrolės sistemų tikslas – užkirsti kelią iš ES biudžeto vykdomų operacijų klaidoms arba jas aptikti ir ištaisyti. Kaip ir ankstesniais metais Audito Rūmų audito metu rasti reikšmingų klaidų įrodymai svarbiausiose ES išlaidų srityse ir nustatyta, kad dauguma klaidų padaroma galutinių naudos gavėjų lygmenyje; todėl, norint ištaisyti ES biudžeto išlaidas veikiančias klaidas, visų pirma reikia imtis priemonių šiame lygmenyje ⁽²⁵⁾.

2.24. Tačiau įrodymai, kad pataisymai buvo atlikti, yra nepakankami. 2006 metų metinėse veiklos ataskaitose ir įvairiuose 2006 metų galutinių konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų skyriuose pateiktoje informacijoje nėra pakankamų paaiškinimų, kurie leistų atskleisti įvairių komponentų dubliavimosi riziką. Be to, ši informacija neleidžia atskirti nelegalių/netvarkingų išlaidų išieškojimus galutinių/tarpinių pagalbos gavėjų lygmenyje nuo pataisymų, kurių našta už sistemų trūkumus tenka valstybėms narėms.

2.23. Tais atvejais, kai priežiūros ir kontrolės sistemos buvo įvertintos kaip neveiksmingos ir kai dėl nustatytų trūkumų atsiranda rizika EB biudžetui, Komisija taiko mechanizmus, kuriais naudojasi atlikdama priežiūros funkciją ir kuriais iš atsakingos valstybės narės išieškamos atitinkamos sumos. Todėl valstybės narės turi paskatų užtikrinti tinkamą kontrolę, kad išvengtų galimo finansinių klaidų taisymo.

Audito Rūmų nustatytos klaidos struktūriniuose fonduose randamos ne atskirų pareiškėjų, bet ir įgyvendinančių įstaigų lygmeniu, pavyzdžiui, nustatant bendro finansavimo normas. Šiais atvejais valstybėms narėms taikomas finansinių klaidų ištaisymas taikant nustatyto dydžio normą rodo, kokių mastu Komisijos vykdoma priežiūra veiksmingai apsaugomas Bendrijos biudžetas.

2.24. Nors žemės ūkio sektoriuje informacija apie išieškojimus ir finansinių klaidų taisymą iš esmės tinkama, kituose sektoriuose ją reikia pagerinti. Veiksmų plano 11N priemone, inter alia, siekiama nustatyti, „ar išieškojimo ir kompensavimo sistemos veikia efektyviai“: nustačius 2005 m. ir 2006 m. išieškotas sumas bei jų ryšį su kontrolės metu rastomis klaidomis, pasidalijamojo valdymo srityje bus išnagrinėtas nacionalinių stebėsenos ir atskaitomybės sistemų patikimumas.

Komisija stengsis išanalizuoti įvairias sistemas, kurios naudojamos lėšoms išieškoti, kad metinėse ataskaitose pateiktų geresnės informacijos apie tokius išieškojimus.

⁽²⁵⁾ Taigi tokie susigrąžinimai, kai pataisymams naudojama nustatyto dydžio norma ar nustatyta mokėjimo suma, kurią sumoka valstybės narės už trūkumus priežiūros ir kontrolės sistemose, arba galutiniai/tarpiniai pagalbos gavėjai savanoriškai sugrąžina lėšas, nėra betarpiškai svarbūs priežiūros ir kontrolės sistemų veiksmingumo rodikliai galutinių/tarpinių pagalbos gavėjų lygmenyje.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.25. Kita vertus pateikta informacija yra neišsami, kadangi joje nenurodyta nei visa EB išlaidų pataisymų apimtis, nei kokia dalis pateiktose sumose yra susijusi su 2006 metų išlaidomis (žr. 5.61 ir 5.62 dalis). Taip, pavyzdžiui, yra struktūrinių veiksmų srityje, nepaisant to, kad yra įdiegti specialūs mechanizmai užtikrinantys reikalavimų neatitinkančių dotacijų susigrąžinimą tiek Komisijos, tiek valstybių narių lygmenyje (pvz., iškeičiant neatitinkančias reikalavimų dotacijas į atitinkančias reikalavimus arba panaudojant susigrąžintas sumas kompensacijoms arba būsimų išlaidų deklaracijų sumažinimams).

Informacija apie klaidų taisymą, kurią galima gauti Komisijoje

2.26. 2006 metais siekdama užtikrinti informacijos apie klaidų taisymą prieinamumą, išsamumą ir patikimumą, Komisija ėmėsi įgyvendinti keletą iniciatyvų.

2.27. Be veiksmų, kurių ji ėmėsi EŽŪOGF Garantijų skyriaus atžvilgiu (žr. 5.52 ir 5.61 dalis), Komisija 2006 metų gruodžio mėn. iš dalies pakeitė Reglamentą (EB) Nr. 448/2001⁽²⁶⁾ ir išleido aiškinamąjį pranešimą, kuriame nurodyta, kokios reikalaujama informacijos apie atliktus pakeitimus ir sumas, kurias valstybės narės privalo išieškoti struktūrinių veiksmų srityje.

2.28. 2007 m. kovo mėn. į veiksmų planą kuriant integruotą vidaus reikalų sistemą buvo įtraukta nauja priemonė (11N) (žr. 2.20 dalį ir **2.2 lentelę**). Naudodama šią bazę Komisija siekia nustatyti, ar išieškojimo ir kompensavimo sistemos veikia efektyviai, aiškindamasi, kokios sumos buvo išieškotos 2005 m. ir 2006 m., ir gretindama jas su patikrų metu nustatytais klaidomis. Šiame kontekste tiesioginio valdymo išlaidų atžvilgiu ji parengs klaidų tipologiją ir bandys nustatyti ryšį su išieškojimais, finansiniais pataisymais ir mokėjimų korekcijomis. Pasidalijamojo valdymo išlaidų atžvilgiu ji tikrins nacionalinių priežiūros sistemų patikimumą.

2.25. Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato metinėje veiklos ataskaitoje nurodyti 2006 m. priimti sprendimai dėl finansinių klaidų taisymo žemės ūkio srityje ir kartu su kiekvienu sprendimu nurodytos bendros sumos, kurios nebus finansuojamos iš Bendrijos lėšų.

Komisija pripažįsta, kad ji turi pateikti išsamesnių įrodymų apie finansinių klaidų ištaisymą ir išieškojimus struktūrinių veiksmų srityje, todėl ėmėsi priemonių, kad pagerintų informacijos, kurią galima gauti Komisijoje, kokybę ir kad iš valstybių narių gautų informacijos, kuri, nepaisant teisės aktuose nustatytų reikalavimų, nebuvo teikiama nuosekliai.

2.27. 2007 m. sausio mėn. Komisija taip pat raštu paprašė visų valstybių narių pateikti 2006 m. informaciją ir suvestinę viso 2000–2006 m. laikotarpio informaciją apie išieškojimus ir atšauktą finansavimą bei apie išieškotinas sumas 2006 m. pabaigoje.

⁽²⁶⁾ Reglamentas (EB) Nr. 1978/2006 (OL L 368, 2006 12 23, p. 89).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

2.29. Tačiau iš tikrųjų šis 11N veiksmas yra ankstesnių Komisijos horizontalių planų ⁽²⁷⁾, kuriuos ji laikė baigtais vykdyti, tąsa arba yra kaip nors kitaip su jais susijęs (žr. 2.22 dalį).

2.30. Kai kuriose savo ankstesnėse metinėse ataskaitose ⁽²⁸⁾ Audito Rūmai atkreipė Komisijos dėmesį į trūkumus surenkant patikimą informaciją apie klaidų ištaisymus. Dėl problemų sudėtingumo dar nėra duomenų, kad šie trūkumai buvo pašalinti, arba kad bus pašalinti artimiausiu metu.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.29. 11N priemonė yra platesnio pobūdžio priemonė nei ankstesnės Audito Rūmų nurodytos priemonės, nes ja nustatomas ryšys su kontrolės metu nustatytais faktais.

2.30. Kaip nurodyta pastaboje dėl 2.6 dalies, Komisija užtikrins, kad ateityje į metines veiklos ataskaitas būtų įtraukta daugiau informacijos apie taisymus, kurie buvo numatyti, pradėti arba paskirti per konkrečius metus. Komisija skiria ypatingą dėmesį prevencinių priemonių kūrimui, remdamasi priežasčių, dėl kurių buvo taikyti taisymai, analize. Tai gali būti bendro pobūdžio priemonės, kaip antai teisės aktų sistemos apibrėžimas, arba konkretnės priemonės, pavyzdžiui, atskiros finansinės patikros.

⁽²⁷⁾ a) Baltosios knygos 96 veiksmas „Veiksmingesnis neteisėtai išmokėtų lėšų išieškojimo valdymas“ (COM(2000) 200, 2000 3 1);

b) Komisijos suvestinės ataskaitos 2002 (COM(2003) 391, 2003 7 9) 5.3.2A veiksmas „Grazintinių sumų išieškojimas (...) turi būti numatytas metiniame valdymo plane ... ir pagrįstas atitinkamais veiklos rodikliais (...)“ ir B veiksmas „Biudžeto generalinis direktoratas vadovaus vėluojančių išieškojimų priežiūros procesui (...) jis rengs valdymo reikmėms reguliarius ir patikimus statistinius duomenis/rodiklius (...) ir tai atvers Komisijai galimybę susidaryti bendrą nuomonę apie veiksmų efektyvumą ir veiksmingumą“ ir c) papildyti 2004 m. suvestinės ataskaitos 5 tikslu (COM(2005) 256, 2006 6 15) ir 2005 m. suvestinės 4 tikslu (COM(2006) 277, 2006 6 7) „paversti tikslus ir rodiklius politikos ir valdymo įrankiu (...)“.

⁽²⁸⁾ Žr., pavyzdžiui, 2004, 2003, 2002 finansinių metų Audito Rūmų patikinimo pareiškimuose ir 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 6.41 dalyje išreikštą finansinę išlygą dėl įvairių skolininkų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

KONTROLĖS STANDARTAI

2.31. Audito Rūmai patikrino, kaip kai kuriose ⁽²⁹⁾ Komisijos tarnybose buvo diegiami vidaus kontrolės standartai ⁽³⁰⁾, ne vien siekdami nustatyti kaip įgyvendinami minimalūs (baziniai) reikalavimai, bet taip pat įvertinti sistemų veiksmingumą garantuojant operacijų teisėtumą ir tvarkingumą ⁽³¹⁾.

Bazinių reikalavimų vykdymas

2.32. Biudžeto generalinio direktorato parengta vidaus kontrolės sistemų padėties Komisijos tarnybose 2006 metais bendra apžvalga rodo, kad generaliniai direktoratai tais finansiniais metais vidutiniškai įvykdė 95 % visų bazinių reikalavimų. Kadangi baziniai reikalavimai iš esmės nesikeitė ⁽³²⁾, Audito Rūmai pažymi, kad lyginant su 2005 metais, vidaus standartų atitiktis yra stabili. **2.3 lentelėje** pateiktas Audito Rūmų atliktas vidaus kontrolės standartų įgyvendinimo įvertinimas (iš esmės atitinkantis Komisijos analizę).

2.32. *Net jeigu atrodo, kad 95 % vidurkis yra stabilus ir nepakitęs, 2006 m. generaliniams direktoratomis buvo nustatyta naujų reikalavimų, susijusių su 11 vidaus kontrolės standartu (visų pirma reikalavimas parengti IT saugos planus remiantis IT sistemų rizikos analize) ir su 15 vidaus kontrolės standartu (du nauji reikalavimai verslo tęstinumo planavimo srityje).*

⁽²⁹⁾ 11 standartas „Rizikos analizė ir valdymas“, 12 – „Adekvati valdymo informacija“, 14 – „Pranešimas apie pažeidimus“, 17 – „Priežiūra“, 18 – „Išimčių registravimas“, 20 – „Vidaus kontrolės trūkumų registravimas ir šalinimas“, 21 – „Audito ataskaitos“ ir 22 – „Vidaus audito struktūra“.

⁽³⁰⁾ AGRI, AIDCO, BUDG, ECFIN, ECHO, ELARG, EMPL, FISH, INFOS, PMO, OIB, OIL, OPOCE, REGIO, RELEX, RTD ir TREN generaliniai direktoratai.

⁽³¹⁾ Betarpišką ir tiesioginį vidaus audito standartų poveikį nulemia biudžeto vykdymo valdymo būdas. Pavyzdžiui, žemės ūkio ir struktūrinių fondų srityje, kur nacionalinės ar regioninės valdžios institucijos vykdo kasdienį valdymą, Komisijos vidaus kontrolė apima valdymo ir kontrolės sistemų priežiūrą valstybėse narėse.

⁽³²⁾ Bazinių reikalavimų skaičius padidėjo nuo 75 iki 79. 9 baziniuose reikalavimuose, kurie buvo atrinkti 2006 metams, buvo padaryti tik nedideli pakeitimai lyginant su 2005 metais.

2.3 lentelė – Audito Rūmų atlikta vidaus kontrolės standartų įgyvendinimo analizė (tiesiogiai susijusi su pagrindinių generalinių direktoratų vykdytų operacijų teisėtumu ir tvarkingumu, būklė 2006 m. gruodžio 31 d.)

Generalinis direktoratas arba tarnyba	Mokėjimų asignavimų vykdymas 2006 m. (milijonais eurų)	Atitikimas																							
		11 standartas „Rizikos analizė ir valdymas“			12 standartas „Adekvati valdymo informacija“			14 standartas „Pranešimas apie pažeidimus“			17 standartas „Priežiūra“			18 standartas „Šimčių registravimas“			20 standartas „Vidaus kontrolės trūkumų registravimas ir šalinimas“			21 standartas „Audito ataskaitos“			22 standartas „Vidaus audito struktūra“		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Žemės ūkio ir kaimo plėtros	53 465	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Biudžeto	1 086	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Ekonomikos ir finansų reikalų	283	B	A	B	B	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Plėtros	2 063	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Energetikos ir transporto	1 161	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių	9 478	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Išorės ryšių	523	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
EuropeAid	3 572	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Žuvininkystės ir jūrinių reikalų	725	B	A	B	B	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	B	A	A
Humanitarinės pagalbos	607	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Informacinės visuomenės ir žiniasklaidos	1 268	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras	2 611	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Infrastruktūros ir logistikos biuras Briuselyje	332	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Infrastruktūros ir logistikos biuras Liuksemburge	70	A	A	B	B	B	A	A	A	A	B	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Leidinių biuras	154	B	A	A	B	B	A	A	A	A	B	B	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	A
Regioninės politikos	19 766	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Mokslinių tyrimų	3 325	A	A	B	B	B	B	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

Įvertinimas:

Atitikimas

A: Atitinka bazinius reikalavimus.

B: Iš dalies atitinka bazinius reikalavimus.

Šaltinis: Audito Rūmai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Veiksmingumas

2.33. Nepaisant aukšto bazinių reikalavimų vykdymo lygio, priežiūros ir kontrolės sistemos Komisijos lygmenyje nepakankamai sumažina klaidų rizikos lygį, ypač kai kuriose žemės ūkio, struktūrinių politikų, vidaus politikų, išorės veiksmų ir pasirengimo stojimui pagalbos srityse (žr. 5.77, 6.38, 7.30, 8.32, 9.23 dalis ir **2.4 lentelę**). Ši analizė patvirtina vieną Komisijos Vidaus audito tarnybos ⁽³³⁾ 2006 metų metinės ataskaitos išvadą ⁽³⁴⁾.

2.33. To reikia tikėtis, nes vidaus kontrolės standartai iš esmės susiję su Komisijoje atliekamomis operacijomis, o didžioji dalis klaidų susijusių su išlaidomis, kurias valdo valstybės narės arba įgyvendinančios organizacijos.

Pastabos dėl žemės ūkio srities pateiktos 5.63, 5.64 ir 5.77 dalyse.

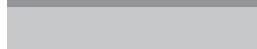
Dėl pasirengimo narystei pagalbos žr. pastabą dėl 9.23 dalies.

2.4 lentelė – Priežiūros ir kontrolės sistemų veiksmingumo įvertinimas ⁽¹⁾

Politikos sritis	Bendras įvertinimas
Nuosavi išteklių ⁽²⁾	
Žemės ūkis	
— Komisijos lygmuo	
IAKS	
ne IAKS	
— Valstybės narės lygmuo	
IAKS	
ne IAKS	
Struktūrinės politikos	
— Komisijos lygmuo	
— Valstybės narės lygmuo	
Vidaus politikos įskaitant mokslinius tyrimus	
Išorės veiksmi	
— Komisijos būstinė ir delegacijos	
Pasirengimo stojimui pagalba	
— Komisijos lygmuo	
Phare/Turkija ir ISPA	
SAPARD	
— Nacionalinis lygmuo	
Administracinės išlaidos ⁽³⁾	

Šioje lentelėje apibendrintas bendras atitinkamuose skyriuose aptartų priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas. Joje išryškinti svarbiausi komponentai, tačiau joje negali būti pateikta atitinkama išsami informacija. Jos reikia ieškoti pagrindinėje ataskaitos dalyje, atsižvelgiant į su Audito Rūmų audito metodu susijusią metodiką (žr. 1.38 ir 1.39 dalis).

Paiškinimai

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama

⁽¹⁾ Skirtumas tarp Komisijos ir kitų lygmenų daromas tuomet, kai informacija yra svarbi.

⁽²⁾ Dėl apimties apribojimų žr. 4.3, 4.4 ir 4.7 dalyse.

⁽³⁾ Įvertinimas apsiriboja Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemų veikimu.

Šaltinis: Audito Rūmai.

⁽³³⁾ Vidaus audito tarnybos auditai leido konstatuoti aiškų vidaus kontrolės sistemų pagerėjimą daugelyje sričių. Tačiau iki šiol dar yra rimtų trūkumų, todėl reikalingos tolesnės pastangos. Pavyzdžiui, tobulintinos sritys yra ex post patikros ir sutarčių valdymas.

⁽³⁴⁾ COM(2007) 280, 2007 5 30.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

2.34. Komisijos Vidaus audito tarnybos atliktas generalinių direktoratų vidaus audito struktūrų patikrinimas parodė, kad dauguma šių struktūrų ⁽³⁵⁾ iš dalies ar visiškai atitiko (profesinius) standartus, tačiau toliau turėtų būti dedamos pastangos gerinant vidaus audito darbą ⁽³⁶⁾. Audito Rūmai atsižvelgia į šioje peržiūroje pateiktus nustatytus faktus ir pritaria atitinkamiems pagerinimo pasiūlymams, visų pirma pasiūlymui, kuriame rekomenduojama, kad, viena vertus, per trejų metų laikotarpį, kuris baigiasi 2009 metais, vidaus audito struktūros pateiktų bendrą generalinių direktoratų vidaus kontrolės sistemų įvertinimą, o kita vertus, kad tas pats reikalavimas Komisijos lygmenyje būtų taikomas Vidaus audito tarnybai ⁽³⁷⁾.

BENDRA IŠVADA IR REKOMENDACIJOS

2.35. 2006 finansiniais metais Audito Rūmai nustatė, kad Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemos buvo toliau tobulinamos, konkrečiai metinių veiklos ataskaitų ir deklaracijų rengimo procesas (2.7 dalis), priežiūros ir kontrolės sistemų veikimas ir išlygų poveikis generalinių direktorių deklaracijose teikiamam patikimumui (2.9 ir 2.12 dalys).

2.36. Tačiau Audito Rūmų auditų metu ir toliau nustatomi besikartojantys trūkumai kai kurių generalinių direktorių metinėse veiklos ataskaitose ir deklaracijose teikiamuose įvertinimuose (2.13–2.18 dalys) ir priežiūros ir kontrolės sistemų veikime (2.33 ir 2.34 dalys).

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.34. *Atlikdama savo funkcijas vidaus audito struktūra (IAC) neteikia metinės nuomonės dėl generalinių direktorių metinių veiklos ataskaitų, bet pataria dėl metinių veiklos ataskaitų rengimo proceso atsižvelgdama į savo darbo konkrečiais metais pobūdį ir apimtį. IAC turėtų pareikšti nuomonę dėl kontrolės padėties tik siekdama prisidėti prie metinių veiklos ataskaitų rengimo (žr. SEC(2003) 0059).*

Kiek tai susiję su vidaus audito struktūrų funkcija, šiuo metu Komisija nenumato keisti savo kontrolės struktūros.

Komisijai įgijus daugiau patirties taikant dabartinę vidaus kontrolės struktūrą ir atsižvelgiant į reikalingus išteklius, šį klausimą ateityje bus galima nagrinėti dar kartą.

2.36. *Metinėse veiklos ataskaitose paprastai aiškiai išdėstomas valdymo ir kontrolės sistemų valstybėse narėse veiksmingumo vertinimas ir nurodoma, kokių taisomųjų priemonių imamasi siekiant atlikti reikalingus patobulinimus. Generalinių direktorių vertinimai ir Audito Rūmų vertinimai, pavyzdžiui, susiję su poreikiu padaryti išlygas dėl pateikto patikinimo, yra skirtingi iš esmės dėl kiekvienoje politikos srityje įdiegtų kontrolės sistemų daugiamečio pobūdžio.*

⁽³⁵⁾ Reikalavimus Vidaus audito tarnybai nustato 22 vidaus kontrolės standartas.

⁽³⁶⁾ Daugiau profesionalumo ir koordinavimo audito planavimo lygmenyje.

⁽³⁷⁾ Taip pat žr. 2004 finansinių metų metinės ataskaitos 1.76 dalį.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

2.37. Audito Rūmai rekomenduoja, kad Komisija ir toliau stiprintų savo generalinių direktoratų priežiūros ir kontrolės sistemas, ir ypač turėtų:

- a) rūpintis, kad metinėse veiklos ataskaitose ir deklaracijose būtų pateikiamas nuoseklus ir griežtas priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas, apimantis su išlygomis suderinamus teisėtumo ir tvarkingumo rodiklius (2.13–2.18 dalys);
- b) tinkamai vykdyti veiksmų plano kuriant integruotą vidaus kontrolės sistemą tolesnes atitinkamas priemones, siekiant užtikrinti tikrą jų poveikį priežiūros ir kontrolės sistemoms, visų pirma rengiant adekvačią ir patikimą informaciją apie klaidų ištaisymą galutinių naudos gavėjų lygmenyje (2.19–2.30 dalys);
- c) padidinti priežiūros ir kontrolės sistemų veiksmingumą siekiant pakankamai sumažinti klaidų riziką (2.33 ir 2.34 dalys).

2.37.

- a) *2006 m. suvestinėje ataskaitoje Komisija įsipareigojo stebėti, kaip įgyvendinami taisomieji veiksmai, kurių imasi įgaliotieji leidimus duodantys pareigūnai susijusiems kontrolės trūkumams pašalinti.*
- b) *2008 m. pavasarį Komisija pateiks galutinę veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą. Šioje ataskaitoje bus pirmą kartą apžvelgtas įvairių priemonių poveikis patikinimui ir padarytos išvados dėl būsimos integruotos vidaus kontrolės sistemos konsolidavimo.*
- c) *Komisija pritaria rekomendacijai ir siekia užtikrinti, kad kontrolės ištekliai būtų naudojami ekonomiškai ir kad kontrolės išlaidos būtų pateisinamos pastebėtų klaidų, atgrasomojo poveikio ir kitos kokybinio pobūdžio naudos atžvilgiu.*

Komisija toliau stengsis tobulinti priežiūros ir kontrolės sistemas konkrečiai siekdama dar labiau sumažinti klaidų riziką programose, kurias valstybės narės įgyvendina pagal pasidalijamojo valdymo principą. Komisijos veiksmų planu dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos siekiama maksimaliai pagerinti bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis ir padidinti bendros kontrolės struktūros veiksmingumą. Veiksmingumas taip pat padidės dėl naujų elementų, įtrauktų į 2007–2013 m. reglamentavimo sistemą.

3 SKYRIUS

Biudžeto valdymas

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	3.1–3.2
Pastabos	3.3–3.15
Taisomieji biudžetai leido sustabdyti mokėjimų biudžeto didėjimą	3.3–3.6
Neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų toliau daugėja	3.7–3.11
Sanglaudos fondo biudžeto įvykdymo lygis – mažesnis, nei numatytas	3.12
Žemas pagal taisyklę „n + 2 metai“ panaikintų įsipareigojimų lygis	3.13–3.14
Komisijos biudžeto ir finansų valdymo ataskaita patobulėjo, tačiau joje pateikiama nevienodo lygmens informacija	3.15
Išvados ir rekomendacijos	3.16–3.21

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

3.1. Šis skyrius skirtas klausimams, susijusiems su ES bendrojo biudžeto vykdymu 2006-aisiais, paskutiniaisiais 2000–2006 metų finansinės perspektyvos metais. Konkrečiai jame nagrinėjamas aukštas biudžeto įvykdymo lygis, taisomieji biudžetai, augantis neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų lygis ir mažesnio nei prognozuotas Sanglaudos fondo biudžeto įvykdymo poveikis.

3.2. Išsamesnė informacija apie biudžeto struktūrą ir veikimą – ypač apie mokėjimų ir įsipareigojimų reikšmę bei jų tarpusavio santykį – pateikta šios metinės ataskaitos **I priede**.

PASTABOS

Taisomieji biudžetai leido sustabdyti mokėjimų biudžeto didėjimą

3.3. Iš viso asignavimų įsipareigojimams (122,8 milijardo eurų) ir mokėjimams (111,2 milijardo eurų) 2006 m. buvo atitinkamai 4,1 ir 1,6 % daugiau nei 2005 m. Bendros asignavimų įsipareigojimams ir mokėjimams sumos ir toliau išliko atitinkamai 0,7 ir 7,9 milijardo eurų mažesnės, nei atitinkamos maksimalios finansinės perspektyvos ribos.

3.4. Per šiuos metus priimtais šešiais taisomaisiais biudžetais bendra asignavimų įsipareigojimams suma buvo sumažinta 0,6 milijardo eurų, o asignavimų mokėjimams suma – 4,6 milijardo eurų. Šį sumažinimą iš esmės nulėmė mažesni nei tikėtasi mokėjimai žemės ūkio (0,9 milijardo eurų) ir struktūrinių veiksmų (3,3 milijardo eurų) srityse. Toks asignavimų mokėjimams sumažinimo būdas yra patikimo biudžeto valdymo pavyzdys, kadangi juo tokia pat suma sumažinamas biudžeto perteklius ⁽¹⁾ (o nuosavi ištekliai sugrąžinami valstybėms narėms).

3.5. 2006 m. biudžeto vykdymo rezultatai pateikti **I priedo III ir IV diagramose**, kur parodyta, kad:

— tiek asignavimų įsipareigojimams, tiek asignavimų mokėjimams panaudojimo lygis – atitinkamai 99 % ir 96 % – buvo toks pat kaip ir 2005 m.,

3.4. Komisija imasi priemonių ir taiko aktyvaus biudžeto valdymo metodą, kad nepakankamo biudžeto įvykdymo atvejų sumažėtų iki mažiausio lygio. Išėjimų apie biudžeto prognozes sistema padeda anksti nustatyti galimas problemas. Dėl įvykių, kurių neįmanoma numatyti, priimami taisomieji biudžetai, kaip rekomendavo Audito Rūmai. Taikant šį metodą galutinių mokėjimų įvykdymo lygis nuolat kilo ir siekia beveik 100 %.

3.5.

⁽¹⁾ Biudžeto perteklius parodo, kokia biudžeto dalis nebuvo panaudota. Tai nėra rezervas, kurį galima kaupti ir panaudoti išlaidoms finansuoti ateinančiais finansiniais metais. Nepanaudotos pajamos, kurios ir sudaro perteklių, yra išskaitomos iš nuosavų išteklių sumos, numatytos surinkti kitais finansiniais metais.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- struktūrinių veiksmų srityje mokėjimų asignavimus sumažinus 3,3 milijardo eurų (tai yra daugiau už šiai sričiai skirto biudžeto metinį padidėjimą), galutinis įvykdymo lygis buvo 99 %. Be taisomųjų biudžetų jis būtų buvęs 90 %. Šį sumažėjimą iš esmės nulėmė tai, kad buvo užlaikytos mokėjimų paraiškos Ispanijoje ir išmokos Jungtinei Karalystei dėl jų valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų,
- 2,7 milijardo eurų nepanaudotų mokėjimų asignavimų nebuvo panaikinti, o perkelti iš 2006 į 2007 metus, o tai yra tiek pat, kiek buvo perkelta iš 2005 į 2006 metus,
- metų biudžeto perteklius buvo 1,9 milijardo eurų, t. y. mažesnis nei 2005 metais (2,4 milijardo eurų).

- Tačiau remiantis Komisijos vertinimu iš pradžių turėti mokėjimų asignavimai, o tai yra mažiau nei numatyti mokėjimai ES-10, būtų buvę visiškai panaudoti.

3.6. Išsamią informaciją apie biudžeto vykdymą 2006 metais galima rasti Komisijos dokumente „Biudžeto ir finansų valdymo ataskaita – 2006 finansiniai metai“ ⁽²⁾ (žr. 3.15 dalį).

Neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų toliau daugėja

3.7. Neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų – nepanaudotų ir perkeltų į tolesnius metus įsipareigojimų tam, kad būtų panaudoti, ypač daugiametėms programoms, – padidėjo 12,6 milijardo eurų (10,6 %) ir sudarė 131,6 milijardo eurų (žr. **3.1 lentelę**). Apie 90 % padidėjimo (ir 71 % visos sumos) susiję su struktūriniais veiksmais, kurių 23 % (2,9 milijardo eurų) – su Sanglaudos fondu (žr. 3.12 dalį).

3.7. Kaip Audito Rūmai pastebi 3.10 dalyje, neįvykdytų įsipareigojimų sanaupa per konkrety finansinės perspektyvos laikotarpį yra natūrali diferencijuotųjų išlaidų pasekmė, kai įsipareigojimai prisiimami per konkrety laikotarpį, o mokėjimai gali būti atliekami pasibaigus laikotarpiui.

3.8. 2006 metai buvo paskutiniai 2000–2006 metų programavimo laikotarpio metai: metų pabaigoje jau buvo prisiimti visi šio laikotarpio įsipareigojimai. Taigi 2006 metų pabaigoje neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai – tai visi neįvykdyti mokėjimai, kuriuos reikės įvykdyti per kelerius ateinančius metus ⁽³⁾. Už visą laikotarpį jie sudaro 28 % visų atitinkamų finansinės perspektyvos išlaidų kategorijų sumų.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/budget/library/publications/fin_manag_account/rep_budg_fin_manag_2006_en.pdf.

⁽³⁾ Tuo pat metu kaip ir 2007–2013 metų laikotarpio pradžios mokėjimus.

3.1 lentelė – Neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų raida 2006 m.

	Pagal tipą		Iš viso	Žemės ūkis	Struktūriniai veiksmi	Vidaus politikos	Išorės veiksmi	Adminis- travimo išlaidos	Atsargos	Pasirengimo stojimui strategija	Kompens- acijos	Apvalinimas
	Nediferencijuoti asignavimai	Diferencijuoti asignavimai										
Perkelti įsipareigojimai												
Perkeltas likutis	1 254	117 826	119 080	1 863	81 704	14 597	12 387	820		7 710		- 1
Mokėjimai	- 1 006	- 43 576	- 44 582	- 1 797	- 31 567	- 4 804	- 3 561	- 703		- 2 150		
Nutraukti įsipareigojimai	- 56	- 1 674	- 1 730	- 18	- 707	- 430	- 311	- 13		- 250		- 1
Panaikinti įsipareigojimai	- 163		- 163	- 42	- 5	- 23	- 21	- 70		- 4		2
2006 m. priiimti įsipareigojimai												
Priiimti įsipareigojimai	56 465	64 595	121 060	49 865	44 579	10 195	5 867	6 675	128	2 678	1 074	- 1
Mokėjimai	- 55 334	- 6 660	- 61 994	- 48 001	- 832	- 4 210	- 1 626	- 5 997	- 128	- 126	- 1 074	
Panaikinti įsipareigojimai	- 15		- 15		- 2	- 7	- 2	- 4		- 1		1
Apvalinimas	- 1		- 1		1		1	- 1				- 2
Neįvykdyti įsipareigojimai 2006 m. pabaigoje	1 144	130 511	131 655	1 870	93 171	15 318	12 734	707	0	7 857	0	- 2

Šaltinis: 2006 m. metinės finansinės ataskaitos.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

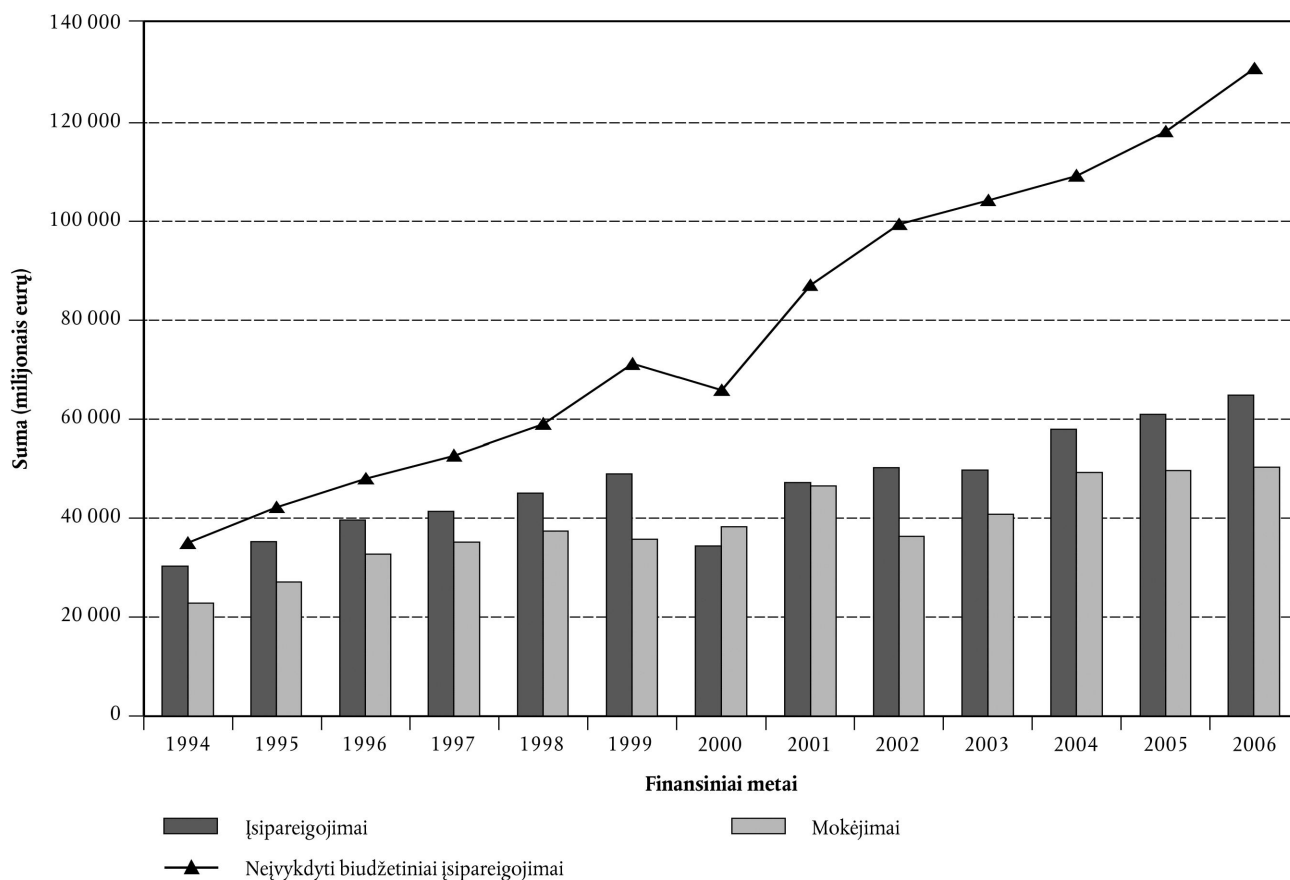
3.9. 2006 metų pabaigoje neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų likutis prilygsta 2,6 metų mokėjimams ir 2,0 metų įsipareigojimams pagal 2006 metų biudžeto įvykdymo lygį. Šie skaičiai yra atitinkamai 30 % ir 38 % didesni nei atitinkamu ankstesniojo ciklo tarpsniu (t. y. 1999 metais, kurie buvo paskutiniai 1994–1999 metų laikotarpio metai) ir rodo santykinai aukštesnį neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų lygį.

3.10. Neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai – tai natūrali diferencijuotų išlaidų pasekmė, kai išlaidų programos vykdomos kelerius metus iš eilės, o įsipareigojimai kartais prisiimami kelerius metus anksčiau, nei atliekami atitinkami mokėjimai. Kai biudžeto vykdymas nepakankamas – kaip tai nemažu mastu atsitiko 1999–2003 m.⁽⁴⁾ ir kaip šiuo metu yra struktūrinių veiksmų išlaidų atveju plėtos šalyse (žr. 3.12 dalį) – nepanaudoti mokėjimų asignavimai yra panaikinami, tačiau nepanaudoti prisiimti įsipareigojimai yra perkeliama į tam tikrą laikotarpį, paskui panaikinami (žr. 3.13 dalį). Nuo 1994 metų įsipareigojimai viršijo mokėjimus vidutiniškai 21 % (žr. 3.1 diagramą). To padarinys – vis didėjanti nei buvo numatyta neįvykdytų įsipareigojimų sanauka, kadangi tokia padėtis kartojasi metai iš metų.

3.9–3.10. Komisija taip pat taiko neįvykdytų įsipareigojimų ir per metus prisiimtų įsipareigojimų vidurkio santykį, kuris mažiau priklauso nuo išankstinių mokėjimų ir vienkartinį mokėjimų. Šis santykis prilygsta maždaug 2 metų įsipareigojimams (2006 m. – 2,1), o tai yra normalu atsižvelgiant į taisyklę „n + 2 metai“.

1999 m. buvo praėję ketveri metai, kai Europos Sąjungos valstybių narių padaugėjo nuo 12 iki 15, o 2006 m. buvo praėję dveji metai, kai įstojo dešimt naujų valstybių narių. Antra, dėl įsipareigojimų ir mokėjimų sistemos pertvarkymo (2000–2006 m. įsipareigojimai prisiimami automatiškai kiekvienais metais, o ne atsižvelgiant į vykdymą kaip 1994–1999 m.; mokėjimai atliekami kaip kompensacijos, o ne kaip išankstiniai mokėjimai) taip pat padidėjo su ankstesniu laikotarpiu susijusių neįvykdytų įsipareigojimų skaičius. Šiomis aplinkybėmis normalu, kad per laikotarpį susikaupia neįvykdytų įsipareigojimų.

3.1 diagrama – Diferencijuoti asignavimai 1994–2006 m.

(4) Žr. 2003 finansinių metų metinės ataskaitos 2.12 dalį.

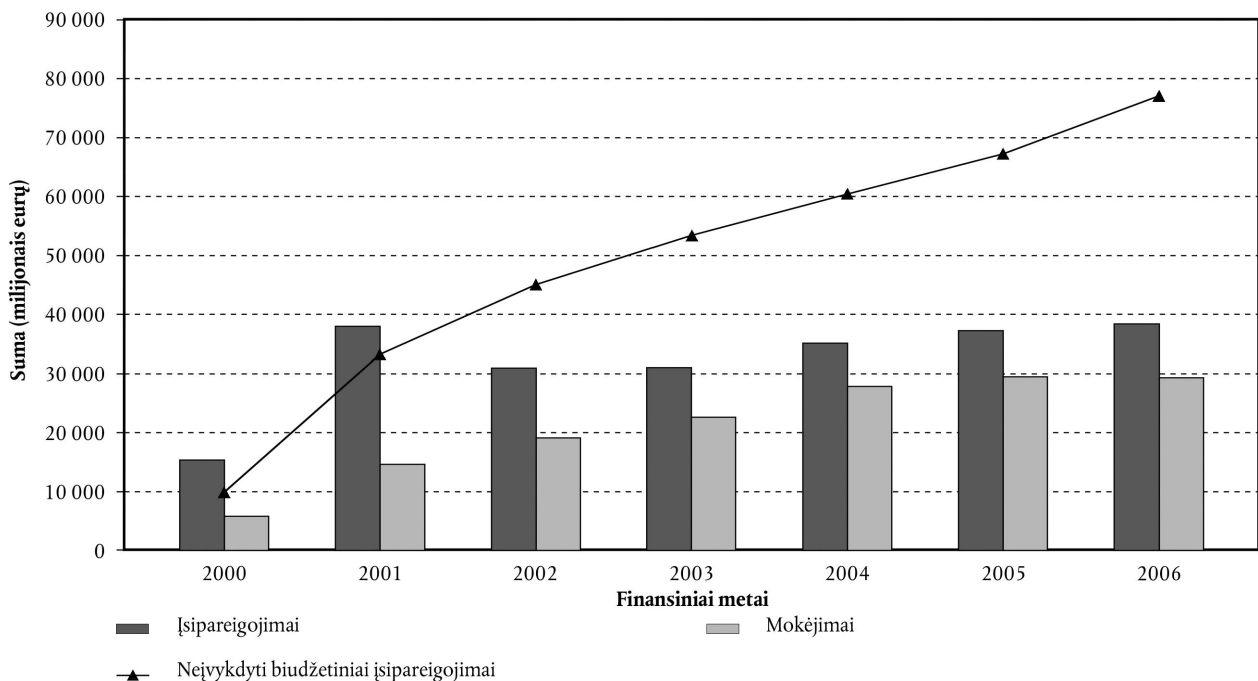
AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

3.11. Kaip buvo minėta 3.7 dalyje, struktūriniai veiksmai – struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas – sudaro didžiąją neįvykdytų išpareigojimų dalį. Įgyvendinant 2000–2006 metų Struktūrinių fondų programas, neįvykdyti išpareigojimai sudarė 76,9 milijardo eurų, prilygstančių 2,6 metų mokėjimams pagal 2006 metų biudžeto įvykdymo lygį (žr. **3.2 diagramą**). Tai reiškia santykinį, lyginant su 2005 m. pabaiga, sumažėjimą suma, prilygstančią 3,6 metų mokėjimams. Paramos gavėjai turi įvykdyti mokėjimus iki 2008 metų pabaigos ⁽⁵⁾. Tačiau patirtis rodo, kad biudžeto įvykdymo lygis prieš programų uždarymą sumažėja. Tai reiškia riziką, kad išlaidos turės būti panaikintos pagal taisyklę „n + 2 metai“ (žr. 3.13 dalį). Iš tiesų nepaisant padidėjusio biudžeto, 2006 metais biudžeto įvykdymo lygis buvo šiek tiek mažesnis nei 2005 metais ⁽⁶⁾.

3.11. Nežymus mokėjimų sumažėjimas 2006 m., palyginti su 2005 m., nebuvo susijęs su programavimo laikotarpio pabaiga. Turimi 2000–2006 m. programavimo laikotarpio programų vykdymo tendencijų įrodymai nerodo jokių reikšmingo lėtėjimo požymių.

3.2 diagrama – Struktūriniai fondai 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu

⁽⁵⁾ Komisija gali mokėti išmokas valstybėms narėms iki pat veiklos programų uždarymo; paraiškas šioms išmokoms reikia pateikti Komisijai iki 2010 m. kovo mėn. Tačiau šios išmokos mokamos remiantis galutinių naudos gavėjų mokėjimais, atliktais iki 2008 m. pabaigos.

⁽⁶⁾ Apibendrinus „2000–2006 m. susikaupe vėluojantys mokėjimai sudaro 29,6 milijardus eurų“. Šaltinis: Komisijos atlikta 2006 m. struktūrinių fondų biudžeto vykdymo analizė. 2007 m. gegužės mėn., 15 p.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

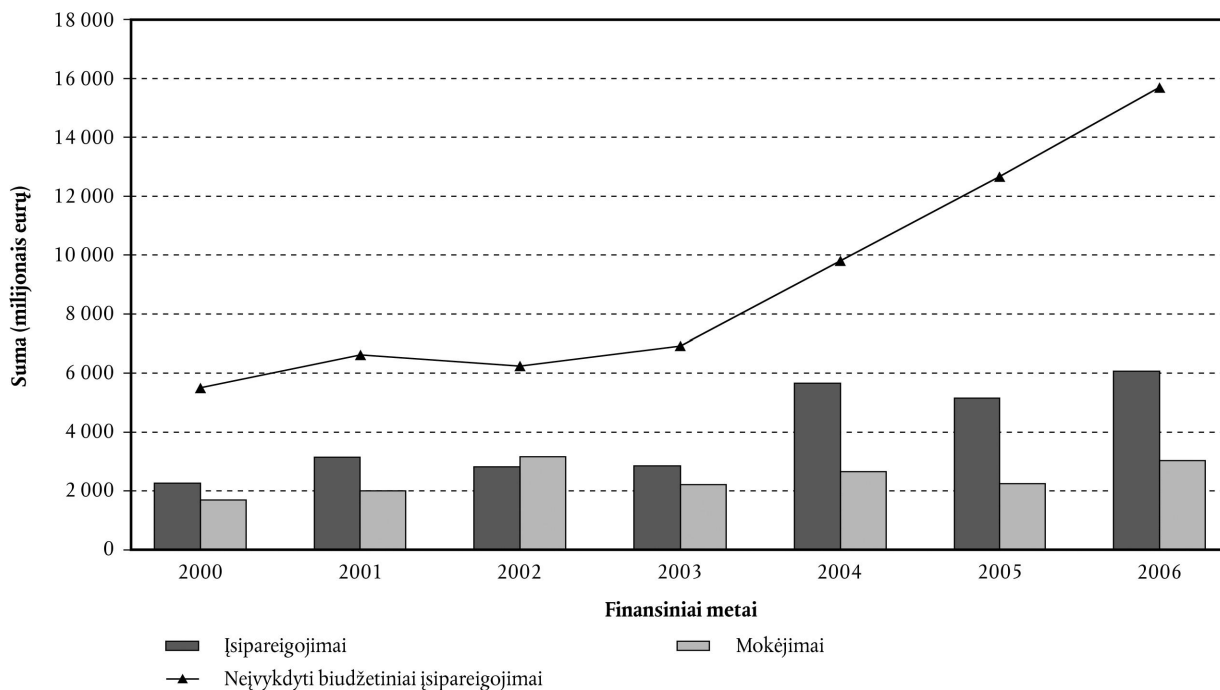
Sanglaudos fondo biudžeto įvykdymo lygis – mažesnis, nei numatytas

3.12. Dėl sunkumų, iškilusių įsisavinant lėšas, naujosiose valstybėse narėse Sanglaudos fondo biudžeto įvykdymo lygis buvo mažesnis nei tikėtasi. Taisomuoju biudžetu 0,5 milijardo eurų buvo sumažinta mokėjimų asignavimų suma, o neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų suma išaugo nuo 12,5 milijardo eurų 2005 metais iki 15,4 milijardo eurų 2006 metų pabaigoje (žr. 3.3 diagramą). Tai prilygsta 5,1 metų mokėjimams pagal 2006 biudžeto įvykdymo lygį. Todėl atitinkamas biudžeto įvykdymo lygis greičiausiai galės būti pasiektas tik gerokai įsibėgėjus 2007–2013 metų laikotarpiui, kai valstybės narės turės parengti naujas programas ir įsisavinti papildomas susijusias išlaidas.

3.12. Savo pastabose dėl 3.9 dalies Komisija nurodo neįvykdytų įsipareigojimų ir per metus prisiimtų įsipareigojimų vidurkio santykį. Sanglaudos fondo atveju 2006 m. pabaigoje šis santykis siekė 3,9.

Sanglaudos fondo biudžeto vykdymas ES-10 paremtas 2002 m. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos sprendimais. Sanglaudos fondo biudžeto įvykdymo lygis ES-10 buvo sąlygojamas ne tik pradinio etapo sunkumų įsisavinant lėšas, bet ir palyginti ilgų pasirengimo įgyvendinti infrastruktūros projektus laikotarpių. Tačiau numatoma, kad per ateinančius kelerius metus biudžeto įvykdymo lygis ES-10 pakils. Daugumos projektų galutinė įgyvendinimo data – 2010 m. pabaiga, tikimasi, kad daugiausia projektų bus užbaigiama 2011 ir 2012 metais. 2007–2013 m. Sanglaudos fondo projektų įgyvendinimo laikotarpiai bus trumpesni, kadangi bus taikoma taisyklė „n + 2 meta“ arba „n + 3 metai“ (taip pat žr. Audito Rūmų pastabas 3.14 dalyje).

3.3 diagrama – Sanglaudos fondas

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Žemas pagal taisyklę „n + 2 metai“ panaikintų įsipareigojimų lygis

3.13. Struktūrinių fondų (išskyrus Sanglaudos fondą) neįvykdytiems įsipareigojimams taikoma taisyklė „n + 2 metai“, pagal kurią reikalaujama, kad įsipareigojimai turi būti panaikinti, jei atitinkami mokėjimai nebuvo įvykdyti antrųjų metų, einančių po tų metų, kai įsipareigojimai buvo prisiimti, pabaigoje. Valstybės narės yra perspėtos dėl panaikinimo rizikos, tuo būdu padedant joms sutelkti dėmesį į vėluojantį vykdymą. 2006 metais pagal taisyklę „n + 2 metai“ iš viso buvo panaikinta 217 milijonų eurų suma (2005 metais – 286 milijonai eurų). Lyginant su vidutine per metus priimamų įsipareigojimų suma, panaikinama labai maža dalis įsipareigojimų (apie 0,7 %).

3.14. Audito Rūmai pažymi, kad naujuoju 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu tvarka bus keičiama, suteikiant kai kurioms valstybėms narėms (7) papildomus vienerius metus (n + 3) teikti prašymams dėl atitinkamų įsipareigojimų. Tuo pat metu Sanglaudos fondui bus taikoma taisyklė „n + 2/n + 3 metai“. Dėl pirmo pakeitimo ir toliau gali daugėti neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų, tačiau tikėtina, kad šį poveikį sumažins antro pakeitimo poveikis.

Komisijos biudžeto ir finansų valdymo ataskaita patobulėjo, tačiau joje pateikiama nevienodo lygmens informacija

3.15. Komisijos biudžeto ir finansų valdymo ataskaitoje pateikiama pagerinta informacija apie detalų biudžeto vykdymą, neįvykdytus biudžetinius įsipareigojimus – įskaitant rodiklius – ir mažesnio nei numatyta vykdymo priežastis. Tačiau, priešingai nei 2005 metais, nebuvo pateikta jokios informacijos apie bendrą stambesnių daugiamečių Bendrijos programų gyvendinimo lygį, ir nebuvo atskirta informacija apie ES-15 ir ES-10 valstybių narių išlaidas. Be to, ataskaitoje trūksta nuoseklumo naudojant analizę. Pavyzdžiui, mažesnis nei numatytas lėšų įsisavinimas žemės ūkio srityje yra aiškinamas išsamiau, nei kitų sričių atveju. Nėra išsamiai analizuojamas mažesnis nei numatytas biudžeto įvykdymo lygis struktūrinių veiksmų srityje, dėl kurio teko priimti taisomąjį biudžetą⁽⁸⁾.

3.13. Taisyklė „n + 2 metai“ siekiama paskatinti vykdymą. Mažas panaikintų įsipareigojimų skaičius rodo, kad taisyklė pasiteisina.

Taikant taisyklę veiksmingai pagerintas fondų finansų valdymas, o nuostoliai (panaikintos sumos) sumažinti iki mažiausio lygio, palyginti su ankstesne sistema, kai įsipareigojimai buvo panaikinami tik užbaigiant programą.

3.15. Komisija atkreipia dėmesį į pastabas. Dėl Finansiniame reglamente numatyto ataskaitos pateikimo termino (kovo mėn. pabaiga) sunku pateikti išsamesnę struktūrinių veiksmų srities išlaidų analizę, todėl ši informacija pateikiama gegužės mėn. skelbiamoje atskiroje struktūrinių fondų ataskaitoje.

Ataskaitoje pateikiama vykdymo apžvalga pagal finansinės perspektyvos išlaidų kategorijas, taip pat atskiras skyrius „Pagrindinių nepakankamo biudžeto įvykdymo atvejų analizė pagal politikos sritis“, kuriame siekiama išsamiai apžvelgti biudžeto tikslinimus ir įvykdymo rezultatus. Tai paprastai daroma cituojant biudžeto valdymo institucijai nurodytas priežastis.

(7) Taisyklė „n + 3 metai“ taikoma 2007–2013 m. laikotarpio išlaidų atžvilgiu toms valstybėms narėms, kurios įstojo 2004 ir 2007 metais, taip pat – Portugalijai ir Graikijai. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 93 straipsnis.

(8) Tiesa, metinėje struktūrinių fondų biudžeto vykdymo ataskaitoje yra pateikta papildoma informacija apie struktūrinius fondus.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

3.16. Lyginant su 2005 metais, 2006 metų biudžetas išaugo, o biudžeto įvykdymo lygis lieka aukštas. Tačiau pasirodė, kad pirminiai struktūrinių veiksmų mokėjimų asignavimai buvo žymiai didesni nei reikalaujama, ir galutinį biudžetą teko sumažinti taisomuoju biudžetu 3,3 milijardo eurų, tokiu būdu panaikinant gautąjį padidėjimą.

3.17. Neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų diferencijuotoms išlaidoms suma išaugo 10,7 % ir pasiekė 130,5 milijardo eurų. Tai prilygsta 2,6 metų mokėjimams ir yra 30 % daugiau, nei palyginamam ankstesniojo laikotarpio tarpsniu (1999 m.). Naujuoju programavimo laikotarpiu kai kuriose valstybėse narėse taisyklę „n + 2 metai“ pakeitus taisykle „n + 3 metai“, atsiranda rizika, kad ir toliau didės neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų lygis, nors tikėtina, kad ši poveikį sumažins Sanglaudos fondui taikoma taisyklė „n + 2 metai“/„metai“.

3.18. Kaip buvo pabrėžta 2005 metais ⁽⁹⁾, ir 2007, ir 2008 metais būtina padidinti ir be to aukštą struktūrinių fondų (kuriems priklauso didžioji diferencijuotų išlaidų ir neįvykdytų įsipareigojimų dalis) įvykdymo lygį tam, kad naudos gavėjai valstybėse narėse galėtų įvykdyti 2000–2006 m. programų mokėjimus iki jiems nustatyto galutinio termino (2008 m. pabaigos). Tai padaryti bus sudėtinga, kadangi paprastai, artėjant programavimo laikotarpio pabaigai, įvykdymo lygis sumažėja. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų atsižvelgti į riziką, kad dėl pavėluoto dabartinių programų užbaigimo, pavėluotai bus pradėtos ir įgyvendinamos naujosios 2007–2013 m. programos – kaip tai atsitiko dabartinio programavimo laikotarpio pradžios ⁽¹⁰⁾ atveju.

3.16. Galutinis biudžetas turėjo būti sumažintas, kadangi buvo sumažintos išmokos Ispanijai ir Jungtinei Karalystei dėl jų valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų, o biudžeto įvykdymo lygis ES-10 buvo žemesnis nei tikėtasi.

3.17. Neįvykdytų įsipareigojimų ir per metus prisiimtų įsipareigojimų vidurkio santykis yra apie 2, o tai yra normalu atsižvelgiant į taisyklę „n + 2 metai“.

1999 m. padėtis nėra lengvai palyginama su 2006 m. atsižvelgiant į reglamentavimo sistemos pokyčius ir plėtrą (žr. 3.9 dalį).

3.18. Reikia atskirti išlaidoms nustatytą terminą (2008 m. pabaiga) nuo valstybių narių galutinių mokėjimo prašymų pateikimo termino (2010 m. kovo mėn.). Daugumai programų mokėtinų sumų likučiai bus išmokėti 2010–2011 m. Rengdamasi programų užbaigimui, 2006 m. Komisija paskelbė užbaigimo gaires, taip pat rengia programų užbaigimui skirtus seminarus valstybėse narėse. Jeigu nesilaikoma išlaidoms nustatyto termino, užbaigdama programą Komisija panaikins neišleistas sumas. Turimi 2000–2006 m. programavimo laikotarpio programų vykdymo tendencijų įrodymai nerodo jokių reikšmingo lėtėjimo požymių. Komisija glaudžiai bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, kad būtų lengviau pradėti 2007–2013 m. laikotarpio programas.

⁽⁹⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 3.10 ir 3.16 dalį.

⁽¹⁰⁾ Kaip nurodyta Komisijos dokumente COM(2002) 528 galutinis, p. 4: „didele dalimi dėl administracinių ir finansinių sunkumų, susijusių su 1994–1999 m. laikotarpio programų užbaigimu, buvo vėluojama pradėti vykdyti 2000–2006 m. laikotarpio programas“.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

3.19. Ypatingas dėmesys turi būti skirtas Sanglaudos fondui, kur dėl nepakankamo įvykdymo lygio smarkiai išaugo neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų suma. Galima manyti, kad padėtį dar labiau apsunkins naujojo programavimo laikotarpio pradžia.

3.20. Kaip buvo rekomenduota anksčiau ⁽¹¹⁾, Komisija, siūlydama būsimojus mokėjimų biudžetus, privalo geriau atsižvelgti į valstybių narių įsisavinimo gebėjimus ir programavimo laikotarpio išlaidų profilį. Šia prasme Komisija taip pat turėtų skirti reikiamą dėmesį su patikimu finansų valdymu susijusiai rizikai.

3.21. Biudžeto generalinio direktorato parengtoje biudžeto ir finansų valdymo ataskaitoje pateikta patobulinta, tačiau išsamumo požiūriu nenuosekli informacija. Audito Rūmai rekomenduoja teikti nuoseklaus lygmens informaciją apie mažesnę nei yra numatyta įvykdymą visose pagrindinėse biudžeto srityse.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

3.19. Komisija atidžiai stebi Sanglaudos fondo padėtį. Žemesnis nei tikėtasi Sanglaudos fondo biudžeto įvykdymo lygis ES-10 iš dalies susijęs su palyginti ilgais pasirengimo įgyvendinti infrastruktūros projektus laikotarpiais ir iš dalies – su pradinio etapo sunkumais (žr. 3.12 dalį). 2007–2013 m. taikant taisyklę „n + 2 metai“ arba „n + 3 metai“ susikaups mažiau neįvykdytų įsipareigojimų.

3.20. Patikimo finansų valdymo principu paremtu Komisijos biudžeto planavimu kuo daugiau atsižvelgiama į valstybių narių įsisavinimo pajėgumus, ypatingą dėmesį skiriant ankstesnių metų biudžeto vykdymui, prognozėms ir programos įgyvendinimo lygiui. Dėl įvykių, kurių neįmanoma numatyti, priimami taisomieji biudžetai. Galutinių mokėjimų įvykdymo lygis nuolat kilo ir siekia beveik 100 %.

3.21. Komisija atkreipia dėmesį į šias pastabas (taip pat žr. pastabas dėl 3.15 dalies).

⁽¹¹⁾ Žr. 2005 finansinių metų finansinės ataskaitos 3.21 dalį.

4 SKYRIUS

Pajamos

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	4.1–4.2
Specialusis įvertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	4.3–4.32
Audito apimtis	4.3–4.8
Tradiciniai nuosavi ištekliai	4.3–4.5
PVM ir BNPj nuosavi ištekliai	4.6–4.7
Laikino biudžeto kompensavimas ir grynąjų pinigų srauto priemonė naujosioms valstybėms narėms	4.8
Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas	4.9–4.15
Tradiciniai nuosavi ištekliai	4.9–4.13
PVM ir BNPj nuosavi ištekliai	4.14
Laikino biudžeto kompensavimas ir grynąjų pinigų srauto priemonė naujosioms valstybėms narėms	4.15
Priežiūros ir kontrolės sistemos	4.16–4.27
Tradiciniai nuosavi ištekliai	4.16–4.18
PVM nuosavi ištekliai	4.19–4.20
BNPj nuosavi ištekliai	4.21–4.27
Išvados ir rekomendacijos	4.28–4.32
Atsižvelgimas į ankstesnes pastabas	4.33
Specialiosios ataskaitos, paskelbtos po paskutinės metinės ataskaitos	4.34

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

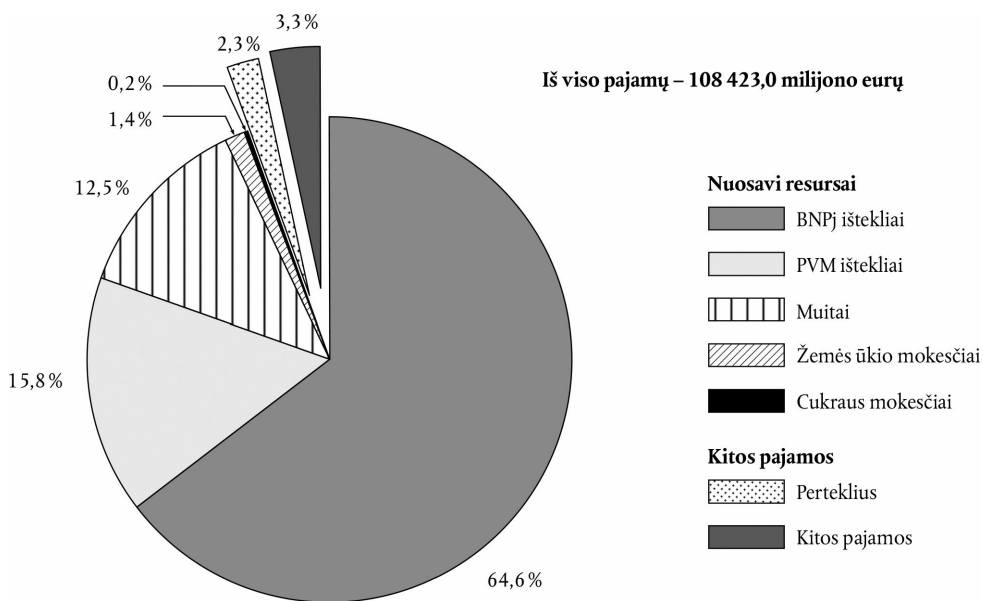
4.1. Europos Sąjungos biudžeto pajamas sudaro nuosavi ištekliai ir kitos pajamos. Kaip parodyta **4.1 lentelėje**, **4.1 diagramoje** ir **4.2 diagramoje** nuosavi ištekliai yra pagrindinis biudžeto išlaidų finansavimo šaltinis (94,4 %).

4.1 lentelė – 2005 ir 2006 finansinių metų pajamos

Pajamų tipas ir atitinkama biudžeto išlaidų kategorija	Faktinės pajamos 2005 m.	2006 metų biudžeto kaita		Faktinės pajamos 2006 m.	Pokytis % (2005–2006 m.) e = [(d) – (a)]/(a)
		Pirminis biudžetas	Galutinis biudžetas		
		(a)	(b)		
1 Tradiciniai nuosavi ištekliai (neto, be 25 % surinkimo išlaidų)	14 063,1	14 225,1	14 888,9	15 028,3	6,9
— Žemės ūkio mokesčiai (10 skyrius)	1 350,8	763,5	863,4	1 291,8	– 4,4
— Cukraus ir izogliukozės mokesčiai (11 skyrius)	695,1	556,2	150,6	151,6	– 78,2
— Muito mokesčiai (12 skyrius)	12 017,2	12 905,4	13 874,9	13 584,9	13,0
2 PVM ištekliai	16 018,0	15 884,3	17 186,1	17 206,2	7,4
— Einamųjų finansinių metų PVM ištekliai (13 skyrius)	15 618,9	15 884,3	17 200,3	17 219,8	10,2
— Ankstesnių finansinių metų likučiai (31 skyrius)	399,1	0,0	– 14,2	– 13,6	– 103,4
3 BNPj ištekliai	70 860,6	80 562,5	70 451,4	70 132,1	– 1,0
— Einamųjų finansinių metų BNPj ištekliai (14 skyrius)	68 811,6	80 562,5	68 921,2	68 602,1	– 0,3
— Ankstesnių finansinių metų likučiai (32 skyrius)	2 049,0	0,0	1 530,2	1 530,0	– 25,3
4 Likučiai ir korekcijos	– 130,6	0,0	0,0	– 15,3	– 88,3
— JK korekcija (15 skyrius)	– 120,3	0,0	0,0	– 6,0	– 95,0
— JK korekcijos galutinis apskaičiavimas (35 skyrius)	– 10,3	0,0	0,0	– 4,0	– 61,2
— JK korekcijos tarpinis apskaičiavimas (36 skyrius)	0,0	0,0	0,0	– 5,3	ND
5 Kitos pajamos	6 279,6	1 297,7	4 852,0	6 071,7	– 3,3
— Perteklius iš ankstesnių finansinių metų (30 skyrius)	3 262,7	0,0	2 502,8	2 502,8	– 23,3
— Įvairios pajamos (4–9 antraštinės dalys)	3 016,9	1 297,7	2 349,2	3 568,9	18,3
Bendroji suma	107 090,7	111 969,6	107 378,4	108 423,0	1,2

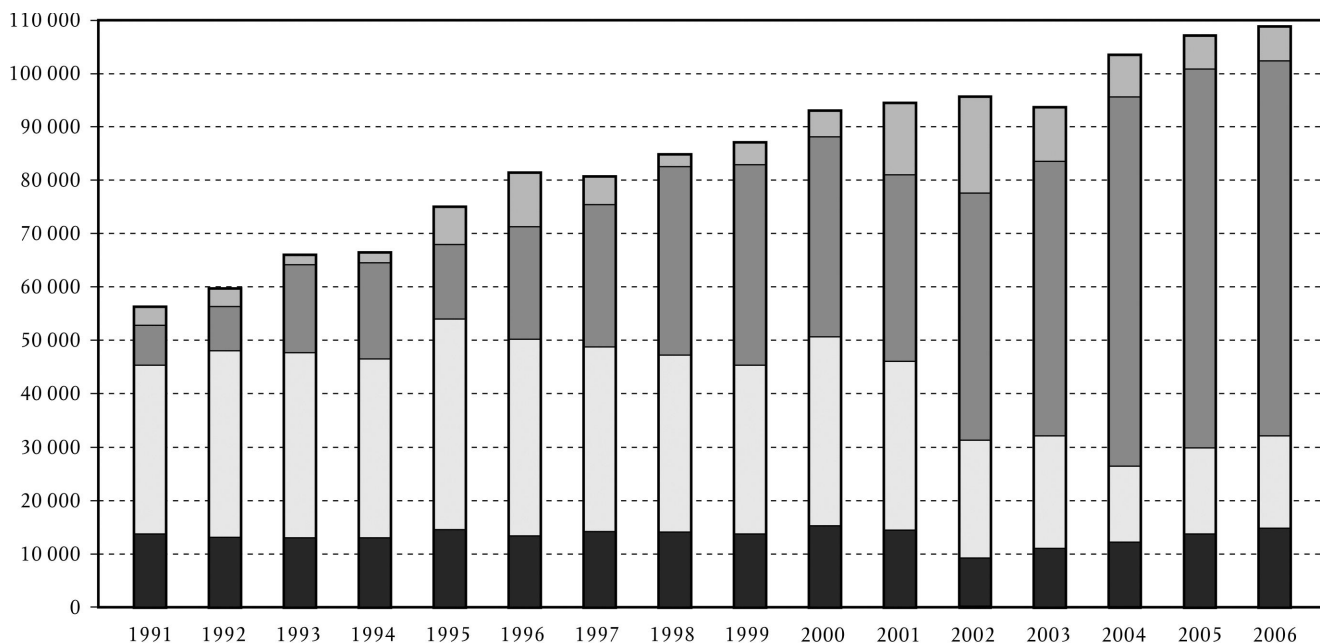
Šaltinis: 2006 metų biudžetai ir taisomieji biudžetai; 2006 metų Europos Bendrijų metinės finansinės ataskaitos.

4.1 diagrama – Faktinių pajamų pasiskirstymas 2006 metais

Šaltinis: 2006 metų Europos Bendrijų metinės finansinės ataskaitos.

4.2 diagrama – Faktinių pajamų raida 1991–2006 metais

- Kitos pajamos (1)
- BNPj ištekliai
- PVM ištekliai
- Tradicioniniai nuosavi ištekliai

(1) Apima praėjusių finansinių metų perteklių ir įvairias pajamas.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

4.2. Nuosavi ištekliai yra trijų rūšių: tradiciniai nuosavi ištekliai ⁽¹⁾ (muitai, žemės ūkio mokesčiai ir cukraus mokesčiai) (14,0 %), nuosavi ištekliai, apskaičiuoti pagal valstybių narių surinktą pridėtinės vertės mokestį (PVM), (15,8 %) ir nuosavi ištekliai, apskaičiuoti pagal valstybių narių bendrąsias nacionalines pajamas (BNPj) ⁽²⁾ (64,6 %).

SPECIALUSIS ĮVERTINIMAS PATIKINIMO PAREIŠKIMO KONTEKSTE

Audito apimtis

Tradiciniai nuosavi ištekliai

4.3. Pagrindinę tradicinių nuosavų išteklių surinkimo riziką sudaro: mokesčių mokėtojų vengimas mokėti mokesčius klaidinant ar tiesiog gabenant kontrabandą, neteisingas mokesčio apskaičiavimas ar negalėjimas jo nustatyti dėl neaptiktų muitinės sisteminių klaidų ar trūkumų, taip pat valstybių narių apskaitoje padarytos nustatytų mokesčių įrašų klaidos ar praleidimai. Audito Rūmų atliekamas operacijų, kurios atsispindi finansinėse ataskaitose, auditas negali aprėpti nedeklaruoto ar muitinės kontrolės išvengusio importo.

4.4. Audito Rūmai patikrino operacijų pavyzdžių imtį, sudarytą iš valstybių narių Komisijai pateiktų deklaracijų, ir įvertino Komisijos ir valstybių narių priežiūros ir kontrolės sistemas.

4.5. Tuo tikslu šešiose valstybėse narėse ⁽³⁾ buvo patikrinta, kaip organizuotos muitinės priežiūra ir nacionalinės tradicinių nuosavų išteklių apskaitos sistemos bei įvertintas bendrų komitetų (ACOR ⁽⁴⁾) ir Muitinės kodekso komiteto ⁽⁵⁾) vykdomos priežiūros vaidmuo.

⁽¹⁾ Europos Sąjungos tradicinius nuosavus išteklius surenka valstybės narės, kurios surinkimo sąnaudoms padengti pasilieka 25 % nuo bendros jų sumos.

⁽²⁾ PVM ir BNPj nuosavi ištekliai – tai lėšos, gaunamos taikant vienodus mokesčio tarifus visų valstybių narių suderintoms PVM apmokestinimo bazėms arba valstybių narių bendrosioms nacionalinėms pajamoms, apskaičiuotoms pagal Bendrijos nustatytas taisykles.

⁽³⁾ Belgija, Prancūzija, Italija, Vengrija, Slovakija, Jungtinė Karalystė; be to, buvo išnagrinėta Suomijos tradicinių nuosavų išteklių apskaitos sistema.

⁽⁴⁾ Nuosavų išteklių patariamasis komitetas, minimas Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 (OL L 130, 2000 5 31, p. 1), iš dalies pakeisto Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004 (OL L 352, 2004 11 27, p. 1), 20 straipsnyje. Komitetas, kurį sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai, užtikrina ryšį tarp Komisijos ir valstybių narių nuosavų išteklių klausimais. Jis nagrinėja klausimus, susijusius su nuosavų išteklių sistemos įdiegimu ir nuosavų išteklių įvertinimu.

⁽⁵⁾ Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92 (OL L 302, 1992 10 19, p. 1) 247–249 straipsniai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

PVM ir BNPj nuosavi ištekliai

4.6. Didžiausia su šiomis dvejomis išteklių rūšimis susijusi rizika atsiranda surenkant nacionalinėse sąskaitose naudojamus duomenis, taip pat naudojant sąmatas tais atvejais, kai statistinių duomenų nėra, bei dėl teisinės sistemos sudėtingumo.

4.7. PVM ir BNPj nuosavi ištekliai atspindi makroekonomikos statistiką, o ją sudarančių duomenų negalima audituoti tiesiogiai. Dėl šios priežasties PVM ir BNPj nuosavų išteklių auditas buvo atliekamas remiantis valstybių narių parengtais ir Komisijai pateiktais makroekonominiais suvestiniais rodikliais (prognozėmis arba galutiniais skaičiais) bei bandant įvertinti Komisijos naudojamą duomenų tvarkymo sistemą anksčiau, nei šie duomenys bus galutinai įtraukti į galutines finansines ataskaitas. Tokiu būdu auditas apėmė metinio biudžeto sudarymą bei jo vykdymą valstybių narių įmokų lygmenyje. Auditas taip pat apėmė Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemas, – leidžiančias gauti patikinimą, jog ES pajamos yra teisingai sudarytos ir surinktos, – bei ACOR⁽⁶⁾ ir BNPj⁽⁷⁾ komitetų priežiūros vaidmenį.

Laikino biudžeto kompensavimas ir grynųjų pinigų srauto priemonė naujosioms valstybėms narėms

4.8. Be to, Audito Rūmai patikrino, kaip yra įgyvendinamos tos susitarimų nuostatos, kurių paskirtis – kompensuoti naujosioms valstybėms narėms jų biudžetų disbalansus⁽⁸⁾, remiantis ES-10 valstybių narių stojimo sąlygas nustatančio Akto 29 ir 30 straipsniais⁽⁹⁾. Šios nuostatos buvo parengtos kaip laikino biudžeto

⁽⁶⁾ Žr. 4 išnašą.

⁽⁷⁾ BNPj komitetas minimas Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 (OL L 181, 2003 7 19, p. 1) 4 straipsnyje. Komitetas sudaro Komisijos ir valstybių narių atstovai. Kiekvienais metais komitetas išnagrinėja valstybių narių perduotus BNPj duomenis ir paskelbia nuomonę dėl šių duomenų tinkamumo nuosavų išteklių tikslams patikimumo palyginamumo ir išsamumo požiūriais. Komisija konsultuojasi su komitetu teikdama pasiūlymus, kaip patobulinti BNPj apskaičiavimo metodiką. Komitetas taip pat nagrinėja klausimus, susijusius su BNPj apskaičiavimo būdais, BNPj duomenų peržiūromis ir BNPj išsamumo problema.

⁽⁸⁾ 1984 m. birželio 25–26 d. Fontenblo Europos Vadovų Taryba padarė išvadą, kad „bet kuri valstybė narė, kuriai priskirta pernelyg sunki, lyginant su jos santykinė gerove, biudžeto našta, turi teisę atitinkamu laiku pasinaudoti korekcija“. Ji taip pat nurodė, kad „išlaidų politika galiausiai yra pagrindinė priemonė biudžeto disbalanso klausimams išspręsti“.

⁽⁹⁾ Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis įkurta Sąjunga, pritaikomosios pataisos (OL L 236, 2003 9 23, p. 33).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

kompensacijos Čekijai, Kiprui, Maltai ir Slovėnijai, taip pat kaip grynųjų pinigų srauto priemonė visoms 10 stojančiųjų valstybių bei sudarė 3 386 milijonus eurų sumą 1999 metų kainomis, kuri turėjo būti išmokėta per 2004–2006 metų laikotarpį pagal Europos Bendrijų bendrojo biudžeto išlaidų straipsnį.

Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

Tradiciniai nuosavi ištekliai

4.9. Tradicinius nuosavus išteklius surenka valstybės narės ir įrašo į atskirą apskaitos sistemą („A sąskaitos“), kurią palaiko nacionalinių finansų ministerijų išdo skyriai, ir kuri padaro išteklius prieinamus Bendrijoms. Tais atvejais, kai muitai ar rinkliavos buvo nesumokėti ir kai nebuvo pateikta jokių garantijų, arba kai garantijos buvo pateiktos, tačiau jie buvo užginčyti, valstybės narės gali sustabdyti šių išteklių prieinamumą ir įrašyti juos į atskirą sąskaitą („B sąskaitą“⁽¹⁰⁾).

4.10. Audito Rūmai nustatė, kad iš esmės jų patikrintos operacijos buvo teisėtos ir tvarkingos. Tačiau taip pat buvo aptikta klaidų ir trūkumų.

4.11. Kaip ir ankstesniais metais Audito Rūmų audito ir Komisijos atliktų patikrų metu buvo išaiškinta besikartojančių sąskaitybės problemų, veikiančių B sąskaitas. Kai kuriose valstybėse narėse⁽¹¹⁾ buvo aptikta pavėluotų ar netikslių įrašų, spragų ir klaidingų panaikinimų. Dviejose iš jų⁽¹²⁾ neužginčytos ir garantija padengtos muitinės skolos buvo sistemingai įrašomos į B sąskaitas, nors garantijomis padengtos jų dalys turėjo būti padarytos prieinamos Komisijai. Be to, iki šiol tarp Komisijos ir Vokietijos vyksta ginčas dėl pastarosios nesumokėto 22,7 milijono eurų likučio⁽¹³⁾.

4.11. Komisija ėmėsi veiksmų šiems klausimams išspręsti. Europos Teisingumo Teismui paskelbus sprendimą⁽¹⁾ pagal Komisijos ieškinį dėl pažeidimo, Belgija iš dalies keičia nacionalines procedūras, kad garantija padengtos sumos nebūtų įrašomos į sąskaitas. Be to, Komisija tęsia garantija padengtų sumų neteisingo tvarkymo, kurį ji nustatė patikrinimo Jungtinėje Karalystėje metu, tyrimą. Neseniai Vokietijoje atlikto patikrinimo metu Vokietija Komisijai pateikė daugiau informacijos, kuria patenkinamai paaiškinami beveik visi Vokietijos atlikti B sąskaitos apskaitos taisymai. Komisija tikisi, kad netrukus bus išspręsti visi likę klausimai.

⁽¹⁰⁾ 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantis Sprendimą 94/728/EB, Euratomas dėl Bendrijos nuosavų išteklių sistemos.

⁽¹¹⁾ Belgija, Prancūzija, Italija, Vengrija, Slovakija, Suomija ir Jungtinė Karalystė.

⁽¹²⁾ Belgija ir Jungtinė Karalystė.

⁽¹³⁾ Žr. 4.1 priedą – Atsižvelgimas į ankstesnes Audito Rūmų pastabas.

⁽¹⁾ 2006 m. spalio 5 d. sprendimas byloje C-377/03.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

4.12. Valstybės narės taip pat turi kasmet pateikti Komisijai sąmatas tų sumų, dėl kurių susigrąžinimo kyla abejonių⁽¹⁴⁾. Keturiose aplankytose valstybėse narėse⁽¹⁵⁾ nėra rašytinių nurodymų, kaip tos sąmatos turi būti sudaromos, o tai gali paveikti jų kokybę ir metai iš metų naudojamų metodų nuoseklumą.

4.13. Šiuo metu tos garantijos, kurios yra sudaromos su tarifinių kvotų sistema susijusiam ir per importo ar eksporto licenciją valdomam žemės ūkio importui ir eksportui, yra nusavinamos ir tampa atitinkamos valstybės narės ištekliais. Audito Rūmų nuomone šios garantijos turėtų⁽¹⁶⁾ tapti Bendrijos nuosavų išteklių dalimi, o jas sudarančios sumos turėtų būti atiduotos naudoti Komisijai. Audito Rūmai ragina Komisiją išsiaiškinti šį klausimą. Be to, Audito Rūmai nuo 2006 m. gruodžio mėn. kelis kartus prašė Komisijos juos informuoti apie minėtas sumas; Komisija nesugebėjo pateikti patikimų duomenų⁽¹⁷⁾.

PVM ir BNPj nuosavi ištekliai

4.14. Audito Rūmai nustatė, kad valstybių narių įmokos buvo paskaičiuotos ir sumokėtos teisėtai ir tvarkingai. Tačiau Audito Rūmai atkreipia dėmesį į 4.24–4.26 dalyse suformuluotas pastabas.

Laikino biudžeto kompensavimas ir grynųjų pinigų srauto priemonė naujosioms valstybėms narėms

4.15. Auditas nenustatė jokių klaidų skaičiuojant ir sumokant su 4.8 dalyje minimomis kompensacijomis susijusias sumas.

*Priežiūros ir kontrolės sistemos***Tradiciniai nuosavi ištekliai**

4.16. Audito Rūmai išnagrinėjo Komisijos įgyvendintas kontrolės priemones⁽¹⁸⁾ ir atsižvelgė į jų rezultatus. Kaip ir ankstesniais metais, buvo konstatuota, kad Komisija taikė griežtą metodiką ir kad jos dokumentacija buvo tvarkinga. Patikros patvirtino, kad nuosavų išteklių surinkimo sistemos iš esmės buvo patenkinamos, tačiau buvo nustatyta trūkumų, veikiančių tranzito procedūrą ir B sąskaitų tvarkymą.

⁽¹⁴⁾ Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004 6 straipsnio 4 dalies b punktas.

⁽¹⁵⁾ Belgija, Slovakija, Suomija ir Jungtinė Karalystė.

⁽¹⁶⁾ Remiantis dabartinio Sprendimo 2000/597/EB, Euratomas dėl nuosavų išteklių 2 straipsnio 1 dalies a punktu, (OL L 253, 2000 10 7, p. 42).

⁽¹⁷⁾ Pagal Reglamento (EEB) Nr. 2220/85 31 straipsnį su pakeitimais (OL L 205, 1985 8 3, p. 5), valstybės narės praneša Komisijai per praėjusių metų laikotarpį nusavintų užstatų bendrą skaičių ir sumą.

⁽¹⁸⁾ Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, iš dalies pakeisto Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004, 18 straipsnis.

4.12. Komisija perduos Audito Rūmų pastebėjimus atitinkamoms valstybėms narėms.

4.13. Siekdama išsiaiškinti šį klausimą, Komisija Audito Rūmų išvadas pateiks svarstyti atitinkamai instancijai.

Remiantis valstybėms narėms pateiktu prašymu, 2005–2006 biudžetinėmis metais preliminari dalinė nusavintų garantijų už importo, kuriam taikomos tarifinės kvotos, licencijas suma yra 1,05 mln. eurų. Šios sumos dydį valstybės narės dar gali koreguoti. Audito Rūmams bus pranešta, kai tik bus turimi naujausi duomenys.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

4.17. Audito Rūmų atlikti auditai vietose patvirtino, kad visos šešiose apilankytose valstybėse narėse⁽¹⁹⁾ patikrintos muitinių priežiūros ir kontrolės sistemos bei tradicinių nuosavų išteklių apskaitos sistemos veikia gerai. Tačiau taip pat buvo aptikta kai kurių trūkumų.

4.18. Paprastai Bendrijos teisės aktuose nėra rekomenduojami konkretūs metodai ir nėra nustatomas privalomas muitinių kontrolės lygis. Kita vertus, valstybės narės privalo įgyvendinti pakankamas kontrolės priemones, kad būtų apsaugoti finansiniai Bendrijų interesai⁽²⁰⁾. Tačiau auditų metu buvo nustatyta trūkumų valstybių narių atliktų patikrų srityje. Pavyzdžiui, vienoje valstybėje narėje⁽²¹⁾, dažnis, kuriuo IT sistema pareikalavo importuojamų prekių fizinių patikrų, buvo labai mažas palyginus su kitomis valstybėmis narėmis⁽²²⁾ – tik maždaug 1 atveju iš 7 000 (0,014 %). Kitoje valstybėje narėje⁽²³⁾, ekonominių subjektų, turinčių teisę į supaprastintas procedūras⁽²⁴⁾, *ex post* patikros buvo atliekamos rečiau kaip kas treji metai, nors tradiciniams nuosaviems ištekliams jų išvengimo atveju nustatyta trejų metų ieškininė senatis.

PVM nuosavi ištekliai

4.19. Komisija išlaikė tinkamą savo 2006 metais atliktų patikrų vietose dažnį ir kokybę.

4.20. Išlygomis Komisija naudojami kaip priemonė, leidžiančia ištaisyti abejones keliančius duomenis valstybių narių teikiamose PVM apyskaitose pasibaigus Bendrijos teisės aktais nustatyto ketverių metų terminui. Išlygų skaičius iki šiol išlieka didelis: viena jų buvo suformuluota dar 1989 metais (žr. **4.2 lentelę**). 2006 metų pabaigoje 82 % visų galiojančių išlygų buvo suformuluotos nuo 2002 metų ir jų galiojimo vidurkis buvo 3,4 metų. 2006 metais atlikus darbą susijusį su išlygomis, dėl ES-25 PVM apmokesstinimo bazės pokyčio teko padaryti maždaug 14 milijonų eurų neigiamą visų PVM išteklių korekciją.

4.18. Valstybėse narėse išankstinio išleidimo patikrinimų ir vėlesnių auditu grindžiamų patikrinimų, kuriais grindžiamos valstybių narių muitinės kontrolės sistemos, santykis skiriasi. Dėl to neįmanoma sudaryti viso vaizdo vien tik lyginant atskirų muitinės kontrolės sistemos elementų taikymo dažnumą. Nors bendros rizikos valdymo sistemos vykdamas muitinį tikrinimą reikalavimas⁽²⁾ daugiausia skirtas užtikrintumui ir saugumui padidinti, jis turėtų teigiamai paveikti Bendrijos finansinių interesų apsaugą. Komisija aptars Audito Rūmų išvada su atitinkamomis valstybėmis narėmis.

4.20. Komisija tikisi netolimoje ateityje panaikinti dvi senesnes, dar 1989 m. ir 1993 m. suformuluotas išlygas. Dar trys išlygos buvo suformuluotos 1995 m. Daugelis išlygų panaikinama atliekant kitą patikrą po tos, kurios metu ji buvo suformuluota.

⁽¹⁹⁾ Belgija, Prancūzija, Italija, Vengrija, Slovakija, Jungtinė Karalystė.

⁽²⁰⁾ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1) 2 straipsnio 1 dalis ir Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004 17 ir 18 straipsniai.

⁽²¹⁾ Jungtinė Karalystė.

⁽²²⁾ Kitose valstybėse narėse Audito Rūmų auditas nustatė mažiausiai 0,3 % fizinių patikrų lygį.

⁽²³⁾ Prancūzija.

⁽²⁴⁾ Nustatytos Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 76 straipsnyje; dėl to, kad formalumai ir procedūros yra supaprastinti, tokios procedūros yra didelės rizikos.

⁽²⁾ 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 648/2005, iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2913/92, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 117, 2005 5 4, p. 13), ypač jo įgyvendinimo nuostatos.

4.2 lentelė – PVM išlygos 2006 m. gruodžio 31 d.

Valstybės narės	Nepanaikintų išlygų skaičius 2005 m. gruodžio 31 d.	2006 m. pateiktos išlygos	2006 m. panaikintos išlygos	Nepanaikintų išlygų skaičius 2006 m. gruodžio 31 d.	Seniausi metai, kuriems taikomos išlygos
Belgija	6	2	0	8	1989
Danija	1	1	1	1	1991
Vokietija	17	6	6	17	1999
Airija	10	4	2	12	1998
Graikija	13	4	1	16	1997
Ispanija	6	0	1	5	1999
Prancūzija	7	0	4	3	1993
Italija	11	3	1	13	1995
Liuksemburgas	1	0	0	1	1997
Nyderlandai	1	1	1	1	2002
Austrija	8	0	0	8	1995
Portugalija	5	8	3	10	1996
Slovakija	0	3	0	3	2004
Suomija	7	2	3	6	1995
Švedija	11	1	1	11	1998
Jungtinė Karalystė	7	2	5	4	1995
Iš viso	111	37	29	119	

BNPj nuosavi ištekliai

4.21. 2006 m. pradžioje buvo 63 nepanaikintos su 1995–2001 metų laikotarpiu susijusios specialios BNPj išlygos ⁽²⁵⁾. Per tuos metus buvo panaikinta 20 išlygų, metų pabaigoje paliekant 43 nepanaikintų išlygų likutį (žr. **4.3 lentelę**). 2006 metais, laukiant, kol bus atlikta atnaujintų inventorių analizė, buvo pateiktos bendros išlygos už 2002, 2003 ir 2004 metus visų ES-15 valstybių narių atžvilgiu ⁽²⁶⁾. Komisija tikisi pakeisti bendras išlygas specialiomis išlygomis 2007 arba 2008 metais, priklausomai nuo to, kaip sparčiai bus atliekama inventorių analizė, kuri bus pradėta 2007 metais. Dėl pokyčių, padarytų ES-15 valstybių narių BNPj/BNPj (išskyrus Graikiją), po to kai buvo atliktas darbas su išlygomis už 1995–2001 metų laikotarpį, per visą laikotarpį teko padaryti maždaug 500 milijonų eurų neigiamą visų BNPj išteklių korekciją. Į šia sumą buvo atsižvelgta išmokant valstybių narių PVM/BNPj likučius 2004, 2005 ir 2006 metais.

⁽²⁵⁾ Išlygos, pateiktos dėl BNPj išteklių, yra susijusios su valstybių narių nacionalinių sąskaitų agregatams skaičiuoti naudojamais šaltiniais ir metodais; jos leidžia pakoreguoti BNPj agreguotus duomenis praėjus Bendrijos teisės aktais nustatytam ketverių metų terminui. Bendra išlyga apima valstybės narės duomenų visumą, o speciali išlyga – atskirus šaltinius ir metodus.

⁽²⁶⁾ Iki šiol nebuvo pateikta jokių išlygų ES-10 valstybių narių atžvilgiu, kadangi šių valstybių 2004 metų BNPj duomenis galima bus peržiūrėti iki 2008 metų rugsėjo mėn.

4.3 lentelė – BNPj specialios išlygos 2006 m. gruodžio 31 d.

Valstybės narės	Nepanaikintų išlygų skaičius 2005 m. gruodžio 31 d.	2006 m. pateiktos išlygos	2006 m. panaikintos išlygos	Nepanaikintų išlygų skaičius 2006 m. gruodžio 31 d.
Belgija	3	0	3	0
Danija	5	0	2	3
Vokietija	3	0	3	0
Airija	4	0	0	4
Graikija	7	0	0	7
Ispanija	5	0	0	5
Prancūzija	8	0	5	3
Italija	4	0	0	4
Liuksemburgas	8	0	0	8
Nyderlandai	2	0	2	0
Austrija	1	0	1	0
Portugalija	4	0	4	0
Suomija	3	0	0	3
Švedija	0	0	0	0
Jungtinė Karalystė	6	0	0	6
Iš viso	63	0	20	43

4.22. Kiekvienais metais iki rugsėjo 22 dienos valstybės narės privalo perduoti Komisijai (Eurostatui) agreguotų BNPj duomenų bei jų sudėtinių dalių (BNPj klausimyno) skaitinius duomenis, apimančius pernykščius metus bei visus galimus ankstesniųjų metų skaičių pakeitimus. Kartu su šiais skaičiais valstybės narės privalo pateikti ataskaitą apie BNPj duomenų kokybę (BNPj kokybės ataskaita). Joje pateikta informacija parodo, kaip buvo vykdomas agregavimas ir ypač – kokie padaryti reikšmingi pakeitimai procedūrose ir pagrindiniuose naudotuose statistiniuose duomenyse, taip pat – kaip buvo keičiami anksčiau pateikti duomenys ⁽²⁷⁾.

4.23. Gautų BNPj duomenų pagrindu, BNPj komitetas ⁽²⁸⁾ pateikia nuomonę dėl valstybių narių BNPj duomenų tinkamumo nuosavų išteklių tikslams ⁽²⁹⁾. Dėl valstybių narių pateiktų BNPj duomenų gali tekti koreguoti paskaičiuotus ankstesniųjų metų BNPj likučius.

4.24. 2006 m. rugsėjo 22 d. Graikija perdavė Komisijai BNPj klausimyną, apimantį 1995–2005 finansinius metus. Į klausimyną įtraukti peržiūrėti Graikijos BNPj/PNPj ⁽³⁰⁾ duomenys rodė padidėjimus nuo 13 % iki 26 %. Kadangi nėra teisinės prievolės to daryti, nei Komisija, nei BNPj komitetas negavo jokio išankstinio pranešimo apie šiuos padidėjimus.

⁽²⁷⁾ Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 2 straipsnio 2 ir 3 dalys.

⁽²⁸⁾ Žr. 7 išnašą.

⁽²⁹⁾ Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 5 straipsnis.

⁽³⁰⁾ BNP buvo naudojamas iki 2001 m. BNPj naudojamos nuo 2002 m.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

4.25. Komisijai paskelbus specialias išlygas dėl 1995–2001 metų laikotarpio, Graikija patvirtino 2000 metus kaip naujus atskaitos metus BNPj skaičiams peržiūrėti; ankstesni tokie atskaitos metai buvo 1988-ieji. Pagal įprastinę praktiką, kad atsižvelgtų į duomenų šaltinių ir metodikos patobulinimus, nacionalinės statistikos institucijos maždaug kas 5 metus atlieka pagrindines nacionalinių sąskaitų duomenų peržiūras, apimančias ir atskaitos sąmatų atnaujinimą.

4.26. Kadangi buvo padaryti tokios didelės apimties pakeitimai ir kadangi Graikijos 2006 m. kokybės ataskaitoje trūko informacijos apie peržiūrėtus skaičius, BNPj komitetas savo 2006 m. spalio 25–26 d. išreiškė nuomonę, kad neperžiūrėti Graikijos BNPj duomenys turėtų būti naudojami nuosavų išteklių tikslams tol, kol Komisija nebus patikrinusi naujų duomenų, remdamasi atnaujintu BNPj inventoriumi⁽³¹⁾. Bet koks konkrečios valstybės narės BNPj sumažinimas – net jei jis nepaveikia visos BNPj nuosavų išteklių sumos – reiškia, kad iki tol, kol problema yra nustatoma ir išsprendžiama, padidėja kitų valstybių narių įmokos. Kitas tokio sumažinimo poveikis gali būti nepateisinamos maksimalios PVM apmokestinimo bazės ribos⁽³²⁾ nustatymas, dėl ko kitos valstybės bus priverstos dar daugiau permokėti. Ši padėtis bus ištaisyta tik tuomet, kai BNPj komitetas priims Graikijos BNPj skaičius. Tuomet Komisija turės paskaičiuoti likučius ir likučių korekcijas remdamasi šiais skaičiais.

4.27. Valstybės narės turėjo pristatyti savo atnaujintus ar naujus BNPj inventorius Komisijai iki 2006 m. gruodžio 31 d. Po pirminio dokumentų patikrinimo Komisija nuo 2007 metų pradžios turėjo atlikti patikras vietose. 2007 metų birželio mėn. pabaigoje šešios valstybės narės⁽³³⁾ nebuvo perdavusios savo išsamių, naujų ar atnaujintų BNPj inventorių.

4.27. 2006 m. Komisija nuolat primindavo valstybėms narėms apie būtinybę laikytis termino, o netrukus po 2006 m. gruodžio 31 d. pateikė dar vieną priminimą; priminimai taip pat buvo pateikti valstybių narių nacionalinių sąskaitų direktorių susitikimo 2007 m. sausio 31 d. ir BNPj komiteto susitikimo 2007 m. balandžio 26 d. metu. Šio BNPj komiteto susitikime valstybių narių, kurios dar nebuvo išsiuntusios BNPj inventorių, delegatams buvo nurodyta, kad šie inventoriai turi būti išsiųsti ne vėliau kaip iki 2007 m. birželio mėn. pabaigos. Komisija svarsto galimus tolesnius veiksmus.

Atsižvelgiant į darbo, reikalingo šiems inventoriams išanalizuoti ir BNPj patikroms 25 valstybėse narėse atlikti, apimtį, šios patikros bus vykdomos trejų metų laikotarpiu – nuo 2007 m. iki 2009 m.

⁽³¹⁾ Tai valstybių narių Komisijai teikiamas dokumentas, kuriame aprašytos procedūros ir pagrindiniai statistiniai duomenys, naudojami BNPj ir jų sudėtinių dalių skaičiavimui pagal ESS 95.

⁽³²⁾ Pagal Sprendimo 2000/597/EB, Euratomas 2 straipsnio 1 dalies c punktą PVM apmokestinimo bazė, į kurią reikia atsižvelgti skaičiuojant valstybių narių PVM įmokas, turi sudaryti ne daugiau kaip 50 % kiekvienos valstybės narės BNPj/BNPj.

⁽³³⁾ Ispanija, Prancūzija, Italija, Kipras, Liuksemburgas ir Jungtinė Karalystė.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Išvados ir rekomendacijos

4.28. Nuosavų išteklių srityje Audito Rūmai, atsižvelgdami į atlikto audito apimtį (žr. 4.3, 4.4 ir 4.7 dalis), nustatė, kad iš esmės audituotose atspindimose operacijose nebuvo reikšmingų klaidų ir kad audituotos priežiūros ir kontrolės sistemos iš esmės veikia gerai, išskyrus 4.18 dalyje aprašytus per mažo patikrų lygio atvejus ir 4.11 dalyje minimas B sąskaitas veikiančias problemas.

4.29. Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai užtikrinti, kad valstybių narių atliekamų muitinės patikrų lygis būtų toks, kad apsaugotų Bendrijos finansinius interesus (žr. 4.18 dalį).

4.30. Audito Rūmai mano, kad 4.13 dalyje minimos nusavintos garantijos turėtų būti perduotos naudoti Komisijai ir ragina ją išsiaiškinti šį klausimą.

4.31. Kadangi Komisija neturi veiksmingų priemonių, užtikrinančių, kad valstybės narės teikia tinkamą ir savalaikę informaciją, leidžiančią jai panaikinti su PVM nuosavų išteklių skaičiavimu susijusias nepanaikintas išlygas, ji turėtų išnagrinėti, kokių kitų priemonių ji galėtų imtis, kad sudarytų spaudimą toms valstybėms narėms, kurių atžvilgiu jau ilgą laiką kaupiasi nepanaikintos išlygos, ir išspręstų šį klausimą (žr. 4.20 dalį).

4.32. Dėl kontrolės priemonių, kurias Komisija naudoja BNPj duomenų ir jų rinkimo sistemų srityje, Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

a) parengti informavimo apie BNPj duomenų peržiūras taisykles, kurios leistų Komisijai ir BNPj komitetui iš anksto susipažinti su pagrindinėmis peržiūromis (žr. 4.24 dalį);

4.28. Komisija užtikrins, kad būtų išnagrinėtos atitinkamų valstybių narių atžvilgiu Audito Rūmų pareikštos nepatenkinamos išvados.

4.29. Komisija reguliariai tikrina valstybių narių muitinės kontrolės sistemų tinkamumą, kad biudžeto valdymo institucijai galėtų pateikti patikinimą, jog jos atitinka Bendrijos teisinius reikalavimus ir saugo Bendrijos finansinius interesus.

4.30. Siekdama išsiaiškinti šį klausimą, Komisija Audito Rūmų išvadas perduos svarstyti atitinkamai instancijai.

4.31. Nors Komisija primygtinai reikalauja, kad atskiros valstybės narės nedelsdamos pateiktų reikiamą informaciją, Nuosavų išteklių patariamajame komitete ji jau pradėjo kolektyvines diskusijas su valstybėmis narėmis dėl galimų mechanizmų šiam tikslui pasiekti. Komisija teigiamai vertina Audito Rūmų nuolatinį primygtinumą šiuo klausimu.

4.32.

a) Kadangi ypač svarbu tinkamai informuoti apie valstybių narių nacionalinių sąskaitų peržiūros politiką ir ją glaudžiai koordinuoti, šį klausimą Komisija įvairiomis progomis aptarė su valstybėmis narėmis⁽³⁾. Komisija ėmėsi kelių veiksmų šiuo klausimu ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis, kad būtų užtikrintas geresnis informavimas ir koordinavimas.

⁽³⁾ Pavyzdžiui, Pinigų, finansų ir mokėjimų balanso statistikos komitetas pasiūlė gaires, kaip geriau informuoti apie esmines nacionalinių sąskaitų peržiūras. Šiose gairėse siūloma iš anksto pranešti apie peržiūras, jei įmanoma, nurodant jų galimą poveikį ir pateikiant tinkamus priežastis peržiūrai atlikti pagrindžiančius dokumentus, taip pat nurodant poveikį pagrindiniams agregatams bei tolesnių peržiūrų tvarkaraštį. Siūlomose gairėse taip pat numatomi informavimo apie esmines peržiūras dėl sąvokų, apibrėžčių ar klasifikacijos Europos Sąjungoje pakeitimų ir koordinavimo mechanizmai. Šias gaires 2007 m. gegužės 24 d. toliau aptarė Statistikos programų komitetas.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- b) įgyvendinti suderintą nacionalinių sąskaitų duomenų peržiūrėjimo politiką, užtikrinant reguliarią lyginamąją analizę (žr. 4.25 dalį);
- c) užtikrinti, kad Graikijos inventoriaus patikros išvados būtų padarytos pakankamai anksti, kad leistų įtraukti ištaisytus duomenis į 2007 finansinių metų ataskaitas (žr. 4.26 dalį).

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- b) 2007 m. balandžio 26 d. Komisija su BNPj komitetu vėl aptarė nacionalinių sąskaitų peržiūros klausimą. Daugelis valstybių narių remia geresnio esminių peržiūrų koordinavimo ir informavimo, įskaitant reguliarią bendrą lyginamąją analizę, pvz., kas penkerius metus, principą. Daug valstybių narių pranešė, kad yra didelių praktinių sunkumų dėl valstybėse narėse naudojamų skirtingų statistinių sistemų, duomenų šaltinių ir tyrimų bei skirtingo jų periodiškumo. Komisija tęs diskusijas šiais klausimais su valstybėmis narėmis.
- c) Komisija baigė 2007 m. vasario mėn. Eurostatui išsiųsto atnaujinto Graikijos BNPj inventoriaus dokumentų nagrinėjimą ir 2007 m. birželio 20–26 d. atliko BNPj patikrą Graikijoje. Remdamasis šios patikros rezultatais, Eurostatas tęs diskusijas su Graikijos statistikos institucijomis. Komisija tikisi priėti išvadą dėl Graikijos BNPj duomenų tinkamumo iki 2007 m. rugsėjo 22 d., kada turi būti pateiktas oficialus BNPj pranešimas, kuris naudojamas 2007 m. biudžeto procedūrose.

ATSIŽVELGIMAS Į ANKSTESNES PASTABAS

4.33. Atsižvelgimo į Audito Rūmų pastarųjų metų metinėse ataskaitose pareikštas pastabas rezultatai pateikti **4.1 priede**.

SPECIALIOSIOS ATASKAITOS, PASKELBTOS PO PASKUTINĖS METINĖS ATASKAITOS

4.34. Specialioji ataskaita Nr. 11/2006 apie Bendrijos tranzito sistemą (OL C 44, 2007 2 27, p. 1).

4.1 PRIEDAS.

Atsižvelgimas į ankstesnes Audito Rūmų pastabas

Audito Rūmų pastabos	Padėtis 2006 metais	Būtinai papildomi veiksmai	Komisijos atsakymai
<i>Tradiciniai nuosavi ištekliai: Žemės ūkio tarifinės kvotos</i>			
<p>2003 finansinių metų metinės ataskaitos 3.16 dalyje nurodyta, kad kai kurios kvotos leidžia dideliame importuotojų skaičiui, kurių visi susiję su pagrindiniu operatoriumi, pateikti savo atskiras paraiškas licencijai gauti siekiant užsitikrinti maksimalias kvotas.</p>	<p>Audito Rūmų audito metu buvo atskleista, kad 2006 metais keliems su vienu pagrindiniu operatoriumi susijusiems importuotojams pavyko pateikti savo atskiras paraiškas licencijai gauti.</p> <p>Tokie veiksmai iškraipo konkurenciją ir nepaprastai padidina valdymo tarnybų darbo krūvį tiek Komisijoje tiek valstybėje narėje.</p>	<p>Siekdama pagerinti procedūrinę tvarką Komisija ėmėsi veiksmų ir priėmė Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1301/2006, (išgalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.), tačiau tai problemos galutinai neišsprendė. Audito Rūmai mano, kad Komisija turėtų įgyvendinti papildomas priemones, kurios neleistų su vienu operatoriumi susijusiems keliems importuotojams teikti daugiau kaip vieną paraišką tuo pačiu laikotarpiu.</p>	<p><i>Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1301/2006, nustatančiu žemės ūkio produktų importo tarifinių kvotų, kurioms taikoma importo licencijų sistema, administravimo bendrąsias taisykles, buvo sustiprintos ir suderintos licencijų taikymo nuostatos, be kita ko siekiant, kad paraiškų negalėtų pateikti operatoriai, nevykdančys išorės prekybos atitinkamame sektoriuje. Remiantis reglamento 5 straipsniu, operatorius turi pateikti tokios prekybos su trečiosiomis šalimis atitinkamame sektoriuje įrodymą. Šios nuostatos taip pat taikomos pavaldžiosioms įmonėms, jei jos atitinka pirmiau minėtus reikalavimus.</i></p> <p><i>Tuo pačiu Komisijos tarnybos tęsė veiksmus, siekdamas racionalizuoti ir suderinti reglamentuose nustatytas nuostatas dėl importo tarifinių kvotų atidarymo skirtingose rinkos organizavimo sistemose. Jų poveikis bus įvertintas ateinančiais mėnesiais. Prireikus, bus apsvarstytos tolesnės priemonės šiuo klausimu.</i></p>
<i>Komisija ir Vokietija nesutaria dėl galimų mokesčių</i>			
<p>2004 finansinių metų metinės ataskaitos 3.23 dalyje Audito Rūmai pažymėjo, kad 2003 m. Vokietija iš savo B sąskaitos išbraukė kelis įrašus, sudarančius 40,1 milijono eurų, ir nepateikė aiškaus šio sumažinimo pateisinimo.</p> <p>2005 metais Audito Rūmai pažymėjo, kad Komisija ir Vokietija nesutaria dėl 22,7 milijono eurų galimų mokesčių.</p>	<p>Ir 2006 metais nebuvo sutarta dėl 22,7 milijono eurų likučio.</p>	<p>Vokietija turėtų pateikti reikalingus įrodymus, kad Komisija galėtų užbaigti šią bylą.</p>	<p><i>Vokietija Komisijai pateikė daugiau paaiškinimų ir parodymų, kuriais tinkamai išsprendžiami beveik visi atlikti taisymai. Likusieji taisymai toliau tikrinami.</i></p>
<i>PVM nuosavi ištekliai: nepanaikintų išlygų finansinis poveikis</i>			
<p>2005 finansinių metų metinės ataskaitos 4.14 dalyje Audito Rūmai pažymėjo, kad nepanaikintų išlygų finansinis poveikis nėra tiksliai įvertintas ir rekomendavo, kad Komisija turėtų stengtis, kiek tai įmanoma, įvertinti šių išlygų poveikį.</p>	<p>Kadangi tik retais atvejais išlygų finansinį poveikį galima įvertinti nesunkiai, 2006 metų audito metu Audito Rūmai rekomendavo, kad į finansinę atskaitomybę būtų įtrauktas išlygų mechanizmą paaiškinantis raštas, tam, kad skaitytojas žinotų, su kokių neapibrėžtumu yra sietina PVM išteklių suma. Šią rekomendaciją Komisija priėmė ir į 2006 metų metines finansines ataskaitas įtraukė atitinkamą raštą.</p>	<p>Nėra.</p>	<p><i>Siekdama sumažinti išlygų, kurių finansinis poveikis nežymus, Komisija primins valstybėms narėms, kad jos gali prašyti leidimo arba neatsižvelgti į tam tikras operacijas, arba taikyti apytikslius skaičiavimus, kai dėl tikslaus skaičiavimo greičiausiai atsirastų nepagrįstai didelė administracinė našta, palyginti su poveikiu PVM apmokestinimo bazei.</i></p>
<i>BNPj nuosavi ištekliai: kokybės ataskaitos</i>			
<p>2005 finansinių metų metinės ataskaitos 4.17 dalyje Audito Rūmai pažymėjo, kad valstybės narės 2005 metų kokybės ataskaitose dar neinformavo apie savo BNPj ir jų sudėtinųjų dalių tyrimų rezultatus.</p>	<p>2006 metais pateiktų kokybės ataskaitų analizė parodė, kad po 2006 m. liepos 3 d. BNPj posėdyje įvykusio aptarimo, valstybės narės, su dviem išimtimis, atsižvelgė į šį klausimą.</p>	<p>Komisija turėtų užtikrinti, kad visos be išimties valstybės narės pateiktų prašomą informaciją.</p>	<p><i>Komisija toliau dės pastangas siekdama užtikrinti, kad visos valstybės narės atitiktų šios nuostatos reikalavimus dėl BNPj kokybės ataskaitų.</i></p>

Audito Rūmų pastabos	Padėtis 2006 metais	Būtinai papildomi veiksmai	Komisijos atsakymai
<i>BNPj nuosavi ištekliai: tiesioginis tikrinimas</i>			
<p>2004 finansinių metų metinės ataskaitos 3.35 dalyje, taip pat 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 4.16 dalyje Audito Rūmai atkreipė dėmesį į tai, kad Komisija vis dar nepakankamai tikrina BNPj duomenis ⁽¹⁾.</p>	<p>BNPj komitetas aptarė šį klausimą 2006 m. liepos mėn. ir Komisija padarė išvadą, kad ji turėtų nustatyti sritis, kuriose reikėtų atidžiau tiesiogiai tikrinti atitinkamas nacionalines sąskaitas, kurių pagrindu parengiami BNPj klausimynuose ⁽²⁾ teikiami skaičiai. Tačiau 2006 metais toks metodas nebuvo įdiegtas ir Komisija savo atsakyme į 4.16 dalį nurodė, kad ji vėl atnaujins savo patikras valstybėse narėse tik po to, kai 2008 metais bus parengti ir išanalizuoti naujieji inventoriai.</p>	<p>2007 metais Komisija turėtų atlikti atidesnes tiesiogines patikras BNPj inventorius ir klausimynų srityje.</p>	<p>Atlikus visas patikras pagal 2001 m. inventorius, valstybių narių buvo prašyta iki 2006 m. pabaigos pateikti naujus inventorius, kuriuose būtų atsižvelgta į paskutines esmines nacionalinių sąskaitų peržiūras. Daugelis inventorijų pateikti 2006 m. gruodžio mėn., kai kurie bus gauti 2007 m. Dėl to 2006 m. negalėjo būti vykdomos šių inventorijų patikros.</p> <p>Išanalizavusi naujus inventorius, 2007 m. Komisija vėl pradės patikras valstybėse narėse ir, remdamasi Audito Rūmų pastabomis, vykdys tiesioginį tikrinimą nustatytose srityse, atsižvelgdama į ribotus tiek Komisijos, tiek valstybių narių išteklius. Kaip ir anksčiau, Komisija informuos Audito Rūmus apie savo veiksmus šioje srityje.</p>
<i>BNPj nuosavi ištekliai: nepanaikintų išlygų finansinis poveikis</i>			
<p>Specialiosios ataskaitos Nr. 17/2000 91 dalyje Audito Rūmai nurodė, kad Komisija besąlygiškai privalo kiekybiškai įvertinti išlygų, paskelbtų BNPj atžvilgiu, poveikį.</p>	<p>Kadangi tik retais atvejais išlygų finansinį poveikį galima įvertinti nesunkiai, 2006 metų audito metu Audito Rūmai rekomendavo, kad į finansinę atskaitomybę būtų įtrauktas išlygų mechanizmą paaiškinantis raštas, tam, kad skaitytojas žinotų, su kokių neapibrėžtumų yra sietina PVM išteklių suma. Šią rekomendaciją Komisija priėmė ir į 2006 metų metines finansines ataskaitas įtraukė atitinkamą raštą.</p>	<p>Nėra.</p>	
<p>⁽¹⁾ Pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 5 straipsnį, Komisija patikrina valstybių narių šaltinius ir metodus, kuriuos jos taiko apskaičiuodamos BNPj, ypač jų palyginamumo, patikimumo ir išsamumo požiūriais.</p> <p>⁽²⁾ Kiekviena valstybė narė parengia BNPj klausimyną, kuriame pateikia BNPj agregatą ir jo sudėtinės dalis sudarančius skaičius.</p>			

5 SKYRIUS

Bendra žemės ūkio politika

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	5.1–5.5
Specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	5.6–5.78
Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS)	5.6–5.41
Padėtis Graikijoje	5.11–5.14
Bendrosios išmokos schema (BIS)	5.15–5.38
Bendroji išmokų už plotą schema (BIPS)	5.39–5.41
Kaimo plėtra	5.42–5.47
Garantijų išlaidos	5.42–5.45
Laikinasis kaimo plėtros instrumentas (LKPI)	5.46–5.47
<i>Ex post</i> mokėjimų prekybininkams ir perdirbėjams analitinė patikra	5.48–5.53
Eksporto grąžinamosios sumos	5.54–5.55
Komisijos sąskaitų patvirtinimas	5.56–5.64
Išvados ir rekomendacijos	5.65–5.78
Atsižvelgimas į ankstesnes pastabas	5.79–5.84
Neteisėtų mokėjimų išieškojimas	5.79–5.81
Alyvuogių aliejus	5.82–5.84
Specialiosios ataskaitos	5.85

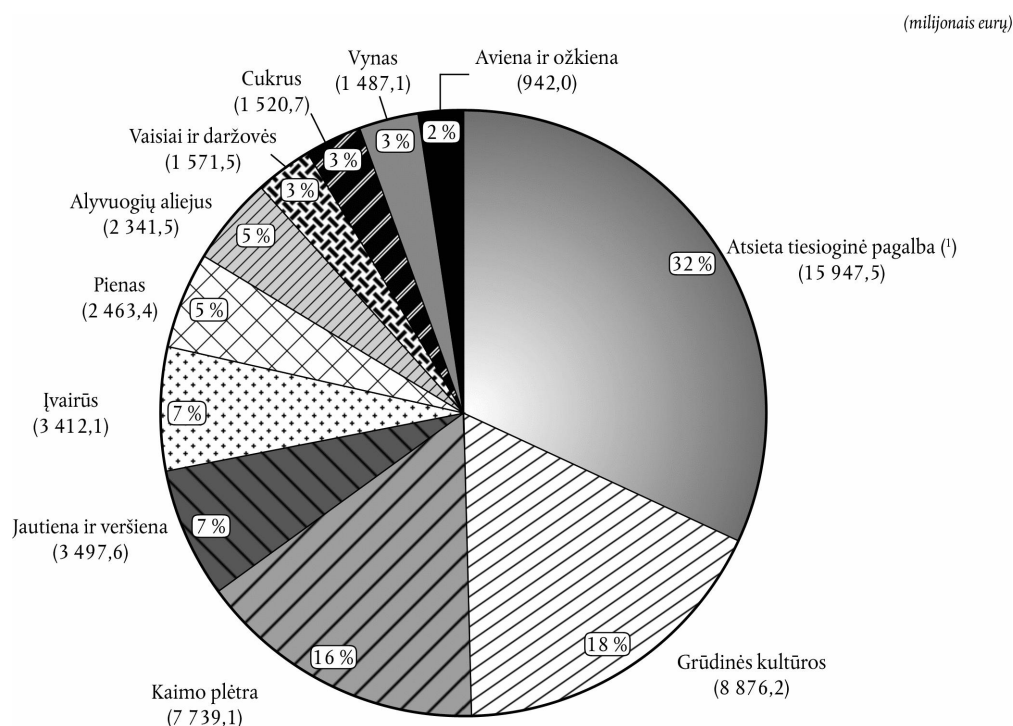
AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

5.1. Šiame skyriuje kalbama apie Audito Rūmų atliktą Garantijų fondo žemės ūkio ir kaimo plėtros išlaidų, kurios 2006 m. sudarė 49 799 milijonus eurų (2005 m. – 48 466 milijonus eurų ⁽¹⁾), auditą (5.1 *diagramoje* pateikta išsamesnė informacija). Pagal Sutartį visa atsakomybė už ES biudžeto įgyvendinimą tenka Europos Komisijai. Beveik visos žemės ūkio išlaidos yra vykdomos taikant pasidalijamąjį valdymą. Tai reiškia, kad mokėjimus galutiniams naudos gavėjams (ūkininkams, privatioms įmonėms, prekybininkams, asociacijoms arba viešiesiems subjektams) atlieka valstybių narių patvirtintos mokėjimo agentūros. Komisija tiesiogiai valdo mažiau nei 1 % išlaidų.

5.1 diagrama – EŽŪOGF Garantijų skyriaus išlaidų pasiskirstymas pagal sektorius 2006 finansiniais metais

⁽¹⁾ BIS ir BIPS.

Šaltinis: Komisijos 2006 finansinių metų metinė finansinė ataskaita – II tomas.

⁽¹⁾ Grynieji mokėjimai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.2. Valstybių narių deklaruojamos išlaidos tikrinamos pasitelkiant kelias kontrolės sistemas:

- a) Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS) ⁽²⁾, naudojama ūkininkų pateiktų paraiškų teisingumui tikrinti;
- b) atskirų sektorių specifinės kontrolės sistemos, pvz., alyvuogių aliejaus ir kaimo plėtros;
- c) žemės ūkio produktų subsidijuojamo eksporto fizinės patikros ⁽³⁾;
- d) analitinė komercinių dokumentų patikra po mokėjimų žemės ūkio produktų perdirbėjų ir prekybininkų patalpose ⁽⁴⁾;
- e) visoms deklaruotoms išlaidoms taikoma sąskaitų patvirtinimo procedūra, kuria tikrinamas metinių finansinių ataskaitų išsamumas ir tikslumas (finansinis sprendimas) bei daugia-mečiu pagrindu – išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas (atitikties sprendimai).

5.3. Audito Rūmai, siekdami gauti patikinimą, kad Bendrijos finansinėse ataskaitose atspindėtos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos, atliko šių priežiūros ir kontrolės sistemų auditus bei testavo atsitiktinę mokėjimų imtį, pasirinktą iš 30 mokėjimo agentūrų išlaidų (šių agentūrų išlaidos sudarė 68 % BŽŪP išlaidų) (žr. **5.1 lentelę**).

⁽²⁾ Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3508/92 (OL L 355, 1992 12 5, p. 1) ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1782/2003 (OL L 270, 2003 10 21, p. 1) dėl išmokų už gyvulius ir pagalbos už plotą.

⁽³⁾ Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 386/90 (OL L 42, 1990 2 16, p. 6).

⁽⁴⁾ Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4045/89 dėl mokėjimų, viršijančių eksporto grąžinamųjų išmokų ribas, perdirbimo subsidijų, medvilnės, alyvuogių aliejaus, tabako ir kai kurių kaimo plėtros priemonių (OL L 388, 1989 12 30, p. 18).

5.1 lentelė – Mokėjimo agentūros pagal 2006 m. deklaruotas išlaidas

Nr.	Valstybė narė	Mokėjimo agentūra	Deklaruotos sumos milijonais eurų ⁽¹⁾	Procentinė dalis nuo visos sumos	Riboti sertifikatai ⁽²⁾	Išbrauktos sąskaitos ⁽³⁾
1	Prancūzija	ONIC	4 263,0	8,5	×	
2	Italija	AGEA	3 307,3	6,6	×	×
3	Graikija	OPEKEPE	3 083,2	6,2		
4	Jungtinė Karalystė	RPA	2 925,2	5,8		
5	Lenkija	ARiMR	1 964,8	3,9	×	
6	Ispanija	Andalucía	1 806,0	3,6		
7	Airija	DAF	1 723,3	3,4		
8	Prancūzija	OFIVAL	1 646,2	3,3		
9	Vokietija	Bayern, Landwirtschaft	1 260,4	2,5		
10	Danija	DFFE	1 163,3	2,3		
11	Prancūzija	CNASEA	1 025,3	2,0		
12	Ispanija	Castilla – La Mancha	912,9	1,8		
13	Vokietija	Niedersachsen	905,8	1,8		
14	Vengrija	MVH	890,2	1,8		
15	Portugalija	INGA	879,8	1,8	×	
16	Suomija	MMM	824,4	1,6		
17	Jungtinė Karalystė	SERAD	679,5	1,4		
18	Ispanija	Aragón	560,2	1,1		
19	Vokietija	Nordrhein-Westfalen LWK	527,7	1,1		
20	Italija	AVEPA	498,4	1,0	×	
21	Italija	AGREA	426,8	0,9	×	
22	Ispanija	Cataluña	396,8	0,8		
23	Belgija	BIRB	393,5	0,8		
24	Vokietija	Schleswig-Holstein	371,3	0,7		
25	Vokietija	Hamburg-Jonas	313,5	0,6		
26	Lietuva	NMA	308,0	0,6	×	×
27	Vokietija	Thüringen	293,8	0,6	×	
28	Belgija	Région Wallonne	272,7	0,5	×	
29	Vokietija	Rheinland-Pfalz	215,1	0,4		
30	Ispanija	Galicía	175,4	0,4		
Į 2006 m. DAS įtrauktos MA		Tarpinė suma	34 013,8	68,0		
31	Austrija	AMA	1 234,6	2,5		
32	Prancūzija	ONIEP	1 077,2	2,2		
33	Ispanija	Castilla – León	966,4	1,9		
34	Prancūzija	ONIOL	930,7	1,9	×	
35	Švedija	SJV	918,3	1,8		
36	Ispanija	Extremadura	686,9	1,4		
37	Italija	Region Lombardie	543,4	1,1	×	
38	Vokietija	Baden-Württemberg	514,5	1,0		×
39	Čekijos Respublika	SAIF	497,5	1,0		
40	Vokietija	Mecklenburg-Vorpommern	447,8	0,9	×	
41	Nyderlandai	PZ	447,4	0,9		
42	Prancūzija	VINIFLOR	446,6	0,9	×	
43	Vokietija	Brandenburg	443,7	0,9		
44	Vokietija	Sachsen-Anhalt	411,2	0,8		
45	Italija	FINPIEMONTE	381,5	0,8	×	
46	Nyderlandai	Dienst Regelungen	365,3	0,7		
47	Vokietija	Sachsen	355,3	0,7	×	
48	Jungtinė Karalystė	DARD	350,3	0,7		
49	Ispanija	FEGA	333,8	0,7		
50	Jungtinė Karalystė	NAW	333,5	0,7		
51	Belgija	ALV	277,2	0,6		
52	Slovakija	APA	266,1	0,5	×	×
53	Vokietija	Hessen	249,7	0,5		

Nr.	Valstybė narė	Mokėjimo agentūra	Deklaruotos sumos milijonais eurų ⁽¹⁾	Procentinė dalis nuo visos sumos	Riboti sertifikatai ⁽²⁾	Išbrauktos sąskaitos ⁽³⁾
54	Nyderlandai	HPA	233,5	0,5		
55	Italija	ARTEA	232,8	0,5	×	
56	Prancūzija	AUP	208,1	0,4	×	
57	Vokietija	BLE	178,0	0,4		
58	Lenkija	ARR	175,3	0,4		
59	Ispanija	Valencia	174,6	0,3		
60	Slovėnija	AAMRD	159,1	0,3		
61	Prancūzija	FIRS	153,9	0,3		
62	Ispanija	Navarra	137,1	0,3		
63	Latvija	RSS	136,6	0,3		
64	Ispanija	Murcia	125,5	0,3		
65	Italija	ARBEA	124,3	0,2	×	×
66	Prancūzija	ONIGC	113,6	0,2	×	
67	Prancūzija	ONIVINS	108,6	0,2		
68	Ispanija	Canarias	99,0	0,2		
69	Italija	SAISA	91,4	0,2		
70	Ispanija	Asturias	85,2	0,2	×	
71	Ispanija	País Vasco	75,9	0,2		
72	Estija	PRIA	75,3	0,2		
73	Prancūzija	ODEADOM	74,8	0,1		
74	Nyderlandai	PT	72,4	0,1		
75	Prancūzija	ONIFLHOR	68,6	0,1	×	
76	Portugalija	IFADAP	68,4	0,1	×	×
77	Ispanija	Madrid	58,4	0,1		
78	Nyderlandai	PVE	54,3	0,1		
79	Prancūzija	ONILAIT	52,1	0,1		
80	Kipras	CAPO	48,5	0,1		
81	Liuksemburgas	Min. Agric.	46,9	0,1		
82	Ispanija	La Rioja	45,9	0,1		
83	Ispanija	Cantabria	44,2	0,1		
84	Nyderlandai	DLG	44,0	0,1		
85	Austrija	ZA Salzburg	37,6	0,1		
86	Ispanija	Baleares	34,4	0,1		
87	Vokietija	Saarland	23,1	0,0		
88	Jungtinė Karalystė	FC	18,5	0,0		
89	Vokietija	Bayern, Umwelt	16,6	0,0	×	×
90	Italija	ENR	15,6	0,0		
91	Malta	MRAE	9,3	0,0		
92	Prancūzija	OFIMER	8,9	0,0		
93	Vokietija	Hamburg	7,2	0,0		
94	Jungtinė Karalystė	CCW	5,3	0,0		
95	Vokietija	Nordrhein-Westfalen LfEJ	5,1	0,0		
96	Vokietija	Bremen	3,6	0,0		
97	Ispanija	FROM	2,4	0,0		
98	Airija	DCMNR	0,6	0,0		
		Tarpinė suma	16 033,4	32,0		
		Iš viso	50 047,2	100,0		

⁽¹⁾ Deklaruoti atitikties pataisymai, kurie Ispanijos atveju siekė 64,8 milijono eurų, Italijos atveju – 152,1 milijono eurų, o Nyderlandų atveju – 0,3, yra neįskaičiuoti, nes negalėjo būti priskirti atskiriems mokėjimo agentūroms.

⁽²⁾ Apimantys sąlyginę išvadą, apimties ribotumą ar išskirtines pastabas.

⁽³⁾ Sąskaitos, išbrauktos iš finansinio sprendimo, kai sertifikuojančios įstaigos turėjo suteikti papildomos informacijos ar atlikti papildomą darbą.

⁽⁴⁾ Išbrauktos tik tos sąskaitos, kurios yra susijusios su kaimo plėtros priemonių sritys išlaidomis.

Šaltinis: Komisijos suvestinė ataskaita apie EŽUOGF Garantijų skyriaus 2006 m. sąskaitų finansinį patvirtinimą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.4. Audito Rūmai taip pat nagrinėjo bendrosios išmokos schemą (žr. 5.15 dalį), pagal kurią 2006 m. naudos gavėjams buvo sumokėti apie 14 200 milijonų eurų, įgyvendinančias sistemas ⁽⁵⁾. Jie neatliko jokio bendros išmokų už plotą sistemos (BIPS) sistemų audito (žr. 5.40 dalį), nes tikėtis pagerėjimo anksčiau audituotose valstybėse narėse dar buvo anksti. Nepaisant to, Audito Rūmai šias valstybes nares įtraukė į savo tiesioginius operacijų testus.

5.5. Atsižvelgiant į susirūpinimą dėl mokėjimų, susijusių su tiesiogiai IAKS neapimtomis schemomis, teisėtumo ir tvarkingumo, Audito Rūmai atliko specialiuosius pagalbos alyvuogių aliejaus gamybai auditus (taip pat GIS patikimumo požiūriu) (žr. 5.82 dalį) ir džiointų vynuogių pagalbos (žr. 5.12 dalį) auditus.

SPECIALUSIS VERTINIMAS PATIKINIMO PAREIŠKIMO KONTEKSTE

Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS)

5.6. IAKS yra pagrindinė bendrosios išmokos schemos (BIS) (žr. 5.15 dalį), bendrosios išmokų už plotą schemos (BIPS) (žr. 5.39 dalį) ir visų pagalbos už plotą ir išmokų už gyvulius schemų valdymo ir kontrolės priemonė. Ji apima beveik 70 % Garantijų fondo biudžeto.

5.7. Kiekvienoje valstybėje narėje IAKS sudaro valdų ir paraiškų duomenų bazę, žemės ūkio paskirties sklypų atpažinimo ir gyvulių registravimo sistemos, o BIS įgyvendinančiose valstybėse narėse – dar ir teisių į išmokas registras. Sistema apima keletą reikalavimų atitikimo kontrolės priemonių: visų paraiškų administracinę patikrą, kryžminę patikrą naudojant duomenų bazes, siekiant išvengti atvejų, kai paraiška dėl to paties žemės ploto ar gyvulio teikiama du kartus, ir mažiausiai 5 % ūkių patikras vietoje.

⁽⁵⁾ Reglamentas (EB) Nr. 1782/2003.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.8. IAKS patikrų rezultatai, kuriuos mokėjimo agentūros pateikė Komisijai, apima mokėjimų ūkininkams teisėtumą ir tvarkingumą, tačiau Audito Rūmai mano, kad juos turi patikrinti ir patvirtinti nepriklausoma įstaiga. Klaidos, padarytos skaičiuojant teises į išmokas, nėra įtrauktos į IAKS patikrų rezultatus, tačiau jos daro poveikį įvykdytų mokėjimų teisėtumui ir tvarkingumui. Vis dėlto mokėjimo agentūrų patikrų metu aptiktos klaidos yra ištaisomos prieš mokėjimą.

5.9. Remiantis statistika (žr. **5.2 lentelę** ir **5.2 diagramą**), 28,9 % (40 % – praėjusiais metais) visų valstybių narių pagalbos už plotą paraiškų, patikrintų 2005 m. ir sudarančių galimybę gauti išmoką 2006 finansiniais metais, buvo su klaidomis. Tos klaidos prilygsta 1,4 % mokėjimo agentūrų patikrinto žemės ploto. Ši procentinė dalis ES-15 sumažėjo nuo 2,0 % 2004 m. iki 1,2 % 2005 m. Klaidų kiekio sumažėjimas yra susijęs su BIS įdiegimu dešimtyje ES 15 priklausančių valstybių narių ⁽⁶⁾, kuriose klaidų kiekis sumažėjo iki 0,7 %; kitose penkiose valstybėse narėse klaidų kiekis išlieka 1,8 % ir yra toks pats kaip naujose valstybėse narėse.

5.10. Dešimtyje valstybių narių, kuriose dalis ar visos išmokos už gyvulius buvo atsietos nuo gyvulių skaičiaus, tikrintinų gyvulių skaičius, atsižvelgiant į pagalbos schemą, sumažėjo 35 %–67 %, o klaidų kiekis pastebimai smuktelėjo. Valstybės narės nustatė, kad didžiausioje karvių žindenių išmokų schemoje (žr. **5.3 lentelę** ir **5.3 diagramą**) 0,7 % deklaruotų gyvulių trūko arba neatitiko reikalavimų (2004 m. – 1,56 %); specialios jaučių išmokos atveju šis rodiklis buvo 1,23 % (2004 m. – 2,53 %), o avių ir ožkų išmokos atveju jis sumažėjo nuo 6,3 % 2004 m. iki 3,6 %.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

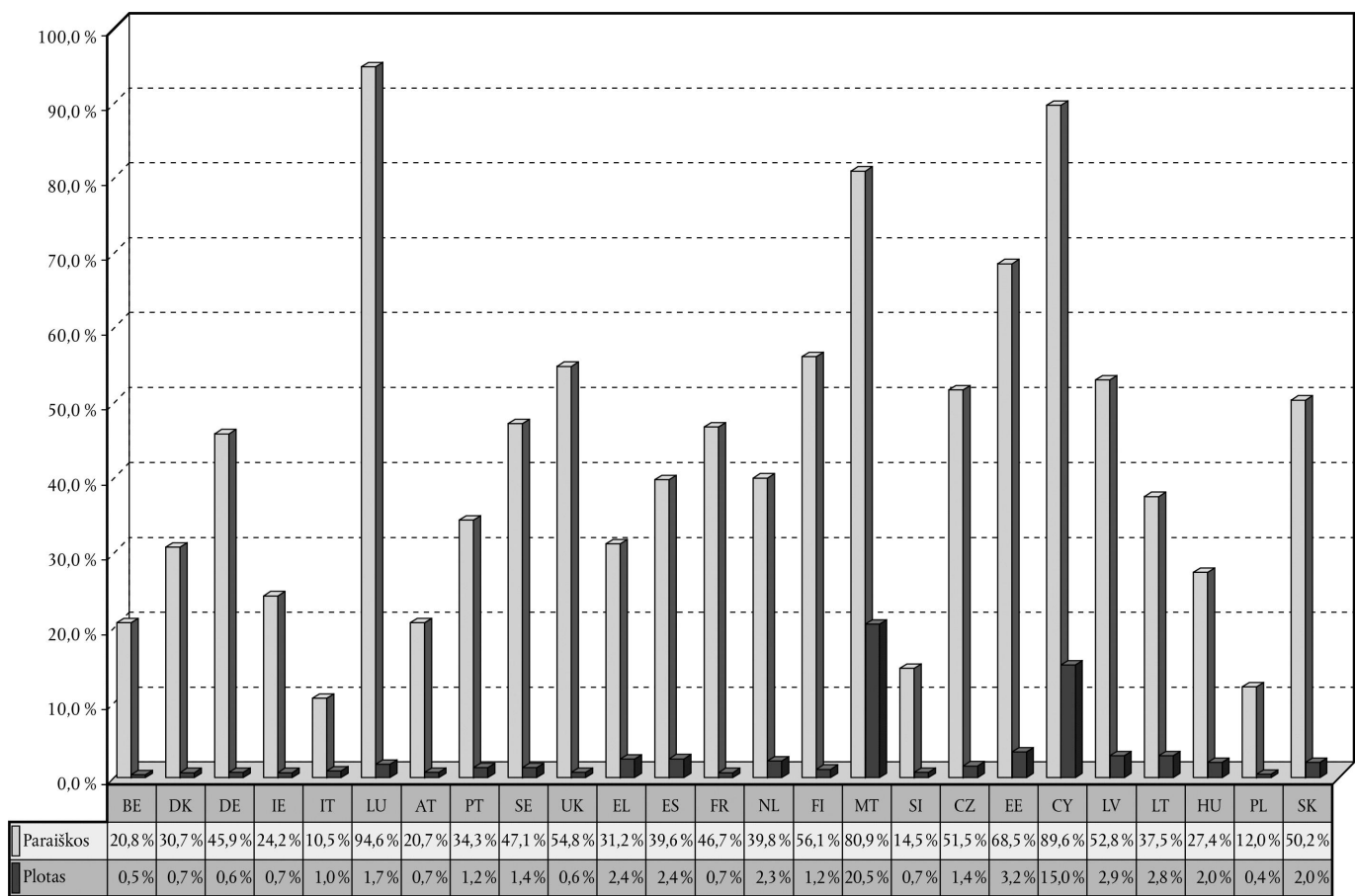
5.8. Siekdama dar didesnio kontrolės sistemų veiksmingumo patikrinimo, kurį galima gauti remiantis IAKS patikrų rezultatais, Komisija pritaikė Audito Rūmų rekomendacijas, kad sertifikuojančios įstaigos turėtų atlikti didesnę darbą tikrindamos ir tvirtindamos patikrų statistiką ir po mokėjimų atliekamas patikras. Nuo 2007 finansinių metų pagal Komisijos gaires sertifikuojančios įstaigos privalės analizuoti patikrų vietoje rezultatus bei kontrolės statistiką ir pateikti šių patikrų vietoje rezultatų bei kontrolės statistikos ataskaitas.

5.9–5.10. Komisija norėtų atkreipti dėmesį į šią teigiamą klaidų skaičiaus paraiškose mažėjimo ir per didelio gyvulių skaičiaus bei ploto deklaravimo atvejų mažėjimo tendenciją ir mano, kad tai yra labai svarbus teigiamas naujausių BŽŪP reformų poveikis.

⁽⁶⁾ Austrija, Danija, Belgija, Vokietija, Airija, Italija, Liuksemburgas, Portugalija, Švedija ir Jungtinė Karalystė.

5.2 diagrama – Pagalba už plotą – Patikrų vietoje rezultatai: patikrintų paraiškų, kuriose buvo nurodyta per didelė prašomos paramos suma, procentinė dalis

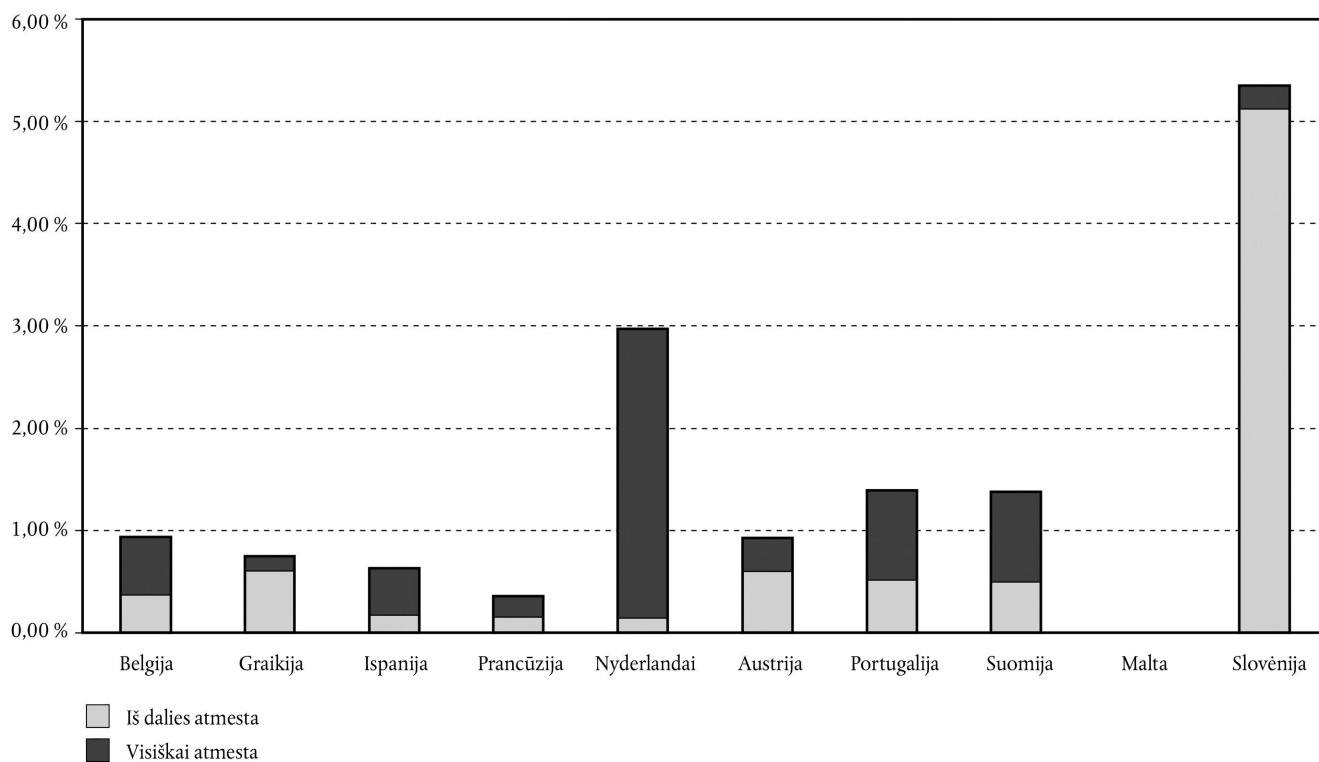

Šaltiniai: IAKS statistika, kurią valstybės narės pateikė DG AGRI, ir 2006 m. metinė DG AGRI veiklos ataskaita.

5.3 lentelė – Išmokų už karves žindenes IAKS patikros – 2005 m. patikrų vietoje rezultatai (2006 mokėjimo metai)

Valstybės narės	Bendras gyvulių skaičius			Patikrinti iš dalies atmesti gyvuliai		Patikrinti atmesti gyvuliai		Patikrinti gyvuliai (atsitiktinė atranka)						
	Nurodyta pa-raiškose	Patikrinta	%	Skaičius	% visų pa-raiškose nurodytų	Skaičius	% visų pa-raiškose nurodytų	Skaičius	% visų pa-tikrintų	% visų pa-raiškose nurodytų	Iš dalies atmesta	% iš dalies atmesta	Atmesta	% atmesta
Belgija	397 513	35 506	8,9	126	0,4	317	0,9	5 071	14,3	1,3	35	0,7	36	0,7
Graikija	210 982	92 332	43,8	557	0,6	688	0,7	4 080	4,4	1,9	27	0,7	29	0,7
Ispanija	1 775 937	302 457	17,0	471	0,2	1 825	0,6	45 712	15,1	2,6	70	0,2	90	0,2
Prancūzija	4 232 508	445 155	10,5	665	0,1	1 565	0,4	73 247	16,5	1,7	84	0,1	280	0,4
Nyderlandai	72 344	12 047	16,7	17	0,1	358	3,0	2 310	19,2	3,2	3	0,1	43	1,9
Austrija	550 638	56 238	10,2	336	0,6	517	0,9	8 462	15,0	1,5	32	0,4	35	0,4
Portugalija	422 430	86 825	20,6	442	0,5	1 201	1,4	11 003	12,7	2,6	83	0,8	83	0,8
Suomija	46 311	7 072	36,0	36	0,5	97	1,4	1 454	20,6	3,1	6	0,4	6	0,4
Malta	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0
Slovėnija	88 781	13 009	14,7	662	5,1	692	5,3	2 337	18,0	2,6	121	5,2	121	5,2
ES-10	7 797 444	1 050 641	13,5	3 312	0,3	7 260	0,7	153 676	14,6	2,0	461	0,3	723	0,5

Šaltiniai: IAKS statistika, kurią valstybės narės pateikė DG AGRI.
Metinės veiklos ataskaita – DG AGRI.

5.3 diagrama – IAKS karvių žindenių išmoky patikros: tikrintų gyvulių, kuriems rasta klaidų, procentinė dalis

Šaltiniai: IAKS statistika, kurią valstybės narės pateikė DG AGRI, ir 2006 m. metinė DG AGRI veiklos ataskaita.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Padėtis Graikijoje

5.11. Penktus metus iš eilės generalinio direktoriaus deklaracijoje pareiškiami išlyga, susijusi su nepakankamu IAKS įgyvendinimu Graikijoje. Audito Rūmai patvirtino, kad 2006 m. vis dar nesisekė įgyvendinti pagrindinių kontrolės priemonių, kaip antai paraiškų tvarkymo, patikrų procedūrų, gyvulių duomenų bazės vientisumo ir žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos. Esant tokioms nepatenkinamoms kontrolės sąlygoms, per metus ūkininkams yra išmokama apie 850 milijonų eurų. Komisija atliko su 1996–2005 m. laikotarpiu susijusius pataisymus, kurių bendra vertė buvo 479 milijonai eurų, kas sudaro maždaug 6 % deklaruotų išlaidų. Taip pat buvo atlikti pataisymai džiovintų vynuogių atveju.

5.12. Pagal džiovintų vynuogių pagalbos schemą augintojai privalo pagaminti minimalų džiovintų vynuogių kiekį, tenkiantį vienam hektarui (t. y. jie turi pasiekti minimalų derlingumą). Beveik visos pagalbos išmokos (apie 115 milijonų eurų kasmet) yra mokamos Graikijoje.

5.13. Pastaraisiais metais Audito Rūmų DAS auditų metu, o taip pat – 2006 m. specialiojo audito metu buvo nustatyta, kad nuo 1999 m. Graikijos nacionalinės valdžios institucijos netinkamai taikė minimalaus derlingumo reikalavimų mažinimą Sultana ir Korinto veislės razinoms, kurios apima didžiąją dalį džiovintoms vynuogėms tenkančio ploto. Tik 2002–2003 derliaus metais, kai blogas oras paveikė didelę Graikijos dalį, šis sumažinimas buvo paremtas draudimo bendrovių atliktu nuostolių įvertinimu ir buvo atliktas pagal taisykles. Kitais metais nacionalinės valdžios institucijos sprendimus dėl daugumos sumažinimų priėmė nurodamos su stichinėmis nelaimėmis (7) nesusijusias priežastis. Dėl šios priežasties buvo atliekami mokėjimai minimalaus derlingumo reikalavimų neatitinkantiems augintojams (ypač Sultana veislės razinų atveju – apie 50 % visos produkcijos), nepatyrusiems stichinės nelaimės poveikiui.

5.11. *Kalbant apie 2006 finansinius metus (2005 paraiškų teikimo metai), auditas patvirtina, kad vis dar esama svarbių pagrindinių IAKS elementų veikimo Graikijoje trūkumų, pavyzdžiui, paraiškų procedūros, patikrų vietoje kokybės, gyvulių duomenų bazių kokybės ir ypač Žemės sklypų identifikavimo sistemos trūkumų.*

Siekdama apsaugoti Bendrijos finansinius interesus, Komisija tęsia intensyvią audito programą ir prireikus Graikijai taikys finansinių klaidų ištaisymą.

Be to, Komisija atidžiai stebi ir prižiūri Graikijos veiksmų planą, kurį, Komisijai pateikus detalų prašymą ir glaudžiai bendradarbiaujant, parengė Graikijos valdžios institucijos siekdamas ištaisyti pirmiau paminėtus trūkumus. Veiksmų plane numatyti griežti terminai, per kuriuos turi būti imtasi įvairių priemonių, turinčių duoti pirmuosius rezultatus 2007 finansiniais metais (2006 paraiškų teikimo metais).

5.13. *Pastaraisiais metais Komisija atliko kelis džiovintų vynuogių schemas Graikijoje patikrinimus ir žino aprašytą padėtį. Paskutiniiais metais Graikijos valdžios institucijos suteikė bendrąsias nukrypti leidžiančias nuostatas ir pritaikė visai Graikijai vienodus privalomų produkcijos kiekių sumažinimus, kuriuos pagrįsdamos nurodė nacionalinio masto stichines nelaimes ir, kiek mažiau, kitas priežastis.*

Komisija mano, kad tai neatitinka Bendrijos teisės akty, todėl atlikusi patikras vietoje vykdo atitikties vertinimo procedūras.

(7) Ministerijos sprendimuose nurodytos kompensacijų priežastys: „prasos dirvožemio sąlygos“, „žemės sklypo aukštis virš jūros lygio“, „kultivavimo ir džiovinimo būdas“, „vynuogyno augalų būseną“, „vynuogyno amžius, lemiantis mažą atsparumą virusams, ir dirvos išsekimas“, „persodinimas nebuvo atliktas naudojant dirvai ir regiono oro sąlygoms pritaikytus sodinukus“, „Sultana veislės razinos buvo auginamos virusais užkrėstuose vynuogienojuose, nes persodinimo metu buvo naudojami nesertifikuoti sodinukai“.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.14. Komisija atliko nustatyto dydžio normos finansinius pataisymus dėl pagrindinių kontrolės priemonių neveikimo 1997–2002 m. (40 milijonų eurų). Vėlesnių metų pataisymai dar nebuvo pasiūlyti ir Komisija dar nenustatė netinkamų mokėjimų masto, kuris Sultana veislės razinų atveju gali būti reikšmingas.

5.14. Atitiktis vertinimo procedūros dėl likusių metų vykdomos, o atsižvelgdama į tai, kad nuo 2008 m. tai bus įtraukta į bendrosios išmokos schemą (BIS), Komisija ketina pasiūlyti du finansinių klaidų ištaisymo priemonių paketus – vienas bus taikomas metams, kuriems dar netaikytas ištaisymas (t. y. 2003–2005), o antrasis prareikęs bus taikomas likusiam laikotarpiui, ypač atsižvelgiant į tai, kad nuo minimalaus derlingumo reikalavimų nukrypti leidžiančios nuostatos buvo suteiktos nesilaikant paskutiniųjų metų Bendrijos teisės aktų.

Bendrosios išmokos schema (BIS)

Kas ji ir kaip ji veikia?

5.15. BIS išmokos ūkininkams nėra mokamos atsižvelgiant į tai, ką jie pagamina ar kiek turi gyvulių⁽⁸⁾. Vietoj to, siekiant gauti visą pagalbos sumą, turi būti imamasi tokių veiksmų:

- a) pirmaisiais metais pateikti paraišką dėl teisių į išmokas suteikimo (taip pat tais pačiais metais pateikti mokėjimo paraišką (bendrąją paraišką) kartu su reikalavimus atitinkančių hektarų deklaracija);
- b) kai nustatomos teisės į išmokas, pateikti bendrąją paraišką (kiekvienais metais), kurioje deklaruojami visi hektarai, o pirmiausia BIS reikalavimus atitinkantys hektarai;
- c) ūkininkas savo sklypą privalo išlaikyti geros agrarinės ir aplinkosauginės sąlygose (GAAB) bei įvykdyti tam tikrus specifinius aplinkosauginius reikalavimus (kryžminio atitikimo reikalavimus).

5.16. Kad būtų pripažinti tinkamais pagal BIS, ūkininkai pirmiausiai privalo gauti teises į išmokas⁽⁹⁾. Nacionalinės valdžios institucijos pasirenka vieną iš ES teisės aktuose nustatytų modelių (žr. **5.4 lentelę**) ir suskaičiuoja kiekvieno ūkininko teisių į išmokas skaičių ir vertę. Taikant istorinį modelį, kiekvienas ūkininkas gauna teises į išmokas, kurios įvertinamos atsižvelgiant į 2000–2002 metų ataskaitiniu laikotarpiu gautą vidutinę pagalbą ir dirbtą žemės plotą. Taikant regioninį modelį, visų teisių į išmokas vertė yra lygi nustatyto dydžio sumai, o ūkininkui suteikiama teisė į išmoką už kiekvieną reikalavimus atitinkantį hektarą, kuris deklaruojamas pirmais paraiškos metais. Mišrusis modelis sujungia istorinį ir nustatyto dydžio sumos elementus, o jo dinaminiame variante istorinis elementas kasmet mažėja, kol modelis beveik supanašėja su nustatyto dydžio sumos sistema.

5.16. Pagal BIS taisyklės valstybės narės turi didelę veiksmų laisvę savo nuožiūra nustatyti sistemą pagal savo specifinius poreikius ir ketinimus. Jos gali savo nuožiūra pasirinkti pagrindinį modelį ir specialias pasirinkto modelio įgyvendinimo taisykles, o regioninis modelis buvo nustatytas kaip galimybė nukrypti nuo istorinio modelio.

⁽⁸⁾ BIS apima šias pagalbos schemas: pasėlių, jautienos ir veršienos, avienos ir ožkienos, pieno ir pieno produktų, ankštinių augalų, sauso pašaro, ryžių, sėklos, bulvių krakmolo, medvilnės, alyvuogių aliejaus, tabako, apynių ir cukrinių runkelių.

⁽⁹⁾ Kiekviena teisė į išmokas ir vienas hektaras ūkininko deklaruotos žemės, išlaikomos geros agrarinės ir aplinkosauginės sąlygose (GAAB), sudaro galimybę gauti BIS išmoką.

5.4 lentelė – BIS modeliai, pritaikyti audituotose valstybėse narėse

Valstybė narė	Taikytas modelis	ES tiesioginių išmokų gavėjai pagal 2004 m. paraiškas ⁽¹⁾		BIS paraiškos, pateiktos 2005 m ⁽²⁾ .		2005 m. palyginimas su 2004 m., % (suapvalinta)	
		Skaičius	Plotas (1 000 ha)	Skaičius ⁽³⁾	Plotas (1 000 ha) ⁽⁴⁾	Skaičius (%)	Plotas (%)
Danija	Mišrusis dinaminis	52 420	2 329,00	69 474	2 734,00	132,53	117,00
Vokietija	Mišrusis dinaminis	330 640	14 050,00	386 237	16 825,00	116,81	119,00
Liuksemburgas	Mišrusis statinis	1 970	122,00	2 006	123,00	101,83	101,00
Švedija	Mišrusis statinis	59 440	2 763,00	84 454	3 171,00	142,08	115,00
Jungtinė Karalystė							
JK – Anglija	Mišrusis dinaminis	70 031	7 425,00	116 500	8 248,00	166,00	111,00
JK – Škotija	Istorinis	19 596	4 358,00	21 669	4 606,00	111,00	106,00
JK – Velsas	Istorinis	16 821	1 301,00	18 364	1 439,00	109,00	111,00
JK – Š. Airija	Mišrusis statinis	24 962	1 017,00	41 545	1 007,00	166,00	99,00
	Iš viso	575 880	33 365,00	740 249	38 153,00	129,00	114,00

Šaltinis:

- (1) Danijos, Liuksemburgo, Vokietijos ir Švedijos duomenys yra valstybių narių duomenys, pateikti pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 296/96. Šiuo metu nagrinėjami Jungtinės Karalystės duomenys, siekiant juos surūšiuoti pagal mokėjimo agentūrą. Laikinais Anglijos, Škotijos, Velso ir Š. Airijos duomenys yra paimti iš IAKS kontrolinės statistikos, numatytos Reglamento (EB) Nr. 796/2004 76 straipsnyje.
- (2) Duomenys, paimti iš statistikos, pateiktos pagal Reglamento (EB) Nr. 796/2004 76 straipsnį.
- (3) Tam tikrą BIS paraiškų kiekio padidėjimą, lyginant su paramos gavėjų tiesioginės pagalbos išmokomis ankstesnėse pagalbos schemose, paaiškina tai, kad kai kurios BIS paramos gavėjų kategorijos (pavyzdžiui, vaisių, daržovių ir vartojimui skirtų bulvių gamintojai, žirgų augintojai) užsiėmė žemės ūkio veikla prieš BIS sukūrimą, tačiau negavo tiesioginės ES pagalbos.
- (4) Tam tikrą ploto, kuriame taikomos BIS paraiškos, padidėjimą, lyginant su plotu, deklaruotu kitose tiesioginėse pagalbos schemose, paaiškina tai, kad kitoms pagalbos schemoms nepriskirti plotai šiuo metu yra deklaruojami pagal BIS ir tai, kad pagal BIS ūkininkas privalo deklaruoti visą jo žinioje esančią žemę.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.17. Valstybės narės turi sukurti nacionalinį rezervą ⁽¹⁰⁾, iš kurio jos skirstytų teises į išmokas pradedantiems ūkininkams, ypačioje padėtyje atsidūrusiems ar restruktūrizavimo arba vystymo programų paveiktiems ūkininkams.

Audito tikslai

5.18. Audito Rūmai auditavo teisių į išmokas suteikimo sistemas dešimtyje valstybių narių ⁽¹¹⁾, kurios 2005 m. pradėjo taikyti BIS (mokėjimai – 2006 m., biudžeto viršutinė riba – 15 088 milijonai eurų ⁽¹²⁾, 27 % visų žemės ūkio išlaidų) ⁽¹³⁾.

Audito tikslai buvo įvertinti, ar:

- a) valstybėse narėse priimtos nacionalinės nuostatos atitinka ES teisės aktus ir teisių į išmokas vertė buvo teisingai apskaičiuota;
- b) valstybės narės įdiegė adekvačias administracines procedūras ir patikimą vidinę kontrolę, kad teisės į išmokas būtų teisingai, išsamiai ir tiksliai nustatomos ir valdomos;
- c) valstybės narės įgyvendino patikimą BIS paraiškų valdymo ir kontrolės sistemą ⁽¹⁴⁾.

Teisių į išmokas vertės apskaičiavimas ir jų suteikimas

5.19. Teisingas teisių į išmokas vertės apskaičiavimas ir suteikimas yra būtina teisingų BIS išmokų sąlyga. Neteisingai nustatytos teisės į išmokas lemia per dideles ar per mažas išmokas pirmaisiais metais ir, jei klaida neaptinkama, – visais vėlesniais metais.

⁽¹⁰⁾ Žr. Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 42 straipsnį.

⁽¹¹⁾ Teisių į išmokas apskaičiavimas ir suteikimas buvo audituojamas Austrijoje, Belgijoje (Flandrijoje), Vokietijoje (Bavarijoje), Italijoje (AGEA), Danijoje, Airijoje, Liuksemburge, Portugalijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje (Anglijoje, Škotijoje ir Šiaurės Airijoje).

⁽¹²⁾ Žr. Komisijos reglamento (EB) Nr. 118/2005 (OL L 24, 2005 1 27, p. 15) V priedą.

⁽¹³⁾ Audito Rūmai neauditavo kompleksinės atitikties, t. y. kaip ūkininkas laikosi įvairių standartų, apimančių aplinkos, visuomenės, augalų ir gyvūnų sveikatą ir kitas sritis.

⁽¹⁴⁾ Šis aspektas buvo audituojamas Austrijoje, Belgijoje (Valonijoje), Vokietijoje (Brandenbūrgėje), Danijoje, Airijoje, Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje (Velse).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Taisyklių nesilaikymas

Dešimties mėnesių taisyklė

5.20. Bendrijos teisės aktuose nustatyta, kad pareiškėjas privalo pagal BIS deklaruota žeme kasmet disponuoti ne trumpiau kaip 10 mėnesių. Priešingai šiai nuostatai, Jungtinėje Karalystėje pagal BIS buvo suteiktos teisės į išmokas ir pagalbos išmoka buvo sumokėta neūkininkaujantiems žemės savininkams, kurie didžiąją metų dalį žemę buvo išnuomoję ir todėl neatitiko reikalavimų. Pavyzdžiui, Šiaurės Airijoje tokiems žemės savininkams buvo suteikta daugiau kaip 176 000 teisių į išmokas (kurių vertė – 13,8 milijono eurų) ⁽¹⁵⁾.

5.21. Priešingai ES teisės nuostatoms, Jungtinės Karalystės valdžios institucijos mano, kad atsižvelgiant į nuomos sutarties sąlygas žemės savininkams gali būti suteiktos teisės gauti BIS ir (arba) kaimo plėtros pagalbos išmoką už nuomininkui išnuomotą ir jo dirbamą žemę. Tačiau pagal ES teisę tik ūkininkas, t. y. asmuo disponuojantis žeme ir žemėje vykdomas žemės ūkio veiklą, turi teisę į BIS mokėjimus ir kaimo plėtros pagalbą.

5.20. Reikėtų atsižvelgti į bendrą atsiejimo koncepciją.

Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 33 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios išmokos schema gali naudotis tik ūkininkai, kaip apibrėžta to reglamento 2 straipsnio a dalyje.

Taikant regioninį modelį, kuris priimtas kelių valstybių narių prašymu kaip galimybė nukrypti nuo istorinio modelio, išmokas leidžiama mokėti remiantis bendru pirmaisiais schemas taikymo metais deklaruotu žemės ūkio paskirties plotu; į modelį daugiausia įtrauktos pievos, taip pat vaisių ir daržovių auginimui skirta žemė. Iš tiesų taikant šį modelį paramą gali gauti nauji naudos gavėjai, kurie anksčiau negavo tiesioginės paramos, jeigu jie, inter alia, disponuoja žeme, jeigu žemei taikomi GAAB reikalavimai ir jeigu jie žemėje vykdo žemės ūkio veiklą pagal Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 2 straipsnyje pateiktą apibrėžtį. Tai gali būti taikoma žemės savininkams, tačiau tik tokiu atveju, jeigu jie vykdo žemės ūkio veiklą.

Iš tiesų pareiškėjas privalo disponuoti deklaruota žeme ne trumpiau kaip 10 mėnesių. Jeigu Audito Rūmų aprašytais atvejais savininkas žeme disponavo trumpiau kaip 10 mėnesių, ji neatitinka reikalavimų. Komisija imsis priemonių vykdydama atitikties vertinimo procedūras.

5.21. Komisija pritaria Audito Rūmų pateiktam atitinkamų ES teisės aktų aiškinimui.

Viena iš reikalavimų atitikimo sąlygų – vykdyti žemės ūkio veiklą.

Valstybės narės privalo nustatyti, kurie asmenys turi būti laikomi ūkininkaujaniais ūkininkais (turinčiais teisę į išmokas). Jeigu žemės savininkas prisima ekonominę ūkininkavimo veiklos riziką, neatmetama, kad jis galėtų būti laikomas „vykdančiu žemės ūkio veiklą“.

⁽¹⁵⁾ Žemės savininkams suteiktų teisių į išmokas vertė ateiityje žymiai padidės (žr. 5.28 dalį).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Teisių į išmokas konsolidavimas

5.22. ES teisės aktuose numatyta nustatyti referencines sumas ūkininkams tose teritorijose, kuriose atliekamas restruktūrizavimas ir (arba) su viešąja intervencija susijusios vystymo programos, kad būtų išvengta žemės apleidimo ir (arba) ūkininkams būtų kompensuota už konkrečias nepalankesnes sąlygas šiose teritorijose. Kai ūkininkas tokiu būdu praranda žemę ir negali panaudoti visų savo teisių į išmokas, jos gali būti konsoliduojamos, t. y. keičiamos į mažesnę didesnę vertę turinčių teisių skaičių.

5.23. Kai kurios valstybės narės/regionai (Austrija, Airija, Velsas ir Škotija) nesilaikė ES teisės aktų. Jie pritaikė šią nuostatą visiems atvejams ⁽¹⁶⁾, kai 2005 m. ūkininkas turėjo mažiau hektarų nei teisių į išmokas. Konsolidavimas buvo atliktas, ūkininko referencinę sumą susiejant su hektarų skaičiumi lygiu teisių į išmokas skaičiumi, kas ūkininkui suteikė galimybę išnaudoti visas savo teises į išmokas. Velsas ir Škotija tokią neteisėtą konsolidavimą taikė tik pirmaisiais BIS metais, tačiau Austrijoje ir Airijoje jis ir toliau buvo taikomas. 2005 m. tokiu būdu buvo konsoliduoti daugiau kaip 200 000 ha. Šios praktikos poveikis vertinamas 60 milijonų eurų per metus ⁽¹⁷⁾.

5.24. Šiaurės Airijoje ir Anglijoje, taikančiose mišrųjų modelių, konsolidavimo poveikis pasireiškė, kai nusižengiant Bendrijos nuostatomis ⁽¹⁸⁾ ūkininkams buvo leista teises į išmokas susieti su dalimi 2005 m. deklaruotų reikalavimus atitinkančių plotų. Tai suteikė galimybę ūkininkams jų istorinę referencinę sumą paskirstyti mažesniai hektarų skaičiui, t. y. jiems buvo skirta mažiau, tačiau didesnę vertę turinčių teisių, o žemės savininkai galėjo savo vardu pateikti paraiškas dėl išmokų už ūkininkams nuomojamą žemę.

5.23. Komisija jau nustatė Audito Rūmų aprašytą praktiką ir į tai atsižvelgia vykdydama atitikties vertinimo procedūras.

5.24. Į šį klausimą bus atsižvelgta vykstant atitikties vertinimo procedūras.

⁽¹⁶⁾ Ypač tais atvejais kai nuomos sutartys nebuvo atnaujintos.

⁽¹⁷⁾ Finansinį poveikį Audito Rūmai įvertino, naudodami vidutinę atitinkamų valstybių narių teisių į išmokas vertę.

⁽¹⁸⁾ Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 59 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad regioniniame modelyje ūkininko turimų teisių į išmokas skaičius turi būti lygus pirmaisiais bendros išmokos schemos taikymo metais jo deklaruotų hektarų skaičiui.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Nauji naudos gavėjai

5.25. ES teisės aktuose ⁽¹⁹⁾ nustatyta, kad BIS yra taikoma ūkininkui, kuris, remiantis apibrėžtimi, gali būti fizinis arba juridinis asmuo, kurio valda yra Bendrijos teritorijoje ir kuris vykdo žemės ūkio veiklą: gamybą, gyvulių veisimą, žemės ūkio produkcijos auginimą arba palaiko geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės (GAAB) žemę.

5.26. Nors pareiškėjai gali įgyti teisę į BIS išmokas vien savo žemę palaikydami GAAB, tinkamumo sąlygos nebuvo vienodai taikytos visoje Bendrijoje. Pavyzdžiui, Liuksemburgas teises į išmokas skyrė tik tiems pareiškėjams, kurie valdoje iš tikrųjų vykdė žemės ūkio veiklą, naudodami nepriklausomam valdymui reikalingas mašinas ir įrangą. Visos kitos valstybės narės, taikančios regioninį ar mišrųjį modelį, priėmė tų žemės savininkų paraiškas, kurie įsipareigojo palaikyti ar palaikė žemę GAAB, tačiau neturėjo jokių žemės ūkio mašinų ar įrangos.

5.27. **5.4 lentelėje** parodyta, kad tiesioginės pagalbos gavėjų skaičius žymiai išaugo. Visų pirma regioninio modelio atveju, gamykloms ir vaisių bei daržovių auginimui naudojamiems sklypams tapus tinkamais išmokai gauti, BIS sukūrimas lėmė ženklų hektarų, pagal kuriuos yra mokama tiesioginė išmoka, ir naudos gavėjų skaičiaus padidėjimą. Audito Rūmai tarp tokių naudos gavėjų taip pat dėmesį atkreipė į geležinkelio bendroves (Anglijoje), jodinėjimo/žirgų veisimo klubus (Vokietijoje ir Švedijoje) bei golfo/laisvalaikio klubus ir miesto tarybas (Danijoje ir Anglijoje).

Šalutiniai BIS padariniai

5.28. Teisės į išmokas, suteiktos neūkininkaujantiems žemės savininkams, mišriajame modelyje yra išimtinai paremtos regioniniu nustatyto dydžio sumos BIS elementu. Dinaminiam šio modelio variante tokių teisių į išmokas vertė iš pradžių yra maža, tačiau dinaminio etapo pabaigoje šie elementai turės daug didesnę vertę: visų teisių į išmokas vertė galiausiai susilygins. ES tiesioginė pagalba žymiai persiskirstys iš ūkininkaujančių asmenų žemės savininkams, kuriems teisių į išmokas vertė padidės keturis kartus Danijoje bei Vokietijoje ir dešimt kartų Anglijoje. Anglijoje teisių į išmokas nustatyto dydžio suma 2005 m. buvo 28,20 eurų už hektarą, o 2012 m. visų teisių į išmokas nominalioji vertė sieks apie 280 eurų už hektarą ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁹⁾ Žr. Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 33 straipsnio 1 dalį bei 2 straipsnio a ir c dalis.

⁽²⁰⁾ Ypač nepalankiose teritorijose šios sumos yra 25,59 euro ir apie 230 eurų; viržynėse – 3,36 euro ir 30 eurų.

5.26. Pagal subsidiarumo principą konkretus geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės (GAAB) reikalavimų įgyvendinimas priklauso valstybių narių kompetencijai. Todėl visoje ES nėra vienodo įgyvendinimo modelio. Liuksemburgas pasirinko griežtesnes taisykles, kurias jis laikė tinkamomis, tačiau šios taisyklės nėra privalomos kitoms valstybėms narėms. Komisija neprieštarauja tokiam sprendimui.

5.27. Naudos gavėjas turėjo atitikti teisių į išmokas kriterijus. Kad galėtų patvirtinti teisę į išmoką, jis privalo disponuoti reikalavimus atitinkančia žeme ir joje vykdyti žemės ūkio veiklą. Jeigu fizinio ar juridinio asmens disponuojama ir deklaruota žemė atitinka visas tinkamumo sąlygas, asmuo atitinka reikalavimus. Patys golfo klubai neatitinka reikalavimų. Taip pat aišku, kad, pavyzdžiui, golfui ar kitai laisvalaikio veiklai naudojamas plotas neatitinka reikalavimų ir kad reikalavimus atitinka tik plotai, kuriuose vykdoma žemės ūkio veikla. Komisija imasi tolesnių priemonių dėl Audito Rūmų nustatytų atvejų.

5.28. Taip pat žr. Komisijos pastabas dėl 5.20 dalies dėl regioninio modelio koncepcijos ir reikšmės išsaugojimo tikslams.

Pirmausia, modelį pasirenka pati valstybė narė. Taikant aprašytą modelį taip pat perskirstoma pagalba, kadangi, siekiant mokėti nustatyto dydžio išmokas už visą reikalavimus atitinkančią žemės ūkio paskirties žemę, 1) modelio taikymo sritis išplėsta tiems žemės plotams, už kuriuos anksčiau pagalba nebuvo mokama, 2) papildomai įtrauktos kai kurios individualios istorinės teisės (skirtingos priklausomai nuo naudos gavėjų ir pagal hektarą), kurios vienodai paskirstytos (papildomai įtraukta) plote.

Juridinis arba fizinis asmuo, kuris atitiko tinkamumo reikalavimus, įgijo teisę į bendrąją išmoką.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Perskirstomasis poveikis

5.29. Valstybės narės gali taikyti vadinamąją pagautės sąlygą⁽²¹⁾, pagal kurią ūkininkui pasibaigus referenciniam laikotarpiui pardavusiam arba šešeriems ar daugiau metų išnuomojusiam visą ar dalį savo valdos, gali iki 90 % būti sumažintas teisių į išmokas, kurios jam priklauso atsižvelgiant į jam tenkančią pagalbą referenciniu laikotarpiu⁽²²⁾, skaičius. Šio sumažinimo suma priskiriama į nacionalinį rezervą. Šią sąlygą nusprendė taikyti tik Belgija, Danija, Italija, Liuksemburgas ir Švedija⁽²³⁾. Kitose valstybėse narėse ūkininkams leidžiama pasilikti visas pagautės teises į išmokas. Pagautė ne tik padidino visų ūkininkų įnašo į nacionalinį rezervą dalį, bet ir lėmė nevienodą ES ūkininkų traktavimą.

5.30. Audito Rūmai nustatė, kad išmokos pagal pradedančių ūkininkų ir investicijų schemas sudarė galimybę gauti ženklų neįprastą pelną, tiek suderinamą, tiek nesuderinamą su pagautės sąlygos taikymo sritimi.

5.31. ES teisės aktuose⁽²⁴⁾ nustatyta, kad valstybės narės gali iš nacionalinio rezervo referencines sumas skirti pradedantiems ūkininkams⁽²⁵⁾, kurie žemės ūkio veiklą pradėjo po referencinio laikotarpio. Škotijoje keliems pradedantiems ūkininkams buvo suteiktos teisės į išmokas, nors pareiškėjas neatitiko pradedančių ūkininkų schemas kriterijų⁽²⁶⁾. Vienu atveju ūkininkas A 2004 m. gegužės mėn. perėmė valdą, už kurią ankstesniam ūkininkui B buvo skirtos 602 teisės į išmokas, kurių vertė 2005 m. sudarė 287 000 eurų. Ūkininkas A sėkmingai pateikė savo

5.29. Iš tiesų valstybės narės turi galimybę tam tikromis sąlygomis grąžinti teises į išmokas į nacionalinį rezervą. Keturios valstybės narės pasinaudojo šia galimybe, o kitos – ne.

Pasirinkus šią galimybę turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų (plg. Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 42 straipsnio 9 dalį ir Reglamento (EB) Nr. 795/2004 10 straipsnį). Pagautės sąlygos taikymas nėra privalomas valstybėms narėms. Pagautės sąlygos taikymo atvejų dažnai labai sumažėja dėl pardavimo sutartyse nustatytų sąlygų, nes pardavėjai negali patvirtinti teisių į išmoką neturėdami žemės.

5.31. Kaip aprašyta, ūkininkas A nebuvo priskirtinas pradedantiems ūkininkams, todėl teisių į išmoką skyrimo iš nacionalinio rezervo atvejį reikia patikrinti.

Į aprašytą praktiką atsižvelgiama vykdant atitikties vertinimo procedūras.

(21) Tarybos reglamento (EB) Nr. 1782/2003 42 straipsnio 9 dalis ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 795/2004 (OL L 141, 2004 4 30, p. 1) 10 straipsnis.

(22) Pagautės sąlyga galioja tik prieš 2004 m. gegužės 15 d. įvykusiems pardavimams. Sąlyga netaikoma po šios dienos įvykusiems ir neatlygintiems pardavimams.

(23) Ispanija ir Prancūzija šią sąlygą taikė 2006 m.

(24) Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 42 straipsnio 3 dalis.

(25) Žr. ūkininko apibrėžtį 5.26 dalyje.

(26) Žr. Reglamento (EB) Nr. 795/2004 2 straipsnio k dalį, kurioje nustatyta, kad pradedantis ūkininkas savo vardu ir savo rizika negali būti vykdydęs jokios žemės ūkio veiklos, taip pat jis penkerius metus iki užsiimančios nauja žemės ūkio veikla negali būti vykdydęs juridinio asmens, užsiimančio žemės ūkio veikla, kontrolės.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

paraišką pagal nacionalinio rezervo pradedančių ūkininkų schemą ir gavo 111 000 eurų vertės teises į išmokas, už kurias jam buvo visiškai sumokėta 2005 m. Ūkininkas B deklaravo 410⁽²⁷⁾ iš 602 teisių į išmokas už 300 kilometrų Škotijos aukštumose išsinuomodamas 410 ha nederlingą ganyklą⁽²⁸⁾, kurioje jis laikė 85 avis. 2005 m. už šią naują žemės ūkio veiklą jam buvo sumokėta 182 000 eurų. Ūkininkai A ir B buvo juridiniai asmenys, kurie iki 2004 m. kovo mėn. bendrai naudojo atitinkamą valdą.

5.32. Paprasto valdos perdavimo šeimos nariams referenciniu laikotarpiu ar jam pasibaigus pakako padidinti valdai priskirtų teisių į išmokas skaičių ir vertę. Airijoje 2002 m. baigęs žemės ūkio veiklą ūkininkas išnuomojo savo valdą sūnui. Remiantis 2000 ir 2001 m. sumokėtomis išmokomis, tėvui buvo skirtos 38 000 eurų vertės teisės į išmokas. Remiantis 2002 m. sumokėtomis išmokomis, jo sūnus buvo pripažintas pradedančiu ūkininku ir gavo 87 000 eurų vertės teises į išmokas. 2005 m. tėvui neatlygintinai perdavus savo žemę ir teises į išmokas sūnui, šiam galiausiai priklausė 125 000 eurų vertės teisės į išmokas. Jei perdavimas nebūtų įvykęs, valdai būtų buvusios skirtos 67 800 eurų vertės teisės į išmokas.

Išmokų didėjimas dėl investicijų

5.33. Teisės į išmokas iš nacionalinio rezervo gali būti suteiktos ūkininkams, kurie investavo į gamybos pajėgumą ar nusipirko žemės sklypą. Škotijoje išmoka už investicijas buvo neproporcinga padarytomis investicijoms. Pavyzdžiui, vienas ūkininkas investavo į 1 802 ha žemės sklypą, esantį ypač nepalankioje teritorijoje, tačiau išmoka už investicijas buvo apskaičiuota remiantis daug didesniu regiono vidurkiu kitokiai žemei. Ūkininkas gavo 417 966 eurų vertės teises į išmokas. Šiaurės Airijoje ūkininkui buvo skirtos teisės į išmokas, kurių vertė buvo 109 000 eurų. Pasibaigus referenciniam laikotarpiui, jis perdavė daugiau kaip 600 galvijų į valdą, priklausančią šeimos nariui, kuriam pagal investicijų schemą už tuos pačius gyvulius buvo skirti 140 000 eurų.

5.32. Jeigu valda buvo perduota referenciniu laikotarpiu, už tą patį žemės plotą bus skirtos dvi teisės į išmokas. Tokia padėtis susidaro dėl to, kad tėvui ir sūnui referencinis laikotarpis (2000–2002) nėra pasibaigęs, todėl per šį laikotarpį abu gali įgyti teises į išmoką už tą patį plotą.

Į aprašytą praktiką atsižvelgiama vykdant atitikties vertinimo procedūras.

5.33. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti, ar skirstant teises į išmokas taikyti investicijų sąlygą. Vis dėlto teisės į išmokas turi būti skirstomos remiantis objektyviais kriterijais ir laikantis vienodo požiūrio į visus ūkininkus.

Į aprašytą praktiką atsižvelgiama vykdant atitikties vertinimo procedūras.

⁽²⁷⁾ 192 teisės į išmokas, kurių vertė sudarė 115 000 eurų, buvo perduotos pagal Reglamento (EB) Nr. 795/2004 17 straipsnio nuostatas ūkininko A dukteriai ir dviem kitiems ūkininkams, atsižvelgiant į jiems 2003 m. perduotą žemės sklypą. Šios teisės į išmokas buvo perduotos netaikant pagautės sąlygos.

⁽²⁸⁾ Šio sklypo nuomotojas buvo aivių augintojas, valdęs daugiau kaip 11 700 ha nederlingos ganyklos. Už ją jam buvo suteiktos palyginti mažos vertės teisės į išmokas, kurių kiekvienos vertė sudarė 20 eurų. Panašioje padėtyje kaip ūkininkas B esantiems ūkininkams jis iš viso išnuomojo daugiau kaip 3 000 ha plotą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.34. Iki 2003 m. vidurio reformos bruožai, o kartu schemas, kuria teikiamos išmokos investuotojams, egzistavimas, tapo visuotinai žinomi. Jungtinėje Karalystėje 10 % pajamų padidėjimas buvo laikomas pakankamu investavimo įrodymu. Paradoksalu, kad 2002 m. didindami paskerstų galvijų skaičių (t. y. mažindami bandą) ūkininkai galėjo atitikti šį investicijų kriterijų. Tai paskatino žymų išmokų už galvijus paraiškų skaičiaus padidėjimą. Pavyzdžiui, Šiaurės Airijoje deklaruotų gyvulių skaičius specialiosios išmokos už jautieną ir skerdimo išmokos schemose 2004 m. buvo daugiau nei 20 % didesnis už 2000–2002 m. vidurkį. Dėl šios priežasties daugiau kaip 82 % (10,5 milijono eurų) išmokų iš nacionalinio rezervo buvo skirtos investuotojams. Tas pats reiškinys buvo Škotijoje ir Anglijoje (atitinkamai, 85 % (34,4 milijono eurų) ir 78 % (94 milijonai eurų)). Toks išmokų vaikymasis ir pagautės sąlygos netaikymas paaiškina, kodėl įnašų į nacionalinį rezervą dalis viršijo 3 %.

Teisių į išmokas ir mokėjimų patvirtinimas

Priimtina bendra valdymo ir kontrolės sistemos kokybė

5.35. 2005 m. valstybių narių ūkininkų paraiškų apdorojimui taikytas valdymo ir kontrolės sistemas veikė trys pagrindiniai pokyčiai: buvo įdiegtos privaloma geografinė informacinė sistema (GIS), nauja teisių į išmokas nustatymo ir registravimo sistema ir pradėtos privalomos kompleksinio susiejimo patikros. Audito Rūmų auditas apėmė pirmuosius du elementus. Išsamios pastabos ir bendras įvertinimas pateikti **5.2 priede**.

5.36. Škotijoje teisių į išmokas nustatymo ir registravimo sistema yra nepilna, kadangi joje neregistruojamas teisių į išmokas perdavimas ar nestebimi minimalūs teisių patvirtinimo reikalavimai ⁽²⁹⁾. Kai kuriose valstybėse narėse tais atvejais, kai po patikros nustatytas plotas buvo nepakankamas, kad būtų patvirtintos visos teisės į išmokas, mokėjimai buvo apskaičiuoti neteisingai.

5.34. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti, kaip taikyti investicijų sąlygą. Tačiau aprašytas „investavimo“ aiškinimas nėra numatytas atitinkamuose Bendrijos teisės aktuose.

Iš tiesų ES teisės aktuose nurodytas gamybos pajėgumų didinimas ir žemės pirkimas, tačiau kai kuriais atvejais (kaip aprašyta) pajamų padidėjimas nebūtinai rodo, kad padidėjo gamybos pajėgumai.

Taip pat žr. Komisijos pastabas dėl 5.29 dalies dėl pagautės sąlygos netaikymo.

Šis atvejis nagrinėjamas vykdam atitikties vertinimo procedūras.

5.36. Komisija dėl šių nustatytų trūkumų imsis tolesnių priemonių vykdydama atitikties vertinimo procedūras.

⁽²⁹⁾ Standartinė teisė į išmokas turi būti patvirtinama mažiausiai kartą per tris metus, o teisė į nacionalinio rezervo išmokas per pirmuosius penkerius metus turi būti patvirtinama kasmet.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Ilgas delsimas nustatant teises į išmokas ir atliekant mokėjimus

5.37. Visose aplankytose valstybėse narėse (išskyrus Portugaliją ir Belgiją) galutinės teisės į išmokas buvo visiškai ar iš dalies suteiktos po teisės aktų nustatyto termino – 2005 m. gruodžio 31 d. (didesnė nei 8,3 milijardo eurų vertė). Todėl kai kurios valstybės narės negalėjo iki nustatyto termino 2006 m. birželio 30 d. atlikti mokėjimų visiems ūkininkams. Ši problema buvo ypač svarbi Anglijoje.

5.37. *Apskritai, dėl pavėluoto nustatymo nebuvo vėluojama išmokėti bendrąsias išmokas ūkininkams pagal BIS. Nesilaikant terminų bus taikomos Reglamente (EB) Nr. 883/2006, visų pirma jo 9 straipsnyje, nustatytos taisyklės. Sumažinimai dėl pavėluotų mokėjimų 2006 m. bus taikomi tik Anglijoje.*

Permokos

5.38. Audito Rūmų galutinio naudos gavėjo lygmenyje atlikto audito metu buvo nustatyta 13 atsitiktinai atrinktų testuotų mokėjimų iš 54 (24 %), kai teisių į išmokas apskaičiavimo metu buvo remtasi neteisingu plotu ir (arba) reikalavimų neatitinkančiu plotu. Plotų skirtumai buvo nuo 0,35 % iki 6,92 %, tačiau bendras finansinis poveikis yra ribotas. Nepaisant to, reikia pažymėti, kad dinamiame modelyje netgi labai mažos klaidos gali turėti reikšmingą įtaką mokėjimams ateityje (žr. 5.28 dalį).

5.38. *Patys Audito Rūmai pripažįsta, kad bendrosios išmokos schemos sukūrimas ir įgyvendinimas leidžia sumažinti neteisėtų išmokų ūkininkams riziką (žr. 5.66 dalį).*

Bendroji išmokų už plotą schema (BIPS)

5.39. Pagrindinis BIPS ir BIS skirtumas yra tas, kad BIPS nėra nustatomos teisės į išmokas. Už kiekvieną reikalavimus atitinkančios žemės hektarą yra mokama vienoda suma. Atėjus laikui, aštuonios valstybės narės, taikančios BIPS⁽³⁰⁾, privalės įdiegti BIS.

5.40. 2006 m. BIPS auditai buvo baigti apilankant likusias tris valstybes nares, taikančias šią sistemą (Estija, Kipras ir Latvija)⁽³¹⁾, ir tris valstybes nares apilankant antrą kartą (Lietuva, Vengrija ir Lenkija). Iš viso naudos gavėjo lygmenyje buvo testuoti 24 mokėjimai.

⁽³⁰⁾ Čekijos Respublika, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Slovakija.

⁽³¹⁾ Kitos penkios valstybės narės buvo audituotos praėjusiais metais. Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 5.12–5.20 dalis.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.41. Estijoje keturiems audituotiems naudos gavėjams buvo sumokėta už didesnę plotą negu buvo išmatuota vietoje (vidutiniškai 4,6 %); taip pat Estijos valdžios institucijos negalėjo pagrįsti jų taikyto mažinimo koeficiento apskaičiavimui naudoto skaičiaus (3,51 %) ⁽³²⁾. Kipre yra besikartojančių žemės registravimo sistemos trūkumų (šią sistemą pradėta taikyti 1926 m., o vėliau įvykę natūralūs laukų ribų pokyčiai joje neatspindi), dėl kurių atsirado du santykinai dideli nustatyto ploto skirtumai (7,26 % ir 18,7 %). Vengrijoje mažinimo koeficientas buvo klaidingai apskaičiuotas, kas lėmė sistemingas permokas 1,62 %.

Kaimo plėtra

Garantijų išlaidos

5.42. EŽŪOGF Garantijų skyriaus išlaidos kaimo plėtrai 2006 m. sudarė 5 623 milijonus eurų ⁽³³⁾. Šios lėšos buvo skirtos finansuoti daugelį priemonių, tokių kaip agrarinės aplinkosaugos schemos, kompensacijos už ūkininkavimą mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, investicijas ūkiams ir infrastruktūrai kaimo vietovėse.

5.43. Audito Rūmų auditas apėmė administracines ir kontrolės procedūras ir 25 mokėjimų auditą galutinio naudos gavėjo lygmenyje aštuoniose valstybėse narėse.

5.44. Audito Rūmų audito metu kiekio ir pobūdžio atžvilgiu nustatytas didelis klaidų lygis žemės ūkio ir aplinkosaugos schemose. Šių schemų išmokos priklauso nuo reikalavimų (dažnai sudėtinųjų), tokių kaip geros ūkininkavimo praktikos laikymasis, atitikimo. Audito Rūmai septyniais iš aštuonių audituotų atvejų nustatė, kad ūkininkai neįvykdė savo įsipareigojimų ar valdžios institucijos kai kurių reikalavimų atitikimo tinkamai nebuvo patikrinusios.

⁽³²⁾ Jei visų pagalbos išmokų suma viršija nacionalines BIPS ribas, pagalbos išmokos privalo būti proporcingai sumažintos.

⁽³³⁾ Dar 3 810 milijonų eurų kaimo plėtrai buvo išleisti iš EŽŪOGF Orientavimo fondo (žr. 6 skyrių).

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.41. Kalbant apie Estiją, 2005 m. Komisija atliko IAKS auditą, kurio metu didelių trūkumų nenustatyta.

Audito Rūmų nustatyti faktai atitinka klaidų lygį, apie kurį Estija pranešė Komisijai.

Kipro atveju Komisija pritaria Audito Rūmų išreikštam susirūpinimui. Tolesnių priemonių dėl šių trūkumų imamasi vykdant atitikties vertinimo procedūrą. Atlikus 2005 m. auditą, papildomas IAKS auditas Kipre numatytas antrąjį 2007 m. pusmetį. Be to, atsižvelgdama į trūkumų pobūdį, Komisija paprašė Kipro valdžios institucijų nedelsiant imtis priemonių šiems trūkumams ištaisyti.

Kalbant apie Vengriją, Komisija išnagrinės Audito Rūmų nustatytus faktus atsižvelgdama į Vengrijos pastabas ir prireikus imsis tolesnių priemonių vykdydama atitikties vertinimo procedūras.

5.44. Komisijos nuomone, Audito Rūmų nustatytas didelis klaidų lygis, susijęs su agrarinės aplinkosaugos priemonėmis, nėra būdingas bendroms kaimo plėtros išlaidoms.

Kiek tai susiję su agrarinės aplinkosaugos priemonėmis, Komisijos nuomone, jas kontroliuoti yra gana sudėtinga, tačiau šių priemonių tikslas žemės ūkį susieti su aplinkosaugos klausimais ir jų pridėtinė vertė yra plačiai pripažįstami.

Kalbant apie Audito Rūmų nurodytus septynis iš aštuonių atvejus, daugeliu šių atvejų agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimų buvo nesilaikoma tik iš dalies arba įsipareigojimų nesilaikymas neturėjo didelio poveikio.

Komisija nustatė visapusę programą, skirtą nacionalinėms agrarinės aplinkosaugos priemonių valdymo ir kontrolės sistemoms audituoti.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.45. Audito Rūmai dviem atvejais negalėjo pareikšti nuomonės, nes nepakako išmoką naudos gavėjams pagrindžiančių įrodymų. Vienu atveju nebuvo įmanoma patikrinti investavimo tikrumo, o kitu atveju – nustatyti sąsajos tarp deklaruotų išlaidų (paskolų palūkanų normos subsidijos) ir finansinės pašalpos ūkininkams.

5.45. Komisija išnagrinės šiuos atvejus vykdydama atitikties vertinimo procedūras.

Laikinis kaimo plėtros instrumentas (LKPI)

5.46. 2004–2006 m. kaimo plėtros parama ES-10 buvo teikta naudojant laikinąjį kaimo plėtros instrumentą (LKPI), pagal kurį 2006 m. buvo sumokėti 2 116 milijonai eurų. Dviejose valstybėse narėse – Latvijoje ir Vengrijoje – Audito Rūmai atliko sistemų auditus. Jokių problemų nebuvo rasta Latvijoje.

5.47. Vengrijoje finansiniu požiūriu svarbiausiai agrarinės aplinkosaugos priemonei (72,6 milijonų eurų) audito metu buvo nustatyti kontrolės ir valdymo sistemų trūkumai. Pavyzdžiui, 2005 m. patikros vietoje buvo atliktos tik po pagrindinio derliaus nuėmimo (todėl daug reikalavimų iš viso nebuvo patikrinti); sklypai ne visuomet galėjo būti patikimai ir atskirai identifikuoti; maksimalaus bandos tankio sąlyga nebuvo patikrinta IAKS kryžminių patikrų (su gyvulių duomenų bazėmis) metu.

5.47. Auditų Vengrijoje metu Komisija nustatė panašių trūkumų. Nustatytų trūkumų poveikis buvo išanalizuotas atitikties vertinimo procedūros metu, o tais atvejais, kai buvo nustatyta rizika Fondui, taikomas finansinių klaidų ištaisymas.

Ex post mokėjimų prekybininkams ir perdirbėjams analitinė patikra

5.48. Iš valstybių narių reikalaujama vykdyti eksporto grąžinamųjų išmokų, perdirbimo subsidijų ir kai kurių kaimo plėtros išlaidų komercinių dokumentų patikrų po mokėjimų metinės programos. Valstybės narės privalo įsitikinti, kad operacijos įvyko bei buvo atliktos teisingai, ir imtis veiksmų išieškoti dėl pažeidimų ar nerūpestingumo prarastas sumas. Šios patikros atliekamos pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89.

5.49. Komisija vaidina priežiūros ir koordinavimo vaidmenį, įsitikindama, kad valstybių narių rizikos analizė ir kontrolės programos yra tinkamos. Tai apima svarbių ataskaitų bei valstybių narių pateiktų kitų dokumentų nagrinėjimą ir galimus apsilankymus valstybėse narėse, siekiant patikrinti teisės aktų įgyvendinimą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.50. 2006 m. Komisija atliko specialius vizitus į aštuonias valstybes nares. 35 atitikties auditų⁽³⁴⁾ metu į atliekamą darbą buvo įtraukta mažiausiai viena patikra po mokėjimų. 2006 m. gruodžio mėn. pabaigoje Komisija tam tikroms priemonėms taip pat pradėjo taikyti naujus suderintus metodus, skirtus Reglamento aspektams nagrinėti atitikties auditų kontekste⁽³⁵⁾. Jie turėtų apimti visas susijusias priemones, siekiant užtikrinti metodo ir apimties standartizavimą. 2006 m. už kaimo plėtros atitikties auditus atsakingas padalinys neatliko jokių su Reglamento aspektais susijusių auditų, nepaisant to, kad kaimo plėtra sudaro 16 % valstybių narių praneštų potencialių pažeidimų. Kitose srityse buvo atlikti tiek horizontalūs, tiek atitikties auditai.

5.51. Nepaisant to, kad Reglamente (EB) Nr. 40/2006 buvo nustatytas įpareigojimas skelbti faktiškai patikrintas išlaidas, 2006 m. ne visos valstybės narės šią informaciją galėjo pateikti. Valstybėse narėse vis dar skirtingai interpretuojamos ir taikomos nuostatos dėl antrinių pieno supirkėjų, viešojo sandėliavimo bei daugiamečių kaimo plėtros projektų patikrų ir dėl to, kas sudaro užbaigtą patikrą.

5.52. Savo 2005 finansinių metų metinėje ataskaitoje Audito Rūmai kritikavo Komisiją už jos negebėjimą kiekybiškai įvertinti patikrų rezultatų neteisėtų mokėjimų aptikimo ir išieškojimo požiūriu. 2006 m. lapkričio mėn. pabaigoje Komisija domėjosi valstybių narių lėšų išieškojimo informacija, tačiau nelabai sėkmingai – iki šiol pateikti tik šešių valstybių narių atsakymai. Komisija vis dar nežino, kiek potencialių pažeidimų, apie kuriuos iš pradžių buvo pranešta pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89, pasibaigę išieškojimu arba kodėl taip neįvyko.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.50. 2006 m. už kaimo plėtrą atsakingas padalinys auditavo daugiausia tas priemones, kurioms netaikomas reglamentas, pavyzdžiui, agrarinės aplinkosaugos priemonės. Tačiau horizontaliai atsakingas padalinys išnagrinėjo 21 kaimo plėtros patikrą – tai atitinka 19 % visų padalinio peržiūrėtų patikrų. Kaimo plėtra sudaro 8 % išlaidų pagal reglamentą.

5.51. Komisija žino apie skirtingą valstybių narių taikomą kontrolės praktiką, tačiau taikydamos skirtingą praktiką jos nepažeidžia savo pareigų pagal reglamentą.

5.52. Reglamente (EEB) Nr. 4045/89 įgyvendinimas priklauso nuo potencialių pažeidimų, nustatytų atliekant ex post patikras, skaičiaus bei vertės ir yra pagal tai vertinamas. Šiuo požiūriu Komisija Audito Rūmams pateikė tikslius duomenis.

Komisija tikisi, kad iki metų pabaigos ji žinos, kiek neteisėtai išmokėtų lėšų išieškojo visos atitinkamos valstybės narės.

Tolesnės priemonės nustatytų pažeidimų atžvilgiu yra sistemingai peržiūrimos Komisijos apsilankymų valstybėse narėse metu. Kalbant apie atvejus, kurie priklauso 2006 m. atrinktų patikrų imčiai, priemonės, kurių buvo imtasi, ir pateikti pagrindžiantys paaiškinimai buvo bendrai pripažinti priimtinais.

Be to, remiantis Komisijos naujosiomis gairėmis sertifikuojančios įstaigos nuo 2007 finansinių metų privalo tikrinti, ar mokėjimo agentūros imasi tinkamų tolesnių priemonių dėl visų galimų pažeidimų, nustatytų taikant Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89.

⁽³⁴⁾ Italijai, Danijai, Nyderlandams, Vokietijai, Austrijai, Prancūzijai, Airijai ir Jungtinei Karalystei.

⁽³⁵⁾ Žr. Audito Rūmų 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 5.38 dalies b punktą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.53. 2007 m. sausio 1 d. valstybių narių metinių ataskaitų pateikimo metu 2004–2005 m. ir ankstesnių metų laikotarpio patikras po mokėjimų buvo vėluojama baigti Vokietijoje (Žemutinė Saksonija), Italijoje (Žemės ūkio politikos ministerija) ir Ispanijoje (Andalūzija).

5.53. *Ministerio Politiche Agricole ir Niedersachsen atsilikimas nėra labai svarbus finansiniu požiūriu. Be to, jis reguliariai mažinamas. Komisija atidžiai stebi pažangą.*

2007 m. birželio 11–15 d. Komisijos atlikto patikrinimo Ispanijoje metu nustatyta, kad su 2004–2005 m. ir ankstesniu laikotarpiu susijęs atsilikimas Andalūzijoje visiškai panaikintas.

Eksporto grąžinamosios sumos

5.54. Eksporto grąžinamosios sumos, sumokėtos ES žemės ūkio produktų eksportuotojams, kompensuoja ES vidaus ir pasaulio rinkų kainų skirtumą ir sudaro galimybę perviršinę produkciją realizuoti pasaulio rinkose. 2006 m. grąžinamosios sumos sudarė 2 493 milijonus eurų. Iš valstybių narių yra reikalaujama fiziškai patikrinti 5 % eksportuojamos produkcijos, siekiant įsitikinti, kad ji yra teisingai apibūdinta ir už ją gali būti išmokėta prašoma eksporto grąžinamoji suma. Jos taip pat turi atlikti patikras išvykimo iš ES vietose, jei jos skiriasi nuo vietų, kuriose prekės buvo pateiktos fizinei patikrai (sukeitimo patikros) ⁽³⁶⁾. Komisija stebi šių patikrų kokybę ir skaičių.

5.54. *Vykdydama patikrų stebėjimo veiklą Komisija atlieka auditus vietoje bei sistemingai lygina ir peržiūri valstybių narių pateiktus metinius statistinius duomenis, kurie rodo, kad pažeidimų lygis yra žemas.*

5.55. Valstybės narės privalo Komisijai pateikti duomenis, susijusius su EŽUOGF Garantijų skyriaus išlaidomis ir informacija, skirta sąskaitų patvirtinimui, taip pat – stebėjimui ir prognozavimui ⁽³⁷⁾. Audito Rūmų atliktas šių 2004–2005 m. duomenų tyrimas rodo, kad pateikta fizinių ir pakeitimo patikrų informacija nėra patikima. Taip pat buvo pažymėta, kad šiuo klausimu Graikija nepateikė jokių duomenų. Nyderlandų atveju buvo nustatyta, kad vienos mokėjimo agentūros taikyta „fizinių patikrų“ apibrėžtis apėmė dokumentų patikras, dėl ko užregistruotų patikrų skaičius žymiai padidėjo.

5.55. *Reglamentas (EB) Nr. 2390/1999 susijęs su apskaitos duomenimis, kuriuose visų pirma siekiama pateikti išsamią informaciją apie atskiras su valstybių narių išlaidomis susijusias operacijas, juose taip pat pateikiama kita įrašymo į apskaitos sistemą metu turima informacija apie operaciją. Komisija žino, kad dėl šios priežasties informacija kartais neišsami. Nepaisant to, duomenys yra naudingi analizei ir auditui, bet jie nėra naudojami fizinių patikrų stebėjimui.*

Šiuo požiūriu daug svarbesni išsamūs statistiniai duomenys, kuriuos Komisija gauna kasmet, kurie yra sistemingai tikrinami biuruose ir auditų vietoje metu ir kurie laikomi labai patikima stebėjimo priemone.

Trūkstamų mokėjimų duomenų klausimas jau buvo pateiktas Graikijai 2005 m. spalio 19 d. rašte ir Graikija šią informaciją įtraukė į 2005–2006 m. duomenis.

Kalbant apie Nyderlandus, Komisija laukia šios valstybės narės atsakymo.

⁽³⁶⁾ Reglamentas (EEB) Nr. 386/90.

⁽³⁷⁾ Reglamentas (EB) Nr. 2390/1999 (OL L 295, 1999 11 16, p. 1).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Komisijos sąskaitų patvirtinimas

5.56. Žemės ūkio išlaidas paprastai bendrai valdo valstybės narės ir Komisija. Pagalbos lėšas moka valstybės narės, kurios vėliau gauna kompensaciją iš Komisijos. Šios kompensacijos laikomos išankstiniais mokėjimais tol, kol Komisija nepatvirtina sąskaitų. Dabartinė šiam tikslui naudojama dviejų etapų patvirtinimo sistema apima metinį finansinį sprendimą ir daugiamečius Komisijos priimamus atitikties sprendimus.

Finansinis patvirtinimas

5.57. Priimdama 2006 m. finansinius sprendimus ⁽³⁸⁾ Komisija patvirtino 91 mokėjimo agentūros sąskaitą iš 98 (žr. **5.1 lentelę**). Sprendimai yra paremti nepriklausomų auditorių (sertifikuojančių įstaigų) sertifikatais, kuriuose dėmesys kreipiamas tik į išsamumą, tikslumą ir mokėjimo agentūrų sąskaitų tikrumą. Mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo patikros (atitikties klausimai) nėra aiškiai suformuluotos reglamente ir Komisija nereikalauja, kad sertifikuojančios įstaigos jas atlikinėtų. Todėl siekiant gauti toki patikinimą jų sertifikatais remtis negalima.

5.58. Sertifikuojančios įstaigos pirmą kartą bendrosios išmokos schemą turėjo audituoti 2006 m. Komisija tiksliai neapibrėžė šios užduoties apimtį ir darbų išsamumo lygio. Pavyzdžiui, Italijos sertifikuojančios įstaigos į savo darbą neįtraukė teisių į išmokas tikrinimo ir tai paminėjo savo sertifikatuose. Komisija šiuo klausimu nepateikė jokių pastabų.

5.57. Remiantis atitinkamais teisės aktais, sertifikuojančios įstaigos suteiktame sertifikate nurodoma, ar gautas pakankamas patikinimas, kad Komisijai perduotos sąskaitos yra tikros, išsamios ir tikslios. Sertifikatas pagrįstas, inter alia, mokėjimo agentūros administracinės struktūros procedūrų patikrinimu siekiant nustatyti, ar tokia struktūra pakankamai veiksmingai užtikrinama, kad prieš atliekant mokėjimus būtų patikrinta, ar laikomasi Bendrijos taisyklių. Sertifikatas yra visapusiškas BŽŪP išlaidų valdymo ir kontrolės sistemos dalis, todėl juo padidinamas patikinimas dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Be to, nuo 2007 finansinių metų sertifikuojančios įstaigos taip pat privalo pateikti nuomonę dėl vidaus kontrolės sistemų veiksmingumo, t. y. ar mokėjimo agentūros įdiegta kontrolės sistema suteikiamas pakankamas patikinimas dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

5.58. Sertifikuojančios įstaigos privalo įsitikinti, kad mokėjimo agentūros teisių į išmokas tikrinimo procedūros yra veiksmingos. Tačiau jos neprivalo tiesiogiai tikrinti kiekvieno naudos gavėjo teisių į išmokas tikslumo, t. y. tikrinti kiekvienam imties naudos gavėjui atlikto mokėjimo teisėtumo ir tvarkingumo. 2006 m. visos sertifikuojančios įstaigos laikėsi šio reikalavimo ir auditavo mokėjimo agentūrų taikomas BIS teisių į išmokas tikrinimo procedūras.

Su bendrosios išmokos schema susijusio darbo apimtis ir išsamumas tiksliai nustatyti Komisijos naujosiose pavyzdinėse ataskaitos rengimo gairėse, kurios taikomos nuo 2007 finansinių metų.

⁽³⁸⁾ Dėl kaimo plėtros išlaidų naujosiose valstybėse narėse Komisija priėmė atskirą sprendimą. Taip pasielgta siekiant geriau atspindėti šios srities finansinį valdymą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.59. Komisija labiausiai pasitiki sertifikuojančios įstaigos sertifikatu ir ataskaitų dokumentų peržiūra. Audito Rūmai nustatė, kad laiko stygius ir kalbų skaičius mažina Komisijos peržiūros apimtį ir išsamumą ⁽³⁹⁾. Septyniuose Audito Rūmų peržiūrečiuose sertifikatuose ir ataskaitose iš trisdešimties ⁽⁴⁰⁾ turima informacija Audito Rūmams nesudarė galimybės padaryti išvados dėl reikšmingų klaidų mokėjimo agentūros sąskaitose buvimo ar nebuvimo.

5.60. Audito Rūmai apsilankė septyniuose sertifikuojančiose įstaigose peržiūrėti jų darbą ⁽⁴¹⁾. Pagrindiniai aptikti trūkumai buvo susiję su išsamiųjų testų apimtimi ir išsamumu, įgaliotųjų įstaigų darbu, įskaitant patikras vietoje ir skolininkų sąskaitų išsamumo patikras. Šie trūkumai turėtų būti pašalinti, siekiant suteikti didesnę patikinimo lygį, kuris gali būti gautas iš sertifikuojančių įstaigų darbo. 2006 m. Komisijos tarnybos aplankė kitų keturių mokėjimo agentūrų sertifikuojančias įstaigas ⁽⁴²⁾. Savo bendroje išvadoje jos tegalėjo konstatuoti, kad „sertifikuojančios įstaigos audito metodika, tikėtina, suteikia pakankamą patikinimą, kad būtų galima priimti sprendimą patvirtinti sąskaitas“.

5.61. Komisija pradėjo taikyti naująją išieškojimo procedūrą ⁽⁴³⁾, kuri apima skolininkų sąskaitų lentelių pildymą, tačiau galutinės šių lentelių pildymo gairės buvo pateiktos tik 2006 m. lapkričio mėn. Su skolininkų sąskaitų patikimumu susijusiame Audito Rūmų darbe abejojama šių lentelių išsamumu: pastebimas sertifikatuose pareikštų išvadų ir pagrindinių ataskaitų rezultatų ribotumas, sertifikuojančių įstaigų atlikto darbo nepakankamumas ir kai kuriose ataskaitose pateiktos informacijos neišsamumas. Be to, Komisijai sugretinant lenteles buvo padaryta pakeitimų tose lentelėse, kurios jau buvo pripažintos teisingomis.

⁽³⁹⁾ Ataskaitos ir sertifikatai turi būti perduoti Komisijai iki vasario 10 d., o sprendimas turi būti priimtas iki balandžio 30 d.

⁽⁴⁰⁾ DAS populiaciją sudarė 30 mokėjimo agentūrų. Kitose penkiolikoje mokėjimo agentūrų, kurių sertifikate buvo pareikšta sąlyginė išvada, buvo tikrinamos tokios išvados priežastys.

⁽⁴¹⁾ DAF Airijoje, AGEA ir AGREA Italijoje, BIRB Belgijoje, FAGA Ispanijoje, ONIC Prancūzijoje, OPEKEPE Graikijoje.

⁽⁴²⁾ ARBEA Italijoje, IFADAP Portugalijoje, Ministère de l'Agriculture Liuksemburge, MVH Vengrijoje.

⁽⁴³⁾ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1290/2005 (OL L 209, 2005 8 11, p. 1) ir Komisijos reglamentas (EB) Nr. 885/2006 (OL L 171, 2006 6 23, p. 90).

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.59. Komisija atlieka būtiną audito darbą, kad gautų pakankamą patikinimą, ar (remiantis pateikta informacija) mokėjimo agentūrų sąskaitos yra tikros, išsamios ir tikslios, t. y. ar jose nėra reikšmingų klaidų. Atskyrimas taikomas, kai negalima padaryti teigiamos išvados. Šis mechanizmas aiškiai skiriasi nuo atitikties vertinimo procedūrų, kuriomis siekiama, kad iš Bendrijos lėšų nebūtų finansuojamos Bendrijos taisyklių neatitinkančios išlaidos.

Komisija galėjo įsitikinti, kad bendrose jos patvirtintų sąskaitų išlaidose nebuvo reikšmingos klaidos. Tai apima 7 Audito Rūmų nurodytas sąskaitas.

5.60. Kalbant apie sertifikuojančių įstaigų darbo apimtį ir išsamumą, pagal galiojančias teisės šios įstaigos privalo patikrinti mokėjimo agentūros administracinę struktūrą tik siekdamas nustatyti, ar tokia struktūra pakankamai veiksmingai užtikrinama, kad prieš atliekant mokėjimus būtų patikrinta, ar laikomasi Bendrijos taisyklių. Finansiniam patvirtinimui to užtenka ir tai neturėtų būti laikoma trūkumu.

2006 m. Komisijos atlikti auditai patvirtina (įvertinus metodiką ir atlikus testus), kad sertifikuojančių įstaigų ataskaitos ir sertifikatai yra iš esmės patikimi, nors kai kuriose srityse yra tobulintinų dalykų. Visiems nurodytiems klausimams skirtas tinkamas dėmesys Komisijos naujosiose pavyzdinės ataskaitos rengimo gairėse. Sertifikuojančios įstaigos privalės šiuos klausimus nagrinėti išsamiau, o nustatytus faktus pateikti aiškiau.

5.61. Audito Rūmų nurodytose lentelėse ⁽¹⁾ Komisijai pateikiama informacija, kuri yra reikalinga norint taikyti naująją sąskaitų patvirtinimo mechanizmą Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 32 ir 33 straipsniuose nurodytų pažeidimų atveju. Šios lentelės aiškiai susijusios su mokėjimo agentūrų skolininkų apskaitos knyga, o pagal Komisijos naujasias sertifikuojančių įstaigų pavyzdinės ataskaitos rengimo gairėse, kurios turi būti taikomos nuo 2007 m., mokėjimo agentūros privalo suderinti skolininkų apskaitos knygą su lentelėmis, kad galėtų paaiškinti visus nustatytus neatitikimus.

Lentelės yra mokėjimo agentūrų metinės atskaitomybės dalis, todėl jas patvirtina sertifikuojančios įstaigos. Be to, Komisija daug dirbo siekdama gauti pakankamą patikinimą, kad skolos yra teisingai klasifikuotos ir įrašytos. Buvo įvertinti 2006 m. spalio 15 d. likučiai, o senosios 105 lentelės laikotarpio pabaigos likučiai suderinti su III priedo naujųjų lentelių laikotarpio pradžios likučiais 2005 m. spalio mėn. viduryje. Tais atvejais, kai suderinti nepavyko ir kai sumos buvo didelės, pakankamo patikinimo nebuvo galima gauti, kaip atsitiko AGEA Italijoje atveju, ir sąskaitos buvo atskirtos.

2007 m. Komisija nuodugniai išnagrinės šiuos atvejus, kad skolos būtų tinkamai įrašytos III priedo lentelėse.

⁽¹⁾ Žr. Komisijos reglamento (EB) Nr. 885/2006 III priedą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.62. Sprendimas dėl nesureguliuotų pažeidimų sumų, kurių mokėjimas yra vienodomis dalimis priskiriamas Bendrijai ir valstybėms narėms („50:50 taisyklė“) ⁽⁴⁴⁾, 2006 m. pirmą kartą buvo įtrauktas į finansinio patvirtinimo sprendimus, o Bendrijai ir valstybėms narėms buvo priskirtas dviejų 130 milijonų eurų sumų mokėjimas ⁽⁴⁵⁾. Taip pat Bendrijai buvo priskirta 100 % sumokėti papildomą 147 milijonų eurų sumą už pažeidimus, kurių sumas valstybės narės laikė neatgautinomis ⁽⁴⁶⁾. Naujojoje procedūroje numatyta, kad reikšmingų sumų mokėjimas Bendrijai yra priskiriamas remiantis valstybių narių pateikta informacija. Tai reiškia, kad Komisija turi imtis tolesnių veiksmų, kad būtų užtikrintas tinkamas skolų priskyrimas Bendrijai.

Atitikties patvirtinimas

5.63. Atitikties sprendimų tikslas – tais atvejais, kai Komisija aptinka neatitikimą Bendrijos taisyklėms, tokių išlaidų nepripažinti Bendrijos finansuotinomis. Atitikties patvirtinimu taip pat naudojasi žemės ūkio generalinis direktorius, juo pasiremdamas savo EŽUOGF išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškime. Sistemos analizė atskleidė šiuos trūkumus:

- a) atitikties sprendimai nebuvo susiję su mokėjimais galutinai naudoti gavėjams tais metais, kuriais buvo priimti sprendimai, – jie paprastai buvo susiję su kelis metus darytomis išlaidomis ir vėlavo keliais metais. 2006 m. pabaigoje sąskaitų patvirtinimas nebuvo baigtas nė vieniems po 1998 m.ėjusiems metams;

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.62. Audito Rūmų nurodyti rezultatai gauti taikant naująjį sąskaitų patvirtinimo mechanizmą Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 32 straipsnyje numatytiems pažeidimams.

Remiantis Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 49 straipsniu 2007 m. taikyta naujoji 50:50 taisyklė visiems nesureguliuotų pažeidimų atvejams, jeigu visos sumos nebuvo išieškotos iki 2006 m. spalio 16 d. Kai kuriais šiais atvejais pažeidimai siekia devintąjį praėjusio amžiaus dešimtmetį. Tai paaiškina, kodėl patvirtina palyginti didelė suma. Tikimasi, kad ateinančiais metais bus patvirtinamos daug mažesnės sumos, nes bus nagrinėjami tik tie pažeidimų atvejai, kuriems tais metais sueis 4 arba 8 metų terminas.

Bet kuriai šaliai priskirtas sumas patvirtina sertifikuojančios įstaigos, tai reiškia, kad jos nuodugniai peržiūrėjo šias sumas. Be to, atlikdama mokėjimo agentūrų auditus Komisija stebi, ar valstybės narės teisingai taiko šį naują sąskaitų patvirtinimo mechanizmą.

5.63.

- a) 2006 m. pabaigoje buvo nebaigti tik 12 auditų, atliktų 2002 m. ir anksčiau, kuriais remiantis galima taikyti finansinių klaidų ištaisymą laikotarpiui iki 2001 m. Tai reiškia, kad 2000 m. ir anksčiau patirtų išlaidų atitikties vertinimo darbas iš esmės baigtas.

Audito Rūmų nurodytas daugiameis atitikties vertinimo procedūrų pobūdis neturi poveikio patikinimui, kurį taikant šias procedūras galima gauti dėl 2006 finansinių metų. Tiesa, kad finansinės pasekmės nustatomos tik baigiant procedūras, tačiau pirminiai 2006 m. atliktų auditų nustatyti faktai jau žinomi. Be to, Komisijos auditai apima valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemas, todėl jie ne tik suteikia informacijos apie audituotas išlaidas, bet netiesiogiai suteikia informacijos apie ateities išlaidas, kurias kontroliuoja aptariamoms sistemoms.

⁽⁴⁴⁾ Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 32 straipsnio 5 punktas.

⁽⁴⁵⁾ Bendrijos gali būti prašoma apmokėti papildomas sumas, kai likusios sąskaitos bus patvirtintos.

⁽⁴⁶⁾ Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 32 straipsnio 6 punktas.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- b) 2006 finansinių metų DG AGRI metinės veiklos ataskaitos skyriuje apie patikinimą kalbama apie jo 2006 m. sąskaitose užregistruotą neapibrėžtą turtą. Jis siekė 1 472 milijonų eurų ⁽⁴⁷⁾ sumą ir yra skirtas numatyti ateities finansinių pataisymų poveikį. Toks apskaitinis traktavimas patikslina informaciją finansinės ataskaitos adresatams, tačiau negali Audito Rūmams arba Komisijai suteikti patikinimo dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo;
- c) finansinių pataisymų sąnaudas patiria valstybės narės, dažniausiai finansinę naštą perkeliant visiems mokesčių mokėtojams, o ne neteisėtą mokėjimą gavusiems naudos gavėjams;
- d) nebuvo įrodymų, kad Komisijos atliktų auditų skaičius pakankamai atitiko Komisijos rizikos analizės metu nustatytos rizikos dydį. Naudos gavėjo lygmeniu atlikti testai labiau priklauso nuo jiems skirto laiko, o ne nuo auditoriui nustatytų instrukcijų. Atlikti auditai neapima sistemingo patikrinimo, ar galutinio naudos gavėjo lygmenyje deklaracijose pateikta informacija egzistuoja ir ar ji yra tiksli;

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- b) Kaip nurodyta DG AGRI 2006 m. metinėje veiklos ataskaitoje, remiantis 2006 m. atliktų auditų rezultatais galima daryti išvadą, kad bendra su nacionalinių kontrolės sistemų trūkumais susijusi padėtis yra palyginama su padėtimi ankstesniais metais ir todėl yra visiškai pateisinama, kad finansinių ištaisymų suma, reikalinga su 2006 m. išlaidomis susijusiai rizikai padengti, apskaičiuota remiantis 1996–2001 m. laikotarpio grynyjų ištaisymų koeficiento vidurkiu.

Komisijos finansinėse ataskaitose neapibrėžtasis turtas registruojamas siekiant parodyti (potencialias) gautinas sumas remiantis jos pačios atliktų auditų rezultatais, tačiau tuo nesiekiami suteikti patikinimo dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

- c) Jeigu neteisėti mokėjimai yra nustatomi arba gali būti nustatyti vykdant atitikties vertinimo procedūras, valstybės narės privalo jų atžvilgiu imtis tolesnių priemonių ir galutiniams naudos gavėjams taikyti išieškojimo priemones. Tačiau net jeigu tai neįmanoma, pavyzdžiui, dėl to, kad ištaisyimas pagrįstas nacionalinės kontrolės sistemos trūkumais ir negali būti susietas su jokia atskiru neteisėtu mokėjimu, finansinių klaidų ištaisyimas yra svarbi priemonė valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemoms tobulinti, taigi ji padeda išvengti neteisėtų mokėjimų arba juos nustatyti ir išieškoti iš galutinių naudos gavėjų.
- d) 2006 m. iš viso atlikti 354 auditai, iš jų 184 atvejais atliktos patikros vietoje, o 170 atvejų tokios patikros neatliktos. Komisijos nuomone, šie auditai pakankamai atitinka Komisijos rizikos analizėje nustatytą riziką.

Komisija atlieka atitikties auditus, kad įvertintų nacionalinių valdymo ir kontrolės sistemų kokybę. Prireikus šie auditai gali apimti atskirų bylų testus galutinių naudos gavėjų lygmeniu, taip pat patikras vietoje. Šis metodas atitinka tarptautinius audito standartus, taip pat Komisijos audito vadovą.

⁽⁴⁷⁾ Balanso 9 lentelėje.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- e) nefinansuotinių išlaidų apskaičiavimui daugeliu atvejų yra naudojamas vienodo dydžio normos metodas, kai išieškama visos pagalbos sumos procentinė dalis. Atsižvelgiant į tai, kad šis metodas yra pagrįstas kontrolės sistemos trūkumų svarbumu, o ne pažeidimų verte, tikroji sąsaja tarp atitikties sprendimais išieškotų sumų ir tikrųjų neteisėtų mokėjimų sumų negali būti nustatyta.

5.64. Audito Rūmai atliko trijų finansinių pataisymų, kurie įeina į tris 2006 m. priimtus atitikties sprendimus, susijusius su 1999–2005 m. laikotarpiu ir apimančius 25 % atliktų pataisymų sumos, auditą ⁽⁴⁸⁾. Pareiškiamos tokios pastabos:

- a) atsižvelgiant į ribotus išteklius, Komisijos atitikties auditai pasirenkami remiantis rizikos analize. Dėl dviejų metų ribos egzistuoja rizika išlaidų nepatikrinti laiku, kad būtų galima atlikti pataisymą ⁽⁴⁹⁾. Audito Rūmai nustatė, kad neteisėtų mokėjimų, kurių didžiausia įvertinta suma yra 100 milijonų eurų, pataisymai negalėjo būti atlikti, nes pažeidimai buvo pastebėti praėjus terminui;

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- e) *Atitikties patvirtinimu siekiama, kad iš Bendrijos lėšų nebūtų finansuojamos Bendrijos taisyklių neatitinkančios išlaidos. Komisijos nuomone, šis tikslas pasiekiamas ir tais atvejais, kai finansinių klaidų ištaisymas atliekamas taikant vienodo dydžio normą, nes neteisėtų mokėjimų naudos gavėjams suma negali būti kiekybiškai įvertinta. Vienodo dydžio ištaisymai taikomi, kai faktinė neteisėtų mokėjimų naudos gavėjams suma negali būti tiksliai apskaičiuota arba ekstrapoliuota. Šį principą reguliariai patvirtina Teisingumo Teismas. Todėl Komisijos nuomone, šis vienodo dydžio normos ištaisymų metodas yra visiškai tinkamas.*

5.64.

- a) *Atliktini atitikties auditai nustatomi remiantis pagrindine rizikos analize. Kalbant apie atitikties vertinimo procesą, ši atranka atitinka tarptautinius audito standartus. DG AGRI šiai užduočiai skiria daugiau kaip 10 % visų darbuotojų.*

Jeigu atitikties auditų metu nustatomi trūkumai, kurie yra susiję su finansine rizika EŽŪOGF, bet koks finansinių klaidų ištaisymas taikomas tik išlaidoms, padarytoms prieš 24 mėnesius iki 11 straipsnyje numatyto rašto, kuriuo pranešama apie Komisijos nustatytus faktus, perdavimo valstybėms narėms. Šią vadinamąją 24 mėnesių taisyklę priėmė Taryba, kad užtikrintų valstybių narių teisinį tikrumą. Šios taisyklės taikymo ypatybė yra ta, kad kai kurioms išlaidoms finansinių klaidų ištaisymas negali būti taikomas, nepaisant to, kad išlaidos gali būti veikiamos trūkumų.

Kalbant apie Audito Rūmų audituotus atvejus, Komisija į gautą informaciją reagavo laiku.

⁽⁴⁸⁾ Komisijos sprendimas 2006/334/EB (OL L 124, 2006 5 11, p. 21), Komisijos sprendimas 2006/554/EB (OL L 218, 2006 8 9, p. 12) ir Komisijos sprendimas 2006/932/EB (OL L 355, 2006 12 15, p. 96).

⁽⁴⁹⁾ Pataisymai galimi ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki audito rezultatų paskelbimo, Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1258/1999 7 straipsnio 4 punktą (OL L 160, 1999 6 26, p. 103).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

b) laikotarpis, kurio Komisijai prirėkė šių sudėtingų atvejų tvarkymui nuo pradinio audito iki sąskaitų patvirtinimo sprendimo, nagrinėtų pataisymų atveju siekė nuo ketverių iki septynerių metų. Todėl buvo uždelsta užbaigti atitinkamų finansinių metų sąskaitų patvirtinimo procedūras.

b) Laikotarpis, kurio reikia atitikties vertinimo procedūroms pabaigti priklauso nuo kelių veiksnių. Tokie veiksniai yra, pavyzdžiui, atvejo sudėtingumas, dėl kurio reikia atlikti papildomą darbą arba net atlikti papildomus patikrinimus, valstybių narių terminų laikymasis ir tolesnės priemonės Taikinimo institucijos rekomendacijų atžvilgiu. Be to, esminis atitikties patvirtinimo procedūros principas – visiškai gerbti valstybės narės teises į gynybą.

Audito Rūmų teiginyje („Todėl buvo uždelsta užbaigti atitinkamų finansinių metų sąskaitų patvirtinimo procedūras.“) neatsižvelgiama į skirtumą tarp konkrečių finansinių metų sąskaitų patvirtinimo ir atitikties patvirtinimo. Atitiktis nėra tvirtinama kiekvienais finansiniais metais.

Išvados ir rekomendacijos

5.65. Žemės ūkio ir kaimo plėtros Garantijų fondo išlaidas veikia klaidos, kurių skaičius mažėja, tačiau vis dar yra reikšmingas. IAKS, kai ji tinkamai taikoma, yra efektyvi kontrolės sistema, leidžianti apriboti klaidų ar neteisėtų išlaidų riziką. Tačiau tai netaikoma Graikijai.

5.65. Komisija atkreipia dėmesį, kad bendras klaidų lygis visose EŽŪOGF Garantijų skyriaus išlaidose, kurias nustatė Audito Rūmai labai sumažėjo ir beveik siekia reikšmingumo lygį. Kalbant apie ne kaimo plėtrai skirtas EŽŪOGF Garantijų skyriaus išlaidas, kurios sudaro daugiau kaip 85 % bendrų išlaidų, klaidų lygis yra žemiau reikšmingumo lygio. Klaidos kaimo plėtrai skirtose išlaidose daugiausia susijusios su agrarinės aplinkosaugos priemonėmis.

IAKS yra efektyvi kontrolės sistema, kuria apribojama neteisėtų išlaidų rizika.

Į padėtį Graikijoje atsižvelgiama nuolat: atliekami auditai ir vykdomos sąskaitų patvirtinimo procedūros siekiant apsaugoti Europos Sąjungos finansinius interesus, taip pat stebimas ir prižiūrimas Graikijos veiksmų plano įgyvendinimas.

5.66. BIS sukūrimas ir įgyvendinimas leidžia sumažinti neteisėtų išmokų ūkininkams riziką. Nepaisant to, kai kurios valstybės narės nesugebėjo teisingai taikyti tam tikrų BIS elementų: Austrija, Airija ir Jungtinė Karalystė teisių į išmokas konsolidavimą atliko pažeisdamos reglamento nuostatas (žr. 5.22–5.24 dalis).

5.66. Komisija žino apie šią praktiką ir pritaria Audito Rūmų nuomonei. Į bet kokią galimą riziką Fondui bus atsižvelgta vykdant atitikties vertinimo procedūras.

5.67. Jungtinė Karalystė nesilaikė Bendrijos teisės aktų suteikdama teises į išmokas ir mokėdama BIS ir kaimo plėtros pagalbos išmokas žemės savininkams už ūkininkams išnuomotus ir jų dirbamus žemės sklypus (žr. 5.20 ir 5.21 dalis).

5.67. Valstybės narės privalo nustatyti, kurie asmenys turi būti laikomi ūkininkaujantais ūkininkais (turinčiais teisę į išmokas). Jeigu žemės savininkas prisiima ekonominę ūkininkavimo veiklos riziką, neatmetama, kad jis galėtų būti laikomas „vykdančiu žemės ūkio veiklą“.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.68. Net jei bendra nacionalinė viršutinė riba nebuvo viršyta, ketvirtadalyje galutinio naudos gavėjo lygmenyje testuotų mokėjimų buvo aptiktos permokos, nors bendras galutinis finansinis poveikis yra ribotas (žr. 5.38 dalį).

5.69. Audito Rūmai atkreipė dėmesį, kad Jungtinėje Karalystėje, Vokietijoje, Švedijoje ir Danijoje tarp naujų naudos gavėjų buvo geležinkelio bendrovės, jodinėjimo/žirgų veisimo klubai, golfo/laisvalaikio klubai ir miesto tarybos (žr. 5.25–5.27 dalis). Teisių į išmokas skyrimas žemės savininkams, kurie niekuomet nevykdė jokios žemės ūkio veiklos ir kurie tik palaiko žemę GAAB, lėmė žymų ES pagalbos persiskirstymą iš ūkininkų žemės savininkams, visų pirma dinaminiame mišriajame modelyje (žr. 5.28 dalį). Jungtinės Karalystės valdžios institucijos nustatė netinkamus teisių į investicijas iš nacionalinio rezervo suteikimo kriterijus (žr. 5.33–5.34 dalis).

5.70. BIS reglamentuose valstybėms narėms palikta veiksmų laisvė pasirinkti, kaip suteikti teises į išmokas iš nacionalinio rezervo ir priimti sprendimą, ar bus panaikinta netikėto pasipelnėjimo galimybė (žr. 5.29–5.34 dalis). Kadangi į tuos pačius klausimus skirtingose valstybėse narėse ar netgi jų viduje buvo atsizvelgiama labai skirtingai, schemoje naudos gavėjai negali būti traktuojami vienodai.

5.71. Komisija į šias pasekmes atsizvelgs, atlikdama „sveikatos patikrą“⁽⁵⁰⁾, įvyksiančią 2008 m. kovo mėn.

5.72. Kai dėl kaimo plėtros, žemės ūkio ir aplinkosaugos priemonių atveju pasitaiko didelis klaidų kiekis, kadangi ūkininkai neatitinka (dažnai sudėtingų) reikalavimų. Komisija turi tinkamai atsizvelgti į šių priemonių reikalavimų tinkamumą.

5.69. *Iš tiesų, taikant regioninius modelius parama gali būti skirta tiems, kurie praityje jos negavo. Tai buvo aiškus ir sąmoningas konkrečių valstybių narių pasirinkimas siekiant perskirstyti paramą naujomis atsiejimo aplinkybėmis. Naujieji naudos gavėjai yra tie asmenys, kurie vykdė aktyvią žemės ūkio veiklą atitinkamu referenciniu laikotarpiu (t. y. pirmaisiais paraiškos teikimo metais). Tai, ar jie buvo žemės savininkai, ar ne, nėra susiję su klausimu, kam buvo suteiktos teisės į išmokas.*

5.70. *Iš tiesų valstybės narės turi galimybę tam tikromis sąlygomis gražinti teises į išmokas į nacionalinį rezervą. Pasirinkus šią galimybę turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų.*

Valstybės narės taip pat atsakingos už BIS įgyvendinimą.

5.71. *Atliekant „sveikatos patikrą“ bus nuodugniai patikrinta, kaip veikia paramos schemos, pradėtos taikyti įgyvendinant 2003 m. BŽŪP reformą.*

5.72. *Komisijos nuomone, Audito Rūmų nustatytas didelis klaidų lygis, susijęs su agrarinės aplinkosaugos priemonėmis, nėra būdingas bendroms kaimo plėtros išlaidoms.*

Kiek tai susiję su agrarinės aplinkosaugos priemonėmis, Komisijos nuomone, jas kontroliuoti yra gana sudėtinga, tačiau šių priemonių tikslas žemės ūkį susieti su aplinkosaugos klausimais ir jų pridėtinė vertė yra plačiai pripažįstami.

Kalbant apie 2007–2013 m. programavimo laikotarpį, pagal naujai priimtus teisės aktus⁽²⁾ valstybės narės privalo ex ante užtikrinti, kad būtų galima tinkamai patikrinti ir kontroliuoti visas kaimo plėtros priemones ir susijusius įsipareigojimus, taip pat tinkamumo reikalavimus, kuriuos jos ketina taikyti.

⁽⁵⁰⁾ 2006 m. gegužės 17 d. tarpinstitucinio susitarimo priede esanti deklaracija Nr. 3 dėl finansinės sistemos peržiūros.

⁽²⁾ Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 48 straipsnis.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.73. Patikrų po mokėjimų⁽⁵¹⁾ pobūdis ir išliekantys jų taikymo trūkumai riboja patikinimą, kuris gali būti gautas dėl ankstesniais metais atliktų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo.

5.74. Tam, kad eksporto grąžinamųjų išmokų fizinių ir sukeitimo patikrų sistemą būtų galima laikyti patenkinamai veikiančia, reikia ištaisyti Audito Rūmų ir Komisijos sąskaitų tvirtinimo padalinio aptiktus trūkumus.

5.75. Komisijos finansinio patvirtinimo sprendimai yra susiję su finansinių ataskaitų patikimumu. Sertifikuojančių įstaigų išduoduose sertifikatuose neatsižvelgiama į teisėtumą ir tvarkingumą. Paprastai šios įstaigos ES fondų pagalbos paraiškų netikrina vietoje. Siekiant padidinti patikinimą, kuris gali būti gautas šioje sąskaitų patvirtinimo dalyje, Komisijos tarnybos turėtų atlikinėti dažnus auditus aplankydamos pakankamai daug sertifikuojančių įstaigų ir užtikrinti visas sąlygas, kad Komisijos sertifikuojančių įstaigų išduodamų sertifikatų ir ataskaitų dokumentų peržiūros būtų adekvačios ir išsamios.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.73. Komisijos nuomone, patikrų po mokėjimų sistema veikia tinkamai. Jos pačios atlikti auditai patvirtina, kad remiantis šiomis patikromis patikinimas gali būti gautas.

Nors 2006 m. patirtos išlaidos ir išlaidos, kurios kontroliuojamos patikromis po mokėjimų, gali nebūti tiesiogiai susijusios, šiomis patikromis padidinamas bendras patikinimas dėl 2006 m. atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo, nes pati sistema veikia tinkamai. Iš esmės jos yra patikras prieš mokėjimus papildantis kontrolės lygmuo, ir turi būti svarstomos atsižvelgiant į bendrą žemės ūkio išlaidų valdymo ir kontrolės sistemą (taip pat žr. Komisijos pastabas dėl 5.77 dalies).

5.74. Reglamente (EEB) Nr. 386/90 numatytos fizinės ir sukeitimo patikros yra sudėtinė visos kontrolės grandinė, taip pat apimančios grąžinamųjų išmokų ex ante administracines patikras, ex post patikras pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89 ir Komisijos atliekamus auditus, dalis. Komisija mano, kad sistema veikia patenkinamai. Vertinant pagal išlaidų dalį, eksporto grąžinamųjų išmokų fizinių ir kitų patikrų pažeidimų, apie kuriuos pranešė valstybės narės, pastaraisiais metais mažėjo ir šiuo metu jų lygis yra žemas. Tačiau atsižvelgiant į Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 4/2007 nustatytas pagrindines problemas, svarstomi teisės aktų pakeitimai.

5.75. Komisija lankosi sertifikuojančiose įstaigose (ir mokėjimo agentūrose) remdamasi rizikos analize, kurioje atsižvelgiama į problemas, su kuriomis susiduria abi įstaigos, mastą. Ši praktika bus tęsiama 2007 finansiniais metais.

Laikoma, kad Komisijos atliekamos sertifikuojančių įstaigų išduodamų sertifikatų peržiūros apimtis ir išsamumas yra tinkami. Komisija atlieka audito darbą, kad gautų pakankamą patikinimą, ar (remiantis pateikta informacija) mokėjimo agentūrų sąskaitos yra tikros, išsamios ir tikslios. Atskyrimas taikomas, kai negalima padaryti teigiamos išvados.

⁽⁵¹⁾ 2006 m. vykdytų operacijų patikros po mokėjimų bus atliekamos nuo 2007 m. liepos mėn. iki 2008 m. liepos mėn. Šios patikros gali apimti daugiau nei vien 2006 m. operacijas. Rezultatai Komisijai bus pateikti vėliausiai 2009 m. sausio 1 d. Tuomet Komisija juos peržiūrės ir galės nuspręsti išlaidų nefinansuoti. Dėl šios priežasties Audito Rūmai negali gauti patikinimo dėl 2006 m. EŽŪOGF operacijų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.76. Nors sąskaitų patvirtinimo sistemų (o taip pat – patikrų po mokėjimų) tikslas – nepatvirtinti išlaidų, kurios neatitinka Bendrijos taisyklių, šiuo metu to nepavyksta padaryti mokėjimų galutiniams naudos gavėjams lygmenyje ⁽⁵²⁾. Komisija iki šiol dar nežino ir Audito Rūmams priimtiniu būdu neapskaičiavo, koks yra Bendrai žemės ūkio politikai skirtomis lėšomis finansuojamų neteisėtų mokėjimų lygis ⁽⁵³⁾.

5.77. Komisija turi užtikrinti, kad priežiūros ir kontrolės sistemos suteiktų patikinimą dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo galutinio naudos gavėjo lygmenyje ir turi stengtis užtikrinti, kad neteisėti mokėjimai būtų susigrąžinami. Audito Rūmai pasiūlė skirtingus būdus kaip tai pasiekti. Komisija nusprendė paraginti sertifikuojančias įstaigas atlikti daugiau darbo tikrinant ir tvirtinant IAKS ir patikrų po mokėjimų statistiką. Šio sprendimo pasekmės gali būti įvertintos tik vėliau. Nepaisant to, Komisija, kitų asmenų darbą naudodama kaip patikinimo šaltinį, turėtų deramai pasirūpinti, kad būtų užtikrintas jo patikimumas.

⁽⁵²⁾ 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 5.56 dalis.

⁽⁵³⁾ Siekiant įvertinti pažeidimų lygį, turėtų būti nustatytas tinkamas imties sudarymo metodas (Audito Rūmų nuomonės Nr. 2/2004 dėl bendro audito modelio 48 dalis), o išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas turėtų būti tikrinamas galutinio pagalbos gavėjo lygmenyje (Audito Rūmų nuomonės Nr. 1/2005 dėl BŽŪP finansavimo 24 dalis).

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.76. Atitikties vertinimo procedūra siekiama, kad iš Bendrijos lėšų nebūtų finansuojamos išlaidos, kurios neatitinka Bendrijos taisyklių, taip apsaugant Bendrijos biudžetą nuo išlaidų, kurios neturėtų būti jam priskirtos. Priešingai, tai nėra mechanizmas neteisėtai naudos gavėjams išmokėtoms lėšoms išieškoti – už tai pagal pasidalijamojo valdymo principą išimtinai atsakingos valstybės narės.

Galutinių naudos gavėjų lygmeniu atliekamų patikrų rezultatai, apie kuriuos Komisijai praneša valstybės narės ir kurie skelbiami DG AGRI metinėje veiklos ataskaitoje, pakankamai gerai parodo, koks yra neteisėtų mokėjimų lygis didelėje BŽŪP išlaidų dalyje. Siekdama dar labiau padidinti patikinimą, kurį galima gauti remiantis šia informacija, Komisija nuo 2007 m. pritaikė Audito Rūmų rekomendaciją, kad sertifikuojančios įstaigos turėtų atlikti didesnę darbą tikrinamos ir tvirtinamos patikrų statistiką ir po mokėjimų atliekamas patikras.

5.77. Visapusė žemės ūkio išlaidų valdymo ir kontrolės sistema užtikrina, kad būtų išvengta neteisėtų mokėjimų galutiniams naudos gavėjams arba kad tokie mokėjimai būtų nustatyti ir išieškoti. Ši sistema paremta keturiais papildomais lygmenimis:

1. Privaloma administracinė struktūra valstybių narių lygmeniu, kurios esmė – įsteigti mokėjimo agentūras ir aukšto lygio institucijas, turinčias teisę mokėjimui suteikti akreditaciją ir ją atšaukti. Sprendimas suteikti akreditaciją pagrįstas išsamia išorės audito įstaigos atlikta peržiūra.
2. Išsamios kontrolės ir atgrasančių sankcijų sistemomis, kurias taiko mokėjimo agentūros, turinčios bendrų esminių bruožų ir taikančios specialias taisykles, pritaikytas kiekvieno tipo pagalbos režimo ypatumams.
3. Ex post patikromis, kurias atlieka nepriklausomos sertifikuojančios įstaigos ir specialūs skyriai, atliekantys patikras pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89.
4. Sąskaitų patvirtinimu, kurį atlieka Komisija (įskaitant metinį sąskaitų patvirtinimą ir daugiamečių atitikties vertinimo procedūras).

Kartu šie keturi lygmenys sudaro pagrindą, kuriuo remdamasi Komisija gali gauti pakankamą patikinimą, kad žemės ūkio srities operacijų teisėtumo ir tvarkingumo klaidų rizika valdoma veiksmingai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

5.78. Komisijos atitikties sprendimai nebuvo baigti nė vieniems po 1998 m.ėjusiems metams. Kadangi šie sprendimai dėl 2006 m. išlaidų bus priimami ateityje, šios išlaidos yra negalutinės, o patikinimas dėl Bendrijos finansines ataskaitas pagrindžiančių operacijų teisėtumo ir tvarkingumo galės būti suteiktas tik tuomet, kai bus parengta ir efektyviai taikoma sąskaitų patvirtinimo procedūra.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

5.78. 2006 m. pabaigoje buvo nebaigti tik 12 auditų, atliktų 2002 m. ir anksčiau, kuriais remiantis galima taikyti finansinių klaidų ištaisymą laikotarpiui iki 2001 m. Tai reiškia, kad 2000 m. ir anksčiau patirtų išlaidų atitikties vertinimo darbas iš esmės baigtas.

Komisija nemano, kad 2006 m. išlaidos yra negalutinės ir kad patikinimas dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo galės būti suteiktas tik tuomet, kai bus parengta ir efektyviai taikoma sąskaitų patvirtinimo procedūra. Taip vertinant atitikties vertinimo procedūrą neatsižvelgiama į tai, kad ši procedūra yra tik viena, nors ir svarbi, visapūsės žemės ūkio išlaidų valdymo ir kontrolės sistemos dalis.

Komisijos pastabose dėl 5.77 dalies išsamiai aprašyta sistema yra pagrindas, kuriuo remdamasi Komisija gali gauti pakankamą patikinimą, kad žemės ūkio srities operacijų teisėtumo ir tvarkingumo klaidų rizika valdoma veiksmingai.

Kalbant konkrečiai apie 2006 finansinius metus, jau žinomi pirminiai 2006 m. atliktų auditų nustatyti faktai. Apskritai, remiantis šiais faktais galima daryti išvadą, kad bendra su nacionalinių kontrolės sistemų trūkumais susijusi padėtis yra palyginama su padėtimi ankstesniais metais.

ATSIŽVELGIMAS Į ANKSTESNES PASTABAS

Neteisėtų mokėjimų išieškojimas

5.79. Savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 3/2004 dėl neteisėtų mokėjimų išieškojimo Audito Rūmai nustatė rimtų neteisėtų mokėjimų registravimo, išieškojimo ir nurašymo sistemos trūkumų.

5.80. Taryba ir Komisija į daugelį iš šių pastabų atsakė teigiamais veiksmais:

- a) sukūrė bendrą specialiosios paskirties išieškojimų padalinį ir pavedė jam išspręsti/užbaigti susikaupusias pažeidimų, kurių kiekvieno suma viršija 0,5 milijono eurų, bylas⁽⁵⁴⁾. Galutinis to darbo rezultatas – Komisijos sprendimas⁽⁵⁵⁾ priskirti 317 milijonų eurų⁽⁵⁶⁾ mokėjimą valstybių narių biudžetams ir 176 milijonus eurų mokėjimą – Bendrijos biudžetui;

5.80.

⁽⁵⁴⁾ Komisijai pranešta prieš 1999 m. pradžią.

⁽⁵⁵⁾ Komisijos sprendimas 2006/678/EB (OL L 278, 2006 10 10, p. 24).

⁽⁵⁶⁾ 165 bylos, iš kurių 157 bylos susijusios su Italija.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- b) pradėjo taikyti naujus ataskaitų rengimo ir pažeidimų nagrinėjimo reikalavimus ⁽⁵⁷⁾ ir ėmėsi veiksmų, kad būtų patikslinta DG AGRI ir OLAF atsakomybė vykdant su pažeidimais susijusius finansinius tolesnius veiksmus (tačiau susitarimo memorandumo projektas tarp šalių dar turi būti pasirašytas);
- c) 2006 m. spalio 16 d. pradėtą naudoti metodą „50:50“ ⁽⁵⁸⁾ pritaikė maždaug 2 600 bylų, apie kurias buvo pranešta anksčiau nei 1999 m. ir kurios neviršijo 500 000 eurų viršutinės ribos, iš viso sudarančių 168,7 milijono eurų sumą ⁽⁵⁹⁾.

5.81. Tačiau vis dar išlieka keli svarbūs nagrinėtini klausimai:

- a) Komisija vis dar negali užbaigti su suklastotais mėsos ir paukštienos eksporto atvykimo įrodymais susijusios „Jordanijos/Irako“ bylos, apimančios 35 milijonus eurų įtariamų neteisėtų mokėjimų, kadangi 2007 m. birželio mėn. vis dar vyko teismo procesas, visų pirma Europos Teisingumo Teismo pre-judicinio sprendimo procedūra;
- b) sąskaitų tvirtinimo procedūros „50:50“ pritaikymas 2 600 mažesnės vertės specialiosios paskirties bylų įpareigoja Komisiją imtis tolesnių veiksmų, siekiant įsitikinti, kad pagal šią procedūrą Bendrijai priskirtos sumos yra teisingos;
- c) vis dar nepadarytos diskusijos apie Komisijos antrąją ataskaitą dėl Tarybos reglamento Nr. 1469/95 (vadinamojo „juodojo sąrašo“) įgyvendinimo veiklos išvados, kadangi Europos Parlamentas jokios nuomonės šia tema nepareiškė.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- b) Nuo 2007 m. sausio 1 d. visos 27 valstybės narės sėkmingai įgyvendina naująjį pažeidimams skirtą reglamentą ⁽³⁾, o 2007 m. gegužės 23 d. vyko COCOLAF ⁽⁴⁾ darbo grupės posėdis, kurio tikslas – valstybėms narėms pateikti išsamias praktines gaires.

2007 m. birželio–liepos mėn. tarnybų konsultacijų metu turi būti apsvarstyta priemonė, kuria paaiškinamos visų susijusių tarnybų pareigos ir kurių tikimasi pradėti taikyti nedelsiant.

5.81.

- b) Kalbant apie minėtų sumų priskyrimą, Komisija pastebi, kad jį turi patvirtinti sertifikuojančios įstaigos, todėl šios įstaigos nuodugnai peržiūri 147 mln. EUR sumą.

Be to, Komisija jau imasi tolesnių priemonių dėl atvejų, kai jai buvo priskirtos sumos atsižvelgiant į mokėjimo agentūrų auditus.

- c) Paskutinės diskusijos vyko Specialiajame žemės ūkio komitete ⁽⁵⁾, kuris 2006 m. birželio 6 d. priėmė savo išvadą ⁽⁶⁾.

2005 m. spalio 24 d. Komisijos ataskaita ⁽⁷⁾ buvo perduota Europos Parlamentui (COCOBU ⁽⁸⁾), tačiau jos Europos Parlamentas dar neapsvarstė.

⁽⁵⁷⁾ Pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1848/2006 (OL L 355, 2006 12 15, p. 56).

⁽⁵⁸⁾ Padėtis 2005 m. lapkričio 14 d.

⁽⁵⁹⁾ 50 % finansinių nuostolių dėl neišieškojimo turi atlyginti valstybės narės ir 50 % – Bendrijos biudžetas, jei išieškoti nepavyko praėjus keturiems/aštuoneriems metams po to, kai buvo pirmą kartą padarytas administracinis ar teisminis konstatavimas ar nacionaliniai teismai nepriėmė sprendimo. 2007 m. balandžio mėn. priimtame sąskaitų patvirtinimo sprendime dėl daugumos minėtų bylų nėra priimtas sprendimas, nes AGEA sąskaitos Italijoje nebuvo patvirtintos.

⁽³⁾ Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1848/2006.

⁽⁴⁾ COCOLAF – Sukčiavimo prevencijos koordinavimo patariamasis komitetas.

⁽⁵⁾ Specialiąjį žemės ūkio komitetą (SCA) sudaro valstybių narių atstovai; SCA renkia Tarybos sprendimus bendros žemės ūkio politikos klausimais.

⁽⁶⁾ Paskutinio dokumento numeris 7763/06.

⁽⁷⁾ Antroji Komisijos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1469/95 taikymo ataskaita.

⁽⁸⁾ COCOBU – Biudžeto kontrolės komitetas.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Alyvuogių aliejus

5.82. Savo ankstesnėje metinėje ataskaitoje ⁽⁶⁰⁾ Audito Rūmai pareiškė susirūpinimą alyvmedžių kultivavimo geografinės informacinės sistemos patikimumu. Audito Rūmai pagrindinėse valstybėse narėse gamintojose (Italijoje, Ispanijoje, Graikijoje) atliko alyvuogių aliejaus gamybos pagalbos schemos specialųjį auditą, susijusį su 2004–2005 m. prekybos metais.

5.83. Audito metu buvo testuoti 50 mokėjimo atvejų, iš kurių 33 buvo tikrinti vietoje. Aštuoni ūkininkai (24 %) buvo deklaravę mažiausiai 5 % daugiau alyvmedžių negu buvo suskaičiuota. Dviem atvejais tai lėmė reikšmingas permokas.

5.84. Audito metu buvo patvirtinta, kad anksčiau nustatyti trūkumai išlieka, ir kad nė vienoje šių trijų valstybių narių GIS nėra nei išsami, nei patikima. Kadangi GIS duomenys yra naudojami apskaičiuoti teises į BIS ⁽⁶¹⁾ išmokas, atlikdami 2007 m. išlaidų auditą Audito Rūmai į šį aspektą kreips ypatingą dėmesį.

5.83–5.84. *Pagalba buvo išmokėta remiantis pagaminto alyvuogių aliejaus kiekiu. Medžių skaičius buvo vienas iš daugelio schemos kontrolės sistemos elementų (gamyklų kontrolė, derliaus kontrolė ir pan.).*

Reglamente numatyta taikyti sankciją pagalbos sumai tais atvejais, kai skirtumas tarp deklaruotų medžių ir suskaičiuotų medžių yra didesnis kaip 5 %. Tais atvejais, kai šios sankcijos nebuvo taikytos arba valstybės narės jas taikė blogai, arba tais atvejais, kai alyvuogių auginimo GIS nebuvo atnaujinta, vykdoma sąskaitų patvirtinimo procedūra arba jau taikomas finansinių klaidų ištaisymas.

Nuo 2000 finansinių metų Komisija jau pritaikė finansinių klaidų ištaisymus, kurių suma siekia apie 180 mln. EUR, ir rengiasi atlikti daugiau svarbių taisymų.

Nuo 2006 m. sausio 1 d. pagalba alyvuogių aliejaus gamybai yra visiškai atsieta ir integruota į bendrosios išmokos schemą (tik Ispanija išlaikė mažą susietos pagalbos elementą).

Šiuo metu alyvmedžių sklypas turi būti laikomas „klasikiniu“ žemės ūkio paskirties sklypu, kuris kontroliuojamas taikant IAKS. Dėl to turėtų labai sumažėti klaidų rizika.

SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

5.85. Per pastaruosius dvylika mėnesių Audito Rūmai paskelbė vieną ataskaitą apie žemės ūkį: „Eksporto grąžinamųjų sumų fizinės ir sukeitimo patikros“ (Specialioji ataskaita Nr. 4/2007). Ją galima rasti Audito Rūmų svetainėje (www.eca.europa.eu).

⁽⁶⁰⁾ Žr. 5.25–5.27 dalis.

⁽⁶¹⁾ Hektarų skaičius, į kurį atsižvelgiama nustatant teisių į išmokas skaičių, yra pagrįstas algoritmu, kuriuo apskaičiuojamas alyvmedžių sklypų plotas pagal alyvmedžių padėtį erdvėje panaudojant GIS pagrįstą automatinį apdorojimą.

5.1 PRIEDAS

Pagrindinių pastabų raida. Žemės ūkis.

	2005 m.		2006 m.	
	Pastabos	Komisijos atsakymai	Pastabos	Rekomendacijos
IACS	<p><i>Pagalbos už plotą schemas</i></p> <p>Kaip ir ankstesniais metais, kai kurių valstybių narių rizikos analizės pagrindu atrinkose operacijose klaidų dažnis buvo mažesnis negu atsitiktinai atrinkose operacijose (5.8).</p> <p><i>Išmokų už gyvulius schemas</i></p> <p>Apskritai nacionalinė išmokų už gyvulius statistika išlieka ne tokia patikima kaip analogiška pagalbos už plotą statistika (5.24).</p> <p>Su Graikijos IACS susiję DAS nustatyti faktai rodo, kad nuo praeitų metų nėra jokio žymaus pagerėjimo (5.10).</p>	<p>Komisijos auditai parodė, kad kai kurios valstybės narės nuotolinio stebėjimo patikras užregistravo kaip atsitiktines, nors ūkininkai zonos ribose buvo pasirinkti rizikos analizės pagrindu.</p> <p>neatsakyta</p> <p>2005 m. Komisija tęsė savo patobulintą audito programą. Trūkumų ieškoma atliekant sąskaitų tvirtinimo procedūras. Graikijos valdžios institucijos sukūrė trūkumų šalinimo veiksmų planą, siekdamas užtikrinti, kad pagrindiniai IACS elementai būtų patobulinti ir veiksmingai naudojami. Graikijos valdžios institucijos į savo 2006 m. veiksmų planą įtraukė naujos paraiškų procedūros sukūrimą, pakeičiant ūkininkų sąjungų vaidmenį.</p>	<p>Pentkus metus iš eilės generalinio direktoriaus deklaracijoje pareiškama išlyga, susijusi su nepakankamu IACS įgyvendinimu Graikijoje. 2006 m. Komisija ir Audito Rūmai patvirtino, kad vis dar nepavyksta įgyvendinti pagrindinių kontrolės priemonių (5.11).</p>	
BIS	N/A	N/A	<p>Jungtinė Karalystė suteikė teisę gauti išmokas didžiąją metų dalį žemę nuomojusiems žemės savininkams (5.20).</p> <p>Priešingai taisyklėms, kai kurios valstybės narės pritaikė nuostatą dėl teisių gauti išmoką konsolidavimo visiems atvejams, kai 2005 m. ūkininkas turėjo mažiau hektarų nei teisių gauti išmoką (5.23).</p> <p>BIS sukėlė tam tikrą šalutinį poveikį: pagalbos išmokos buvo sumokėtos žemės savininkams ir naujiems naudos gavėjams (5.28); daugelio valstybių narių „ūkininkams“ buvo leista pasilikti pagautę (5.29); netinkami investavimo kriterijai lėmė abejotina papildomų teisių gauti išmoką paskirstymą (5.34).</p>	
Alyvuogių aliejus	Audito Rūmai konstatavo, kad visų valstybių narių nesugebėjimas atnaujinti GIS duomenų (tekstinės informacijos duomenų bazės, realaus alyvmedžių skaičiaus, naujų uzsodinimų ir gamybos potencialo) aiškiai parodo, kad negalima laikyti, jog GIS veikia visu pajėgumu (5.25–5.26).	Komisija taip pat yra informuota apie alyvuogių GIS trūkumus ir yra susirūpinusi dėl reformos įgyvendinimo.	Apsilankymai vietoje pagrindinėse valstybėse narėse gaminuose atskleidė bendras problemas, kurios veikia GIS patikimumą ir tikslumą, o kartu BIS išmokų skaičiavimo teisingumą (5.84).	

	2005 m.		2006 m.	
	Pastabos	Komisijos atsakymai	Pastabos	Rekomendacijos
Ex post apžiūros	<p>Komisija iki šiol negali pateikti pilnos ir palyginamos informacijos apie patikrintas operacijas, nustatytų pažeidimų ir išieškotų sumų vertę. Ji atliko teisės aktų pakeitimus, tačiau pastarųjų poveikis kol kas yra nežinomas (5.38).</p> <p>Tęsdami savo 2003 m. darbus (buvo tiriama, kaip Komisija stebi Reglamento (EEB) Nr. 4045/89 patikras), Audito Rūmai dar kartą apšaukė septynias valstybes nares ir įvertino padarytą pažangą. Audito Rūmai pripažino, kad nagrinėtų patikrų bendroji kokybė pagerėjo, tačiau pažymėjo, kad iki šiol yra spragų išieškant patikrų metu nustatytas neteisėtai išmokėtas sumas bei ne laiku užbaigiamos suplanuotos patikros po mokėjimų. Dvi valstybės nares ir toliau nesugebėjo užbaigti minimalaus reikalaujamo patikrų skaičiaus (5.39).</p> <p>Komisija ėmėsi įvertinti kai kurių valstybių narių suplanuotų neatliktų patikrų mastą (šis klausimas buvo akcentuojamas ankstesnėse Audito Rūmų ataskaitose). Pirminiai rezultatai patvirtina, kad keturios valstybės nares nesugebėjo užbaigti privalomo patikrų po mokėjimų skaičiaus, tačiau jokių taisomųjų veiksmų iki šiol nebuvo imtasi (5.38).</p>	<p>Komisija mano, kad ji gauna pakankamai informacijos apie patikrintas operacijas ir aptiktus pažeidimus.</p> <p>Ataskaitų teikimo sistemą dar patobulino Reglamento (EB) Nr. 40/2006, suteikusi galimybę įvertinti potencialų pažeidimų lygį visoms išlaidų kategorijoms, priėmimas.</p> <p>Už neteisėtų mokėjimų išieškojimą yra atsakingos mokėjimo agentūros, bet ne patikras po mokėjimo vykdančios asmenys.</p> <p>Iš tiesų Komisija jau įvertino atsilikimo mastą. Taisomieji veiksmai buvo pradėti aplankant dvi valstybes nares, kuriose atsilikimas yra žymiausias. Iš šių dviejų valstybių narių buvo pareikalauta sudaryti veiksmų planus siekiant panaikinti atsilikimą.</p> <p>Tokie veiksmų planai, apimančys aiškų likusių analitinių patikrų skaičiaus įvertinimą, atsižvelgiant į turimus išteklius, ir aiškius galutinius terminus, turi būti pateikti Komisijai, o jų vykdymas bus atidžiai sekamas.</p>	<p>Už kaimo plėtrą atsakingas atitiktis padalinys neatliko jokių su Reglamento (EEB) Nr. 4045/89 klausimais susijusių auditų (5.50).</p> <p>Komisija vis dar nežino, kiek potencialių pažeidimų, apie kuriuos iš pradžių buvo pranešta pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89, pasibaigė išieškojimu arba kodėl taip neįvyko (5.52).</p> <p>Patikras atsiliekama vykdyti Vokietijoje, Italijoje ir Ispanijoje (5.53).</p>	
Grąžinamosios eksporto išlaidos	<p><i>Grąžinamųjų eksporto išlaidų patikros:</i></p> <p>Komisija, 2004 m. atlikdama auditą valstybėse narėse, nustatė trūkumus, tačiau kol kas nepriėmė galutinio sprendimo, ar taikyti finansinių pataisymą (5.34).</p>	<p>Du tyrimai buvo užbaigti neatlikus finansinės korekcijos (Lenkija, Lietuva). Likusiems tyrimams, kuriuose buvo pastebėti trūkumai, šiuo metu yra atliekamos sąskaitų tvirtinimo procedūros.</p>	<p>Audito Rūmams atlikus fizinius ir sukeitimo patikrų auditus, buvo paskelbta Specialioji ataskaita Nr. 4/2007.</p> <p>Audito Rūmų atliktas tyrimas rodo, kad fizinių ir sukeitimo patikrų informacija nėra patikima (5.55).</p>	
Kaimo plėtra	<p>Audito Rūmai nuolat nustato dažnai pasikartojančias klaidas, atsiradusias todėl, kad ūkininkai nesilaikė savo įsipareigojimų arba todėl, kad valdžios institucijos nepatikrindavo pagrindinių reikalavimų atitikimo (5.29).</p>	<p>Komisija atidžiai išnagrinės Audito Rūmų nustatytas problemas, kai bus gauti atsakymai iš valstybių narių.</p>	<p>Žemės ūkio ir aplinkosaugos priemonių atveju Audito Rūmai nuolat nustato dažnai pasikartojančias klaidas, atsiradusias todėl, kad ūkininkai nesilaikė savo įsipareigojimų arba todėl, kad valdžios institucijos nepatikrindavo pagrindinių reikalavimų atitikimo (5.44).</p>	

5.2 PRIEDAS

Priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas – Bendros išmokos schema (BIS), valdoma IAKS ⁽¹⁾

Pagrindinė vidaus kontrolės priemonė				
Valstybė narė	Administracinės procedūros ir kontrolės priemonės, skirtos teisingam mokėjimui užtikrinti	Rizikos analizė ir patikrų atrankos procedūros	Patikrų metodika, kokybės kontrolė ir atskirų rezultatų ataskaitos	Patikrų ir rezultatų statistikos rengimas ir patikimumas
Austrija	3/4/5			
Belgija (Valonija)	3/4/14			
Vokietija (Brandenburgas)	1/2/3			
Italija	3/12		9/13	6
Airija	1/3/5	8	9/10	7
Velsas	1/3/5/11			

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama

- 1 Paraiškų registracijos procedūros nesuteikia pakankamų įrodymų apie tikrąją gavimo datą ir (arba) nėra adekvačiai kontroliuojamos.
- 2 Į administraciniams kryžiniams patikrinimams ir išmokų apskaičiavimui naudojamą duomenų bazę referencinių sklypų duomenys įrašomi tik paraiškų teikimo metų pradžioje. Paraiškų teikimo metais atlikti referencinių sklypų pakeitimai prieš sumokant išmokas nėra įrašomi į duomenų bazę.
- 3 Neteisingas išmokų apskaičiavimas, kai nustatytas plotas nėra pakankamas visoms deklaruotoms teisėms į išmokas.
- 4 Nepakankamos ar nevykdomos administracinės kryžinės patikros dėl atidėto naudojimo žemės plotų atitikimo teisės aktams.
- 5 Konsolidavimas buvo sistemingai taikomas ne ES teisės aktų nustatytais atvejais ir lėmė neteisėtas išmokas. (5 570 teisės į išmokas Austrijoje, 4 552 teisės į išmokas Velse, daugiau kaip 150 000 teisių į išmokas Airijoje buvo paveiktos neteisėtos konsolidacijos).
- 6 Nežymūs skirtumai tarp Komisijai pateiktos statistikos bei auditoriams perduotų pagrindžiančių duomenų ir žymus delsimas perduodant statistiką Komisijai.
- 7 Reikšmingi skirtumai tarp Komisijai pateiktos statistikos bei auditoriams perduotų pagrindžiančių duomenų ir žymus delsimas perduodant statistiką Komisijai.
- 8 Patikrų atranka (2005–2006 kampanijos metais) buvo pagrįsta pasenusiais (2004–2005 kampanijos metų) paraiškų duomenimis.
- 9 Aptikti kokybės kontrolės ir (arba) mokymų sistemos trūkumai.
- 10 Išskaitymai netinkamoms apmokėti sritims sistemingai mažinami 5 % matavimo paklaidos dydžiu.
- 11 Skirtingi ūkininkai gali pateikti paraiškas dėl to paties sklypo pagal skirtingas ES paramos schemas.
- 12 Tam tikrais atvejais žemės sklypų nustatymo sistema nesudaro galimybės nustatyti žemės ūkio paskirties sklypo padėties referenciniame sklype. Pagal nacionalines instrukcijas, referencinio sklypo reikalavimus atitinkantį žemės plotą leidžiama viršyti ne daugiau kaip 5 % ar 0,5 ha paklaidos dydžiu.
- 13 Kai žemės ūkio paskirties sklypą sudaro du ar daugiau kadastriniai sklypai, matavimai atliekami ir paklaidos taikomos atskirai kiekvienam kadastriniam sklypui, o ne visam žemės ūkio paskirties sklypui. Todėl taikomos neteisingos paklaidos ribos.
- 14 Žemės sklypų identifikavimo sistema nėra atnaujinama kadastro įstaigų ar sklypų apsodinimo miškais informacija.

(¹) Su kryžiniu atitikimu susiję aspektai nėra įtraukti.

6 SKYRIUS

Struktūrinės politikos

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	6.1
Specialusis įvertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	6.2–6.36
Struktūrinių politikų ypatumai	6.2–6.24
Struktūrinių politikų perspektyvos ir tikslai	6.2
Struktūrinių politikų finansavimo instrumentai	6.3–6.8
Struktūrinėms politikoms skiriamos Bendrijos finansinės paramos apimtis ir forma	6.9–6.11
Struktūrinių politikų projektų kofinansavimo klaidos	6.12–6.15
Projektų kontrolė struktūrinių politikų srityje	6.16–6.24
Audito Rūmų auditas	6.25
Pagrindiniai nustatyti faktai, susiję su Bendrijos vykdomo struktūrinių politikų finansavimo tvarkingumu	6.26–6.31
Pagrindiniai nustatyti faktai, susiję su kontrolės sistemomis valstybėse narėse	6.32–6.35
Pagrindiniai nustatyti faktai tikrinant Komisijos audito veiklą	6.36
Išvados ir rekomendacijos	6.37–6.45
Išvados	6.37–6.39
Rekomendacijos	6.40–6.45
Po paskutinės metinės ataskaitos paskelbta specialioji ataskaita	6.46

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

6.1. Europos Sąjunga įgyvendina kelias struktūrines politikas. Jomis siekiama sumažinti regionų išsivystymo skirtumus. 2000–2006 metų programavimo laikotarpiu šioms politikoms buvo skirtas apie trečdalis viso Bendrijos biudžeto, t. y. antra pagal dydį biudžeto dalis. Naujuoju 2007–2013 metų programavimo laikotarpiu struktūrinės politikos ir toliau bus vienos svarbiausių Europos Sąjungos politikų.

SPECIALUSIS ĮVERTINIMAS PATIKINIMO PAREIŠKIMO KONTEKSTE

*Struktūrinių politikų ypatumai***Struktūrinių politikų perspektyvos ir tikslai**

6.2. 2000–2006 metų programavimo laikotarpiu struktūrinėmis politikomis buvo siekiama:

- mažinti menkiau išsivysčiusių regionų struktūrinį atotrūkį (1 tikslas),
- skatinti teritorijų, kuriose iškyla struktūrinių sunkumų, ekonominę ir socialinę pertvarką (2 tikslas),
- modernizuoti švietimo ir užimtumo sistemas (3 tikslas),
- skatinti Europos Sąjungos tarpregioninį bendradarbiavimą (Bendrijos iniciatyva Interreg III),
- skatinti krizės apimtų miestų ir priemiesčių ekonominių bei socialinių gaivinimą (Bendrijos iniciatyva URBAN II),
- kovoti su diskriminacija darbo rinkoje (Bendrijos iniciatyva EQUAL),
- skatinti kaimo vietovių plėtrą (Bendrijos iniciatyva LEADER+),
- gerinti aplinką ir transporto infrastruktūrą neturtingiausiose valstybėse narėse, ir
- skatinti eksperimentines regionines programas (novatoriški veiksmai).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Struktūrinių politikų finansavimo instrumentai

6.3. Bendrijos struktūrinių politikų finansavimas vykdomas kofinansavimo principu, t. y. derinant su nacionaliniu finansavimu. Europos bendrija užtikrina struktūrinių politikų finansavimą skirdama joms savo biudžeto asignavimus, kurie sudaro vadinamuosius struktūrinius fondus ir Sanglaudos fondą. Yra keturi struktūriniai fondai:

- Europos regioninės plėtros fondas (ERPF),
- Europos socialinis fondas (ESF),
- Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondas (EŽŪOGF – Orientavimo skyrius), ir
- Žuvininkystės orientavimo finansinis instrumentas (ŽOFI).

6.4. Iš ERPF remiami 1 ir 2 tikslo veiksmai, kofinansuojant investicijas į infrastruktūrą, darbo vietų kūrimą ir išlaikymą, taip pat į vietines vystymo iniciatyvas bei mažų ir vidutinių įmonių veiklą. Iš jo taip pat finansuojamos Bendrijos iniciatyvos Interreg III ir URBAN II.

6.5. Iš ESF remiami 1, 2 ir 3 tikslo veiksmai – teikiama finansinė pagalba kovai su nedarbu, žmogiškųjų išteklių plėtotei ir integracijos į darbo rinką skatinimui. Iš jo taip pat finansuojama Komisijos iniciatyva EQUAL.

6.6. Iš EŽŪOGF Orientavimo skyriaus remiami 1 tikslo veiksmai – kofinansuojami kaimo plėtra ir žemės ūkio struktūrų modernizavimas. Iš jo taip pat finansuojama Bendrijos iniciatyva LEADER+.

6.7. Iš ŽOFI remiami 1 tikslo veiksmai – kofinansuojamos konkurencingumo stiprinimo žuvininkystės sektoriuje priemonės siekiant skatinti su šiuo sektoriumi susijusių regionų vystymą.

6.8. Iš Sanglaudos fondo remiami aplinkos gerinimas ir transporto infrastruktūra tose valstybėse narėse, kuriose BNP vienam gyventojui sudaro mažiau kaip 90 % Europos Sąjungos vidurkio.

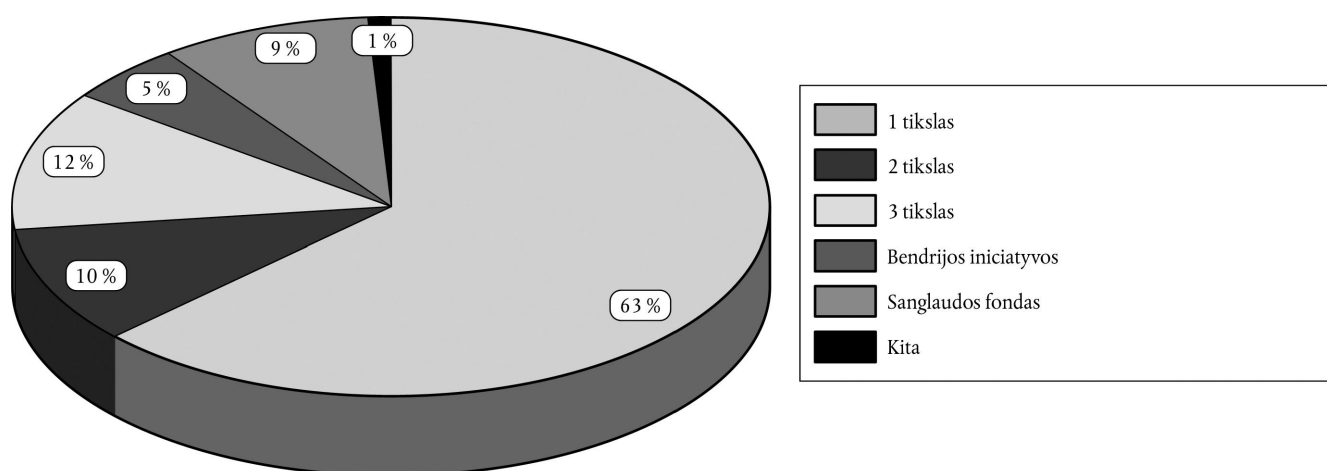
AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Struktūrinėms politikoms skiriamos Bendrijos finansinės paramos apimtis ir forma

6.9. 2006 metais struktūrinėms politikoms Bendrijos skirta parama sudarė 32,4 milijardo eurų. Apie 85 % šios sumos buvo išleista 1, 2 ir 3 tikslo veiksmams. Žr. **6.1 diagramą**.

6.1 diagrama – 2006 metais struktūrinėms politikoms Bendrijos suteiktos paramos pasiskirstymas

6.10. Struktūrinių politikų finansavimo vienetas yra *projektas*. Projektai iš struktūrinių fondų finansuojami pagal vadinamąsias *veiklos programas*. 2000–2006 metų finansavimo laikotarpiu buvo 545 veiklos programos, kurių vertė svyravo nuo mažiau nei 500 000 eurų iki daugiau kaip 8 milijardų eurų. Su šiomis programomis susijusių projektų išlaidos svyravo nuo kelių šimtų eurų paramos atskiram naudotojui iki šimtų milijonų eurų – stambiam infrastruktūros projektui. Iš Sanglaudos fondo veiklos programos nėra finansuojamos – tik projektai. 2000–2006 metų laikotarpiu buvo 1 094 Sanglaudos fondo projektai. Jų vertė svyravo nuo 50 000 eurų iki daugiau kaip vieno milijardo eurų.

6.11. Paprastai iš struktūrinių fondų ar Sanglaudos fondo projektai finansuojami *kompensuojant* projekto sąnaudas. Projekto sąnaudas kompensuojamos remiantis *išlaidų deklaracija*, kurią parengia projekto teikėjas ⁽¹⁾. Paprastai projekto teikėjas pateikia kelias tarpines išlaidų deklaracijas ir vieną galutinę deklaraciją projekto pabaigoje.

6.11. Bendras Komisijos finansavimas iš struktūrinių fondų yra teikiamas programos lygmeniu kaip kompensacija pagal sukauptas išlaidų deklaracijas, kurios paprastai teikiamos tris kartus per metus.

⁽¹⁾ Projekto teikėjas gali būti privatus asmuo, asociacijos, privačios ar viešos bendrovės arba vietos, regiono ar nacionalinės institucijos.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Struktūrinių politikų projektų kofinansavimo klaidos

6.12. Egzistuoja didelė neteisingo struktūrinių politikų projektų sąnaudų deklaravimo, ir atitinkamai neteisingo jų kompensavimo, rizika. Šios ataskaitos kontekste neteisingas kompensavimas reiškia *perdėtą kompensavimą*. Jo priežastis gali būti:

- tinkamumo finansuoti klaida,
- tikrumo klaida,
- tikslumo klaida, arba
- mišri klaida.

6.13. Kaip sako pats pavadinimas, *tinkamumo finansuoti klaida* reiškia, kad kompensuojant buvo pažeista kuri nors tinkamumo finansuoti taisyklė. Teisės aktuose yra detalai nustatyta, kokios išlaidos atitinka kompensavimo iš konkretaus fondo reikalavimus. *Operacijų tikrumo klaida* padaroma tuomet, kai į kompensaciją įtraukiamos sąnaudos, kurios nėra patvirtintos sąskaita faktūra ar kitu tokią pat įrodomąją galią turinčiu dokumentu. *Tikslumo klaida* padaroma tuomet, kai sąnaudos kompensuojamos klaidinga suma. *Mišri klaida* – tai kelių klaidų derinys, pavyzdžiui, tinkamumo finansuoti ir tikslumo klaida.

6.14. Projektą taip pat gali veikti *atitikties klaidos*. Dažniausiai tai sutarčių sudarymo ir reklamos reikalavimų neatitikimo klaidos. Dauguma atvejų teisės aktuose nėra apibrėžtas koks nors atitikties klaidų poveikis projektų sąnaudų kompensacijoms.

6.15. Tačiau Audito Rūmai mano, kad dėl tam tikrų atitikties klaidų išlaidos neturėtų būti kompensuojamos. Pavyzdžiui, kai projektas turėjo būti paskirtas rangovui konkurso tvarka, tačiau tos tvarkos nebuvo laikytasi, Audito Rūmai mano, kad toks projektas neatitinka viešojo pirkimo reikalavimų, ir laiko jo išlaidų kompensavimą tinkamumo finansuoti klaida. Ta patį galima pasakyti apie tuos atvejus, kai dėl netinkamo viešųjų pirkimų procedūros taikymo ji paskelbiama negaliojančia. Jei negaliojanti buvo tik dalis procedūros, tuomet Audito Rūmai, įvertinę tinkamumo finansuoti klaidą, stengiasi taikyti proporcingumo taisyklę.

6.12. *Didelė būdinga rizika kyla dėl, pavyzdžiui, valdymo perdavimo valstybių narių regioninėms ir vietos įstaigoms ir dėl didelio naudos gavėjų skaičiaus. Jeigu pirmojo lygmens valdymo tikrinimo ir tvirtinimo funkcijos yra veiksmingos, į šią riziką gali būti tinkamai atsižvelgta.*

6.15. *Komisija taip pat mano, kad nepaskelbus Bendrijos viešųjų pirkimų taisyklėse numatyto konkurso, projektas turi būti laikomas iš dalies arba visiškai netinkamu finansuoti. Šiais ir kitais viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimų atvejais ji taiko finansinių klaidų ištaisymą remdamasi gairėse pateikta skale pagal pažeidimo sunkumą.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Projektų kontrolė struktūrinių politikų srityje

6.16. Struktūrinių politikų srityje projektų kontrolė vykdoma dviem lygiais. Pirmasis kontrolės lygis – kontrolės sistema valstybėje narėje. Ji skirta užkirsti kelią neteisingam projekto sąnaudų kompensavimui ir kitiems pažeidimams. Antrasis lygis – Komisijos priežiūra. Jos paskirtis – sumažinti kontrolės spragų valstybėse narėse riziką.

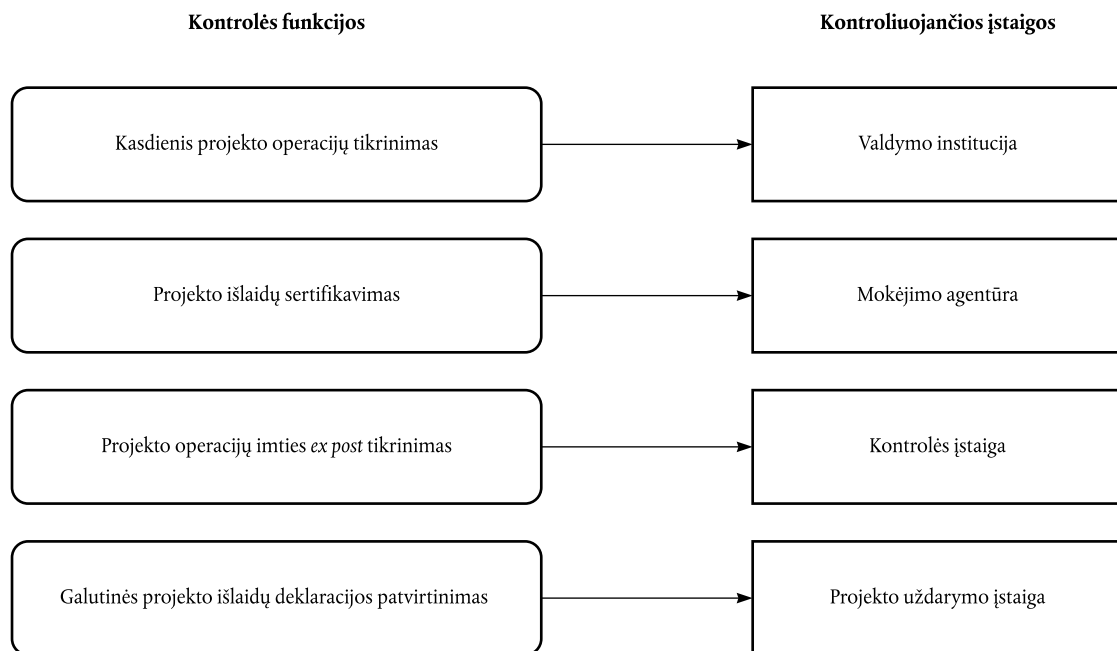
6.17. Kontrolės sistema valstybėje narėje apima keturias pagrindines kontrolės funkcijas. Šios funkcijos turi būti aiškiai apibrėžtos ir priskirtos nepriklausomiems subjektams (pareigų atskyrimo principas). Žr. **6.2 diagramą**. Valstybės narės kontrolės sistema turi užtikrinti apskaitos vykdymą taip, kad Komisijai pateiktas išlaidų deklaracijas galima būtų palyginti su atskirų projektų apskaitos ir patvirtinamaisiais dokumentais (audito sekos reikalavimas).

6.16. Valstybių narių kontrolės sistemos yra daugiamečio pobūdžio. Jomis turėtų būti užtikrinta, kad Komisijai būtų patvirtintos tinkamos išlaidos, nuolat būtų atliekami ex post auditai ir būtų suteikta deklaracija dėl užbaigimo.

Komisijos vykdoma priežiūra pagrįsta valdymo ir audito veikla, kuri taip pat vykdoma daugiamečiu pagrindu.

6.17. Be 6.2 diagramoje nurodyto ex post imties tikrinimo, audito įstaigos taip pat privalo atlikti sistemų auditus.

6.2 diagrama – Pagrindinės kontrolės priemonės valstybėse narėse

6.18. Įvairiose valstybėse narėse kontrolės diagramoje parodytos kontrolės funkcijos ir jas vykdančios kontroliuojančios įstaigos buvo kuriamos labai įvairiais būdais. Kontroliuojančios įstaigos paprastai yra įsikūrusios vyriausybinių įstaigų patalpose. Kai kuriose valstybėse narėse kontrolės funkcijos vykdomos nacionaliniu lygiu (centralizuota kontrolė). Kitose valstybėse narėse kontrolės funkcijos per tarpines įstaigas yra perduotos regioninio ar vietinio lygmens subjektui arba su konkrečiu sektoriumi susijusiam subjektui (decentralizuota kontrolė) ⁽²⁾.

⁽²⁾ Pareigų atskyrimo principas nėra griežtai taikomas paskutinėms dviem 6.2 diagramoje nurodytoms funkcijoms – teisės aktuose nėra reikalavimo, kad audito įstaiga ir projekto uždarymo įstaiga būtų atskiros įstaigos.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.19. Pagrindines kontrolės priemonės Audito Rūmai įvertina pagal šią vertinimo skalę:

- patenkinama,
- iš dalies patenkinama, arba
- nepatenkinama.

6.20. Pagrindinių kontrolės priemonių vertinimo modelis leidžia nustatyti, kokia yra tikimybė, kad atitinkama kontrolės sistema aptinka klaidą ir užkerta jai kelią. Kadangi tikimybė, kad klaida bus aptikta ir jai bus užkirstas kelias yra *kontrolės priemonės veiksmingumo* matas, Audito Rūmai, remdamiesi pagrindinių kontrolės priemonių įvertinimais, taiko kontrolės sistemoms šią vertinimo skalę:

- Veiksminga,
- riboto veiksmingumo, arba
- neveiksminga.

6.21. Kaip nurodyta anksčiau, antrasis struktūrinių politikų projektams taikomos kontrolės lygis yra Komisijos priežiūra. Iš esmės ją sudaro auditai ir finansiniai pataisymai.

6.22. Komisijos auditas gali būti veiksminga priežiūros priemonė:

- jeigu jis grindžiamas valstybės narės kontrolės sistemos spragų rizikos įvertinimu,
- jei jis duoda operatyviniu požiūriu naudingą rezultatą; kitaip sakant, jei jo metu yra sukuriamas patikimas pagrindas taisomosioms priemonėms arba jei pateikiamas pagrįstas patikinimas, kad toks veiksmas nereikalingas,
- jei taisomųjų priemonių imtasi remiantis audito rezultatais.

6.21. Komisijos vykdoma priežiūra apima ne tik audito darbą, dėl kurio rezultatų gali būti taikomas finansinių klaidų ištaisymas, bet ir derinimą su nacionalinėmis audito įstaigomis, rekomendacijų teikimą, metinius susitikimus su valdymo institucijomis ir audito įstaigomis remiantis metinėmis įgyvendinimo ir kontrolės ataskaitomis, nuolatinį programų stebėjimą (dalyvavimą stebėsenos komitetuose, ad hoc susirinkimuose ir pan.), taip pat kitas priemones pagal vidaus kontrolės standartus.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.23. Taigi Audito Rūmai vertina Komisijos auditus naudodami šią kumuliacinę vertinimo skalę:

- buvo rimtų trūkumų įvertinant riziką,
- rizikos įvertinimas buvo pakankamas, tačiau audito rezultatas operatyviniu požiūriu buvo mažai naudingas,
- rizikos įvertinimas buvo pakankamas, audito rezultatas operatyviniu požiūriu buvo naudingas, tačiau po audito nebuvo imtasi taisomųjų priemonių,
- rizikos įvertinimas buvo pakankamas, audito rezultatas operatyviniu požiūriu buvo naudingas ir po audito buvo imtasi taisomųjų priemonių.

6.24. Pirmoji už struktūrinių politikų išlaidų tvarkingumą atsako valstybė narė, tačiau visos šios atsakomybės grandinės pabaigoje yra Komisija. Kitaip sakant, Komisijai tenka galutinė atsakomybė už Bendrijos išlaidų struktūrinėms politikoms tvarkingumą. Todėl yra nepaprastai svarbu, kad Komisijos auditai, kurie yra svarbiausia jos priežiūros priemonė, būtų veiksmingi.

Audito Rūmų auditas

6.25. Audito Rūmai atliko 177 tarpinių mokėjimų, atliktų 2006 metais, auditą. Jie buvo susiję su 167 struktūrinių fondų projektais (77 ERPF projektais, 60 ESF projektų, 30 EŽŪOGF projektų) ir 10 Sanglaudos fondo projektų. 167 struktūrinių fondų projektai buvo vykdomi pagal 17 veiklos programų. Kiekvienai veiklos programai atitinkama valstybė narė įdiegė mažiausiai vieną kontrolės sistemą, kaip parodyta **6.2 diagramoje**. Audito Rūmai tikrino šias kontrolės sistemas, taip pat kontrolės sistemą, kurią valstybė narė įdiegė savo Sanglaudos fondo projektams. Audito Rūmai taip pat iš dalies patikrino Komisijos priežiūros veiklą – išanalizavo 15 Komisijos atliktų auditų.

6.24. *Taikant pasidalijamąjį valdymą Komisija yra atskaitinga biudžeto valdymo institucijai pagal EB sutarties 274 straipsnį ir Finansinį reglamentą, tačiau, kad būtų užtikrintas išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas, valstybės narės turi bendradarbiauti su Komisija visais kontrolės grandinės etapais.*

6.25. *Komisija kompensuoja valstybėms narėms sukauptas projektų išlaidas pagal Komisijai pateiktas patvirtintas išlaidų deklaracijas. Valstybė narė moka projektų teikėjams įnašą, atitinkantį deklaruotas išlaidas, kaip nurodyta Komisijai pateiktose patvirtintose išlaidų deklaracijose.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Pagrindiniai nustatyti faktai, susiję su Bendrijos vykdomo struktūrinių politikų finansavimo tvarkingumu

6.26. Pagrindiniai nustatyti faktai, susiję su Bendrijos vykdomo struktūrinių politikų projektų finansavimo tvarkingumu 2006 metų biudžetinais metais, pateikti toliau **6.1, 6.2 ir 6.3 lentelėse**.

6.26. Jeigu klaidos turi finansinį poveikį, daugiamečių kontrolės sistemos pobūdis padeda kompensuoti būdingą riziką, nes finansinės klaidos gali būti taisomos praėjus kuriam laikui po lėšų išmokėjimo. Nustačiusi trūkumus Komisija imasi veiksmų: metinėse veiklos ataskaitose nurodo valstybes nares, sustabdo mokėjimus ir prirėkus išieško sumokėtas sumas.

Be to, Komisija gali skirtingai vertinti nustatytų faktų finansinį poveikį remdamasi savo pačios tinkamų finansuoti išlaidų skaičiavimu, nes jis atliekamas remiantis jos pačios atliktais auditais ir atsižvelgiant į kitus pateiktus patvirtinamuosius dokumentus.

6.1 lentelė – Kryžminė įvestis: kompensacijos atitikimas ir teisingumas ⁽¹⁾

Projektai, kuriuose laikymosi klaidų buvo	Projektai, kurie buvo		Iš viso
	neteisingai kompensuoti	teisingai kompensuoti	
buvo	36 atvejai 20 %	45 atvejai 25 %	81 atvejis 46 %
nebuvo	41 atvejai 23 %	55 atvejais 31 %	96 atvejai 54 %
Iš viso	77 atvejai 44 %	100 atvejai 56 %	177 atvejai 100 %

⁽¹⁾ Ši kryžminės įvesties lentelė sudaryta remiantis Audito Rūmų projektų imtimi. Kadangi buvo audituojama po vieną kiekvieno imties projekto kompensaciją, tiek sąvoka „projektų imtis“, tiek „kompensacijų imtis“ šiuo atveju reiškia tą patį.

6.2 lentelė – Kryžminė įvestis. Kompensacijos teisingumas pagal fondus ⁽¹⁾

Kompensacijų teisingumas	Fondas				Iš viso
	ERPF	ESF	EŽÜOGF	Sanglaudos fondas	
Tinkamumo finansuoti klaida	15 atvejų 19 %	9 atvejai 15 %	3 atvejai 10 %	2 atvejai 20 %	29 atvejai 16 %
Tikrumo klaida	5 atvejai 6 %	7 atvejai 12 %	0 atvejų 0 %	1 atvejis 10 %	13 atvejų 7 %
Tikslumo klaida	2 atvejai 3 %	7 atvejai 12 %	1 atvejis 3 %	0 atvejų 0 %	10 atvejų 6 %
Mišri klaida	13 atvejų 17 %	12 atvejų 20 %	0 atvejis 0 %	0 atvejų 0 %	25 atvejai 14 %
Teisinga kompensacija	42 atvejai 55 %	25 atvejai 42 %	26 atvejai 87 %	7 atvejai 70 %	100 atvejai 56 %
Iš viso	77 atvejai 100 %	60 atvejų 100 %	30 atvejų 100 %	10 atvejų 100 %	177 atvejai 100 %

⁽¹⁾ Ši kryžminės įvesties lentelė sudaryta remiantis Audito Rūmų projektų imtimi.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

6.27. **6.1 lentelėje** parodyta, kad tik 31 % Audito Rūmų projektų pavyzdžių imties nebuvo klaidų, kitaip sakant, jų išlaidos buvo teisingai kompensuotos ir juose nebuvo atitikties klaidų.

6.28. **6.2 lentelėje** (žr. toliau) parodyta, kad visuose fonduose sąnaudos buvo gana dažnai kompensuojamos neteisingai. Tačiau paaiškėjo, kad tarp atskirų fondų ir neteisingos kompensacijos rizikos yra tam tikra priklausomybė. Audito Rūmų pavyzdžių imties klaidų pasiskirstymas leidžia manyti, kad kompensuojant iš ERPF ir ESF, buvo daroma daugiau klaidų nei kompensuojant iš kitų dviejų fondų.

6.29. Pagrindinė perdėtų kompensacijų priežastis keturiuose fonduose buvo skirtinga. Žr. **6.2 lentelę**. Audito Rūmų imtyje dažniausia neteisingo kompensavimo iš ERPF priežastis buvo mišrios ir tinkamumo finansuoti klaidos. Mišrios klaidos dažniausiai buvo tinkamumo finansuoti ir tikslumo klaidos. Taigi tinkamumo finansuoti klaida buvo dažniausiai pasitaikanti atskira pagrindinė neteisingo kompensavimo iš ERPF priežastis. ERPF tinkamumo finansuoti klaidos dažniausiai yra susijusios su:

- neteisingo dotacijų koeficiento (santykio tarp Bendrijos kofinansavimo ir papildomojo nacionalinio finansavimo) taikymu,
- nekompensuotinių sąnaudų (pavyzdžiui, susigražinamo PVM) įtraukimu,
- viešojo pirkimo konkurso nebuvimu.

6.30. Lyginant su kitais struktūriniais fondais ir Sanglaudos fondu, Europos socialiniame fonde buvo didesnis tikrumo klaidų santykis. Šias klaidas sudarė tai, kad dažnai nebuvo dokumentų, įrodančių kaip buvo paskaičiuotos pridėtinės išlaidos ar kaip buvo atliktas personalo išlaidų, kurios dažniausiai sudaro pagrindines išlaidas ESF išlaidų deklaracijoje, paskirstymas. Kai kuriais atvejais projektų teikėjai mėgindavo taikyti nustatyto dydžio normą personalo išlaidoms ar bendrosioms išlaidoms – toks supaprastinimas tam tikromis aplinkybėmis yra leidžiamas. Tačiau nagrinėtaisiais atvejais, buvo nustatyta, kad projektų teikėjai paprastai netinkamai taikė nustatyto dydžio normą. Kai kuriais kitais, taip pat su ESF projektais susijusiais atvejais, pagal pobūdį klaidos deklaruojuojant pridėtinės ar personalo išlaidas buvo tikslumo klaidos. Kitaip sakant, tai buvo klaidos padarytos neteisingai apskaičiuojant personalo ar pridėtinųjų išlaidų vertes.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.27. 6.1 lentelėje nurodyta, kad 56 % projektų išlaidos buvo teisingai kompensuotos, atsižvelgiant į finansinio poveikio neturinčias laikymosi klaidas.

6.28. Komisija išnagrinės nustatytus faktus ir imsis atitinkamų priemonių. Ji atkreipia dėmesį, kad nedaugeliu atveju Audito Rūmai nustatytus faktus priskyre klaidoms remdamiesi tikslu sudėtingų galiojančių teisinių nuostatų aiškinimu.

6.29. Atlikdami auditus Komisijos auditoriai nustatė, kad tinkamas finansuoti yra pagrindinė rizikos priežastis, todėl vykdydami audito veiklą pagrindinį dėmesį skyrė vadovybės atliekamų kasdienių patikrų veiksmingumui.

6.30. Komisijos nuomone, patobulinus valstybių narių atliekamas 4 straipsnyje numatytas patikras, galėtų būti sumažintas tokių klaidų skaičius. Todėl atitinkamoms valstybėms narėms buvo perduotos rekomendacijos patobulinti 4 straipsnyje numatytas patikras, paskelbtos bendrosios valdymo patikrinimų gairės.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.31. Toliau **6.3 lentelėje** pateiktas klaidų poveikio 2006 biudžetiniams metams Bendrijos finansuotiems struktūrinių politikų projektams įvertinimas. Be to, joje pateikti pagrindiniai parametrai, naudoti apskaičiuojant klaidų poveikį.

6.3 lentelė – Kompensacijų tvarkingumo testavimo rezultatų suvestinė

Pavyzdžių imties dydis	180 (177 kompensacijos, sudarančios 180 pavyzdžių)
Kompensacijų proporcija klaidų paveiktuose pavyzdžiuose	44 %
Apskaičiuotasis klaidų poveikis	Daugiau kaip 12 % visos kompensacijų sumos neturėjo būti išmokėta

Pagrindiniai nustatyti faktai, susiję su kontrolės sistemomis valstybėse narėse

6.32. Pagrindiniai su kontrolės sistemomis valstybėse narėse susiję nustatyti faktai yra pateikti **6.1 priede**, kur Audito Rūmų audito imtį sudariusios 19 kontrolės sistemų yra įvertintos kaip veiksmingos, riboto veiksmingumo ir neveiksmingos.

6.32. *Audito Rūmai nenustatė reikšmingų sistemos trūkumų trijuose Sanglaudos fondo projektuose, audituotose Lenkijoje, Čekijos Respublikoje ir Latvijoje.*

Kalbant apie ERPF ir Sanglaudos fondui Ispanijoje taikomas sistemas, įskaitant Audito Rūmų nurodytas sistemas, 2006 m. pabaigoje Komisija atliko visapusišką audito darbą, siekdama įvertinti, kaip įgyvendinamas sutartas veiksmų planas, o šio darbo rezultatas – svarbūs patobulinimai nacionalinės valdymo institucijos ir kai kurių tarpinių įstaigų (ministerijų ir regioninių įstaigų) lygmeniu, todėl Ispanija bendrai turėtų būti priskirta „riboto veiksmingumo“ kategorijai.

Komisija mano, kad EŽŪOGF Lenkijoje ir Ispanijoje taikomų sistemų priskyrimas neveiksmingoms, kaip jas klasifikuoja Audito Rūmai, yra per griežtas.

Pavyzdžiui, Lenkijoje Audito Rūmų atliktas audito įstaigos vertinimas paremtas faktu, kad buvo dar nepradėtos ex post patikros. Ši įstaiga jau buvo pradėjusi sistemų auditą, o ex post patikros buvo atidėtos dėl pavėluoto išlaidų patvirtinimo.

Ispanijoje ir Lenkijoje valdymo institucijos klasifikavimas iš esmės pagrįstas formaliais aspektais, pavyzdžiui, prastu patikrų dokumentavimu.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

6.33. Kaip buvo paaiškinta anksčiau, kontrolės sistemų suskirstymas į kategorijas pagal jų efektyvumą yra pagrįstas Audito Rūmų atliktu kontrolės įstaigų veikimo įvertinimu. Tokie įvertinimai leido aptikti kai kuriuos trūkumus. Pagrindiniai valdymo institucijų darbo trūkumai buvo tai, kad jos nepakankamai dažnai tikrino išlaidų tikrumą vietose, ir tai, kad jos nesugebėjo nustatyti, kad kai kurios išlaidų deklaracijos nebuvo pagrįstos tinkamais įrodomaisiais dokumentais. Pagrindinis mokėjimo agentūros darbo trūkumas buvo tai, kad jos nesugebėjo nustatyti, kad valdymo institucija netinkamai vykdo kasdienes patikras. Pagrindinis audito įstaigos darbo trūkumas buvo tai, kad ji nesugebėjo atlikti pakankamai daug kokybiškų patikrų programų išlaidų srityje.

6.34. Kad pailiuotume trūkumus, kuriais remiantis galima buvo įvertinti kontrolės sistemą kaip neveiksmingą, panagrinesime vieną audituotą atvejį. Šio pavyzdžio atveju valdymo institucija regis veikė gerai: buvo tikrinamos vietose visos išlaidų deklaracijos. Tačiau audito įstaiga nustatė rimtų klaidų projekte, kuriuos valdymo institucijos vardu buvo patikrinusi tarpinė įstaiga. audito įstaiga informavo valdymo instituciją ir mokėjimo agentūrą apie klaidas, kurios buvo tokios rimtos, kad audito įstaiga rekomendavo sustabdyti visus tolesnius mokėjimus. Iš pradžių mokėjimai buvo sustabdyti. Tačiau maždaug po penkių savaičių valdymo institucija atnaujino mokėjimus, o mokėjimo agentūra beveik dvejus metus ir toliau išduodavo sertifikatus paraiškoms Komisijos išmokoms gauti, kuriose buvo reikšmingų pažeidimų. Taigi išaiškėjo, kad valdymo institucijos ir mokėjimo agentūros veikimas buvo nepatenkinamas ir todėl kontrolės sistema neleido užkirsti kelio kompensavimo klaidoms.

6.35. Toliau **6.4 lentelėje** pateikta apibendrinta 19 kontrolės sistemų klasifikacija. Šioje lentelėje skaičiai parodo, kiek šios imties kontrolės sistemų atitinka kiekvieną iš trijų kategorijų. Nepaisant to, kad šio audito imtis yra gana maža, **6.4 lentelėje** pateikti skaičiai atspindi bendrą kontrolės sistemų veiksmingumo valstybėse narėse vaizdą. Jie leidžia Audito Rūmams pakankamai įtikinamai pareikšti, kad iš esmės kontrolės sistemos valstybėse narėse yra neveiksmingos arba tik riboto veiksmingumo. Praktiškai tokius pačius faktus Audito Rūmai nustatė ir ankstesniais metais.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.33. *Atlikusi auditus Komisija kai kuriose nacionalinėse sistemose nustatė panašių trūkumų, kurių atžvilgiu ji ėmėsi reikalingų priemonių.*

6.34. *Komisija sutinka, kad šių institucijų veikimas buvo nepatenkinamas. Vis dėlto ji atkreipia dėmesį, kad paveiktame regione valdymo institucija buvo pradėjusi nuodugnesnes patikras, taip pat buvo pradėjusi taisyti netinkamas išlaidas, kurios buvo nustatytos prieš paskelbiant Audito Rūmų auditą. Ji dar kartą sustabdė mokėjimus, tačiau tik po 22 mėnesių.*

6.35. *Už struktūrinę politiką atsakingi generaliniai direktoratai atitinkamose metinėse veiklos ataskaitose pateikė nacionalinių sistemų veikimo veiksmingumo vertinimų rezultatus (žr. http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/index_en.htm). Remiantis vertinimais, kurie iš esmės pagrįsti Komisijos atlikto visapusiško audito darbo visose valstybėse narėse rezultatais, sistemos skirstomos į šias plačias kategorijas (išreikšta procentais pagal Bendrijos lėšų apimtį): nuo 20 iki 35 % sistemų yra patenkinamos, apie 60 % sistemų reikalingi patobulinimai, kuriais būtų ištaisyti reikšmingi pagrindinių kontrolės priemonių trūkumai, ir apie 10 % sistemų turi rimtų trūkumų. Taigi daugumą sistemų vis dar reikia tobulinti, nors yra įrodymų, kad gana daug jų veikia patenkinamai. Metinėse veiklos ataskaitose taip pat nurodyta, kokių taisomųjų priemonių imamasi siekiant atlikti reikalingus patobulinimus; šios priemonės apima tolesnius auditus, veiksmų planų stebėjimą, įgaliuojimų sustabdyti mokėjimus ir taikyti finansinių klaidų ištaisymą naujoji.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.4 lentelė – Kontrolės sistemų efektyvumas Audito Rūmų audito imtyje

Kontrolės sistema	Fondas				Iš viso
	ERPF	ESF	EŽŪOGF	Sanglaudos fondas	
Neveiksminga	5	5	2	1	13
Riboto veiksmingumo	2	3	1	0	6
Veiksminga	0	0	0	0	0
Iš viso	7	8	3	1	19

Pagrindiniai nustatyti faktai tikrinant Komisijos audito veiklą

6.36. Pagrindiniai Komisijos audito veiklos patikrinimo faktai buvo nustatyti atlikus 15 auditų, kuriuos vykdė DG REGIO ir DG EMPL, analizę. Šie 15 auditų buvo įvertinti pagal 6.23 dalyje pateiktą kumuliacinę skalę. Toliau **6.5 lentelėje** pateikti apibendrinti rezultatai. Kaip matyti iš šios lentelės, vos daugiau kaip pusė Audito Rūmų išnagrinėtų Komisijos auditų pasižymėjo visomis veiksmingo priežiūros instrumento savybėmis: adekvačiai buvo įvertinta rizika, pasiektas operatyvumo požiūriu naudingas audito rezultatas ir po audito imtasi atitinkamų taisomųjų priemonių.

6.36. Komisija pripažįsta, kad atliekant kai kuriuos auditus buvo dokumentacijos trūkumų, dėl kurių buvo sunku atlikti peržiūrą, tačiau ji nesutinka, kad tai galėtų reikšti, jog nepasiektas operatyviniu požiūriu naudingas audito rezultatas, kaip teigiama 6.5 lentelės 7 išnašoje.

6.5 lentelė – Komisijos auditų imties įvertinimas

Audito įvertinimas	Auditų skaičius	
	DG REGIO	DG EMPL
Buvo rimtų trūkumų vertinant riziką.	0	0
Rizikos įvertinimas buvo pakankamas, tačiau audito rezultatas operatyviniu požiūriu buvo mažai naudingas.	1	0
Rizikos įvertinimas buvo pakankamas, audito rezultatas operatyviniu požiūriu buvo naudingas, tačiau po audito nebuvo imtasi taisomųjų priemonių.	0	0
Buvo pakankamas rizikos įvertinimas, operatyviniu požiūriu naudingas audito rezultatas ir po audito imtasi taisomųjų priemonių ⁽¹⁾ .	7	1
Buvo rimtų audito dokumentacijos trūkumų, neleidusių įvertinti audito rezultato ⁽²⁾ .	2	4
Iš viso	10	5

⁽¹⁾ Dažnai vėluojama imtis su audito rezultatu susijusių tolesnių priemonių. Žr. pavyzdį 6.37 dalyje.

⁽²⁾ Tai nėra įvertinimas pagal 6.23 dalyje pateiktą skalę, o tiesiog duomenų trūkumo problema. Šie atvejai čia pateikti siekiant išsamumo ir todėl, kad dokumentacijos

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados

6.37. Yra didelė rizika, kad su struktūrinėmis politikomis susijusių projektų išlaidos yra neteisingai deklaruojamos arba nėra tinkamos finansuoti. Norint šią riziką sumažinti, būtina, kad valstybėse narėse būtų įdiegtos veiksmingos kontrolės sistemos ir kad Komisija užtikrintų jų veiksmingą priežiūrą.

6.38. Tačiau:

- kontrolės sistemos valstybėse narėse iš esmės yra neveiksmingos arba riboto veiksmingumo,
- Komisija, siekdama, kad būtų sumažinta rizika, kad kontrolės sistemos valstybėse narėse neužkirs kelio deklaruotų per didelių ar finansuoti netinkamų išlaidų kompensavimui, vykdo tik riboto veiksmingumo priežiūrą.

6.39. Taigi su struktūrinėmis politikomis susijusių projektų išlaidų kompensavimą veikia reikšmingos klaidos. Audito Rūmai yra pagrįstai įsitikinę, kad 2006 biudžetinėmis metais ne mažiau kaip 12 % visos sumos, kompensuotos pagal struktūrinių politikų projektus, neturėjo būti kompensuota. Be to, labai didelę šių projektų dalį veikė atitikties klaidos, dėl kurių Audito Rūmai ne laikė išlaidų netinkamomis kompensuoti.

6.37. *Siekiant veiksmingo pasidalijamojo valdymo taip pat reikia, kad valstybės narės ir Komisija bendradarbiautų visais kontrolės grandinės etapais. Komisijos veiksmų planu dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos siekiama maksimaliai pagerinti šį bendradarbiavimą ir bendros kontrolės struktūros veiksmingumą. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad patikrų vietoje intensyvumas turėtų atitikti šių patikrų ekonominę naudą, tarpiniuose mokėjimuose bus vis tiek randama klaidų, net jeigu kontrolės struktūra bus veiksminga.*

6.38.

- Komisija primena 6.35 dalyje išdėstytas pastabas, kuriose nurodo, kad 10 % kontrolės sistemų turi rimtų trūkumų, ir pateikia taisomąsias priemones, kurių šiais atvejais imasi.
- Komisijos nuomone, ji yra įdiegusi veiksmingas sistemas priežiūros funkcijai atlikti. Komisijos audito darbas yra tik vienas iš jos vykdomos priežiūros veiklos aspektų, tačiau jo apimtis visapusiška. 6.35 dalyje nurodyto sistemų vertinimo rezultatai paremti sistemų, kurios atitinka 53 % ir 82 % numatytų ERPF ir ESF lėšų, skirtų ES-15 programoms, ir 65 % ir 92 % numatytų šių fondų lėšų, skirtų ES-10 programoms, auditu. Kiek tai susiję su EŽŪOGF orientavimo skyriumi ir ŽOFI, audituota atitinkamai 85 % ir 91 % sistemų, atitinkančių numatytą bendrą įnašą. Kalbant apie deklaruojamas ir kompensuojamas išlaidas, Komisijos konkrečiais metais taikytų priemonių rezultatai nebūtinai yra pastebimi tais pačiais metais.

6.39. *Naudos gavėjo deklaruotoms struktūrinio fondo išlaidoms taikomi keli kontrolės procesai; kai kurie iš jų taikomi prieš išlaidas patvirtinant Komisijai, kai kurie – patvirtinus išlaidas. Audito Rūmų nustatyti faktai rodo, kokia yra padėtis konkrečiu šių kontrolės procesų momentu. Komisija teigia, kad didelę šių klaidų dalį būtų galima ištaisyti taikant daugiametę klaidų ištaisymo sistemą, visų pirma nacionalinėms ir Bendrijos audito įstaigoms nuolat atliekant auditą. Komisija pripažįsta, kad būtina pateikti duomenų, geriau patvirtinančių, jog valstybės narės atlieka finansinių klaidų taisymus po Komisijos ir pačių valstybių narių atliktų auditų.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Rekomendacijos

6.40. Šios rekomendacijos skirtos tam, kad būtų sustiprinta klaidų prevencija ankstyvaisiais projektų etapais dirbant su projektų teikėjais ir užtikrinant efektyvų pirmojo lygmens kontrolės priemonių veikimą.

6.41. Valstybės narės turėtų stengtis užkirsti kelią klaidoms ir bendradarbiauti su projektų teikėjais nuo pat kiekvieno projekto pradžios. Diegiant sistemas, leidžiančias vykdyti su projektu susijusius Bendrijos teisės aktų reikalavimus, ir rengiant pirmąsias išlaidų deklaracijas, valdymo institucija turėtų pasirūpinti projektų teikėjų apmokymu ir parengti jiems atitinkamas gaires. Ypačingas dėmesys turi būti skirtas tam, kad projekto teikėjas gerai žinotų, kurios išlaidos yra tinkamos finansuoti, ir tai, kad reikia vesti tokią apskaitą, iš kurios būtų matyti, kaip įvairios išlaidų sudėtinės dalys buvo apskaičiuotos ir paskirtos. Šiuo požiūriu nepaprastai svarbu kruopščiai peržiūrėti patikros lapus, siekiant įsitikinti, kad jie yra tikslūs ir išsamūs.

6.42. Valstybių narių valdžios institucijos turėtų pasirūpinti savo personalo apmokymu, susijusiu su projektų peržiūrėjimo ir įvertinimo užduotimis, ir parengti jam atitinkamas gaires. Visų pirma, valdymo institucijos personalas privalo gebėti peržiūrėti sutarčių sudarymo procedūras ir sąnaudų apskaičiavimo sistemas tam, kad galėtų įvertinti, ar su projektu susijusi sutartis buvo paskirta teisingai ir ar išlaidų deklaracijos parengtos laikantis teisės aktų.

6.43. Komisija vykdydama auditus ir priežiūrą didžiausias pastangas turėtų skirti valdymo institucijų valstybėse narėse atliekamoms operacijoms, kadangi buvo nustatyta, kad tai yra viena svarbiausių funkcijų efektyviai įgyvendinant struktūrinius fondus. Konkrečiai Komisija turėtų turėti reguliariai atnaujinamą visų valdymo institucijų veiksmingumo įvertinimą, – kurį ji rengtų pati ar gautų iš kitų šaltinių – ir kuris jai leistų, atliekant auditą, didžiausias pastangas skirti mažiausiai veiksmingoms ar didžiausią riziką sudarančioms valdymo institucijoms.

6.41. Komisija jau rekomendavo valstybėms narėms pradėti naudoti gavėjams skirtą informavimo veiklą ir imsis tolesnių atitinkamų priemonių.

Pagal 2007–2013 m. laikotarpiui taikomą Komisijos įgyvendinimo reglamentą (Reglamentas (EB) Nr. 1828/2006) valdymo institucija privalo užtikrinti, kad naudotojai būtų informuoti apie finansavimo iš fondų sąlygas ir kad informacija būtų saugoma ir perduota, kad valdymo institucija būtų įsitikinusi, jog naudotojas turi pajėgumų įvykdyti sąlygas.

6.42. Komisija parengė kasdinių valdymo patikrų ir patikrų, kurias turi atlikti mokesčių institucija prieš patvirtindama išlaidas, gerosios partijos gaires. Be to, Komisija padeda rengti valdymo institucijoms skirtus mokymus, kad jos geriau suprastų reglamentuose nustatytus reikalavimus. Ji ir toliau tęs šią ir panašią veiklą.

6.43. Vykdydama priežiūrą Komisija jau dabar daug dėmesio skiria valdymo institucijoms. Kaip minėta pirmiau, 2006 m. ji paskelbė pirmojo lygmens valdymo tikrinimo ir tvirtinimo rekomendacijas. Be to, Komisija prašo valdymo institucijų tam tikrose valstybėse narėse pasinaudoti savęs vertinimo klausimynais ir įvertinti, kaip jos laikosi teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

6.44. Komisija turėtų sustiprinti struktūrinių fondų srityje naudojamos kontrolės sistemos grįžtamosios informacijos mechanizmus. Pavyzdžiui, jei audito įstaiga išlaidų deklaracijoje nustato klaidą, turi būti ne tik pranešta apie šią klaidą, bet valdymo institucija turi imtis priemonių šiai problemai išspręsti ir numatyti būdą, kuriuo būtų užkirstas kelias šiai klaidai ateityje. Tai reiškia, kad iškilus problemoms ar klausimams, visos kontroliuojančios įstaigos turi dirbti išvien. Komisija galėtų sustiprinti grįžtamosios informacijos mechanizmo svarbą, nurodyma kontroliuojančioms įstaigoms, kad kiekvieną kartą, kai nustatomas trūkumas ar klaida, būtina imtis atitinkamų priemonių, nesvarbu, ar jie būtų nustatyti pačios Komisijos audito metu ar apie juos būtų pranešusi kita kontroliuojanti įstaiga. Be to, Komisijai vykdant auditą, ji turėtų peržiūrėti trūkumus ir klaidas, apie kuriuos buvo pranešta, ir nustatyti, ar priemonės, kurių buvo imtasi, buvo pakankamos, kad būtų pašalintos betarpiškos ir būsimos iškeltų problemų pasekmės.

6.45. Komisija turėtų aktyviai skatinti ir sudaryti palankias sąlygas naudotis naujuosiuose struktūrinių fondų reglamentuose nustatytais supaprastinimais, pavyzdžiui, – nustatyto dydžio normos taikymą netiesioginėms Europos socialinio fondo išlaidoms⁽³⁾. Tokie supaprastinimai sumažins klaidų tikimybę ir tuo pačiu administracinę projektų teikėjų našta.

PO PASKUTINĖS METINĖS ATASKAITOS PASKELBTA
SPECIALIOJI ATASKAITA

6.46. Po savo paskutinės metinės ataskaitos Audito Rūmai paskelbė specialiąją ataskaitą, susijusią su struktūrinėmis politikomis:

Specialioji ataskaita Nr. 1/2007 dėl 2000–2006 m. struktūrinių fondų tarpinio laikotarpio procesų įgyvendinimo, su Komisijos atsakymais.

6.44. *Kontrolės sistemoje įdiegti grįžtamosios informacijos mechanizmai: nustatyti valdymo institucijos, mokėjimo institucijos ir audito įstaigos atliktų patikrų rezultatų keitimosi reikalavimai, Komisijai teikiamos metinės kontrolės ataskaitos. Tolesnės priemonės audito rezultatų atžvilgiu yra nuolatinis Komisijos ir valstybių narių diskusijų objektas metiniuose dvišaliuose audito koordinavimo susirinkimuose. Jos taip pat yra įprasta sistemų auditų dalis. Komisija toliau atliks nacionalinių sistemų audito ataskaitų peržiūrą ir tikrins, ar imamasi būtinų tolesnių priemonių.*

6.45. *Komisija jau ėmėsi veiksmų pagal šią rekomendaciją. Svarbus supaprastinimo elementas – teikti rekomendacijas, kaip supaprastinti reglamentų praktinį taikymą. Pavyzdžiui, 2007–2013 m. laikotarpiui Komisija rengia finansų inžinerijos operacijų bei ekonominės naudos analizės pajamas gaunančiuose projektuose rekomendacijas.*

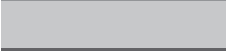

⁽³⁾ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1081/2006 dėl Europos socialinio fondo, ir panaikinamojo Reglamentą (EB) Nr. 1784/1999 (OL L 210, 2007 7 31, p. 12), 11 straipsnio 3 dalies b punktas.

6.1 PRIEDAS

Kontrolės sistemų klasifikavimas

Programa	Veikimo įvertinimas:				Kontrolės sistema yra:
	Valdymo institucijos	Mokėjimo agentūros	Kontrolės įstaigos	Uždarymo įstaiga	
EŽŪOGF – Saksonija-Anhaltas					Riboto veiksmingumo
EŽŪOGF – Lenkija					Neveiksminga
EŽŪOGF – Ispanija					Neveiksminga
ESF – 3 tikslas – Vokietija- Šiaurės Reinas -Vestfalija					Riboto veiksmingumo
ESF – 3 tikslas – Vokietija- Žemutinė Saksonija					Neveiksminga
ESF – 3 tikslas – Prancūzija – Pietūs-Pirėnai					Neveiksminga
ESF – 3 tikslas – Prancūzija – Šiaurė-Pa de Kalė					Riboto veiksmingumo
ESF – Slovėnija					Neveiksminga
ESF – Vokietija – Tiuringenas					Riboto veiksmingumo
ESF – 1 tikslas – Ispanija					Neveiksminga
ESF – 3 tikslas – JK – Škotija					Neveiksminga
ERPF – Italija – Kampanija					Neveiksminga
ERPF – Ispanija – Baskija					Neveiksminga
ERPF – Graikija – Peloponesas					Riboto veiksmingumo
ERPF – Portugalija – Prieinamumas ir transportas					Riboto veiksmingumo
ERPF – Interreg – Austrija/Vengrija					Neveiksminga
ERPF – Ispanija – Valensija					Neveiksminga
ERPF – JK – Mersisaidas					Neveiksminga
Sanglaudos fondas – Ispanija – 7 projektai					Neveiksminga

Paaiškinimas:

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama

7 SKYRIUS

Vidaus politika, įskaitant mokslinius tyrimus

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	7.1–7.2
Specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	7.3–7.33
Audito apimtis	7.3–7.4
Vidaus politikos ypatumai	7.5–7.7
Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas	7.8–7.11
Reikšmingas klaidų kiekis paramos gavėjų deklaruotose išlaidose	7.10–7.11
Priežiūros ir kontrolės sistemos	7.12–7.28
Išlaidų ataskaitų audito sertifikavimas	7.14–7.17
<i>Ex ante</i> išlaidų ataskaitų dokumentų peržiūra	7.18–7.23
Komisijos <i>ex post</i> finansiniai auditai	7.24–7.28
Tolesni veiksmai, atsižvelgiant į anksčiau pateiktas pastabas	7.29
Išvados	7.30–7.31
Rekomendacijos	7.32–7.33
Po paskutinės metinės ataskaitos paskelbtos specialiosios ataskaitos	7.34

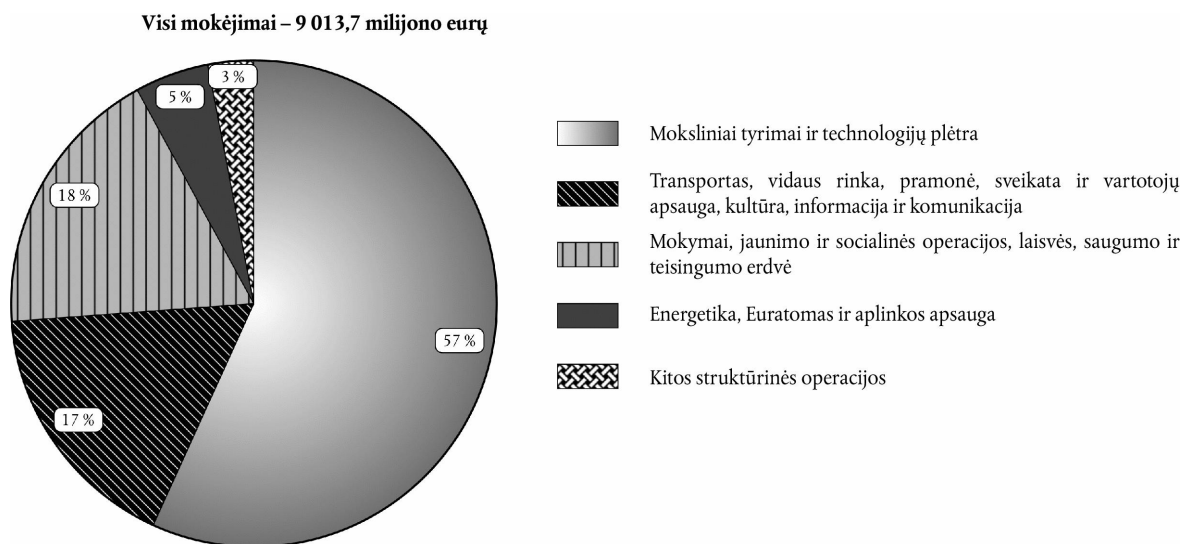
AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

7.1. Vidaus politika apima platų Europos Sąjungos (ES) veiksmų, prisidedančių prie vidaus rinkos vystymosi, spektrą. 2006 m. mokėjimai sudarė 9 014 milijonų eurų (7.1 diagrama). Pagrindinė veiklos sritis, sudaranti daugiau kaip pusę visų išlaidų, yra moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra.

7.1 diagrama – Mokėjimų pasiskirstymas pagal biudžeto sritis 2006 m.

Šaltinis: 2006 m. finansinės ataskaitos.

7.2. Komisija tiesiogiai valdo didžiąją visų išlaidų dalį ⁽¹⁾. Dauguma veiksmų įgyvendinami daugiametėmis programomis, pagal kurias privataus ar viešojo sektoriaus paramos gavėjų vykdomiems projektams ar priemonėms yra paskirstomos dotacijos. Paprastai jos yra mokamos dalimis: išankstinis mokėjimas susitarimo ar sutarties dėl dotacijos pasirašymo metu, vėliau – tarpiniai ir galutiniai mokėjimai, kuriais kompensuojamos tinkamos apmokėti išlaidos, apie kurias pranešė paramos gavėjai periodinėse išlaidų ataskaitose.

⁽¹⁾ Tačiau kai kurios programos, pavyzdžiui, Europos pabėgėlių fondas ir Šengeno priemonė, yra valdomos kartu su valstybėmis narėmis. Komisija Socrates, Leonardo ir Jaunimo programų dalių valdymą paveda nacionalinėms agentūroms (apimančioms apie 70 % švietimo ir kultūros generalinio direktorato biudžeto).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

SPECIALUSIS VERTINIMAS PATIKINIMO PAREIŠKIMO KONTEKSTE

Audito apimtis

7.3. Auditas apėmė operacijų, susijusių su 2006 m. atliktais mokėjimais visuose vidaus politikai priskiriamuose ES biudžeto skirsniuose, teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimą. Specialusis vertinimas yra pagrįstas:

- a) atsitiktinės imties, apimančios 2006 m. Komisijos prisiimtus 9 įsipareigojimus ir atliktus 150 mokėjimų, savarankiškais testais;
- b) pasirinktų priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo peržiūra:
  - projekto išlaidų ataskaitų audito sertifikavimu,
  - prieš išlaidų kompensavimą vykdoma išlaidų ataskaitų peržiūra,
  - projektų *ex post* auditais;
- c) tolesniais veiksmais, atsižvelgiant į pagrindines Audito Rūmų pastabas paskutiniuose patikrinimo pareiškimuose.

7.4. Audito Rūmų savarankiško testo imtį sudarė 58 išankstiniai mokėjimai ⁽²⁾, kuriems taikomos ne tokios griežtos mokėjimo sąlygos nei tarpiniams ir galutiniams mokėjimams. Todėl išankstinių mokėjimų testai apėmė tik Komisijoje atliktą projekto pasirinkimo procedūros, finansavimo sprendimo ir leidimo įvykdyti mokėjimą peržiūrą. Iš 92 tarpinių ir galutinių mokėjimų ⁽³⁾ 62 mokėjimams buvo atliekami dokumentų testai Komisijoje, o 30 mokėjimų buvo tikrinami paramos gavėjo patalpose.

⁽²⁾ 32 – šeštajai mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programai, 5 – bendrai įmonei „Galileo“, 4 – transeuropiniams tinklams (transporto srityje), 4 – Socrates, 13 – kitiems tikslams.

⁽³⁾ 17 – penktajai mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programai, 28 – šeštajai mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programai, 2 – transeuropiniams tinklams (transporto srityje), 1 – eTEN, 4 – LIFE, 2 – Leonardo, 2 – Socrates, 1 – MEDIA, 35 – kitiems tikslams (pavyzdžiui, mokėjimai personalui ir ekspertams).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Vidaus politikos ypatumai

7.5. ES parama moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai apima platų mokslinių tyrimų spektrą ir pasižymi didele finansavimo schemų, kuriomis teikiama parama įvairioms teminėms sritims ir projektų rūšims, įvairove. Projektus vykdo mokslinių tyrimų institutai ir universitetai, o taip pat – fiziniai asmenys, įmonės ar viešosios institucijos. Juose paprastai dalyvauja daug mokslinių tyrimų partnerių, keliose ES valstybėse narėse veikiančių konsorciūmų pagrindu, tačiau palaikyti ryšius su Komisija ir prižiūrėti sutarties finansinius bei administracinius klausimus yra skiriamas vienas „projekto koordinatorius“. Atskiruose projektuose ES dotacijos partneriams sudaro nuo kelių šimtų eurų iki dešimčių milijonų eurų. Iš daugiau kaip 15 000 galutinių naudos gavėjų maždaug 2 % tenka daugiau kaip 40 % visų ES lėšų.

7.6. Kitos priemonės apima įvairias vidaus politikos sritis, pavyzdžiui, dotacijas, skirtas paramos pilietybei veiksams ar mobilumui švietimo ir mokymų sektoriuje. Šios dotacijos siekia nuo 2 000 eurų iki 20 000 eurų. Kita vertus, parama pagrindiniam kelių ar geležinkelių infrastruktūros transeuropinio transporto tinklo projektui gali sudaryti iki 10 milijonų eurų.

7.7. Pagrindinė operacijų teisėtumo ir tvarkingumo rizika yra tai, kad išlaidų ataskaitose paramos gavėjai gali padidinti turėtas išlaidas, kurių Komisija vėliau neaptinka ir neištaiso.

7.7. Komisija iš esmės pritaria Audito Rūmų atliktai pagrindinės rizikos pobūdžio analizei. Rizika, kad paramos gavėjai išlaidų ataskaitose padidins patirtas išlaidas, iš esmės kyla dėl taikomos reglamentavimo sistemos, kuri pagrįsta faktinių išlaidų kompensavimu. Nepaisant svarbių reglamentavimo sistemos patobulinimų, šie veiksniai iš esmės nepakitę ir ateinančiais metais toliau darys poveikį mokslinių tyrimų pagrindų programų valdymui. Be to, daugelis dėl to atsirandančių klaidų gali būti aptiktos tik atliekant auditus vietoje. Todėl Komisija parengė bendrą audito strategiją, siekdama geresnio išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo daugiamečiu pagrindu (žr. Komisijos pastabas dėl 7.12 dalies).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas

7.8. Paramos gavėjų deklaruojamų išlaidų padidinimas gali atsirasti dėl šių klaidų:

- tinkamumo apmokėti – kompensuojamos taisyklių reikalavimų neatitinkančios išlaidos,
- įvykimo – kompensuojamos nepakankamus pagrindžiančius įrodymus turinčios išlaidos,
- tikslumo – kompensuojamos neteisingai suskaičiuotos išlaidos.

7.9. Klaidos gali taip pat daryti poveikį projektui, tačiau neturėti įtakos išlaidų kompensavimui. Dažnai pasitaikantis atvejis – Komisijos nesugebėjimas nustatyti laiku sumokėti kompensaciją paramos gavėjams. (Išsamios pastabos dėl pavėluotų Komisijos mokėjimų pateiktos **7.1 priede**).

7.9. Komisija ėmėsi priemonių, kad pagerintų mokėjimų atlikimą per nustatytus terminus, žr. 7.1 priedą.

Reikšmingas klaidų kiekis paramos gavėjų deklaruotose išlaidose

7.10. 26 tikrintose operacijose iš 150 Audito Rūmai aptiko klaidas, darančias poveikį paramos gavėjų pateiktiems kompensavimo prašymams (žr. **7.1 lentelę**). Dauguma klaidų buvo rastos trisdešimtyje operacijų, audituotų paramos gavėjo patalpose. Dažniausiai pasitaikančios klaidos buvo:

- nepakankami prašomas kompensuoti išlaidas patvirtinantys įrodymai, visų pirma susiję su išlaidomis personalui – paprastai didžiausia atskira išlaidų kategorija,
- biudžete nustatytų dydžių naudojimas, neatitinkantis reikalavimo naudoti faktines išlaidas,
- nepateisinamas netiesioginių išlaidų projektui priskyrimas,
- prašymas kompensuoti išlaidas, neatitinkančias mokėjimo laikotarpio,
- įvairių netinkamų apmokėti išlaidų įtraukimas.

7.10. Audito Rūmų atlikto audito metu nustatyta, kad dauguma klaidų buvo mokėjimuose, audituotose paramos gavėjo patalpose. Tokias klaidas arba netinkamas apmokėti išlaidas iš tiesų galima aptikti tik atliekant patikras patalpose arba, mažesniu mastu, atliekant dokumentų patikras.

Kai kuriais atvejais Komisija gali skirtingai vertinti nustatytų faktų finansinį poveikį remdamasi savo pačios atliktu reikalavimus atitinkančių išlaidų skaičiavimu, nes jis atliekamas remiantis jos pačios atliktais auditais ir atsižvelgiant į kitus paramos gavėjo pateiktus patvirtinančius dokumentus.

7.1 lentelė – Operacijų testų rezultatai

Imties dydis	150
Klaidingų operacijų procentinė dalis	17 %
Įvertintas klaidų poveikis populiacijai	2 % – 5 %

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

7.11. Klaidos daromos sudėtingos teisinės sistemos kontekste taikant daug (ne visuomet aiškių) tinkamumo kriterijų. Kaip ir ankstesniais metais, Audito Rūmai nustatė, kad paramos gavėjai savo išlaidų ataskaitose dažnai nesugeba pagrįsti personalo išlaidų.

Priežiūros ir kontrolės sistemos

7.12. Komisija turi valdyti tūkstančius paramos gavėjų ir jų vykdomų projektų. Daug teisėtumo ir tvarkingumo klaidų gali būti aptiktos (ir kartu ištaisytos) tik atliekant patikras vietoje. Tačiau dėl pernelyg didelių išlaidų tokių kiekvieno projekto patikrų kasmet atlikti negalima. Todėl Komisijai reikia nuoseklios patikrų rūšį ir dažnumą nustatančios kontrolės strategijos, siekiant, kad klaidų dažnumas liktų priimtinas, atsižvelgiant į susijusių patikrų išlaidas (*).

7.13. Audito Rūmų pasirinktų priežiūros ir kontrolės sistemų apžvalgos rezultatų santrauka pateikta **7.2 priede**.

7.11. Komisija pripažįsta, kad pagrindžiant mokslinių tyrimų projektams priskirtinas personalo išlaidas dažnai atsiranda neatitikimų ir klaidų. Ji ėmėsi svarbių priemonių, kad išspręstų šį klausimą, žr. pastabas dėl 7.7 ir 7.12 dalių.

Kiek tai susiję su septintąja bendrąja programa (7BP), paramos gavėjas galės taikyti personalo išlaidų vidurkį, jeigu jo metodologiją patvirtins nepriklausomas auditorius ir priims Komisija. Tvirtindamas auditorius taip pat patikrins, ar įdiegta patikima darbo laiko registravimo sistema.

Stengdamasi paaiškinti 7BP taikomas taisykles, Komisija nuo 2007 m. balandžio mėn. paskelbė keturis iš šešių paramos gavėjams skirto vadovo skyrių, įskaitant finansinių klausimų vadovą. Komisija numato paskelbti likusius skyrius 2007 m. rugsėjo mėn. 7BP pradžioje Komisija rengė informavimo dienas ir informacinius seminarus paramos gavėjams, kad paaiškintų procesą ir aiškiau išdėstytų paramos gavėjų teises bei pareigas.

7.12–7.13. Komisija parengė bendrą ex post audito strategiją šeštajai pagrindų programai (6PP), kuria siekiama geresnio išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo daugiamėčiu pagrindu. Šioje strategijoje numatyta labai padidinti ex post auditų skaičių, įskaitant sutarčių su svarbiausiais, t. y. gaunanciais didžiausias finansines išmokas, paramos gavėjais audita.

Šių auditų rezultatai bus nuodugniai išnagrinėti; išieškotos visos paramos gavėjui neteisėtai išmokėtos sumos, visos aptiktos sistemingos klaidos ekstrapoliuotos visoms kitoms neaudituotioms sutartims su tuo pačiu paramos gavėju. Jeigu audituojamasis subjektas neatsižvelgs į audito rezultatus dėl sistemingų klaidų, Komisija nustatys delspinigius.

Šia strategija turėtų būti užtikrinta, kad likutinių (neaptiktų) klaidų lygis būtų labai sumažintas.

Audituotos sutartys apims: 1) apie 200 rangovų, atitinkančių didžiausią biudžeto dalį (kartu atitinkamos sutartys sudaro daugiau kaip 40 % biudžeto); 2) reprezentatyvią vertę pagrįstą atsitiktinę imtį iš likusios populiacijos; ir 3) riziką pagrįstą imtį, dėmesį skiriant rangovams, potencialiai siejamiems su didesne rizika.

Igyvendinant šią audito strategiją reikės itin sustiprinti Komisijos auditą atliekantį personalą, bus atliekama daugiau auditų, reikės sustiprinti įgyvendinimo procedūras, kuriomis atsižvelgiama į audito rezultatus.

Šiuo metu svarstomi šios kontrolės sistemos taikymo 7BP būdai. Dėl 7BP jau imtasi priemonių išlaidų ataskaitų audito sertifikavimo kokybei pagerinti (žr. 7.17 dalį).

(*) Nuomonės Nr. 2/2004 50–53 dalys.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Išlaidų ataskaitų audito sertifikavimas

7.14. ES finansinėse taisyklėse reikalaujama, kad kartu su tam tikras ribas viršijančių dotacijų mokėjimo prašymais turi būti pateikiama audito ataskaita ar sertifikatas ⁽⁵⁾. Tam tikrus kriterijus atitinkantiems išlaidų kompensavimo prašymams šis reikalavimas buvo pritaikytas šeštojoje mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programoje ir kai kuriose kitose vidaus politikos programose. Todėl tam tikroms viešosioms įstaigoms išlaidų ataskaitos turi būti patvirtintos nepriklausomo auditoriaus ar kompetentingo valstybės pareigūno.

7.15. 2005 m. Audito Rūmai nagrinėjo audito sertifikatų naudojimą išlaidų ataskaitoms šeštojoje mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programoje ⁽⁶⁾. 2006 m. Audito Rūmai nagrinėjo audito sertifikatų naudojimą visose vidaus politikos srityse. Audito Rūmai atliko šios kontrolės priemonės veikimo testą, audituodami penkiolikos operacijų imtį toje vietoje, kuriai buvo suteiktas sertifikatas. Šio testo rezultatus Audito Rūmai palygino su sertifikatu. Audito Rūmai taip pat peržiūrėjo pačios Komisijos ataskaitas apie šios kontrolės priemonės veikimą.

Audito sertifikatai dar neveikia kaip patikima kontrolės priemonė

7.16. Devyniais iš penkiolikos Audito Rūmų tikrintų atvejų sertifikata suteikęs auditorius pareiškė besąlyginę išvadą, tačiau Audito Rūmai nustatė reikšmingą finansinį poveikį išlaidų ataskaitoms darančių klaidų ar reikalavimų neatitinkančias sistemas. Keturiomis iš devynių atvejų paramos gavėjų naudojamos personalo išlaidų apskaitos sistemos neatitiko sutarčių reikalavimų. Vienu atveju išlaidos personalui buvo padidintos daugiau kaip 50 %. Kitais dviem atvejais paramos gavėjas naudojo išlaidų apskaičiavimo metodą, neatitinkantį sutartyje numatytų reikalavimų.

7.17. Audito Rūmų nustatyti faktai yra panašūs į pačios Komisijos atliktus audito sertifikatų įvertinimus, kuriuose pastebima, kad sertifikatus suteikiančių auditorių darbas kartais yra per daug paviršutiniškas, nėra atliekama pakankamai savarankiškų testų, reikia tobulinti paramos teikimo gaires siekiant mažinti netikrumą dėl išlaidų tinkamumo ir auditorių nepriklausomumo, o privalomo audito sertifikato pavyzdžio ir standartinių techninių užduočių trūkumas lemia nenuoseklius metodus.

7.16. Mokslinių tyrimų srities generaliniai direktoratai bendrai pritaria Audito Rūmų išvadai. Vis dėlto Komisija mano, kad, palyginti su penktąją pagrindų programa (5PP), audito sertifikatai padėjo sumažinti klaidų dažnį šeštojoje pagrindų programoje.

7.17. Atsižvelgdama į pastebėtus 6PP audito sertifikatų patikimumo trūkumus Komisija pagerino paramą sertifikavimo įstaigoms, paramos gavėjams ir vykduojantiems padaliniais Komisijoje. DG INFSO surengė audito sertifikavimo klausimams skirtas konsultacijas (Clinics on audit certificates), kuriose dalyvavo centriniai ir pavaldieji padaliniai ir kurių tikslas – užtikrinti, kad generaliniame direktorate audito sertifikatai būtų tvarkomi nuosekliai atsižvelgiant į sutartines nuostatas. Su rezultatais galima susipažinti generalinio direktorato intraneto svetainėje.

Kaip aprašyta pastabose dėl 7.12 dalies, Komisija taip pat parengė 6PP skirtą bendrą ex post audito strategiją, kuria siekiama geresnio išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo daugiametį pagrindū.

⁽⁵⁾ Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 180 straipsnis.

⁽⁶⁾ 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 7.15–7.17 dalys.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Kalbant apie 7BP, Komisija pradėjo taikyti tris naujas priemones, kad būtų pagerinta audito sertifikatų kokybė: 1) principą „dėl procedūrų su-tarta“, kuris apima privalomas procedūras ir privalomą ataskaitą, kurią turi teikti sertifikatus suteikiantys auditoriai; 2) privalomą išlaidų ap-skaiciavimo metodologijos, taikomos personalo išlaidų vidurkiui apskai-čiuoti, sertifikavimą ir 3) neprivalomą personalo išlaidų ir netiesioginių išlaidų metodologijos sertifikavimą. Šios priemonės skirtos užtikrinti, kad prieš patvirtinant mokėjimą paramos gavėjų išlaidų apskaičiavimo me-todologijos atitiktų sutarties sąlygas.

Kalbant apie su moksliniais tyrimais nesusijusią sritį, 2004 m. Aplin-kos generalinis direktoratas programai LIFE parengė nepriklausomo išo-rės audito ataskaitos šabloną su aiškiais nurodymais, patikslinančiais sertifikavimo audito apimtį ir tikslą, audito metodologiją, auditoriaus kompetenciją ir tikėtinus audito rezultatus.

Ex ante išlaidų ataskaitų dokumentų peržiūra

7.18. Tarpinių ar galutinių mokėjimų projektams atveju prieš kompensuodama deklaruotas išlaidas Komisija atlieka išlaidų ataskaitų, kurias pateikia paramos gavėjai, dokumentų peržiūrą.

7.19. Audito metu buvo išnagrinėtos gairės ir procedūros, atas-kaitų bei stebėjimo priemonės ir dalijimasis dokumentų peržiūrų rezultatais Mokslinių tyrimų (DG RTD), Informacinės visuome-nės ir žiniasklaidos (DG INFSO) bei Energetikos ir transporto (DG TREN) generaliniuose direktoratuose. Audito Rūmai patikri-no šių patikrų veikimą trisdešimčiai operacijų, priklausančių sa-varankiško testo imčiai (7.3 dalis).

Išsamios procedūros, bet ribotas stebėjimas ir dalijimasis rezultatais

7.20. Visi audituoti generaliniai direktoratai turi išsamias rašy-tines dokumentų peržiūros gaires bei procedūras ir naudojami standartiniais kontroliniais sąrašais.

7.21. DG RTD ir DG TREN naudodami stebėjimo įrankius („ver-tinimo lenteles“) teikia apibendrintą informaciją apie patikros metu patvirtintas ar atmestas išlaidas, tačiau nenagrinėja klaidų rūšių ir kiekio, nors tai galėtų prisidėti prie rizikos analize pagrįs-tų kontrolės priemonių strategijos kūrimo.

7.21. Komisija suvokia, kad pagrindinės problemos susijusios su per-sonalo išlaidomis ir netiesioginėmis išlaidomis, ir tuo remdamasi siekia parengti ir taikyti rizika pagrįstą kontrolės strategiją.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

7.22. Generalinių direktoratų dalijimasis patikrų rezultatais gali prisidėti prie rezultatyvumo ir efektyvumo didinimo, pavyzdžiui, nustatant bendras problemas ir skatinant koordinuotą požiūrį. Audito Rūmai nustatė, kad trys generaliniai direktoratai parodė tik nežymias pastangas keisti patikrų rezultatų informacija tiek generalinių direktoratų viduje, tiek tarp jų. Kadangi patikrų rezultatai nėra atidžiai stebimi, patirtimi keičiamasi tik diskutuojant apie metodologiją ir bendrus dalykus.

7.23. Trimis iš trisdešimties peržiūrėtų atvejų Audito Rūmai išlaidų ataskaitose nustatė problemas, kurios galėjo būti pastebėtos Komisijos *ex ante* patikrų metu. Pirmuoju atveju paramos gavėjas panaudojo netinkamą netiesioginių išlaidų priskyrimo metodą. Kitu atveju Komisija pritaikė neteisingą kompensavimo koeficientą. Trečiuoju atveju Komisija iš paramos gavėjo pareikalavo reikalingų patvirtinančių dokumentų, tačiau mokėjimas buvo atliktas prieš jų gavimą.

Komisijos *ex post* finansiniai auditai

7.24. Po tarpinių ar galutinių mokėjimų Komisija atlieka *ex post* projektų auditus galutinių paramos gavėjų patalpose. Auditus atlieka generalinių direktoratų padaliniai arba dažniau – Komisijos vardu išorės audito įmonės.

7.25. Audito Rūmai išnagrinėjo Komisijos pateiktus *ex post* auditų duomenis ir peržiūrėjo dalijimosi audito rezultatais priemones už vidaus politiką atsakinguose generaliniuose direktoratuose.

Nepakankama ex post auditų aprėptis

7.26. 2005 m. Audito Rūmai kritikavo, palyginti su praėjusiais metais, žymų Komisijos vidaus politikos projektų *ex post* auditų skaičiaus (7) sumažėjimą. 2006 m. auditų kiekis padidėjo iki prieš 2005 m. buvusio lygio (7.2 lentelė). Tačiau audituotų sutarčių dalis (2,3 %) išlieka nepakankama, kad būtų suteikta atsvara kitiems priežiūros ir kontrolės sistemų elementų trūkumams.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

7.22. *Atliekant išlaidų ataskaitų patikras pagrindinis dėmesys iš esmės skiriamas formaliems aspektams. Todėl Komisija pasirinko standartines procedūras ir kontrolinius sąrašus, kad užtikrintų šių patikrų rezultatyvumą ir efektyvumą. Komisija sutinka, kad įvertinus ekonominę naudą keitimasis šių patikrų rezultatais gali būti naudingas, ypač mokslinių tyrimų srities generaliniams direktoratom, kurie dirba su tais pačiais arba panašiais paramos gavėjais.*

7.23. *Parengtos ir reguliariai atnaujinamos gairės, įskaitant kontrolinius sąrašus. Kad būtų pagerintas patikrų veiksmingumas, taip pat mokomi darbuotojai.*

7.24. *Šiuo metu atliekama daugiau ex post auditų. 6PP auditų skaičius numatytas atsižvelgiant į likutines klaidas ir įvertinus ekonominę naudą.*

7.26. *Kaip Komisija nurodė 2005 m. finansinių metų Audito Rūmų ataskaitoje, 2005 m. ex post auditų skaičius buvo sumažintas dėl vėlavimų, susijusių su naujai paskirta išorės audito bendrove. Todėl 2005 m. turi būti laikomi netipiškais metais. 2006 m. baigti 564 ex post auditai, tai daugiau nei 2004 m. (žr. 7.2 lentelę).*

Siekdama gauti dar geresnį patikinimą iš ex post auditų, Komisija parengė 6PP skirtą bendrą ex post audito strategiją, aprašytą pastabose dėl 7.12 dalies.

(7) 2005 m. finansinių metų metinės ataskaitos 7.19–7.20 dalys.

7.2 lentelė – Nuo 2004 iki 2006 m. atlikti ex post finansiniai auditai

Generalinis direktoratas	Atliktų auditų skaičius						Audituotų sutarčių skaičius			Nebaigtų vykdyti sutarčių skaičius			Audituotų sutarčių vertė (milijonais eurų)			Nebaigtų vykdyti sutarčių vertė (milijonais eurų)			Atlikus auditą, netinkamų apmokėti išlaidų koregavimai Komisijos naudai						Audituotų (nebaigtų vykdyti) sutarčių dalis, %		
	Visos programos			Mokslinių tyrimų programos															2004 m.		2005 m.		2006 m.				
	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	Vertė (mln. eurų)	Audit- tuotų sutar- čių dalis, %	Vertė (mln. eurų)	Audi- tuotų sutar- čių dalis, %	Vertė (mln. eurų)	Audi- tuotų sutar- čių dalis, %	2004 m.	2005 m.	2006 m.
	Žemės ūkis	5	7	5				6	20	7	245	153	158	16,18	22,67	13,96	42,54	35,48	36,56	0,00	0,0	1,68	7,4	1,26	9,1	2,4	13,1
Švietimas ir kultūra ⁽¹⁾	75	77	104				80	77	104	15 884	11 748	13 222	24,10	48,28	15,56	740,30	570,46	670,97	7,80	32,4	3,66	7,6	1,92	12,3	0,5	0,7	0,8
Užimtumas ir socialiniai reikalai	25	33	31				27	37	35	1 639	1 553	1 485	11,53	14,47	14,93	139,56	131,11	186,67	0,19	1,7	0,37	2,6	0,37	2,5	1,6	2,4	2,4
Aplinka	42	44	25				73	49	25	1 748	1 774	1 761	35,07	68,60	33,45	385,87	431,30	478,20	1,18	3,4	0,47	0,7	1,41	4,2	4,2	2,8	1,4
Teisingumas, laisvė ir saugumas	8	11	11				47	46	54	901	1 055	426	28,60	17,90	7,43	117,00	177,00	35,25	2,53	8,8	1,10	6,1	0,08	1,1	5,2	4,4	12,7
Sveikata ir vartotojų apsauga	8	7	6				12	7	6	522	476	478	6,29	5,34	17,14	153,90	165,58	183,73	0,36	5,8	0,27	5,1	0,04	0,2	2,3	1,5	1,3
Energetika ir transportas ⁽²⁾	54	16	69	53	7	59	81	20	100	1 077	1 099	1 166	87,09	21,49	66,48	689,41	899,46	929,55	9,95	1,8	0,85	0,0	5,47	8,2	7,5	1,8	8,6
Įmonės ir pramonė	43	8	52	34	1	44	64	8	69	1 684	1 672	2 369	38,12	22,28	28,66	221,96	305,75	1 179,00	1,00	2,6	1,38	6,2	0,64	2,2	3,8	0,5	2,9
Žuvininkystė ir jūrų reikalai	18	11	4	15	7		41	29	27	238	239	215	12,23	50,25	97,51	270,01	174,51	203,30	1,16	9,5	1,39	2,8	0,10	0,1	17,2	12,1	12,6
Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	95	30	84	93	30	80	230	72	196	2 320	5 727	1 810	115,37	32,61	79,45	745,00	2 030,00	2 004,00	8,20	7,1	4,71	14,4	6,42	8,1	9,9	1,3	10,8
Moksliniai tyrimai	118	23	173	118	23	151	167	35	198	7 696	8 906	12 070	263,40	38,25	58,68	451,39	5 032,43	6 663,85	2,79	1,1	0,72	1,9	3,47	5,9	2,2	0,4	1,6
Iš viso	491	267	564	313	68	334	828	400	821	33 954	34 402	35 160	637,99	342,15	433,247	956,94	9 953,07	12 571,08	35,16	5,5	16,59	4,8	21,19	4,9	2,4	1,2	2,3

(1) Įskaitant švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomąją įstaigą.

(2) Išskyrus transeuropinių tinklų (transporto srityje) projektus.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

7.27. DG RTD valdomi mokslinių tyrimų projektai sudaro daugiau kaip pusę visų 2006 m. nebaigtų vykdyti sutarčių vertės. Audito Rūmai anksčiau buvo minėję nepakankamą DG RTD atliktų penktosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programos (1998–2002 m.) *ex post* auditų aprėptį⁽⁸⁾. Komisijos vidaus audito tarnyba taip pat pažymėjo, kad 2005 m. buvo atlikti tik du šeštosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programos (2002–2006 m.) auditai, o 2006 m. auditų aprėptis išliko nepakankama, atsižvelgiant į su mokslinių tyrimų projektais susijusią riziką.

7.28. Kaip ir *ex ante* dokumentų peržiūrų atveju, dalijimasis *ex post* patikrų rezultatais gali padidinti jų efektyvumą ir rezultatyvumą. Audito Rūmai nustatė, kad mokslinių tyrimų išlaidas valdantys generaliniai direktoratai⁽⁹⁾ dalijasi audito rezultatais, tačiau neturi rašytinių procedūrų. Audituoti kitų vidaus politikos sričių generaliniai direktoratai⁽¹⁰⁾ neturi rezultatų platinimo į kitus generalinius direktoratus sistemos ir nėra sukūrę jokių procedūrų. 2006 m. lapkričio mėn. Komisija įdiegė audito stebėjimo sistemą, suteikiančią galimybę visų Komisijos departamentų atliktų auditų rezultatus registruoti centrinėje duomenų bazėje, pasiekiamoje visų generalinių direktoratų. Audito Rūmai išnagrinėjo šios priemonės naudojimą mokslinių tyrimų generaliniuose direktoratuose ir nustatė, kad ji yra naudojama tik DG ENTR.

Tolesni veiksmai, atsižvelgiant į anksčiau pateiktas pastabas

7.29. Ankstesnių metų patikinimo pareiškimuose Audito Rūmų pareiktų pagrindinių pastabų įvertinimo rezultatai yra pateikti 7.1 priede. Pastabos yra susijusios su nepakankama Komisijos *ex post* auditų aprėptimi, Komisijos mokėjimų paramos gavėjams vėlavimu ir nepakankamomis Komisijos atliekamomis nacionalinių valdymo institucijų valdymo ir kontrolės sistemų patikromis švietimo ir kultūros projektuose.

7.27. Apie šias problemas pranešta generalinių direktoratų metinėse veiklos ataskaitose ir Komisijos apibendrinančioje ataskaitoje. Jau imtasi veiksmų, kad būtų ištaisyta ši padėtis ir išvengta panašių sunkumų ateityje.

Taip pat žr. Komisijos pastabas dėl 7.12 dalies.

7.28. Mokslinių tyrimų srities generaliniai direktoratai sistemingai dalijasi audito rezultatais. Dalijimosi audito rezultatais principai išdėstyti 6PP skirtoje bendrojoje audito strategijoje. Šiuo metu šiuos principus toliau tobulina speciali darbo grupė.

Siekiant praplėsti audito taikymo sritį, kaip numatyta audito strategijoje, į audito rezultatus dėl sistemingų klaidų turi būti atsižvelgta ir generalinių direktoratų vykdomuose neaudituose projektuose. Šiuo požiūriu svarbu, kad audito rezultatais būtų dalijamasi sistemingai ir nuolat. Mokslinių tyrimų srities generaliniai direktoratai šį klausimą padarė prioritetiniu.

Komisijos naujoji audito stebėjimo sistema leidžia susieti auditus su atitinkamo paramos gavėjo juridinio asmens byla Komisijos apskaitos sistemoje. Sistema įdiegta 2006 m. pabaigoje, o duomenys į ją bus įvedinėjami palaipsniui, taip pat pasinaudojant sąsaja su esamomis konkrečių generalinių direktoratų audito duomenų bazėmis.

7.29. Žr. Komisijos pastabas dėl 7.1 priedo.

⁽⁸⁾ 2004 m. finansinių metų metinės ataskaitos 6.20 dalis ir 2005 m. finansinių metų metinės ataskaitos 7.20 dalis.

⁽⁹⁾ Moksliniai tyrimai; energetika ir transportas; informacinė visuomenė ir žiniasklaida; įmonės ir pramonė.

⁽¹⁰⁾ Teisingumas, laisvė ir saugumas; aplinka; švietimas ir kultūra; sveikata ir vartotojų apsauga.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Išvados

7.30. Audito Rūmų atlikto audito metu buvo nustatytas reikšmingas klaidų kiekis vykdant mokėjimus paramos gavėjams. Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemos nepakankamai sumažina per didelių deklaruotų išlaidų atlyginimo būdingą riziką.

7.31. Vidaus politikos finansų valdymo gerinimas reiškia nemenką iššūkį. Iš vienos pusės, sistemai reikia tokių priemonių, kurios pakankamai apsaugotų Europos bendrijos finansinius interesus ir užtikrintų, kad lėšos buvo naudojamos numatytiems tikslams, iš kitos pusės, finansinės kontrolės priemonės turi būti proporcingos ir realistiškai suprojektuotos. Sistema, tokia kokia ji yra dabar, dar nėra „skaidri, atspari ir lengvai administruojama“⁽¹¹⁾.

Rekomendacijos

7.32. Šiuo metu dauguma vidaus politikos išlaidų atsiranda tenkinant paramos gavėjų išlaidų kompensavimo prašymus, apimančius projekto ar priemonės vykdymui sunaudotą laiką pagrindžiančius dokumentus. Kad ši sistema veiktų veiksmingai, Komisija turi įgyvendinti šias priemones:

— supaprastinti ir išaiškinti paramos gavėjų atliekamo išlaidų skaičiavimo ir ataskaitų apie jas teikimo taisykles (7.8–7.11 dalys),

7.30. Komisija toliau tobulina savo kontrolės sistemas atsižvelgdama į veiksmų planą dėl integruotos kontrolės sistemos. Siekiant sumažinti būdingą per didelių deklaruotų išlaidų kompensavimo riziką pradėtas taikyti daugiamečių metodas, taip pat numatyta iš esmės padidinti ex post auditų skaičių (žr. pastabas dėl 7.12 dalies).

7.31. Komisija sutinka su Audito Rūmų vertinimu, kad vidaus politikos finansų valdymą dar reikia gerinti. Komisijos bendroji ex post audito strategija mokslinių tyrimų srityje skirta užtikrinti, kad likutinių (neaptiktų) klaidų skaičius sumažėtų iki priimtino lygio.

7.32.

— Palyginti su ankstesnėmis pagrindų programomis, 2007 m. balandžio 10 d. Komisijos priimtos dalyvavimo 7BP taisyklės ir dotacijos susitarimo pavyzdys yra svarbus supaprastinimas. Paramos gavėjams skirtas vadovas, visų pirma įskaitant finansinių klausimų vadovą, taip pat ataskaitų rengimo gairės skirtos padėti paramos gavėjams geriau suprasti taisykles.

Pradėtas taikyti daugelyje projektų dalyvaujančių paramos gavėjų personalo išlaidų vidurkio ir pridėtinųjų išlaidų apskaičiavimo metodologijos ex ante sertifikavimo mechanizmas, kuriuo siekiama padidinti paramos gavėjų išlaidų kompensavimo prašymų patikimumą bei tikslumą ir kuris yra svarbus žingsnis siekiant supaprastinimo. Be to, juo sustiprinamas teisinis paramos gavėjų ir Komisijos tikrumas, sumažinama su šiuo reikšmingu klaidų šaltiniu susijusi rizika.

(11) Nuomonės Nr. 1/2006 94 dalis.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- sertifikatus teikiantiems auditoriams suteikti gaires dėl tinkamumo kriterijų ir su ES dotacijomis susijusių apskaitos reikalavimų, parengti pavyzdinį privalomą audito sertifikatą ir išaiškinti technines užduotis (7.14–7.17 dalys),
- gerinti savo išlaidų ataskaitų dokumentų peržiūrą, tobulinant klaidų stebėjimą ir skatinant dalijimąsi patikrų rezultatais (7.18–7.23 dalys),
- atlikti tinkamą *ex post* auditų kiekį, siekiant atsizvelgti į išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo riziką, bei užtikrinti geresnę audito rezultatų vidinę sklaidą (7.24–7.28 dalys),
- vykdyti mokėjimus laikantis Finansiniame Reglamente nustatytų terminų (7.29 dalis ir **7.1 priedas**),
- imtis tolesnių veiksmų dėl Komisijos atliktų valdymo ir kontrolės sistemų auditų nacionalinėse agentūrose, valdančiose švietimo ir kultūros projektus, ir užtikrinti pakankamą vietoje atliekamų patikrų kiekį (7.29 dalis ir **7.1 priedas**).

7.33. Vis dėlto Audito Rūmai pakartoja savo rekomendaciją, kad turėtų būti toliau dedamos pastangos paprastinti šių programų taisykles ir ten, kur tai yra įmanoma, kuo plačiau naudoti finansavimo vienkartinėmis išmokomis būdą pereinant prie rezultatais pagrįstos finansavimo sistemos ⁽¹²⁾.

PO PASKUTINĖS METINĖS ATASKAITOS PASKELBTOS SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

7.34. Specialioji ataskaita Nr. 3/2007 dėl Europos pabėgėlių fondo (2000–2004 m.) valdymo.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- Komisija kuria *ex post* auditams skirtą tinklalapį, kad galėtų pateikti lengvai prieinamą informaciją ir rekomendacijas išlaidų tinkamumo ir sertifikavimo klausimais.

Komisija parengė 7BP skirtą audito sertifikavimo procedūrą remdamasi principu „dėl procedūrų sutarta“. Pagal ją sertifikatus suteikiantys auditoriai privalo atlikti privalomas procedūras ir pateikti ataskaitas pagal privalomą modelį.
- Kad pagerintų *ex ante* dokumentų peržiūros kontrolę, Komisija nuolat peržiūri ir atnaujina savo kontrolinius sąrašus. Bus imtasi tolesnių priemonių siekiant pagerinti dalijimąsi patikrų rezultatais įvertinus ekonominę naudą.
- Komisija didina *ex post* auditų skaičių, taip pat ir įgyvendindama 6PP skirtą bendrą audito strategiją, aprašytą pastabose dėl 7.12 dalies. Įdiegiama nauja integruota IT sistema, kuri turėtų padėti užtikrinti geresnę audito rezultatų sklaidą.
- Komisija toliau deda pastangas siekdama sumažinti vėluojančių mokėjimų problemą, žr. 7.1 priedą.
- Priėmus naujos kartos programas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, DG EAC diegia patobulintą sistemą. Programose numatytos visapusiškos patikros ir kontrolė atsižvelgiant į procedūras ir vidaus kontrolės mechanizmus, kad būtų užtikrintas ir patikrintas operacijų teisėtumas ir tvarkingumas bei veiklos atitiktis reikalavimams.

7.33. Tolesnis supaprastinimas pagal galiojančią teisės sistemą yra vienas iš Komisijos prioritetų.

Kalbant apie išlaidų kompensavimo, visų pirma vienkartinį išmokų naudojimą, taisyklių supaprastinimą, 2007 m. birželio 4 d. Komisija patvirtino vienkartinį išmokų naudojimą tarptautinio bendradarbiavimo partnerėms šalims pagal dotacijų susitarimus netiesioginiams veiksams pagal 7BP.

⁽¹²⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 7.8 ir 7.29 dalis ir nuomonės Nr. 1/2006 58–61 dalis.

Tolesnės priemonės, atsižvelgiant į pagrindines patikinimo pareiškimuose pateiktas pastabas

Audito Rūmų pastabos	Vykdyti veiksmai	Audito Rūmų analizė	Komisijos atsakymas
1. Nepakankama Komisijos ex post auditų aprėptis			
<p>Komisija nuolat neįgyvendindavo savo tikslo atlikti 10 % penktosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programos rangovų (paramos gavėjų) auditų. Audito Rūmai nustatė atvejus, kai buvo nepagrįstai delsiama užbaigti auditus, vėliau – pateikti rezultatus Komisijai, o Komisija per vėlai pradėjo susijusias išieškojimo procedūras.</p> <p>Komisija dar nenustatė konkrečių šeštosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programos audito tikslų.</p> <p>(2003 finansinių metų metinės ataskaitos 6.27–6.33 dalys ir 6.1 priedas; 2004 finansinių metų metinės ataskaitos 6.18–6.24 dalys ir 6.1 priedas; 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 7.18–7.23 dalys).</p>	<p>Komisija sukūrė specialią šeštosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programos audito strategiją, pagrįstą išsamia paramos gavėjų populiacijos analize. Komisija išplės sisteminių rezultatų paiešką visoms svarbiausių paramos gavėjų sutartims.</p>	<p>Komisija turi užtikrinti tinkamą patikrinimų ap- rėptį, vadovaudamasi nuoseklia strategija, api- mančia didžiausių paramos gavėjų ir rizikos analize grindžiamu metodu atrinktos kitų para- mos gavėjų imties tikrinimu.</p> <p>Bendra FP6 audito strategija, kurią įgyvendina Komisija, sudaro tvirtą pagrindą spręsti Audito Rūmų nustatytas problemas.</p>	<p><i>Komisija atkreipia dėmesį, kad Audito Rūmų nuomone, 6PP skirta bendra au- dito strategija yra geras pagrindas nustatytoms problemoms spręsti.</i></p> <p><i>Komisija taip pat nusprendė itin sustiprinti ex post audito funkcijas. Šiomis priemonėmis bus išplėsta audito taikymo sritis.</i></p> <p><i>DG EAC peržiūri savo audito strategiją ir taip tinkamai atsižvelgia į Audito Rūmų rekomendacijas.</i></p>
2. Nuolatinis Komisijos vėlavimas vykdyti mokėjimus			
<p>Reikšminga mokėjimų paramos gavėjams dalis Audito Rūmų audituo- tuose už vidaus politiką atsakinguose generaliniuose direktoratuose (R- TD, INFSO, TREN ir ENTR) buvo įvykdyta nepagrįstai vėluojant – pažeidžiant Finansiniame reglamente nustatytus išlaidų operacijų įvyk- dymo terminus. Audito Rūmai nustatė, kad DG EAC neturi patikimos pavėluotų mokėjimų valdymo informacijos.</p> <p>2005 m. vienuolika (t. y. 16 %) iš 69 Audito Rūmų audituotų mokė- jimų vidaus politikos srityje buvo įvykdyti pavėluotai. 2006 m. Audito Rūmai mokėjimo vėlavimą nustatė 21 (t. y. 18,6 %) iš 113 atvejų.</p> <p>(2003 m. finansinių metų metinės ataskaitos 6.22 dalis; 2004 m. fi- nansinių metų metinės ataskaitos 6.27 dalis; 2005 m. finansinių metų metinės ataskaitos 7.10 dalis).</p>	<p>DG RTD harmonizavo mokėjimų laiko registra- vimo metodiką ir peržiūrėjo savo ataskaitų pa- teikimo tvarką. Sudėtingu mokėjimo ekspertams atveju generalinis direktoratas priėmė specialų veiksnumo planą.</p> <p>DG INFSO patobulino pavėluotų mokėjimų val- dymo informaciją ir įvedė reguliarius mokymų seansus, kuriais siekiama mažinti mokėjimų trukmę.</p> <p>DG TREN pradėjo sistemingai peržiūrėti mo- kėjimo terminus, pagerino vėlavimų stebėjimą ir ėmė plačiau naudoti vidaus ryšius informacijai apie pavėluotus mokėjimus skleisti.</p> <p>DG ENTR šiuo metu atidžiai stebi laiką, kurio reikia mokėjimams įvykdyti, ir yra pradėjęs savo finansinių padalinių vadovaujamus žinių gilini- mo veiksmus.</p> <p>DG EAC laukia, kol pasibaigs jo naujos apskai- tos sistemos diegimas, kad galėtų pradėti pavė- luotų mokėjimų stebėjimą.</p>	<p>Siekdami išspręsti pavėluotų mokėjimų proble- mą, generaliniai direktoratai turėtų tęsti 2006 m. pradėtų iniciatyvų vystymą. Generalinių direktor- atų dalijimasis patirtimi galėtų padėti nustatyti bendrų rūpimus klausimus ir sukurti efektyves- nes ir rezultatyvesnes kontrolės priemones.</p>	<p><i>Komisija toliau deda pastangas siekdama sumažinti vėluojančių mokėjimų problema. Generaliniai direktoratai palaipsniui pradeda naudoti iniciatyva grindžiamas valdymo ataskaitas, kad būtų sustiprintas mokėjimų atlikimo ter- minų stebėjimas. Rengiami ir taikomi veiklos rezultatų rodikliai.</i></p>

Audito Rūmų pastabos	Vykdyti veiksmai	Audito Rūmų analizė	Komisijos atsakymas
3. Nepakankami Komisijos vykdomi nacionalinių valdymo institucijų (nacionalinių agentūrų) valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimai švietimo ir kultūros projektuose			
<p>Komisija neįvykdė Finansinio reglamento reikalavimo atlikti valdymo ir kontrolės sistemų patikras nacionalinėse agentūrose prieš joms patikint Europos bendrijos veiksmų įgyvendinimą.</p> <p>Komisijos atliekami sistemų auditai neapėmė projektų patikrų vietoje, dėl ko patikinimas galėjo būti suteiktas tik dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Audito ataskaitose buvo keli trūkumai, tokie kaip, netinkamas ar nenuoseklus rezultatų svarbumo klasifikavimas ir nepakankami veiksmai ištaisyti nustatytus trūkumus.</p> <p>(2005 m. finansinių metų metinės ataskaitos 7.24–7.27 dalys).</p>	<p>2006 m. DG EAC tęsė savo sistemų auditų programą, kurioje 96 iš 99 suplanuotų auditų buvo baigti iki 2007 m. kovo mėn.</p> <p>Pasamdyto išorės auditoriaus užduočių sąrašą papildė patikros vietoje. Tiriamieji tokių patikrų veiksmai buvo pradėti Leonardo da Vinci profesinio mokymo programoje, tačiau 2006 m. pabaigoje į priekį buvo pažengta labai nežymiai.</p> <p>Audito ataskaitų turinys buvo aptariamas su auditoriumi, siekiant priėti bendrą sutarimą.</p>	<p>DG EAC turi imtis sistemingo tolesnių veiksmų vykdymo, atsižvelgiant į audito ataskaitas, ir vykdyti auditų rezultatų peržiūras, įskaitant aiškų projektams poveikį darančių klaidų lygio nustatymą.</p>	<p>2007 m. birželio mėn. DG EAC buvo pabaigęs visus sistemų auditus, išskyrus vieną; vienai ataskaitai nesuteiktas tik galutinis patvirtinimas. Padarytos išvados ir į jas atsižvelgta prieš kreipiantis į nacionalines agentūras dėl naujų programų. Rengiama tolesni auditai, kurie bus atlikti 2007 m.</p> <p>Kiek tai susiję su naujų programų įgyvendinimu, Komisija atsižvelgia į Finansinio reglamento reikalavimus analizuodama ir tvirtindama nacionalinių agentūrų pateiktas ex ante patikinimo deklaracijas prieš sudarydama sutartis su nacionalinėmis agentūromis. Praveikus šioje analizėje atsižvelgiama į audito rezultatus. Nacionalinės valdžios institucijos taip pat pateiks metines ex post patikinimo deklaracijas dėl lėšų panaudojimo ankstesniais metais.</p>

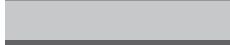

7.2 PRIEDAS

Priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas

Vertinamoji sistema	Pagrindinė vidaus kontrolės priemonė				Bendras įvertinimas
	Tinkamos gairės	Patikrų tinkamumas	Rezultatų stebėjimas	Dalijimasis rezultatais	
Išlaidų ataskaitų audito sertifikavimas					
Ex ante išlaidų ataskaitų dokumentų peržiūra					
Komisijos ex post finansiniai auditi					

Paaiškinimas:

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama
N/A	Netaikoma arba neįvertinta

8 SKYRIUS

Išorės veiksmai

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	8.1–8.2
Specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	8.3–8.33
Audito apimtis	8.3
Su išorės veiksmais susijusių išlaidų ypatumai	8.4–8.6
Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas	8.7–8.11
EuropeAid	8.7–8.10
DG ECHO	8.11
Priežiūros ir kontrolės sistemos	8.12–8.30
Kontrolės strategijos komponentai	8.12–8.20
Rezultatų panaudojimas	8.21–8.25
Kontrolės strategijos koordinavimas	8.26–8.28
Vidaus auditas	8.29–8.30
Išvados ir rekomendacijos	8.31–8.33

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

8.1. Šis skyrius skirtas iš bendrojo biudžeto ⁽¹⁾ finansuojamai išorės paramai. Pagrindinės sritys yra pagalba maisto produktais, maisto sauga, humanitarinė pagalba, nevyriausybinių organizacijų bendrasis finansavimas ir santykiai su Azija, Lotynų Amerika, Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalimis, Vakarų Balkanais, Viduriniais Rytaiis ir Viduržemio jūros pietinės pakrantės šalimis. Išorės santykių generalinis direktoratas ir Vystymosi generalinis direktoratas yra atsakingi už bendradarbiavimo vystymosi labai politikų, nacionalinių/regioninių strategijų ir daugiamečių programų nustatymą, o EuroAid bendradarbiavimo biuras (EuropeAid) – už jų įgyvendinimą. Humanitarinės pagalbos generalinis direktoratas (DG ECHO) yra atsakingas už humanitarinės pagalbos, Plėtros generalinis direktoratas (DG ELARG) – už CARDS politikos ir strategijos nustatymą bei įgyvendinimą ⁽²⁾.

8.2. **I priedo III ir IV diagramose** nurodytos 2006 m. išleistos lėšos, skirtos finansinės perspektyvos 4 išlaidų kategorijai „Išorės veiksmai“ (įsipareigojimai: 5 867 milijonai eurų, mokėjimai: 5 186 milijonai eurų).

SPECIALUSIS VERTINIMAS PATIKINIMO PAREIŠKIMO KONTEKSTE

Audito apimtis

8.3. Audito tikslas buvo pateikti išvadą dėl operacijų teisėtumo ir tvarkingumo išorės veiksmų srityje. Auditą sudarė Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemų, sukurtų užtikrinti operacijų teisėtumą ir tvarkingumą, įvertinimas, pagrįstas delegacijose ir įgyvendinančiose organizacijose atliktų operacijų, testais. Į Audito Rūmų audito imtį nebuvo įtrauktos Komisijos būstinės operacijos, iš esmės susijusios su tiesiogine biudžetine parama ir daugiaregioniniais projektais. Audito metu buvo įvertinta Komisijos vardu privačių firmų atliktų išorės auditų sistema, kuri yra svarbus Komisijos patikinimo dėl su projektais susijusių išlaidų komponentas.

⁽¹⁾ Europos plėtros fondų parama nagrinėjama atskirai, kadangi ji nėra finansuojama iš bendrojo biudžeto.

⁽²⁾ Bendrijos parama rekonstrukcijai, vystymui ir stabilizavimui.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Su išorės veiksmis susijusių išlaidų ypatumai

8.4. Didžiausią (maždaug 80 %) su išorės veiksmis susijusių išlaidų dalį valdo Komisijos delegacijos atitinkamose trečiojoje šalyse. Daugiausia jų vykdomų mokėjimų sudaro išankstiniai mokėjimai vystymo projektus įgyvendinančioms organizacijoms (pavyzdžiui, tarptautinėms organizacijoms, vyriausybinėms institucijoms ar nevyriausybinėms organizacijoms).

8.4. Galutiniai mokėjimai, įskaitant išankstinių mokėjimų patvirtinimą, paprastai atliekami pabaigus projektus ir Komisijai patvirtinus jų galutines ataskaitas.

8.5. Remiami projektai yra išsiskleidę po daugiau nei 150 šalių, o įgyvendinančių organizacijų dydis ir administraciniai pajėgumai yra labai įvairūs. Vykdam projektus atliekama daug atskirų mokėjimų, kurių taisyklės yra sudėtingos, visų pirma konkursų ir tiekimo kilmės atveju.

8.6. Pagrindinė rizika teisėtumui ir tvarkingumui – į prašymus dėl projektų gali būti įtrauktos netinkamos apmokėti išlaidos, kurios gali būti neaptiktos.

*Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas***EuropeAid***Delegacijose tikrintos operacijos*

8.7. Audito Rūmai apsilankė trijose Komisijos delegacijose (Kinijoje, Jordanijoje ir Gvatemaloje), kad įvertintų jų priežiūros ir kontrolės sistemas bei atliktų kelių operacijų, kurių įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas buvo EuropeAid bendradarbiavimo biuras, auditą.

8.8. Audito Rūmai patikrino 20 mokėjimų (iš viso sudarančių 17 milijonų eurų) ir 7 konkursų (iš viso sudarančių 11 milijonų eurų) imtį trijose delegacijose, pagrindinį dėmesį atkreipdami į vietoje tikrintiems projektams skirtus mokėjimus, kompensacijas (žr. 8.9 dalį) ir didelės vertės sumas. Audito metu nustatyta ne daug klaidų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Igyvendinančiose organizacijose tikrintos operacijos

8.9. Audito Rūmai vietoje atliko 11 įgyvendinančių organizacijų valdomų projektų auditą. Jie patikrino 132 mokėjimų (iš viso sudarančių 6,9 milijono eurų) ir 20 konkursų (iš viso sudarančių 9,4 milijono eurų) imtį. Atrinktos operacijos apėmė visas pagrindines išlaidų kategorijas.

8.10. Kaip ir ankstesniais metais, Audito Rūmai konstatavo, kad su projektais susijusių nustatytų sutarčių sudarymo procedūrų ir tinkamų apmokėti išlaidų taisyklių laikymasis priklauso didžiausios rizikos sritims, reikšmingų klaidų nustatyta nagrinėtų tarpinių ir galutinių mokėjimų operacijų imtyje:

- a) Audito Rūmai konstatavo, kad devyniuose iš vienuolikos vietoje audituotų projektų nebuvo tinkamai taikomos sutarčių sudarymo procedūros. Nustatytų procedūrų nesilaikymo pavyzdys buvo sutarčių išskaidymas, siekiant išvengti griežtesnių konkursų procedūrų;
- b) Audito Rūmai aptiko netinkamų apmokėti išlaidų trijuose iš vienuolikos audituotų projektų, pavyzdžiui, buvo įtrauktos netinkamų apmokėti išlaidų kategorijos, pereikvotos biudžeto eilutės ir turėta išlaidų kitu nei apibrėžtu projektų įgyvendinimo laikotarpiu;
- c) keturiuose iš vienuolikos projektų trūko įrodymų (pavyzdžiui, sąskaitų faktūrų, kvitų ir bankų išrašų), kurie patvirtinti patikrintus mokėjimus.

DG ECHO

8.11. DG ECHO (Humanitarinės pagalbos generalinio direktorato) atveju nustatyta, kad tinkamų apmokėti išlaidų ir konkursų procedūrų taisyklėse yra pateiktos dviprasmiškos kai kurių dalykų apibrėžtys, kurios turėtų būti patikslintos. Atlikus dviejų įgyvendinančių partnerių auditą paaiškėjo, kad jie skirtingai suprato keitimo kursus, įrengimų, pavyzdžiui transporto priemonių, nusidėvėjimą ir už išankstinius mokėjimus gautas palūkanas, todėl tinkamų apmokėti išlaidų sumos skyrėsi gana panašiose situacijose.

8.10. *Kai kurios Audito Rūmų pastabos susijusios su galiojančiomis sutartimis, pagal kurias neatlikti galutiniai mokėjimai, todėl jas baigiant pagal Komisijos kontrolės sistemą turėtų būti taikomi korekciniai veiksmai.*

Komisija atlieka privalomus auditus ir (arba) rizikos analize pagrįstus auditus, kad aptiktų ir ištaisytų visas įgyvendinančių organizacijų padarytas klaidas prieš atlikdama galutinius mokėjimus arba net juos atlikusi. Paprastai šie auditai atliekami patvirtinant sąskaitas.

8.11. *Atsižvelgdama į partnerių darbuotojų mobilumą ir į operacijų tipų įvairovę, Komisija toleruoja tai, kad įgyvendinantys partneriai gali skirtingai aiškinti tinkamumo kriterijus arba konkursų procedūrų taisykles. Tai pripažindama Komisija deju daug pastangų siekdama paaiškinti, kaip reikia suprasti įvairias finansines ir sutarčių taisykles: skelbė informacinius leidinius, remdamasi partnerystės principu reguliariai rengė partnerių mokymus ir atidžiau stebėjo, kad partneriai turėtų daugiau rekomendacinio pobūdžio informacijos.*

Galimi skirtingi transporto priemonių nusidėvėjimo apskaičiavimo būdai; palūkanų už išankstinius mokėjimus sąvoka paaiškinta Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklėse ir bus įtraukta į peržiūrėtą DG ECHO ir humanitarinių organizacijų partnerystės pagrindų susitarimą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

*Priežiūros ir kontrolės sistemos***Kontrolės strategijos komponentai**

8.12. Dėl specifinių su išorės parama susijusių išlaidų charakteristikų (žr. 8.4–8.5 dalis), Komisija susiduria su rimtu iššūkiu įgyvendinant sistemas, skirtas vykdyti efektyvią ir rezultatyvią šių išlaidų kontrolę. Be visų mokėjimų *ex ante* patikrų, pagrindinės priežiūros ir kontrolės sistemos apima:

- auditus, kurių metu, paprastai profesionalios išorės audito firmos, atlieka sistemų peržiūrą ir projektų finansinės atskaitomybės sertifikavimą. Jei jų reikia kaip įprasta pagal projektų finansavimo susitarimų nuostatas, šie auditai paprastai atliekami paramos gavėjų iniciatyva,
- Komisijai skirtus papildomus projektų auditus. Jie atrenkami kasmet pagal rizikos analizę,
- su Komisijos tarnybų vykdytų mokėjimų dokumentais susijusias *ex post* patikras,
- Komisijos būstinės darbuotojų atliekamus patikrinimus delegacijose.

Įgyvendinančių institucijų auditai

8.13. EuropeAid taiko dviejų etapų audito strategiją, skirtą patikrinti su projektais susijusių išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą. Pirmąjį patikrinimo lygį sudaro daugumoje projektų finansavimo susitarimų reikalaujami patikrinimo auditai, antrąjį – pagal rizikos analizę atrinktų projektų papildomi auditai.

8.14. Paprastai finansinių ir audito ataskaitų reikalaujama prieš atliekant mokėjimus projektus įgyvendinančioms organizacijoms. Labai svarbu, kad šie projektai būtų pagrįsti, nes jie yra ypač svarbus mokėjimų kontrolės struktūros komponentas. Todėl ataskaitų kokybė, visų pirma, audito ataskaitų kokybė yra ypač svarbi daugumos delegacijų mokėjimų patvirtinimo procese.

8.12. *Pirminį patikrinimo mechanizmą sudaro ex ante patikros, kurias Komisijos tarnybos atlieka leidimo davimo proceso metu pagal taisytiną Finansinį reglamentą. Priklausomai nuo finansuojamo veiksmo tipo, tokios patikros taip pat gali būti pagrįstos audito ataskaitomis.*

Audito Rūmų nurodyti elementai turėtų būti laikomi Komisijos įdiegtos platesnės valdymo ir kontrolės sistemos, apimančios finansuotinių veiksmų ex ante vertinimą, šių veiksmų vykdytojų atranką, įvairias skirtingais valdymo ciklo etapais atliekamas patikras, įskaitant programos įgyvendinimo stebėjimą ir patikras vietoje, dalimi.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

8.15. Audito Rūmai atliko 22 projektų dokumentų patikrinimus ir išnagrinėjo projektų auditus aplankytose delegacijose. Keturių auditų dokumentų patikrinimų metu paaiškėjo, kad naudotose techninėse užduotyse nebuvo reikalaujama testuoti visus pagrindinius aspektus.

8.16. Visų dešimties patikrintų delegacijų audito ataskaitų atvejų audito apimtis buvo nepakankama. Nebuvo tikrinamos kai kurių rizikos sritys, pavyzdžiui, nustatytų sutarčių procedūrų laikymasis, o dviejuose iš dešimties auditų pasamdyti auditoriai nebuvo gavę išsamių techninių užduočių.

8.17. Audito Rūmai nustatė vidaus kontrolės trūkumų aštuoniose iš vienuolikos vietoje tikrintų įgyvendinančių organizacijų. Pagrindiniai nustatyti trūkumai buvo netinkamos finansinės procedūros, nepakankami dokumentai skiriant išlaidas projektams ir biudžeto eilutėms, išankstinių mokėjimų kaip faktinių išlaidų įrašymas į apskaitos sistemą ir netinkamas keitimo kursų taikymas.

8.18. DG ECHO paveda atlikti auditus savo įgyvendinančių partnerių būstinių biuruose bei projektų auditus vietoje. Abiem atvejais yra atliekama vidaus kontrolės peržiūra ir testuojama su projektais susijusių išlaidų imtis. Didžioji dalis auditų yra atliekami partnerių būstinėse. Kadangi tikrosios su projektais susijusios išlaidos gali būti veiksmingiau patikrintos vietoje, į auditus vietoje reikėtų atsižvelgti rimčiau.

Ex post patikros

8.19. EuropeAid turi ex post patikrų, kurios atliekamos būstinėse ir yra skirtos atrinktų Komisijos tarnybų vykdytų mokėjimų patikrinimui, siekiant įvertinti, ar leidimus duodantys pareigūnai taikė būtinas kontrolės priemones. 2006 m. Komisija įvertino ex post patikrų naudą ir pakeitė jų paskirtį. Tačiau kadangi šios patikros neapima projektus įgyvendinančių organizacijų vykdytų operacijų, jos gali tik ribotai prisidėti prie bendro patikinimo dėl sistemų ir procedūrų bei operacijų teisėtumo ir tvarkingumo.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

8.15–8.16. *Finansinių auditų tikslas – patvirtinti naudos gavėjo patirtų išlaidų teisėtumą atsižvelgiant į sutartines nuostatas, įskaitant konkursų procedūras, jeigu to reikia pagal naudos gavėjo vykdomą veiksmą.*

Konkursų procedūros buvo nurodytos atrinktų auditų techninėse užduotyse ir tokius aspektus auditoriai testavo audito metu. Šie elementai parodyti audito ataskaitoje pateiktose atitinkamose auditorių darbo programose.

Naujos tipinės sutartys ir išlaidų tikrinimo, kurį turi atlikti naudos gavėjai, techninės užduotys taikomos sutartims, pasirašytoms po 2006 m. vasario 1 d. Jomis bus sustiprintas Audito Rūmų nurodytų su sutartimis susijusių aspektų tikrinimas.

8.17. *Įgyvendinančios organizacijos nepriklauso Komisijos vidaus kontrolės sistemai, su Komisija jas sieja sutartiniai santykiai dėl konkretaus veiksmo įgyvendinimo. Komisijos stebėjimo ir kontrolės sistema siekiama užtikrinti, kad sutarties partneriai laikytųsi sutarties reikalavimų; prirėkus ji apima atitinkamus partnerių vidaus kontrolės sistemų aspektus.*

Faktas, kad nustatytas trūkumas įgyvendinančių organizacijų lygmeniu, nereiškia, jog Komisijos kontrolės sistema turi trūkumą ar kad šio trūkumo nenustatys Komisija.

8.18. *Vertinant būstinėse ir vietoje atliekamų auditų santykį reikia atsižvelgti į bendrą riziką pagrįstą kontrolės strategiją, kurią taikydama Komisija ypatingą dėmesį skiria stebėjimo veiklai projekto įgyvendinimo metu, kurią vykdo atsižvelgdama į ekspertų atliktą nuodugnią tolesnę priežiūrą tiek vietos, tiek geografiniuose būstinių biuruose. Be to, Komisija išsamiai analizuoja partnerių įvairiose ataskaitose pateiktą informaciją.*

2006 m. rugpjūčio mėn. pasirašius naują pagrindų sutartį pasikeitė auditų santykis siekiant, kad daugiau auditų būtų atliekama vietoje ir kad jie būtų geriau susieti su būstinėse atliekamais auditais.

8.19. *Ex post kontrolės sistemos diegimas ir jos charakteristikų apibūdinimas pagrįstas likutinės rizikos vertinimu ir sistemos sąveika su kitomis kontrolės sistemos sudėtinėmis dalimis. Operacijų ex post patikros suteikia papildomą patikinimą vertinant elementus, kuriems turi būti taikoma tokia kontrolė.*

Tai apima mokėjimus, išieškotas sumas ir Komisijos atliktų išankstinių mokėjimų patvirtinimą. Vis dėlto tikrinant, pavyzdžiui, išankstinio mokėjimo patvirtinimą, būtina tikrinamos naudos gavėjo pateiktos jo paties vykdytų operacijų ataskaitos. Įgyvendinančių organizacijų vykdytos operacijos priklauso kitų patikrų, pirmiausia auditų, taikymo sričiai.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Patikrinimai delegacijose

8.20. EuropeAid geografinių direktoratų ⁽³⁾ finansų padaliniai vykdo patikrinimų delegacijose programą, pagal kurią nagrinėjamos operacijoms atlikti skirtos jų finansinės sistemos, sutarčių sudarymo bei priežiūros ir kontrolės sistemos. Be to, atliekami delegacijų ir kai kurių projektus įgyvendinančių organizacijų vykdytų operacijų testai. 2007 m. EuropeAid ketina įdiegti standartizuotą šių patikrinimų metodiką. Tačiau 2006 m. tik vienas finansų padalinys vykdė patikrinimų programą savo delegacijose ir įgyvendinančiose organizacijose. Vienas iš kitų dviejų padalinių 2006 m. neatliko jokio patikrinimo, o kitas apsilankė dviejuose delegacijose, bet nė vienoje įgyvendinančioje organizacijoje.

Rezultatų panaudojimas

Su kontrole susijusios informacijos rinkimas ir lyginimas EuropeAid

8.21. Išorės audito ataskaitų kaip patikinimo šaltinio dėl išlaidų, už kurias yra atsakingas EuropeAid, teisėtumo ir tvarkingumo vertė priklauso nuo jų apimties ir su jais susijusių tolesnių veiksmų. Todėl svarbu, kad šie du aspektai būtų išsamiai ir tinkamai dokumentuoti bei apie juos būtų pranešta EuropeAid būstinei.

8.22. Delegacijų išorės pagalbos valdymo ataskaitose, pateikiamose būstinei kas šešis mėnesius, turi būti pateikta svarbi finansinė ir techninė informacija. Audito Rūmams peržiūrėjus 16 tokių ataskaitų imtį paaiškėjo, kad ta pati situacija išliko ir 2006 m., t. y. informacija apie išorės auditus buvo neišsami (tik dviejose ataskaitose buvo informacijos apie rezultatus) ir nenuosekli pateiktų auditų klasifikavimo atveju (planuojami ir (ar) atliekami, valdomi delegacijų ir (ar) projektus įgyvendinančių organizacijų).

⁽³⁾ Geografiniai direktoratai – 1) Azija ir Centrinė Azija; 2) Europa, pietinės Viduržemio jūros šalys, Viduriniai Rytai ir kaimynystės politikos šalys; 3) Lotynų Amerika.

8.20. *Prieš įgyvendinant dekoncentraciją (2001–2004) visos delegacijos turėjo būti sistemingai tikrinamos.*

Visi geografiniai direktoratai vykdo delegacijoms perduotos veiklos valdymo stebėjimą, taikydami įvairius patikrų, patikrinimų ir auditų derinius.

Be patikrinimų, šis stebėjimas pagrįstas reguliariai teikiamomis delegacijų ataskaitomis (išorės pagalbos valdymo ataskaitomis), informacinių sistemų naudojimu, išorės ekspertų atliekama projektų valdymo stebėjimo sistema, reguliariais ryšiais su delegacijomis, o jį papildoma vidaus audito skyrių (IAC), vidaus audito tarnybos (IAS) ir tikrinimo tarnybos veikla. Dėl patikrinimų turi būti sprendžiama atsivėlgiant į daugelio metų perspektyvą, o jų skaičius skirtingais metais gali kisti priklausomai nuo direktorato poreikių ir prioritetų. Pavyzdžiui, pirmoji iš dviejų Audito Rūmų nurodytų tarnybų 2007 m. yra numaciusi atlikti 4 patikrinimus, iš kurių 2 jau atlikti. Antroji tarnyba, kuri nuo 2003 m. nuolat vykdo patikrinimų savo delegacijose programą, 2007 m. yra numaciusi atlikti 4 tokius patikrinimus.

8.21. *Dauguma projektų auditų yra privalomi ir (arba) ex ante auditai, t. y. jie atliekami, kai veiksmas vykdomas, yra numatyti Finansiniame reglamente, konkrečios programos teisiniame pagrinde (kurį papildoma EuropeAid finansinės ir sutarčių procedūros) ir yra nurodyti su konvencijomis (pvz., finansiniais susitarimais su trečiosiomis šalimis) ir sutartimis susijusiuose dokumentuose.*

8.22. *Išorės pagalbos valdymo ataskaitose delegacijos atsiskaito už audito planų įgyvendinimą, taip pat prirėkus akcentuoja bendro pobūdžio aspektus. Kiek tai susiję su audito rezultatų panaudojimu, EuropeAid ir delegacijų santykiais užtikrinami tinkami, reguliariesni ir išsamesni informacijos mainai.*

Neseniai pakeistas ataskaitų rengimo modelis, kurį delegacijos taiko įgyvendindamos 2007 m. metinį audito planą, yra išsamesnis ir juo remiantis bus galima aiškiau išskirti skirtingus audito proceso etapus bei audito priežastis. Į išorės pagalbos valdymo ataskaitas įtraukusios projektus įgyvendinančių organizacijų atliktus auditus, kai kurios delegacijos padarė daugiau, nei numatyta ataskaitų rengimo reikalavimuose.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

8.23. Anksčiau ⁽⁴⁾ Audito Rūmai atkreipė dėmesį į išsamios informacijos apie šiuos auditus trūkumą EuropeAid būstinėje, visų pirma, jų metu nustatytus rezultatus bei būtinus ir atliktus korekcinis veiksmus. Šios informacijos pateikimas atnaujinamoje duomenų bazėje sudarytų galimybę ne tik visapusiškai suprasti audito pagalbą ir jo naudą patikinimui, kuris yra pagrindinė ateinančių metų rizikos analizės informacija, bet taip pat šią svarbią informaciją galėtų gauti suinteresuotosios šalys. Tai būtų ypač vertinga, nes įvairūs generaliniai direktoratai yra skirtingai su tuo susiję. Tačiau 2006 m. išsamūs duomenys apie daugumą išorės auditų ir vėl nebuvo įrašyti į bendros Relex informacinės sistemos (CRIS Audit) audito modulį.

8.24. Nors EuropeAid būstinė kasmet tikrina auditų imtį, siekdamą parengti bendras pastabas, rezultatai, aptiktos klaidos ir vykdyti tolesni veiksmai vis dar nėra sistemingai centralizuoti. Tokiu būdu Komisija vis dar visapusiškai nepasinaudoja šių auditų vertingumu patikinimui dėl su projektais susijusių išlaidų.

Komisijos tarnybų keitimasis audito informacija

8.25. Audito Rūmų patikrinimui pasirinktos trys organizacijos finansavimą gavo daugiau nei iš vieno generalinio direktorato. Geresnis auditų koordinavimas ir platesnis Komisijos tarnybų keitimasis audito informacija (pavyzdžiui, naudojant CRIS Audit modulį, žr. 8.23 dalį) padėtų išvengti audito darbo dubliavimo ir užtikrintų, kad netyčia nėra pakankamai įvertinama organizacija visų iš Komisijos gaunamų asignavimų atžvilgiu.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

8.23. *Esama išorės auditų planavimo ir centralizuoto stebėjimo sistema pateikiama EuropeAid rizikos analizei ir audito strategijai būtina informacija. Planavimą ir tolesnius veiksmus atsižvelgiant į audito rezultatus užtikrina susijusios leidimus duodančios tarnybos būstinėse arba delegacijose. Audituojamam mokėjimui leidimas neduodamas, kol negaunami ir neišnagrinėjami tokių auditų rezultatai. EuropeAid ketina pasitelkti sukauptą patirtį ir toliau tobulinti esamą sistemą papildančios priemonės CRIS-Audit modulio veikimą. Komisija nustatė išsamesnį 2007 m. metinio audito plano ataskaitų rengimo modelį.*

Dėl poreikio keistis audito informacija su kitomis Komisijos tarnybomis, žr. Komisijos pastabas dėl 8.25 dalies.

8.24. *EuropeAid parengė tinkamas priemones auditams atlikti, o atlikdamas kokybės kontrolę, konsoliduodamas ir panaudodamas sistemingus audito nustatytus faktus biuras taiko kelis mechanizmus.*

Metinio audito plano įgyvendinimą EuropeAid prižiūri centriniu lygmeniu ir nuo 2005 m. rengia per metus paskelbtų audito ataskaitų peržiūrą. Šios peržiūros tikslas – prisidėti prie būstinėse ir delegacijose vykdomos audito veiklos stebėjimo, mokytis iš klaidų ir siūlyti tinkamas priemones audito sistemai tobulinti, remiantis, inter alia, audito nustatytų faktų tipologijos analize (taip pat žr. pastabas dėl 8.23 dalies).

8.25. *Audito Rūmai teisingai akcentuoja poreikį keistis informacija apie audito rezultatus; tai turėtų būti daroma tais atvejais, kai tikimasi, jog toks dalijimasis turės aiškios pridėtinės vertės.*

Komisijos tarnybos reguliariai keičiasi su auditais, analizėmis ir vertinimais susijusia informacija. Šiuo metu šis poreikiu grindžiamas keitimasis ir koordinavimas atrodo tinkamas. Prireikus Komisija pasirengusi sustiprinti šį koordinavimą.

⁽⁴⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 8.9 dalį.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Kontrolės strategijos koordinavimas

8.26. Kaip pažymėta Audito Rūmų nuomonėje Nr. 2/2004 ⁽⁵⁾, bet kokia kontrolės sistema yra patikrų pagal nustatytą intensyvumo lygį atlikimo sąnaudų ir šių procedūrų naudos derinys. Būtiną nustatyti strategiją, kurioje būtų apibrėžta, kokią naudą bendram patikinimui turėtų įvairios galiojančios kontrolės procedūros, kad būtų išvengta bereikalingo dubliavimosi ir užtikrinta, jog atrankos būdu taikytini metodai (pavyzdžiui, projektų auditai) yra tinkami. Be to, reikia efektyvių ataskaitų teikimo sistemų, skirtų pateikti patikimą informaciją apie vykdytą su kontrole susijusią veiklą ir pagrindinius rezultatus, kad būtų gauta maksimali nauda ir priimti pagrįsti sprendimai dėl būtinų kontrolės būdų ir intensyvumo.

8.27. Bendroje Relex informacinėje sistemoje (CRIS) yra pateikiama informacija apie kasdieninį projektų valdymą. Iš esmės dėl duomenų apibrėžties trūkumų sistema negali suteikti kai kurios reikalingos finansinės informacijos analizės. Pavyzdžiui, esama finansinė informacija pagal įgyvendinančios organizacijos tipą ar finansavimo metodą yra nepakankama arba nenuosekli 8.28 dalyje nurodytai detalesnei rizikos analizei atlikti. EuropeAid sutinka, kad reikia patobulinti CRIS.

8.28. 2006 m. EuropeAid pradėjo naudoti centrinį rizikos registrą, kuris bus atnaujinamas kas tris mėnesius. 2006 m. gruodžio mėn. pabaigoje buvo nustatyti kritinės rizikos atvejai, kurie bus įrašyti į 2007 m. metinį valdymo planą. Tačiau kaip ir anksčiau metais nėra nurodyta, kad atliktoje analizėje buvo atsižvelgta į išorės auditorių projektų auditų metu nustatytus faktus, konkrečią su įvairių tipų įgyvendinančiomis organizacijomis (nevyriausybiniomis organizacijomis, tarptautinėmis organizacijomis, vyriausybiniomis institucijomis ir kt.) susijusią riziką ir finansavimo metodus (dotacijas, biudžetinę paramą, patikos fondą ir t. t.). Be to, rizikos nustatymas nėra sistemingai siejamas su Komisijos vidaus audito tarnybų nustatytais faktais. Šie elementai būtų suteikę labai daug naudingos informacijos atliekant išsamią rizikos analizę, kuri taip pat būtų padėjusi sukonkretinti su kontrole susijusią veiklą.

8.26. Komisijos tarnybos suvokia, kad reikia turėti ir taikyti kontrolės strategiją, kuri būtų ekonomiškai naudinga, integruotų auditus, vertinimus, analizes, stebėjimo ir priežiūros veiklą. Atsižvelgdama į Audito Rūmų nuomonę Komisija parengė veiksmų planą „Dėl integruotos vidaus kontrolės sistemos“, kuriuo siekiama Komisijos tarnyboms parengti bendrą, suderintą metodą ir priemones. Jame numatyta įteisinti ir derinti vidaus kontrolės strategijų, kuriomis siekiama pateikti bendrą vidaus kontrolės srauto ir susijusios atskaitomybės grandinės vaizdą ir dokumentais pagrįsti susijusios rizikos sprendimą, pateikimą. Dirbama pagal veiksmų planą laikantis jo įgyvendinimo tvarkaraščio.

8.27. Sistemos suteikta informacija, įskaitant informaciją pagal įgyvendinančios organizacijos tipą arba valdymo būdą, leidžia atlikti atitinkamas su EuropeAid poreikiais susijusias analizes. Sistema nuolat tobulinama atsižvelgiant į kintančius vadovybės poreikius.

8.28. Pačios organizacijos rengiamas metinis rizikos vertinimas yra atliekamas atsižvelgiant į metinį valdymo planą ir yra aukšto lygio rizikos vertinimas, kuris papildo kitas išsamesnes rizikos analizes, atliekamas, pavyzdžiui, rengiant metinį audito planą. Atliekant šį vertinimą pagrindinis dėmesys skiriamas likutinei rizikai atsižvelgiant į jau įdiegtus mechanizmus. Faktas, kad Audito Rūmų nurodyti elementai nėra tiesiogiai susiję su rizikos formulavimu (akivaizdžiai sintetinio pobūdžio), nereiškia, kad į šiuos elementus nebuvo atsižvelgta vertinant riziką.

⁽⁵⁾ Audito Rūmų nuomonė Nr. 2/2004 dėl vieno bendro audito modelio, 50 dalis.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Vidaus auditas

8.29. 2006 m. vidaus audito tarnyba (IAS) pateikė ataskaitas dėl EB-JT bendrojo finansinio ir administracinio susitarimo (FAFA) ir dėl jų 2003 m. atlikto EuropeAid vidaus kontrolės sistemos audito tolesnių veiksmų. EuropeAid ir DG ECHO šiuo metu įgyvendina veiksmų planą, atsižvelgdami į su FAFA susijusias patvirtintas rekomendacijas. Audito Rūmai parengė ataskaitą dėl FAFA ⁽⁶⁾ ir toliau domėsis šiuo klausimu. Kai dėl vidaus kontrolės sistemos, EuropeAid įgyvendino daugumą IAS rekomendacijų ir buvo gerokai pažengę įgyvendinant likusią dalį.

8.30. 2006 m. vidaus audito skyrius (IAC), padedantis EuropeAid ir DG ECHO, atliko kelias užduotis, visų pirma, su rizikos valdymo sistemomis ir viešaisiais pirkimais EuropeAid susijusius auditus. IAC šiuo metu neteikia bendro metinio vidaus kontrolės būklės EuropeAid ir DG ECHO įvertinimo. Toks periodinis bendras įvertinimas būtų naudingas patikinimas atitinkamiems generaliniams direktoratams. Nors 2006 m. IAC buvo įsteigti du papildomi etapai, neatrodo, kad su šiuo metu turimais papildomais darbuotojais būtų įmanoma per pasiūlytą trejų metų laikotarpį atlikti visus EuropeAid audito poreikių įvertinime numatytus auditus. Panašus DG ECHO audito poreikių įvertinimas buvo baigtas 2007 m. pradžioje.

8.30. *Atlikdamas savo funkcijas IAC neteikia metinės nuomonės dėl generalinių direktoratų metinių veiklos ataskaitų, bet pataria dėl metinių veiklos ataskaitų rengimo proceso atsižvelgiant į savo darbo konkrečiais metais pobūdį ir apimtį. IAC turėtų pareikšti nuomonę dėl kontrolės būklės tik siekdamas prisidėti prie metinės veiklos ataskaitų rengimo (žr. SEC(2003) 0059).*

Teikdami patikinimą generaliniai direktoriai remiasi įvairiais informacijos šaltiniais (įskaitant IAS, kitų kontrolės įstaigų, taip pat IAC atliktą auditą), kurie kartu padeda gauti patikinimą.

2006 m. EuropeAid vidaus kontrolės skyriuje įsteigus 2 papildomus etatus buvo galima išplėsti skyriaus darbo apimtį. IAC veikla 2006 m. rodo, kad skyriaus 2006 m. darbo programa baigta kaip buvo numatyta iš pradžių.

Išvados ir rekomendacijos

8.31. Audito Rūmų audito metu nustatyta nedaug klaidų, turėjusių įtakos delegacijose patikrintoms operacijoms (žr. 8.8 dalį). Tačiau atlikus projektus įgyvendinančių organizacijų imties testus, buvo aptiktas reikšmingas klaidų skaičius (žr. 8.9–8.10 dalis).

8.31. *Komisijos vertinimu, remiantis Audito Rūmų aptiktomis klaidomis, Komisijos atliekamais auditais ir vykdoma kontrole, bendras klaidų finansinis poveikis galutiniams mokėjimams visiems išorės veiksmams yra priimtinas, nors padėtis galėtų būti pagerinta.*

Kai kurios Audito Rūmų pastabos susijusios su galiojančiomis sutartimis, pagal kurias neatlikti galutiniai mokėjimai, todėl jas baigiant pagal Komisijos kontrolės sistemą turėtų būti taikomi korekciniai veiksmai.

⁽⁶⁾ Žr. 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 8.24–8.28, dalis ir 2006 finansinių metų metinės ataskaitos dėl iš Europos plėtros fondų finansuojamos veiklos 52 dalį.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

8.32. Bendras Audito Rūmų atliktas Komisijos priežiūros ir kontrolės sistemų 2006 m. įvertinimas pateiktas **8.2 priede**. Kaip paaiškinta 8.13–8.18 dalyse, vis dar buvo trūkumų sistemose, skirtose užtikrinti projektus įgyvendinančių organizacijų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

8.33. Kad šių trūkumų būtų mažiau, Audito Rūmai rekomenduoja:

- a) projektų išorės auditoriai savo darbą turėtų atlikti atsižvelgdami į technines užduotis, apimančias visas žinomas rizikos sritis, įskaitant Komisijos reikalavimų dėl sutarčių sudarymo procedūrų ir tinkamų apmokėti išlaidų laikymąsi, bei būtų nustatyti tikslūs ataskaitų rengimo reikalavimai (žr. 8.15 ir 8.16 dalis);
- b) turėtų būti patobulintos duomenų apibrėžtys ir jų įvedimo į CRIS sistemą taisyklės, kad joje būtų pateikti patikimi ir naudingi analitiniai įrašai apie visus projektų auditus, kuriuos atliko išorės auditoriai ar Komisijos darbuotojai, siekiant, kad informacija būtų:
  - geriau apibendrinta,
  - susijusi su informacija apie atitinkamų projektų valdymą,
  - naudojama papildyti rizikos įvertinimo sistemą,
  - galų gale, pasidalijama „RELEX šeimoje“ (žr. 8.23, 8.25 ir 8.27 dalis);
- c) EuropeAid būstinė turėtų atidžiau išnagrinėti delegacijų pateiktą informaciją apie auditus, kad būtų užtikrintas jos išsamumas ir nuoseklumas. Be to, patikrinimus turėtų atlikti visi direktoratai (žr. 8.20, 8.22 ir 8.24 dalis);

8.32. Komisijos vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad būtų atsižvelgta į daugiamečių išorės pagalbos išlaidų pobūdį, užtikrinant, kad paramos gavėjų mokėjimų prašymų patikros būtų atliekamos pagrindiniais projekto įgyvendinimo etapais, o su išankstiniais mokėjimais susijusios klaidos galėtų būti aptiktos ir ištaisytos.

2006 m. imtasi priemonių kontrolės sistemoms sustiprinti: išplatintas pataisytas praktinis sutarčių procedūrų vadovas, apimantis biudžetą ir EPF, programų sąmatų rengimo vadovas, išsamesnės ataskaitų rengimo gairės delegacijoms, sugriežtinta ex post kontrolė.

Komisija suvokia, kad yra tobulintinų dalykų, tačiau mano, kad šiuo metu veikiančios sistemos suteikia pagrįstą patikinimą dėl išorės veiksmų išlaidų kaip visumos teisėtumo ir tvarkingumo.

8.33.

- a) 2006 m. vasario 1 d. įsigaliojusiomis naujomis tipinėmis sutartimis ir išlaidų tikrinimo techninėmis užduotimis specialiai atsižvelgiama į Audito Rūmų paminėtus aspektus.
- b) Komisija ketina pasitelkti sukauptą patirtį ir toliau tobulinti esamą sistemą papildančios priemonės CRIS-Audit modulio veikimą.
- c) Komisija neseniai pakeitė ataskaitų rengimo modelį, kurį delegacijos taiko įgyvendindamos 2007 m. metinį audito planą; dabar jis yra išsamesnis ir juo remiantis bus galima aiškiau išskirti skirtinigus audito proceso etapus ir audito priežastis.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- d) DG ECHO turėtų patikslinti tinkamų apmokėti išlaidų taisykles, kad būtų išvengta skirtingų interpretacijų (žr. 8.11 dalį);

- e) reikėtų palyginti DG ECHO atliekamų įgyvendinančių partnerių būstinių auditus ir auditus vietoje, kad būtų galima geriau suprasti su projektais susijusių išlaidų realybę (žr. 8.18 dalį).

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- d) *Komisija toliau dirbo su susitariančiomis organizacijomis, kad šios organizacijos geriau suprastų taisykles ir kad sumažėtų skirtingo aiškinimo atvejų. 2007 m. birželio mėn. visiems partneriams išsiųsti informaciniai leidiniai siekiant paaiškinti esamas taisykles.*

- e) *Peržiūrėtas būstinėse ir vietoje atliekamų auditų santykis, jis turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į bendrą kontrolės strategiją (žr. 8.18 dalį).*

8.1 PRIEDAS

Tolesnės priemonės, atsižvelgiant į pagrindines patikinimo pareiškime pateiktas pastabas

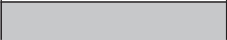

Audito Rūmų pastaba	Vykdyti veiksmai	Audito Rūmų analizė	Komisijos atsakymas
<p><i>Klaidos įgyvendinančių organizacijų atliktuose mokėjimuose</i></p> <p>Audito Rūmai nustatė daug klaidų, atlikę įgyvendinančių organizacijų mokėjimų imties testus.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 8.20 dalis)</p>	<p>Buvo peržiūrėtos finansinių auditų, kuriuos atliks paramos gavėjai, techninės užduotys.</p>	<p>Vykdytas veiksmas vis dar nedavė efektyvių rezultatų 2006 m. tikrintiems mokėjimams.</p>	<p>Žr. Komisijos pastabas dėl 8.10, 8.15, 8.16 ir 8.31 dalių.</p>
<p><i>Projektų išorės auditai</i></p> <p>Išorės auditoriai neturėjo išsamių techninių užduočių, todėl auditai neapėmė kai kurių rizikos sričių, pavyzdžiui poreikio testuoti nustatytų sutarčių procedūrų laikymąsi.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 8.15 dalis)</p>	<p>Naujose tipinėse sutartyse dėl išlaidų patikrinimo, kurios įsigaliojo 2006 m. vasario 1 d., nagrinėjami konkretūs Audito Rūmų minėti sutarčių aspektai.</p>	<p>Bendras poveikis nebus matomas iki 2007 m. (su dauguma audito ataskaitų, nagrinėtų dėl 2006 m. DAS, susijusios sutartys buvo pasirašytos prieš 2006 m. vasario mėn.).</p>	<p>Žr. Komisijos pastabas dėl 8.10, 8.15 ir 8.16 dalių.</p>
<p><i>Informacija apie auditus ir jų rezultatus</i></p> <p>Nei išorės pagalbos valdymo ataskaitose, nei kompiuterizuotoje informacijos valdymo sistemoje CRIS (<i>Common Relax Information System</i>) nepateikiama išsami ir sisteminga informacija apie projektus ir jų rezultatus.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 8.9 ir 8.10 dalys)</p>	<p>2006 m. į CRIS sistemą buvo įrašoma daugiau informacijos apie auditus, bet to nepakanka. Išorės pagalbos valdymo ataskaitose ir toliau trūko nuoseklumo teikiant informaciją apie auditus.</p>	<p>Nors CRIS sistemos naudojimas pagerėjo, vis dar nėra įmanoma pasinaudoti galimais išsamesniu auditų ir jų rezultatų registro privalumais.</p>	<p>Žr. Komisijos pastabas dėl 8.23 dalies.</p>
<p><i>Rizikos įvertinimas</i></p> <p>Atlikdamas rizikos įvertinimą EuropeAid turėtų atsižvelgti į projektų auditų metu nustatytus faktus bei skirti įvairias įgyvendinančių organizacijų rūšis ir finansavimo metodus.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 8.23 dalies a punktas)</p>	<p>Rizikos analizė pagerėjo, sukūrus kas tris mėnesius atnaujinamą centrinių rizikos registrą.</p>	<p>Nors buvo sukurtas rizikos registras, vis dar nėra nuorodos į auditu metu nustatytus faktus, išsamios analizės pagal organizaciją ir finansavimo metodą.</p>	<p>Žr. Komisijos pastabas dėl 8.28 dalies.</p>

8.2 PRIEDAS

Priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas

Sistema	Pagrindinė vidaus kontrolės priemonė						Bendras įvertinimas
	Procedūros ir vadovai	Valdymo <i>ex ante</i> patikros	Vidaus auditai	Operacijų <i>ex post</i> kontrolė	Išorės auditai	Valdymo ataskaitos	
EuropeAid bendradarbiavimo biuras							
Humanitarinės pagalbos generalinis direktoratas (DG ECHO)				N/A			
Komisijos delegacijos				N/A			

Paaiškinimas:

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama
N/A	Netaikoma arba neįvertinta

9 SKYRIUS

Pasirengimo stojimui strategija

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	9.1–9.6
Specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	9.7–9.25
Audito metodas ir apimtis	9.7–9.10
Audito metu nustatyti faktai	9.11–9.22
Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas	9.11–9.15
Priežiūros ir kontrolės sistemos	9.16–9.22
Išvados ir rekomendacijos	9.23–9.25
Tolesnių veiksmų, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į ankstesnes pastabas, pateiktas Specialiojoje ataskaitoje Nr. 6/2003 dėl porinių projektų, kaip pagrindinės priemonės skatinant institucijų plėtrą šalyse kandidatėse, apžvalga	9.26–9.37
Įvadas	9.26–9.28
Audito Rūmų pastabos	9.29–9.36
Rekomendacijos	9.37

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

9.1. Šiame metinės ataskaitos skyriuje nagrinėjama finansinių perspektyvų 7 išlaidų kategorija, apimanti pasirengimo stojimui išlaidas, susijusias su Vidurio ir Rytų Europos šalims ⁽¹⁾ skirtais instrumentais (PHARE, ISPA ir SAPARD) bei su Turkijos pasirengimo stojimui pagalbos programa.

9.2. Phare programa ⁽²⁾ ir Turkijos pasirengimo stojimui programa ⁽³⁾, kurias valdo Plėtros generalinis direktoratas, teikia paramą institucinei plėtrai ir investicijoms. ISPA priemonė ⁽⁴⁾, kurią valdo Regioninės politikos generalinis direktoratas, buvo sukurta siekiant palengvinti stojimą aplinkos ir transporto srityse. SAPARD programa ⁽⁵⁾, kurią įgyvendina Žemės ūkio generalinis direktoratas, skirta padėti naudą gaunančioms šalims spręsti jų žemės ūkio sektorių ir kaimo vietovių struktūrinės pertvarkos problemas bei prisidėti prie bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo.

9.3. PHARE, Turkijos ir ISPA programos bei projektai dažniausiai yra įgyvendinami naudojant decentralizuoto įgyvendinimo sistemą (DIS), Komisijos delegacijoms vykdant sprendimų dėl viešųjų pirkimų ir sutarčių skyrimo *ex ante* kontrolę, arba naudojant išplėstinę decentralizuoto įgyvendinimo sistemą (EDIS), kai Komisijos vykdoma konkursų ir sutarčių sudarymo *ex ante* kontrolė nėra taikoma ⁽⁶⁾. Esant decentralizuotam valdymui, mokėjimus rangovams ir naudos gavėjams atlieka nacionalinės valdžios institucijos, o Komisija vykdo *ex post* kontrolę.

⁽¹⁾ Aštuonios šalys, kurios ES valstybėmis narėmis tapo 2004 m. (Čekijos Respublika, Estija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija), dvi šalys, kurios ES valstybėmis narėmis tapo 2007 m. sausio 1 d. (Bulgarija ir Rumunija) ir šalis kandidatė Kroatija.

⁽²⁾ Lenkija, Vengrija ir restruktūrizacija Rytuose, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3906/89 (OL L 375, 1989 12 23, p. 11).

⁽³⁾ 2001 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2500/2001 dėl pasirengimo stojimui finansinės paramos Turkijai (OL L 342, 2001 12 27, p. 1).

⁽⁴⁾ Struktūrinės pasirengimo stojimui politikos instrumentas, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1267/1999 (OL L 161, 1999 6 26, p. 73).

⁽⁵⁾ Specialioji pasirengimo stojimui žemės ūkio ir kaimo plėtros programa, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1268/1999 (OL L 161, 1999 6 26, p. 87).

⁽⁶⁾ Pagal EDIS buvo akredituotos specialios įgyvendinimo agentūros PHARE ir ISPA programoms įgyvendinti, Komisijai nevykdant konkursų ir sutarčių sudarymo *ex ante* kontrolės.

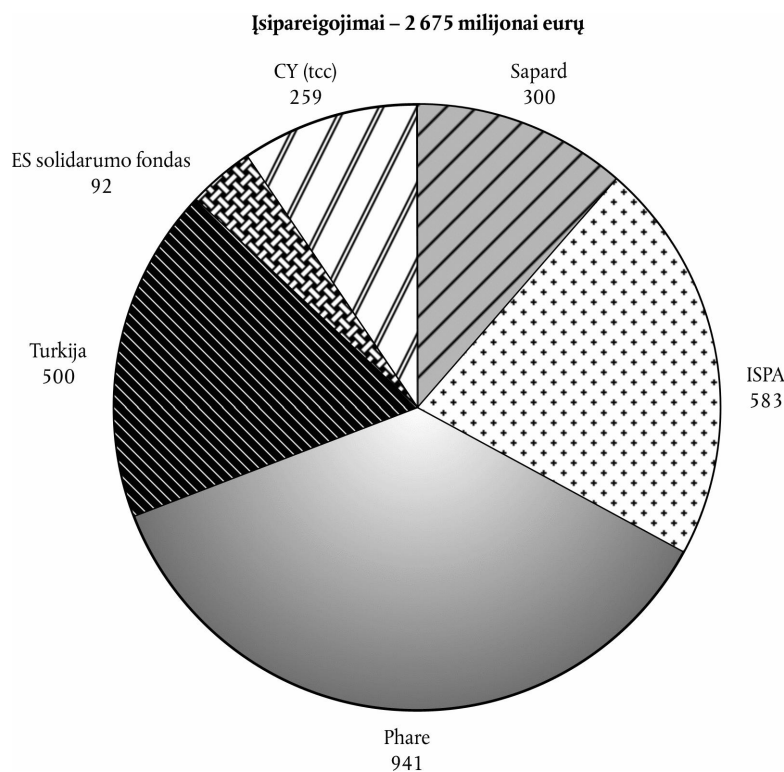
AUDITO RŪMŲ PASTABOS

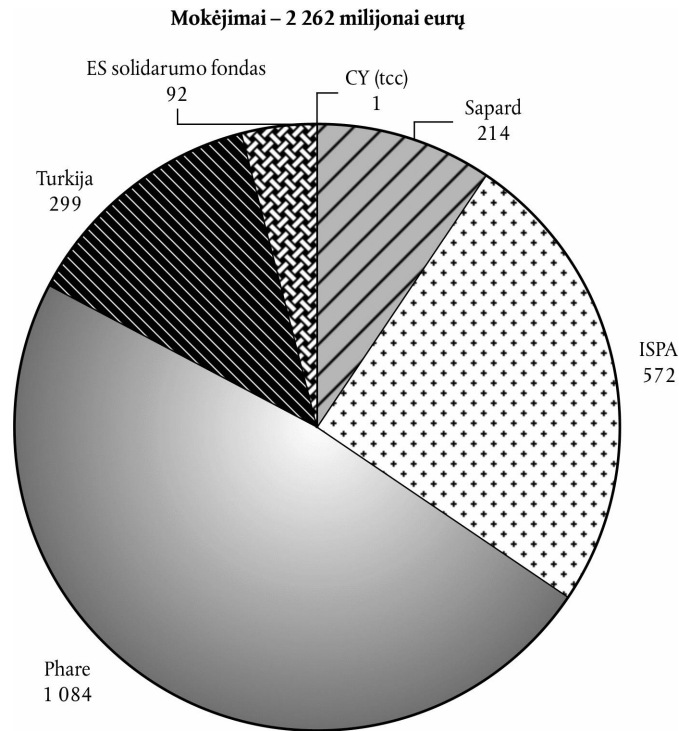
KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.4. SAPARD programa taip pat yra įgyvendinama decentralizuotai, tačiau, jos atveju, projektų atrankai, konkursams ir sutarčių sudarymui nėra taikoma Komisijos *ex ante* patvirtinimo procedūra. Pasirėmusi savo pačios įvertinimais, Komisija patikėjo programą valdyti šalims naudos gavėjoms. Už įgyvendinimą ir mokėjimą yra atsakingos akredituotos mokėjimo agentūros, kurios kompensuoja naudos gavėjų patirtas išlaidas. Kiekviena mokėjimo agentūra privalo kasmet pateikti Komisijai sertifikatą dėl savo sąskaitų ir nepriklausomos sertifikavimo įstaigos atlikto audito ataskaitą. Komisija rūpinasi, kad sistemos būtų tinkamos ir gerai veiktų, o finansinių metų pabaigoje vykdo sąskaitų patvirtinimo procedūras.

9.5. 2006 m. mokėjimai pagal pasirengimo stojimui programas iš viso sudarė 2 277 milijonus eurų. **9.1 diagramoje** parodytas 2006 m. paskirtų ir išleistų lėšų pasiskirstymas. Aštuonioms Vidurio ir Rytų Europos šalims, kurios 2004 m. tapo Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, po stojimo lėšos naujoms išlaidoms nebebuvo skiriamos (išimtis – SAPARD programa, pagal kurią kai kurie įsipareigojimai buvo prisiimti iki 2004 m. pabaigos). Bulgarijos ir Rumunijos atveju 2006 metai buvo paskutiniai metai, kai buvo galima prisiimti įsipareigojimus. Ankstesni ISPA projektai naujose valstybėse narėse yra traktuojami kaip Sanglaudos fondo projektai. Komisija gali vykdyti su šiais projektais susijusius mokėjimus iki 2010–2011 m. PHARE mokėjimai bus atliekami bent jau iki 2009 m. pabaigos.

9.1 diagrama – Įsipareigojimai ir mokėjimai 2006 m.

9.6. Nauja pasirengimo narystei pagalbos priemonė (IPA) pakeis PHARE, Turkijos, ISPA ir SAPARD programas finansinių perspektyvų 2007–2013 m. laikotarpiu.

SPECIALUSIS VERTINIMAS PATIKINIMO PAREIŠKIMO KONTEKSTE

Audito metodas ir apimtis

9.7. Auditas buvo pagrįstas dviem pagrindiniais informacijos šaltiniais:

- a) savarankiškais operacijų testais: iš pasirengimo stojimui biudžeto srities buvo atrinkti 80 operacijų pavyzdžiai;
- b) priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo įvertinimu Komisijos būstinėje, EB delegacijose ir nacionalinėse įgyvendinimo ir mokėjimo agentūrose.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Phare ir Turkijos programos

9.8. PHARE ir Turkijos programų atveju Audito Rūmai:

- a) iš viso atliko 67 operacijų savarankiškus testus Komisijoje ir šalyse naudos gavėjose: Bulgarijoje, Čekijos Respublikoje, Vengrijoje, Latvijoje (dokumentų peržiūra), Lietuvoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Slovakijoje ir Turkijoje;
- b) įvertino priežiūros ir kontrolės sistemas (vidaus kontrolės standartų įgyvendinimas, su *ex post* kontrolės veikla susijusi sistema, programų užbaigimas centriniu lygmeniu bei įvairūs operacijų, atrinktų savarankiškiems audito testams atlikti šalyse naudos gavėjose, kontrolės testai).

ISPA

9.9. ISPA atveju buvo atlikti septynių mokėjimų ir viešųjų pirkimų procedūrų, susijusių su penkiais projektais Rumunijoje ir dviem projektais Bulgarijoje (7), savarankiški testai. Buvo atlikta Komisijos įdiegtų priežiūros ir kontrolės sistemų peržiūra, visų pirma susijusi su EB delegacijų vykdoma *ex ante* kontrole (9.3 dalis) ir Regioninės politikos generalinio direktorato audito veikla. Galiausiai, buvo analizuojama šalių pasiekta pažanga gaunant EDIS patvirtinimą.

Sapard

9.10. SAPARD atveju audito metu buvo vertinamos priežiūros ir kontrolės sistemos Komisijoje. Buvo patikrinta, kaip Komisija atliko sertifikuojančių įstaigų ataskaitų peržiūrą, taip pat buvo atlikti atrinktų mokėjimų (šešių Komisijos mokėjimų) pavyzdžių operacijų testai. Be to, Audito Rūmų auditas apėmė su penkiais projektais Rumunijoje susijusių operacijų ir kontrolės testus, taip pat buvo papildomai atrinkti penki projektai Latvijoje, apimantys pagrindines audito metu vykdytas priemones. Šių auditų metu buvo tikrinami projektų dokumentai atitinkamose mokėjimo agentūrose ir vertinamas projektų vykdymo vietoje teisėtumas ir tvarkingumas.

(7) Mokėjimai ISPA pagalbą gaunančiai trečiajai šaliai, Kroatijai, sudarė mažiau kaip 1 % visų ISPA mokėjimų 2006 m.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

*Audito metu nustatyti faktai***Operacijų teisėtumas ir tvarkingumas**

9.11. Su operacijomis susijusio audito metu nustatytos klaidos nebuvo reikšmingos PHARE, Turkijos ir ISPA programoms. Tačiau SAPARD atveju buvo nustatytos reikšmingos klaidos.

9.11. Komisija mano, kad SAPARD atveju, dėl 9.14 dalyje nurodytų priežasčių, finansinį poveikį turinčių klaidų skaičius nėra reikšmingas.

Phare ir Turkijos programos

9.12. PHARE programos atveju Audito Rūmai nustatė vieną reikšmingą klaidą Slovakijoje, susijusią su neteisingo bendrojo finansavimo santykio taikymu. Be to, buvo nustatytos kelios formalios klaidos, kaip antai konkursų ir sutarčių sudarymo taisyklių nesilaikymas.

ISPA

9.13. Tikrintos ISPA operacijos nebuvo veikiamos reikšmingų klaidų. Buvo nustatytos tam tikros formalaus pobūdžio klaidos, iš esmės susijusios su kai kurių PRAG⁽⁸⁾ reikalavimų nesilaikymu (pavyzdžiui, nebuvo pateiktas paaiškinimas, kodėl vertinimo komiteto posėdžių nelankė balsavimo teisę turintys nariai arba kodėl Oficialiajame leidinyje nebuvo skelbiamos numatomos sutartys ir pranešimai apie sutarčių sudarymą).

9.13. Komisija nagrinėja šio akivaizdaus reikalavimų nesilaikymo aplinkybes. Pagal PRAG taisykles paprastai reikia paskelbti prognozes, tačiau gali būti išimčių.

Sapard

9.14. Audito Rūmų tikrintos SAPARD operacijos buvo veikiamos reikšmingų klaidų. Audito Rūmai nustatė projektų atvejus, kai Bendrijos pagalbą gaunantys subjektai nevykdė savo sutartinių prievolių. Buvo nustatyta, kad Rumunijoje tikrintas projektas neatitiko ES finansavimo reikalavimų todėl, kad nebuvo laikomasi Komisijos nustatytų viešųjų pirkimų taisyklių ir procedūrų. Tam tikrų projektų atveju valdžios institucijų atliktos patikros vietoje nebuvo aiškiai pagrįstos įrodymais arba jos buvo netinkamai atliktos, dėl to vienu atveju netgi buvo atliktas mokėjimas kompensuojant dar neužbaigtą investiciją.

9.14. Dauguma nustatytų klaidų susijusios su vienu projektu Rumunijoje. Nustatyta viešųjų pirkimų procedūrų klaida buvo susijusi su formaliais viešojo konkurso aspektais.

Komisija išnagrinėjo, kaip vykdomi viešieji konkursai, ir atitinkamai į tai atsižvelgė atitikties vertinimo proceso metu.

Kiek tai susiję su patikromis vietoje, Rumunijos valdžios institucijos ėmėsi veiksmų, kad patobulintų savo procedūras.

⁽⁸⁾ Praktinis PHARE, ISPA ir SAPARD sutarčių sudarymo procedūrų vadovas.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.15. Kai dėl Komisijoje patikrintų mokėjimų pavyzdžių, Audito Rūmai pakartoja savo praeitais metais pateiktą pastabą dėl išlaidų, patirtų taikant vadinamąją „riboto laiko procedūrą“⁽⁹⁾ (t. y. pakeistas patvirtintas (akredituotas) procedūras, pagal kurias ne visos patikros yra atliekamos prieš Sapard agentūrai patvirtinant projektus), teisėtumo ir tvarkingumo. Šios procedūros neakreditavo kompetentingos Bulgarijos valdžios institucijos; jos oficialiai nenagrinėjo ir nepatvirtino Komisija. Komisija pripažino, kad ši procedūra neatitinka taisyklių ir todėl neturėtų būti taikoma. Vis dėlto ji nusprendė, kad, remiantis daugiausia (nepatikrinta) Bulgarijos valdžios institucijų pateikta informacija, 19 580 843,66 eurų suma atitiko reikalavimus ir buvo išmokėta 2006 m. lapkričio mėn.

9.15. Komisija apgailestauja, kad Bulgarijos valdžios institucijos laiku nepranešė apie „riboto laiko procedūros“ taikymą, tačiau dar kartą pabrėžia, kad šis kai kurių Daugiamečio finansavimo susitarimo⁽¹⁾ nuostatų pažeidimas yra formali klaida. Komisija privalo įvertinti (inter alia) „pažeidimo sunkumą ir finansinę žalą Bendrijai“⁽²⁾. 2007 m. kovo 19–23 d. Komisija atliko patikrinimą Bulgarijoje. Atlikus tam tikrų pagal „riboto laiko procedūrą“ patvirtintų projektų peržiūrą, nustatyta, kad prieš pasirašant sutartį su naudos gavėju buvo laikomasi visų akredituotos procedūros kontrolės etapų reikalavimų, taigi išlaidos pagal šią procedūrą patvirtintiems projektams atitiko reikalavimus.

Priežiūros ir kontrolės sistemos

9.16. Pasirengimo stojimui biudžeto sričiai taikomų priežiūros ir kontrolės sistemų vertinimas yra susijęs su trimis skirtingais generaliniais direktoratais (9.2 dalis). Visų pasirengimo stojimui instrumentų atveju audito metu vėl buvo nustatyta nacionalinių valdžios institucijų, susijusių su projektų įgyvendinimu, kontrolės sistemų trūkumų.

Phare ir Turkijos programos

9.17. Audito Rūmams patikrinus *ex post* kontrolės procedūras, t. y. baigiamuosius auditus, susijusius su pagal 2000 ir 2001 m. PHARE nacionalines programas finansuotais projektais ir per metus atliktus pasamdytų išorės auditorių, nebuvo atskleista finansiskai reikšmingų klaidų. Tai patvirtino Audito Rūmų operacijų testų rezultatai.

⁽⁹⁾ 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.10 dalis.

⁽¹⁾ A skirsnio 5 straipsnio 4 dalis.

⁽²⁾ Žr. Daugiamečio finansavimo susitarimo A skirsnio 12 straipsnio 2 ir 4 dalis.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.18. EB delegacijų vykdoma konkursų ir sutarčių sudarymo esant decentralizuotam valdymui *ex ante* kontrolė buvo veiksminga pagrindinė kontrolės priemonė užtikrinant operacijų teisėtumą ir tvarkingumą. Kai dėl Phare ir Turkijos programų, Audito Rūmai su konkursais susijusiose bylose nustatė didelį taisomųjų veiksmų, kurių turėjo būti imtasi delegacijoms atlikus *ex ante* kontrolę Bulgarijoje, Rumunijoje ir Turkijoje, skaičių. Tai rodo, kad nacionalinės priežiūros sistemos DIS institucijose vis dar yra silpnos. Dėl to, kad susijusiose delegacijose buvo nuolat vykdoma *ex ante* kontrolė, šie trūkumai neturėjo rimtų neigiamų finansinių pasekmių.

9.19. 2006 m. gruodžio mėn. Rumunijoje EDIS akreditaciją gavo dvi iš trijų PHARE įgyvendinimo agentūrų. Tačiau Bulgarijoje PHARE skirtas EDIS akreditacijos suteikimas buvo toliau atidėtas, o tai patvirtino Audito Rūmų nustatytus faktus, kad nacionalinės administracijos priežiūros sistemos DIS institucijose yra silpnos.

9.19. Komisija apgailėstauja, kad vėluojama suteikti EDIS akreditaciją Bulgarijoje, tačiau patvirtina, kad šių vėlavimų nebuvo galima išvengti, kadangi valdymo ir kontrolės struktūros nebuvo tinkamos, kad būtų galima atsisakyti *ex ante* kontrolės. Siekdama užtikrinti patikimą EB fondų finansų valdymą pagal EDIS, Komisija prieš suteikdama EDIS akreditaciją turėjo reikalauti, kad administracinės struktūros būtų patobulintos. Rumunijoje 2007 m. balandžio mėn. EDIS akreditaciją gavo trečia įgyvendinimo agentūra.

ISPA

9.20. Komisija atidžiai prižiūrėjo ir prižiūri pagal ISPA taikomas sistemas ir vykdomus projektus. Audito Rūmams atlikus auditą buvo suformuluotos rekomendacijos toliau tobulinti audito priemones ir dokumentus (pvz., patikros lapus).

9.20. Audito Rūmų pasiūlymas dėl patikros lapų bus apsvarstytas.

9.21. 2006 m. (Rumunijos atveju – birželio mėn., o Bulgarijos – lapkričio mėn.) ISPA valdymui įdiegtos sistemos leido Komisijai atsisakyti *ex ante* patvirtinimo reikalavimo. Tačiau kai kurioms įgyvendinimo agentūroms patvirtinimas dar negalėjo būti suteiktas arba jis buvo suteiktas esant tam tikroms saugos garantijų sąlygoms. Į savo Sprendimą Komisija įtraukė nemažai skirtingų susijusių institucijų turimų nagrinėti problemų. 2006 m. pabaigoje šios problemos vis dar buvo sprendžiamos.

9.21. Problemos sprendžiamos vykdant stebėjimo veiklą, atliekant mokėjimų prašymų patikras ir atliekant auditus.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Sapard

9.22. Audito Rūmams atlikus auditą Latvijoje ir Rumunijoje, buvo nustatyta, kad SAPARD administracinėms ir kontrolės sistemoms buvo būdingos pagrindinės koncepcijos ⁽¹⁰⁾, tačiau buvo atskleisti šie jų veikimo trūkumai:

- a) prieš keičiant akredituotas procedūras Rumunijoje (informaciją apie Bulgariją žr. 9.15 dalyje) ir kaimo plėtros planą Latvijoje nebuvo suteiktas būtinas Komisijos pritarimas;
- b) nepakankamas su vienu projektu Rumunijoje susijusių patikrų tikslumas ir kokybė neleido aptikti klaidų, taigi jos ir nebuvo ištaisytos (žr. 9.14 dalį);
- c) kainų duomenų bazė, skirta patikrinti, ar pirkimai buvo atliekami priimtinais kainomis, kurios turi įtakos kompensuotinai projekto sumai, Rumunijoje dar nebuvo sukurta. Ši pastaba jau buvo pateikta 2005 m. metinėje ataskaitoje (9.17 dalies c punkte).

9.22.

- a) Į abu atvejus atsižvelgiama atitikties vertinimo proceso metu.
- c) *Kainų duomenų bazė yra viena priemonė kainų priimtinumui įvertinti, o SAPARD atveju tai nėra norminis reikalavimas pagal Daugiamečių finansavimo susitarimą. Tačiau Komisija pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad turint tokią duomenų bazę galėtų būti gautas dar geresnis patikimo finansų valdymo patikinimas privačiųjų pirkimų srityje.*

Išvados ir rekomendacijos

9.23. Audito Rūmų patikrintos operacijos nebuvo veikiamos reikšmingų klaidų, išskyrus pagal SAPARD finansuojamas operacijas. Tai atspindi su SAPARD sistemomis susijusių tam tikrų pagrindinių kontrolės priemonių veikimo trūkumus (žr. 9.22 dalį). PHARE, Turkijos ir ISPA programų atveju EB delegacijų vykdoma konkursų ir sutarčių sudarymo esant decentralizuotam valdymui *ex ante* kontrolė ir toliau buvo veiksminga kontrolės priemonė, kompensuojanti vietos valdžios negebėjimą valdyti viešųjų pirkimų procesą sparčiai didėjant finansavimo lėšoms.

9.23. *Kaip nurodyta Komisijos pastabose dėl 9.11, 9.14 ir 9.22 dalių, Komisija laikosi nuomonės, kad Audito Rūmų nustatytos klaidos SAPARD nėra reikšmingos, išskyrus galbūt klaidas, susijusias su viešaisiais konkursais Rumunijoje. Be abejonės, Komisija žino apie potencialią riziką, susijusią su SAPARD, ir į ją atsižvelgs atlikdama savo auditus, tačiau iki šiol nėra nustatę faktų, įrodančių, kad kyla bendra reikšminga finansinė rizika.*

9.24. Audito Rūmų tolesnės priemonės atsižvelgiant į su patikinimo pareiškimu susijusias pagrindines pastabas yra pateiktos **9.1 priede**, o bendras priežiūros ir kontrolės sistemų veikimo 2006 m. vertinimas pateiktas **9.2 priede**.

⁽¹⁰⁾ Tinkamas pareigų atskyrimas ir leidimo atlikti operacijas suteikimas, tinkami dokumentai ir įrašai, kontrolė vietoje (fizinė kontrolė), nepriklausomos patikros.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.25. Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- a) atidžiai prižiūrėti, kad efektyviai veiktų nacionalinės priežiūros ir kontrolės sistemos, visų pirma susijusios su konkursų rengimu ir valdymu Turkijoje, viešaisiais pirkimais pagal EDIS sistemą Bulgarijoje ir Rumunijoje bei nacionalinio bendrojo finansavimo lėšų suteikimu laiku;
- b) užtikrinti, kad Rumunijos ir Bulgarijos valdžios institucijos nustatytų gerą struktūrinių fondų finansinio valdymo sistemų, suteikiančių tinkamą patikinimą dėl paraiškų Bendrijos pagalbai gauti teisingumo, tvarkingumo ir reikalavimų atitikimo, lygį;
- c) SAPARD atveju – sekti pažangą gerinant Rumunijos valdžios institucijų teikiamų kontrolės ataskaitų kokybę;
- d) vykdant nuodugną stebėjimą užtikrinti, kad be išankstinio Komisijos pritarimo SAPARD mokėjimo agentūros neatliktų akredituotų procedūrų pakeitimų.

9.25.

- a) *Problemos sprendžiamos vykdant stebėjimo veiklą, atliekant mokėjimų prašymų patikras ir atliekant auditus.*
- b) *Šiuo tikslu tęsiama stebėjimo ir audito veikla.*
- c) *Komisija supranta, kad kai kuriais atvejais būtų galima patobulinti vietoje atliekamas patikras ir ataskaitų teikimą, ir į tai atsižvelgia sąskaitų patvirtinimo proceso metu.*
- d) *Komisija išreiškė susirūpinimą Rumunijos ir Bulgarijos valdžios institucijoms bei priminė, kad jos privalo iki stojimo datos Komisijai pateikti bet kokius siūlomus procedūrų pakeitimus prieš juos įgyvendindamos.*

TOLESNIŲ VEIKSMŲ, KURIŲ BUVO IMTASI ATSIŽVELGIANT Į ANKSTESNES PASTABAS, PATEIKTAS SPECIALIOJOJE ATASKAITOJE NR. 6/2003 DĖL PORINIŲ PROJEKTŲ, KAIP PAGRINDINĖS PRIEMONĖS SKATINANT INSTITUCIJŲ PLĖTRĄ ŠALYSE KANDIDATĖSE, APŽVALGA

Įvadas

9.26. 2003 m. liepos mėn. Europos Audito Rūmai paskelbė specialiąją ataskaitą Nr. 6/2003 dėl porinių projektų, kaip pagrindinės priemonės skatinant institucijų plėtrą šalyse kandidatėse⁽¹⁾. Pagrindinė išvada buvo ta, kad poriniai projektai yra tinkama institucijų plėtros priemonė, kuri veikė kaip katalizatorius pradedant vykdyti reformas šalyse kandidatėse. Tačiau tikrieji projektų rezultatai neatitiko pernelyg optimistinių tikslų. Siekiant pagerinti lėšų panaudojimo racionalumą ir pasiekiamus rezultatus, specialiojoje ataskaitoje Komisijai buvo rekomenduojama (i) skirti daugiau dėmesio realistiškų ir pasiekiamų tikslų formulavimui, (ii) glaudžiau sekti pažangą, (iii) supaprastinti procedūras, (iv) selektyviau naudotis poriniais projektais (v) pasitelkti sukauptas žinias ir patirtį tvarumui palaikyti. Europos Parlamentas ir Taryba pritarė šioms rekomendacijoms⁽²⁾.

⁽¹⁾ OL C 167, 2003 7 17.

⁽²⁾ Europos Parlamento 2002 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo ataskaita (A5-0200/2004), Tarybos susitikimas 2569 (6970/04).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.27. Šių tolesnių veiksmų apžvalgos, kuri buvo atlikta 2006 m. viduryje, tikslas buvo įvertinti bendrą pasiektą pažangą taikant porinę priemonę po to, kai buvo paskelbta Audito Rūmų specialioji ataskaita, bei įvertinti, koku mastu buvo įgyvendintos pradinėje ataskaitoje pateiktos rekomendacijos.

9.28. Komisija (DG ELARG) atlieka porinės priemonės įgyvendinimo tarpininkės ir koordinatorės vaidmenį ir tokiu būdu, pasitelkdama porinių projektų vadovą, nustato taisykles bei gaires, kuriomis turi vadovautis porinio projekto partneriai. Šakiniai generaliniai direktoratai yra vidaus konsultacijų struktūros dalis; jie dalyvauja pagalbos programavimo procese. Už įgyvendinimą yra atsakingi tik porinio projekto partneriai, t. y. institucijos naudos gavėjos ir valstybės narės.

Audito Rūmų pastabos

9.29. Komisija išnagrinėjo daugelį specialiojoje ataskaitoje Nr. 6/2003 nurodytų pastabų. 2004 ir 2005 metais atlikusi porinių projektų vadovo patikslinimus, Komisija nustatė taisomąsias priemones, pavyzdžiui, porinio projekto partnerių patirtų projekto rengimo išlaidų kompensavimas tik su sąlyga, jei laikomasi terminų; atlyginimų porinių projektų patarėjams rezidentams mokėjimas per tą pačią instituciją kaip ir apmokant projekto išlaidas; naudojimosi įgaliotų institucijų (t. y. tų institucijų, kurios atlieka viešojo administravimo įstaigų funkcijas) paslaugomis sąlygų nustatymas siekiant išvengti nesąžiningos konkurencijos ir išlaikyti porinių projektų viešąjį pobūdį bei naudojimosi specialia *Twinning Light* priemone vykdant ne tokius sudėtingus projektus skatinimas. Nuo 2005 m. vadovas taikomas ne tik PHARE, bet ir CARDS, MEDA ir TACIS programoms.

9.30. Šalies naudos gavėjos aktyvus dalyvavimas tiek vykdant konkrečius projektus, tiek prisiimant bendrus politinius įsipareigojimus, yra esminė bet kokio porinio projekto sėkmingo įgyvendinimo sąlyga. Ji yra paminėta porinių projektų vadove. Tačiau net 2006 m. kai kuriais projektų rezultatais taip ir nebuvo pasinaudota, nes nebuvo išpildytos visos esminės projekto sėkmingo įgyvendinimo sąlygos arba vyriausybė naudos gavėja nebuvo suinteresuota naudotis projekto rezultatais.

9.29. *Komisija džiaugiasi, kad Audito Rūmai palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą išlaikyti ir vystyti porinius projektus, kaip veiksmingą, patikimą ir gerą Europos institucijų plėtros priemonę. Toks nuolatinis tikslinimas yra ypač svarbus, kadangi porinius projektus darbar galima įgyvendinti Europos kaimynystės politikos srityje.*

9.30. *Kiekvieno porinio projekto sėkmė priklauso nuo visų suinteresuotųjų šalių, įskaitant atrinktas valstybių narių administracijas, bendradarbiavimo ir visiško įsipareigojimo.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.31. Projektų kūrimo etapas žymiai pasistūmėjo į priekį nuo to laiko, kai buvo pradėti įgyvendinti pirmieji poriniai projektai. Vėlesnių projektų apimtis yra labiau sukoncentruota, o tikslai – tiksliau apibrėžti ir išmatuojami. Vienas veiksnių, prisidedančių prie pažangos, yra tas, kad naudos gavėjai sukauptė daugiau patirties įgyvendinant ES projektus. Tačiau naudos gavėjams, kurie neturi ankstesnės porinių arba techninės pagalbos projektų įgyvendinimo patirties, vis dar yra sudėtinga vykdyti pradinį projekto kūrimo etapą, t. y. sudaryti projekto aprašymą. Dėl to vis dar rengiami sudėtingi projektai, jiems keliant pernelyg ambicingus tikslus pradiniam porinių projektų etape. Porinių projektų, kuriuos sudaro investiciniai komponentai, atveju dėl viešųjų pirkimų procedūrų būdavo dažnai atidedamas šių projektų įgyvendinimas, nes buvo būtina daryti žymius projektų kūrimo pakeitimus arba perkelti tam tikrus komponentus į vėlesnius projektus.

9.32. Porinių projektų patarėjai rezidentai rengia ketvirčio pažangos ataskaitas, kurias dabar Komisija atidžiai nagrinėja. Audito Rūmų tikrintų projektų atveju delegacijos reguliariai analizavo ir komentavo šias ataskaitas bei prirėkus siūlė imtis taisomųjų veiksmų.

9.33. Komisija nepakankamai supaprastino procedūras. Į porinių projektų sutartis vis dar yra įtraukiamos pernelyg detalios veiklos biudžetų sąmatos ir pateikiami visų projekte dalyvaujančių ekspertų gyvenimo aprašymai, todėl veiklos derinimas, o tai yra įprastinė projekto valdymo dalis pasibaigus pradiniam projekto etapui (pvz., seminarams skirtų dienų ir turimų išversti dokumentų skaičiaus nustatymas), vis dar sąlygoja formalius sutarties pakeitimus, o tai bereikalingai komplikuoja projekto valdymą.

9.34. Komisija neatsižvelgė į Audito Rūmų rekomendaciją selektyviau naudotis poriniais projektais. Priimant sprendimą ką pasirinkti – porinius ar techninės pagalbos projektus – vis dar nėra vadovaujama išsamia analize.

9.35. Į visus 2006 m. patikrintus projektus buvo įtrauktos priemonės, palaikančios jų rezultatų tvarumą, pavyzdžiui, instruktorių apmokymų komponentai arba rezultatų vykdant vėlesnį projektą panaudojimas.

9.31. *Poriniai projektai pagrįsti Komisijos ir šalių naudos gavėjų dialogu. Komisija pradėjo keletą iniciatyvų, kad padėtų administracijoms potencialioms naudos gavėjoms programuoti numatytus porinius projektus:*

- 2006 m. atnaujintas 2004 m. kompaktinis diskas, kuriame pateikti visi pagalbos pagal porinius projektus prašymai (projektų aprašymai),
- 2005 m. bendrajame porinių projektų vadove pateiktas naujas porinių projektų prašymų (porinių projektų aprašymų) šablonas,
- dedama daugiau pastangų mokymo srityje, pavyzdžiui, du kartus per metus pradėta rengti vidinius mokymus porinių projektų koordinatoriams, taip pat mokymus vietoje.

9.33. *Siekdama, kad porinių projektų valdymas taptų aiškesnis ir paprastesnis, Komisija 2007 m. dar labiau supaprastino porinių projektų taisykles, įskaitant biudžeto pakeitimams taikomas taisykles. Porinių projektų vadove numatyta lanksti patvirtintų porinių sutarčių keitimo sistema. Kaip ir visų sutartinių santykių atveju, apie pakeitimus turi būti pranešta iš anksto. Tai logiškas reikalavimas, kadangi labai dažnai šiais pakeitimais patikslinami ne tik privalomi rezultatai bet ir Bendrijos fondų išlaidų modelis.*

9.34. *Porinių projektų nustatymas ir rengimas yra bendro Komisijos ir šalies naudos gavėjos proceso bei dialogo rezultatas, kurio galutinį patikrinimą atlieka ir kurį patvirtina Phare arba CARDS vadybos komitetas.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

9.36. Apskritai poriniai projektai apima panašias intervencijos sritis visose šalyse naudos gavėjose. Tačiau Komisija vis dar nesivadovauja sistemingu geriausios praktikos sklaidos metodu, įskaitant visiems prieinamos projektų ir jų rezultatų duomenų bazės sukūrimą. Nėra sukurtas žinių ir patirties mainams būtinas porinių projektų patarėjų rezidentų tinklas. Be to, nėra sistemingai vadovaujama projektų rezultatų *ex post* įvertinimo metodu. Nėra nustatyta procedūra, kuri pasibaigus projektui leistų patikrinti, kaip buvo pasinaudota pasiektais rezultatais. Vykdomi tik teminiai programų įvertinimai, tačiau jie nėra skirti individualiems projektams, tai – visos priemonės įvertinimai.

Rekomendacijos

9.37. Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- a) apsvarstyti galimybę vyriausybėms naudos gavėjoms nustatyti griežtesnes naudojimosi projekto rezultatais sąlygas;
- b) apsvarstyti veiksmingesnius būdus, kaip padėti naudos gavėjams parengti savo pirmąjį projektą, įskaitant viešųjų pirkimų planavimą;
- c) apsvarstyti ne tokių detalių porinių projektų sutarčių rengimo galimybę, kad projekto valdymo metu būtų daugiau lankstumo;
- d) užtikrinti pagrįstų sprendimų dėl pasirinkimo tarp porinių projektų ir techninės pagalbos projektų priėmimą, geriau informuojant naudos gavėjus apie šių dviejų tipų projektų skirtumus;

KOMISIJOS ATSAKYMAI

9.36. Komisija dėjo daug pastangų siekdama skleisti gerąją porinių projektų patirtį: periodiškai skelbė naujausią informaciją porinių projektų srityje, išleido naują brošiūrą ir skaitmeninį vaizdo diską apie porinius projektus.

Atsižvelgiant į Audito Rūmų specialioje ataskaitoje pateiktas pastabas, 2003 m. buvo paprašyta, kad šalys naudos gavėjos bendradarbiautų ir sukurtų porinių projektų patarėjų rezidentų tinklą, tačiau nesulaukus palankaus šalių vertinimo, tinklo nebuvo įmanoma sukurti.

Komisija atlieka ne tik teminius įvertinimus, bet ir atsitiktinius individualių projektų įvertinimus.

9.37. Komisija palankiai vertina Audito Rūmų rekomendacijas ir sieks į jas tinkamai atsižvelgti toliau plėtodama porinius projektus.

- a) Komisija užtikrins, kad administracijos naudos gavėjos užtikrintų porinių projektų rezultatų tvarumą. Jeigu nebus laikomasi šios sąlygos, Komisija gali nutraukti projekto įgyvendinimą.
- b) Komisija jau pradėjo keletą iniciatyvų, skirtų potencialiems naudos gavėjams padėti, ir supranta, jog norint, kad viešieji pirkimai vyktų laiku, reikia geriau juos koordinuoti.
- c) Komisija išsipareigojusi dar labiau supaprastinti biudžeto pakeitimams taikomas taisykles, kad porinių projektų valdymas taptų aiškesnis ir paprastesnis.
- d) Komisija ir toliau akcentuos porinių projektų ypatumus ir užtikrins, kad pasirinkimui tarp porinių projektų ir techninės pagalbos projektų būtų skirtas ypatingas dėmesys.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

- e) nustatyti (i) sistemingą projektų rezultatų *ex post* vertinimo ar stebėjimo metodą, kuriuo galima būtų nustatyti, ar yra naudojamasi rezultatais; (ii) porinių projektų patarėjų rezidentų tinklą; (iii) geriausios patirties sklaidai skirtą projektų rezultatų duomenų bazę.

KOMISIJOS ATSAKYMAI

- e)
- i) *Komisija toliau atliks reguliarius poveikio vertinimus, kurių rezultatai skelbiami metiniuose nacionalinių kontaktinių asmenų susirinkimuose.*
  - ii) *Komisija apgailestauja, kad nepakankamai bendradarbiaujant kitoms porinių projektų suinteresuotosioms šalims, nebuvo įmanoma sukurti tinklo, kaip buvo rekomenduota.*
  - iii) *Dėl duomenų bazės kūrimo kyla keli klausimai, susiję su nuolatiniu asmenų, kurie teiktų su poriniais projektais susisijusias žinias, bendradarbiavimu ir su duomenų apsauga.*

9.1a PRIEDAS

Tolesnės priemonės atsižvelgiant į su patikinimo pareiškimu susijusias pagrindines pastabas – Pasirengimo stojimui strategija – Phare ir Turkijos dalis

Audito Rūmų pastaba	Vykdėti veiksmai	Audito Rūmų analizė	Komisijos atsakymas
<p>Buvo dažnai taikomi taisomieji veiksmai delegacijoms atlikus <i>ex ante</i> patikras.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.13 dalis)</p>	<p>Delegacijos nuolat teikė pagalbą siekdamas pagerinti nacionalinių valdžios institucijų darbo kokybę.</p>	<p>2006 m. Audito Rūmai vėl nustatė, kad buvo dažnai taikomi taisomieji veiksmai delegacijoms atlikus <i>ex ante</i> patikras.</p>	<p><i>Komisija deda visas pastangas siekdama padėti nacionalinėms valdžios institucijoms plėtoti ir kurti atitinkamas struktūras ir procedūras, kad būtų sustiprinti jų valdymo ir kontrolės gebėjimai.</i></p>
<p>Buvo nepakankamai taikoma procedūra, skirta priminti nacionalinėms valdžios institucijoms, kad jos privalo pateikti galutines deklaracijas. Trūko priežiūros tikslais rengiamų patikros lapų.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.14 dalis)</p>	<p>Patikros lapai buvo parengti. Deklaracijų pateikimo laikotarpis buvo pratęstas.</p>	<p>Vis dar vėluojama pateikti galutines deklaracijas.</p>	<p><i>Komisija reguliariai raštu primena, kad reikia laiku pateikti galutines deklaracijas. Šis klausimas taip pat buvo iškeltas bendruose stebėsenos komitetuose. Dėl šių pastangų dauguma galutinių deklaracijų, kurias buvo vėluojama pateikti, gautos ir išnagrinėtos.</i></p>
<p>Igyvendinančios agentūros, kurioms buvo suteikta EDIS akreditacija, ne visais atvejais buvo įgaliotos susitariančiosios institucijos.</p> <p>(2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.15 dalis)</p>	<p>Dėl nacionalinių teisės aktų (susijusių su nuosavybės teisėmis ir t. t.) įgyvendinančios agentūros ne visais atvejais oficialiai gali būti susitariančiosiomis institucijomis.</p>	<p>Ši pastaba daugiau nebetaikoma.</p>	

9.1b PRIEDAS

Tolesnės priemonės atsižvelgiant į su patikinimo pareiškimu susijusias pagrindines pastabas – Pasirengimo stojimui strategija – Sapard dalis

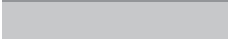

Audito Rūmų pastaba	Vykdyti veiksmai	Audito Rūmų analizė	Komisijos atsakymas
Sapard agentūra atliko įgyvendinimo ar mokėjimo mechanizmų pakeitimus, negavusi išankstinio Komisijos pritarimo. (2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.10 dalis)	Komisija priminė susijusioms nacionalinėms valdžios institucijoms jų prievolę pranešti Komisijai apie bet kokius siūlomus procedūrų pakeitimus prieš juos įgyvendinant.	2006 m. Audito Rūmai vėl nustatė, kad buvo atliekami procedūriniai pakeitimai negavus išankstinio Komisijos pritarimo.	<i>Komisija išreiškė susirūpinimą Rumunijos ir Bulgarijos valdžios institucijoms bei priminė, kad jos privalo (iki stojimo datos) Komisijai pateikti bet kokius siūlomus procedūrų pakeitimus prieš juos įgyvendindamos.</i>
Viešųjų konkursų dokumentacija buvo nepakankama, todėl nebuvo galima užtikrinti, kad pasiūlymai buvo gauti per nustatytus terminus ir kad jie buvo tinkamai išnagrinėti. (2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.17 dalies a punktas).	Komisija atsižvelgė į pastabas sąskaitų patvirtinimo proceso metu.	2006 m. Audito Rūmai vėl nustatė trūkumų taikant viešųjų pirkimų procedūras.	<i>Komisija į tai atsižvelgia sąskaitų patvirtinimo proceso metu ir prireikus siūlo finansinių klaidų ištaisymą.</i>
Sistemos (kaip antai kainų duomenų bazė), skirtos patikrinti kainų, turinčių įtakos kompensuojamų sumų dydžiui, pagrįstumą, buvo netinkamos. (2005 finansinių metų metinės ataskaitos 9.17 dalies c punktas).	Komisija priminė susijusioms nacionalinėms valdžios institucijoms, kad šios turi įdiegti duomenų bazę.	Vis dar aptinkami su duomenų baze susiję trūkumai.	<i>Nors kainų duomenų bazė nėra norminis reikalavimas, ji galėtų suteikti dar geresnį patikimo finansų valdymo patikinimą privačiųjų pirkimų srityje.</i>

9.2a PRIEDAS

Priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas – Pasirengimo stojimui strategija – Phare ir Turkijos dalis

Susijusi sistema	Pagrindinė vidaus kontrolės priemonė					Bendras įvertinimas
	Procedūros ir vadovai	Ex ante kontrolė	Vidaus auditai	Ex post kontrolės veikla	Valdymo ataskaitų teikimas	
Plėtos generalinis direktoratas, centrinės tarnybos						
Komisijos delegacija				N/A		
DIS įgyvendinimo agentūros				N/A		
Įgyvendinimo agentūros, kurioms suteikta EDIS akreditacija				N/A		

Paaiškinimai:

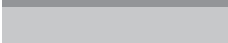

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama
N/A	Netaikoma: netaikoma arba neįvertinta

9.2b PRIEDAS

Priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimas – Pasirengimo stojimui strategija – Sapard dalis

Susijusi sistema	Pagrindinės kontrolės priemonės						Bendras įvertinimas
	Pareigų atskyrimas	Vidaus auditas	Audito seka	Valdymo patikros	Preliminari administracinė ir techninė kontrolė (įvertinimai)	Patikros vietoje	
Žemės ūkio generalinis direktoratas	N/A	N/A			N/A		
Valdymo ir kontrolės agentūra Latvijoje							
Valdymo ir kontrolės agentūra Rumunijoje							

Paaiškinimai:

	Patenkinama
	Iš dalies patenkinama
	Nepatenkinama
N/A	Netaikoma: netaikoma arba neįvertinta

10 SKYRIUS

Administracinės išlaidos

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	10.1
Bendrijos institucijų ir įstaigų administracinės išlaidos	10.2–10.26
Specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste	10.5–10.6
Išvados patikinimo pareiškimo kontekste	10.6
Kiekvienai institucijai skirtos konkrečios pastabos	10.7–10.25
Audito apimtis	10.7–10.8
Parlamentas	10.9–10.13
Taryba	10.14
Komisija	10.15–10.16
Teisingumo Teismas	10.17
Audito Rūmai	10.18
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	10.19–10.21
Regionų komitetas	10.22–10.23
Europos ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	10.24
Išvada dėl konkrečių rizikos sričių audito	10.25
Po paskutinės metinės ataskaitos paskelbtos specialiosios ataskaitos	10.26
Europos Sąjungos agentūros	10.27–10.32
Europos mokyklos	10.33–10.34

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

ĮVADAS

10.1. Šiame skyriuje nagrinėjamos:

- Bendrijos institucijų ir įstaigų administracinės išlaidos ⁽¹⁾;
- agentūros ir kitos decentralizuotosios įstaigos;
- Europos mokyklos.

BENDRIJOS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS

10.2. Institucijų administracinių išlaidų auditas susideda iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje pateikiamas specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste. Antrą dalį sudaro konkrečios kiekvienai institucijai skirtos pastabos, kaip to reikalaujama pagal Finansinio reglamento 143 straipsnio 4 dalį. Šios pastabos grindžiamos sričių, kurios buvo atrinktos remiantis ankstesnėse audito išvadose nustatyta rizika, auditais.

10.3. Su šiomis išlaidomis susijusius asignavimus kiekviena institucija valdo tiesiogiai ir juos panaudoja asmenų, dirbančių institucijose, atlyginimams, išmokoms ir pensijoms mokėti, taip pat nuomos mokesčiams, pirkimams ir įvairioms išlaidoms padengti. 2006 m. Europos Sąjungos institucijų administracinės išlaidos sudarė 6 699 milijonus eurų, kaip toliau nurodyta **10.1 lentelėje**.

10.1 lentelė. Mokėjimai pagal institucijas

	(milijonais eurų)	
	2005 m.	2006 m.
Europos Parlamentas	1 235	1 440
Taryba	533	585
Komisija	3 952	4 150
Teisingumo Teismas	211	238
Audito Rūmai	92	99
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	96	108
Regionų komitetas	64	69
Europos ombudsmenas	6	7
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	2	3
Iš viso	6 191	6 699

10.4. Ankstesni Audito Rūmų atlikti auditai parodė, kad nustatytos klaidos nebuvo reikšmingos. Tolesni veiksmai, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į ankstesnėse metinėse ataskaitose pateiktas pastabas, yra nurodyti **10.2 lentelėje**.

⁽¹⁾ Komisija, Parlamentas, Taryba, Teisingumo Teismas, Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas, Europos ombudsmenas, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (Finansinio reglamento 1 straipsnis).

10.2 lentelė. Atsižvelgimas į ankstesnę metinę ataskaitose pateiktas pastabas

Pastabos	Vykdyti veiksmai	Ar reikia imtis tolesnių veiksmų?	
<p><i>Apgyvandinimo išlaidų, patirtų komandiruotės metu, kompensavimas</i></p> <p>2004 ir 2005 finansinių metų metinių ataskaitų atitinkamai 9.6 ir 10.7 dalys:</p> <p>Iš dalies pakeistuose, 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojusiuose Tarybos nuostatuose teigiama, kad komandiruotės metu patirtos apgyvendinimo išlaidos kompensuojamos iki maksimalios kiekvienai šaliai nustatytos sumos, pateikus patvirtinamuosius dokumentus (Tarybos nuostatų VII priedo 13 straipsnis). Priešingai šiai taisyklei, visos institucijos, išskyrus Teisingumo Teismą, Audito Rūmus ir Ombudsmeną, savo vidaus taisyklėse numatė vienodo dydžio sumos, siekiančios nuo 30 % iki 60 % maksimalios leistinos sumos, išmokėjimą darbuotojams, kurie nepateikia jokių patirtas apgyvendinimo išlaidas pagrindžiančių įrodymų.</p>	<p>2005 m. gruodžio mėn. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas atliko savo vidaus taisyklių pakeitimus, kad šios atitiktų Tarybos nuostatus.</p>	<p>Parlamentas, Komisija ir Taryba turėtų atlikti savo vidaus taisyklių pakeitimus siekiant užtikrinti, kad komandiruotės metu patirtos apgyvendinimo išlaidos būtų kompensuojamos pagal Tarybos nuostatus.</p>	<p>Europos parlamento atsakymai</p> <p><i>Kaip Parlamentas nurodė savo ankstesniuose atsakymuose į Audito Rūmų pastabas, jis turi tam tikrų problemų, susijusių su komandiruotėmis, dėl savo veiklos pobūdžio ir šios veiklos pasiskirstymo trijose darbo vietose. Taikant fiksuotą išmokų sistemą, atsižvelgiama į teisinius patarimus, pasiūlytus Parlamento biurui šiuo klausimu, taip pat šia sistema siekiama tinkamos pusiausvyros tarp teisinio pagrindo reikalavimų ir konkrečios institucijos darbo aplinkos poreikių. Be to, dabar pradėjus taikyti supaprastintas nuostatas, sumažės administracinių išlaidų, kurios randasi dėl ypač didelio komandiruočių skaičiaus valdymo. Taip pat žr. Parlamento 2007 m. balandžio 24 d. rezolucijos (1) 12 dalį, kurioje suteikiamas 2005 m. ataskaitų patvirtinimas.</i></p> <p>Tarybos atsakymai</p> <p><i>Naujose Tarybos generalinio sekretoriato misijoms taikomose vidaus taisyklėse nebenumatoma 30 procentų fiksuoto dydžio išmoka. Prieš įsigaliojant šioms taisyklėms (numatoma 2007 m. spalio mėn.), dėl jų dar reikia oficialiai pasikonsultuoti su personalo atstovais.</i></p> <p>Komisijos atsakymai</p> <p><i>Siekiant tinkamai atsižvelgti į Audito Rūmų išreikštą pastabą, šiuo metu peržiūrimas komandiruočių vadovas – Komisijos priimtos vidaus taisyklės, taikomos jos darbuotojų komandiruotėms. Naująsias taisykles numatyta priimti 2008 m. pradžioje.</i></p>
<p><i>Papildomų pensijų schema Europos Parlamento nariams</i></p> <p>2002 ir 2005 finansinių metų metinių ataskaitų atitinkamai 9.17–9.20 dalys ir 10.2 lentelė:</p> <p>Jei ketinama ir toliau taikyti papildomų pensijų schemą Europos Parlamento nariams, reikia kiek įmanoma greičiau sukurti pakankamą teisinį pagrindą. Schemoje reikėtų nustatyti aiškias taisykles, kurios apibrėžtų Europos Parlamento ir schemos dalyvių prievolės ir atsakomybę deficito atveju.</p>	<p>Papildomų pensijų schema yra minima 2005 m. rugsėjo 28 d. Parlamento priimto Europos Parlamento narių statuto 27 straipsnyje. Statutas įsigalios pirmąją Europos Parlamento kadencijos, prasidėsi 2009 m., dieną. Nėra nustatytos taisyklės, kurios apibrėžtų Europos Parlamento ir schemos dalyvių prievolės ir atsakomybę deficito atveju.</p>	<p>Iki pirmosios Europos Parlamento kadencijos, prasidėsi 2009 m., dienos Statutas neturi teisinės galios ir negali suteikti teisinio pagrindo Parlamento įnašui į ASBL pensijų fondą. Turėtų būti nustatytos atitinkamos taisyklės, kurios apibrėžtų Europos Parlamento ir schemos dalyvių prievolės ir atsakomybę deficito atveju.</p>	<p>Europos parlamento atsakymai</p> <p><i>Kaip Parlamentas nurodė savo atsakymuose į Audito Rūmų pastabas dėl 2005 m., faktas, kad Europos Parlamento nario statute (27 straipsnyje) teigiama, jog, įsigaliojus šiam Statutui, „savanoriškas pensijų fondas išliks ir bus skirtas Parlamento nariams arba buvusiems Parlamento nariams, turintiems ar turėsiantiems su šiuo fondu susijusių teisių“, yra besąlygiškas teisinio šio pensijų fondo pagrindo pripažinimas, įskaitant ir laikotarpį iki Statuto įsigaliojimo.</i></p> <p><i>Darbo grupė, atsakinga už tai, kad būtų pradėtos taikyti priemonės, skirtos Parlamento nario statutui įgyvendinti, tęsia savo darbą, be kitų dalykų, susijusių su taisyklių, kurios apibrėžtų Europos Parlamento ir pensijų schemos dalyvių prievolės ir atsakomybę deficito atveju, projekto parengimu.</i></p> <p><i>Kvietimo dalyvauti konkurse, paskelbto Oficialiajame leidinyje, siekiant, kad būtų atliktas nepriklausomas pensijų fondo statistinis tyrimas, rezultatai pateikti Parlamento biurui. Tyrimas, kuris bus atliktas artimiausiu metu, sudarys galimybių biurui atitinkamai nustatyti priemones, siekiant garantuoti papildomų pensijų mokėjimą po Statuto įsigaliojimo 2009 m., ir sudaryti susitarimą dėl fondo ir Parlamento santykių ir atitinkamų įsipareigojimų.</i></p>

Pastabos	Vykdyti veiksmai	Ar reikia imtis tolesnių veiksmų?	
<p><i>Tarybos atliekamas papildomų nepanaudotų kasmetinių atostogų apmokėjimas</i></p> <p>2004 ir 2005 finansinių metų metinių ataskaitų atitinkamai 9.18 dalis ir 10.2 lentelė:</p> <p>Taryboje iki 1997 m. gruodžio 31 d. suteiktos papildomos kasmetinės atostogos kaip kompensacija už viršvalandžius yra apmokamos asmeniui išėjus į pensiją, jei pareigūnas papildomų atostogų nėra panaudojęs. Kadangi A ir B kategorijų personalas neturi teisės gauti kompensacijos už viršvalandžius, tokie mokėjimai neatitinka Tarybos nuostatų 56 straipsnio.</p>	<p>Nors Generalinis sekretoriatas ėmėsi atitinkamų veiksmų, kad palaipsniui panaikintų A ir B kategorijų personalui iki 1997 m. gruodžio 31 d. suteiktas susikaupusias kompensuojamąsias atostogas, 2006 m. mokėjimai vis dar buvo atliekami siekiant kompensuoti papildomas nepanaudotas atostogas.</p>	<p>Turėtų būti nutrauktas papildomų nepanaudotų kasmetinių atostogų apmokėjimas.</p>	<p>Tarybos atsakymai</p> <p><i>Tarybos generaliniam sekretariatui žinoma Audito Rūmų pozicija dėl atlyginimo už seniai sukauptas neišnaudotas kompensacinių atostogų dienas ir jis visiškai sutinka su Audito rūmų pastabomis, kuriose pabrėžiama, jog vykdomą suregulavimo procesą reikia kuo greičiau užbaigti. Kaip pažymėjo Audito Rūmai, šiuo tikslu duotas privalomas nurodymas, kuriuo siekiama iki 2009 m. panaikinti likusias sukauptas atostogas. Be to, nuo 1997 m. imtasi priemonių siekiant užtikrinti, kad tokia situacija nebepasikartotų ateityje.</i></p> <p><i>Tačiau Generalinis sekretoriatas mano, kad Skiriančiosios institucijos pareiga gerbti atitinkamų asmenų įgytas teises bei laikytis Europos teisės pagrindinių principų, susijusių su teisėtai lūkesčiai ir vienodomis sąlygomis, reiškia, kad būtina išlaikyti sistemą, pagal kurią sukauptos atostogos panaikinamos suteikiant laisvą laiką bei atlyginant už trumpą pereinamąjį laikotarpį. Generalinis sekretoriatas šiuo metu nagrinėja visas galimybes, kaip dar labiau paspartinti sukauptų atostogų panaikinimo procesą, tarp jų – sutrumpinti laikotarpį, per kurį šiuo metu galima šias sukauptas atostogas išnaudoti.</i></p>
<p><i>Tarybos narių atstovų kelionės išlaidų padengimas</i></p> <p>2005 finansinių metų metinės ataskaitos 10.11 dalis:</p> <p>Taryba nuo 2004 m. sausio 1 d. taikomu Sprendimu 190/2003 reformavo savo sistemą, skirtą Tarybos narių atstovų kelionės išlaidoms padengti. Mokama kompensuotina suma neviršija kiekvienai valstybei narei nustatytos skiriamų asignavimų sumos. Audito Rūmai nustatė, kad naujoji sistema labai sumažino Tarybai tenkančią atstovų išlaidų apmokėjimo administravimo našta, tačiau pažymėjo, jog prieš atliekant 2005 m. liepos mėn. dalinę įmoką nebuvo įvykdyta pakankamai patikrų dėl valstybių narių finansinių ataskaitų pagrįstumo.</p>	<p>2006 m. vasario ir lapkričio mėn. pateiktose vidaus audito ataskaitose buvo nustatytos problemos, susijusios su neaiškiais tinkamumo taisyklėmis ir netinkamu posėdžių lankymo registravimu. 2006 m. situacija mažai pasikeitė palyginti su 2005 m.</p> <p>Generalinis sekretoriatas planuoja tobulinti posėdžių lankymo registravimo sistemą.</p>	<p>Turėtų būti atliekamos papildomos patikros ir kontrolė siekiant užtikrinti valstybių narių finansinių ataskaitų pagrįstumą.</p>	<p>Tarybos atsakymai</p> <p><i>Įvedus naują Tarybos narių atstovų kelionės išlaidų atlyginimo sistemą, Tarybos sekretoriatas palaipsniui pradėjo griežtai tikrinti valstybių narių pateikiamas ataskaitas. Paaiškėjus netikslumams ar klaidoms, valstybių narių prašoma atlikti reikiamus pataisymus ir ataskaitas pateikti iš naujo.</i></p> <p>Šiuo metu Tarybos generalinis sekretoriatas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tikslina sprendimą, visų pirma numatydamas aiškiau apibrėžti atitikimo finansavimo reikalavimams taisyklės, — dirbto laiko kontrolės sąrašus keičia elektronine leidimų sistema.
<p><i>Komisijos tolesni veiksmai dėl šeimos pašalpų mokėjimo</i></p> <p>2005 finansinių metų metinės ataskaitos 10.12 dalis:</p> <p>Darbuotojų, kurie gauna šeimos pašalpą ir neturi išlaikomų vaikų, ne visuomet prašoma papildyti informaciją naujausiais duomenimis. Nebuvo įrodymų, patvirtinančių, kad 676 iš 1 605 Briuselyje įsikūrusių susijusių Komisijos darbuotojų buvo prašoma patvirtinti ar atnaujinti savo pirmines deklaracijas. Taip pat nebuvo atlikta pakankamai patikrų dėl atvejų, kuomet buvo galima gauti išlaikomo vaiko valstybines pašalpas, o jei taip, jos turėjo būti atskaičiuotos iš išmokų, mokamų pagal Tarybos nuostatus, sumos.</p>	<p>Su įvairiomis pašalpais susiję tolesni veiksmai vis dar yra iš esmės grindžiami savanorišku darbuotojų informacijos perdavimu. Vis dėlto 2006 m. Komisija ėmėsi tolesnių veiksmų dėl 231 atvejo iš 676 ir planuoja per dvejus metus išnagrinėti likusius atvejus.</p>	<p>Komisija turi imtis papildomų veiksmų, skirtų šeimos pašalpų mokėjimui reguliariai tikrinti.</p>	<p>Komisijos atsakymai</p> <p><i>Iki 2008 m. pradžios Komisija numato baigti nagrinėti likusius atvejus. Administravimo ir mokėjimų biuras kuria naują informacinę sistemą IRIS, kuria elektroniniu būdu bus dokumentuojamos procedūros ir kontroliuojama, kaip jų laikomasi. Naujoji sistema pradės veikti palaipsniui nuo 2007 m. vidurio iki 2009 m.</i></p>

Pastabos	Vykdyti veiksmai	Ar reikia imtis tolesnių veiksmų?	
<p><i>Teisingumo Teismo vidaus audito tarnyba</i></p> <p>2004 ir 2005 finansinių metų metinių ataskaitų atitinkamai 9.21 ir 10.13 ir 10.14 dalys:</p> <p>Audito Rūmai pažymėjo, kad vidaus audito tarnybos vadovas yra atsakingas už leidimus duodančių pareigūnų operacijų <i>ex ante</i> patikrinimą. Ta pati situacija buvo nustatyta 2005 finansiniais metais. Toks dalyvavimas vykdant finansines operacijas nesuderinamas su visiškos nepriklausomybės principu, kuriuo vadovaudamasis vidaus auditorius turi vykdyti savo su auditu susijusias pareigas, kaip nustatyta Finansinio reglamento 86 straipsnyje.</p> <p>2005 m. antroje pusėje vidaus auditorius atliko kelis konkrečius auditus ir pateikė rekomendacijas susijusioms tarnyboms. Tačiau Audito Rūmams atliekant auditą nebuvo galima gauti jokių vidaus auditoriaus ataskaitų.</p>	<p>2006 m. vidaus audito tarnybos vadovas ir toliau buvo atsakingas už leidimus duodančių pareigūnų operacijų <i>ex ante</i> patikrinimą. Vidaus audito tarnyba parengė dvi audito ataskaitas ir keletą rekomendacijų, kurias įgyvendinus buvo sutaupyta nemažai lėšų.</p>	<p>Siekiant užtikrinti visišką vidaus audito tarnybos nepriklausomumą turėtų būti reorganizuotos priežiūros ir kontrolės sistemos.</p>	

(¹) P6_TA-PROV(2007)0133 – 2007 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento sprendimas dėl 2005 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo. I skirsnis. Europos Parlamentas (C6–0465/2006–2006/2071(DEC)).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

Specialusis vertinimas patikinimo pareiškimo kontekste

10.5. Siekiant pateikti specialųjį vertinimą patikinimo pareiškimo kontekste, audito metu buvo vertinama, ar institucijų administracinių išlaidų ataskaitose atspindimos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos. Audito Rūmai įvertino priežiūros ir kontrolės sistemas bei patikrino iš visos administracinių išlaidų srities atsitiktine tvarka atrinktą 61 operacijų pavyzdį.

Išvados patikinimo pareiškimo kontekste

10.6. Kad ir turint omeny 10.9–10.12 dalyse nagrinėjamus klausimus, 2006 m. visos institucijos buvo įdiegusios patenkinamas priežiūros ir kontrolės sistemas, kaip to yra reikalaujama pagal Finansinio reglamento nuostatas. Patikrinus atrinktus audito pavyzdžius nebuvo nustatyta reikšmingų klaidų. Tačiau Audito Rūmai atkreipia dėmesį į institucijų priežiūros ir kontrolės sistemų trūkumus, kurie turi būti ištaisyti, kaip nurodyta 10.25 dalyje.

*Kiekvienai institucijai skirtos konkrečios pastabos***Audito apimtis**

10.7. Konkrečių 10.2 dalyje nurodytų rizikos sričių auditas apėmė atitinkamų priežiūros ir kontrolės sistemų įvertinimą ir tam tikrą skaičių atrinktų audito pavyzdžių, susijusių su:

- i) pirkimams skirtomis derybų procedūromis (Komisijos infrastruktūros ir logistikos biurai Briuselyje ir Liuksemburge, Parlamentas, Taryba, Teisingumo Teismas, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas);
- ii) išlaidų padengimu ir išmokų mokėjimu institucijų nariams (Parlamentas, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas);
- iii) būstinės vykdoma Komisijos delegacijų kontrole (Komisijos išorės santykių generalinis direktoratas);
- iv) taikomomis procedūromis, siekiant užtikrinti, kad būtų įgyvendinti minimalūs vidaus kontrolės standartai (Taryba);
- v) vidaus audito funkcija (Teisingumo Teismas).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.8. Nustatyti trūkumai apibendrinti toliau, o išvados dėl jų pateiktos 10.25 dalyje. Klaidos ir trūkumai negali būti ekstrapoluojami visos administracinių išlaidų srities atžvilgiu, kadangi konkrečios su kiekviena institucija susijusios audito sritys buvo atrinktos remiantis žinoma rizika.

Parlamentas

10.9. Nuo 1998 m. Audito Rūmai buvo kelis kartus ⁽²⁾ atkreipę dėmesį į trūkumus, susijusius su Biuro (valdymo vieneto, kurį sudaro Parlamento pirmininkas ir 14 pirmininko pavaduotojų) nustatyta normine baze, reglamentuojančia padėjėjams skirtų išmokų mokėjimą Europos Parlamento nariams. Padėjėjams skirtų išmokų mokėjimo Europos Parlamento nariams išlaidos 2006 m. sudarė apie 132 milijonus eurų.

10.10. 2004 m. buvo pakeistos Europos Parlamento narių patvirtinamųjų dokumentų pateikimo nuostatos, o su jomis susijusios prievolės buvo išdėstytos 2005 m. liepos mėn. kvestorių pranešime, kuriame buvo reikalaujama, kad Europos Parlamento nariai iki 2005 m. lapkričio 1 d. pateiktų jiems skirtos išmokos panaudojimą pagrindžiančius dokumentus už laikotarpį nuo 2004 m. liepos mėn. iki 2005 m. birželio mėn. Šis terminas vėliau buvo kelis kartus pratęstas. Audito Rūmų turimais duomenimis, Europos Parlamento narių pateikti patvirtinamieji dokumentai, kuriuos atsakingas administracijos departamentas pripažino esant pagrįstais įrodymais, aprėpia tik 27,2 % (11,9 milijono eurų) atitinkamų išlaidų 2004 m. (liepos–gruodžio mėn.) ir 22,5 % (27,1 milijono eurų) atitinkamų išlaidų 2005 m. (už visus metus).

10.11. 2007 m. kovo 23 d. kvestorių pranešime su 2006 metais susijusių patvirtinamųjų dokumentų pateikimo terminas buvo pratęstas iki 2007 m. balandžio 30 d., nenurodant, kad dokumentai vis dar turi būti pateikti už 2004 ir 2005 metus. 2007 m. gegužės 1 d. Biuras vis dar nebuvo ėmęs jokių priemonių siekdamas užtikrinti, kad būtų įvykdyta prievolė pateikti atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

10.10–10.11. EUROPOS PARLAMENTO ATSAKYMAI

Kadangi neaiškus pradinis tekstas ir Sąjungos 2004 m. plėtra turėjo poveikio, kvestoriams po išsamių politinių ir techninių konsultacijų reikėjo parengti ir patvirtinti įgyvendinimo priemonės. Atitinkamai biuras sutiko pratęsti terminą ir pavedė kvestoriams ištirti techninės dokumentacijos, kurią reikia pateikti siekiant įteisinti išlaidas, supaprastinimo būdus.

Atsižvelgiant į labai skirtingą padėtį valstybėse narėse ir laiką, kurio joms reikėjo siekiant įvykdyti naujus reikalavimus, neatrodė tinkama nustatyti galutinį įsipareigojimą, susijusių su taisykle, kuri tuo metu buvo persvarstoma, terminą.

Be to, 2006 m. rugsėjo 25 d. biuras priėmė naują taisyklių rinkinį, pavadintą kodeksu (Europos Parlamento narių ir jų padėjėjų teisės ir pareigos), kuris turėjo įtakos reglamentui, susijusiam su Parlamento narių padėjėjų išmokomis (naują patikslintą ir pataisytą leidimą biuras priėmė 2006 m. gruodžio 13 d.).

Atsižvelgdami į tai, kvestoriai pranešė visiems Parlamento nariams, kad dokumentacija turi būti pristatyta iki 2007 m. balandžio 30 d. Gauta daug dokumentų ir šiuo metu jie tikrinami.

⁽²⁾ Specialiosios ataskaitos Nr. 10/98 1.37 dalyje, visų pirma – 2002 finansinių metų metinės ataskaitos 9.22 dalyje, kurioje Audito Rūmai jau buvo pažymėję, jog vis dar išlieka rizika, kad išmokos nebus tinkamai panaudotos, nes 2000 m. balandžio mėn. parengtos naujos taisyklės nebuvo griežtai taikomos. Pastaruoju metu Audito Rūmai tai pažymėjo 2005 finansinių metų metinės ataskaitos 10.10 dalyje.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.12. Todėl Audito Rūmai pažymi, jog Biuras neužtikrino efektyvaus nuostatų, pagal kurias turi būti pateikti atitinkami patvirtinamieji dokumentai, įgyvendinimo. Kadangi didžioji dalis Europos Parlamento narių padėjėjams skirtų išmokėtų sumų vėliau nebuvo pagrįstos atitinkamais Europos Parlamento narių patirtas išlaidas patvirtinančiais dokumentais, Audito Rūmai mano, jog nepakanka dokumentų, rodančių, kad Europos Parlamento nariai iš tikrųjų užsakė ar pasinaudojo vieno ar kelių padėjėjų paslaugomis ir kad pareigos ar paslaugos, minėtos Europos Parlamento narių pasirašytose sutartyse, iš tikrųjų buvo įvykdytos ar suteiktos. Biuras turėtų imtis veiksmų, siekdamas gauti dokumentus, kurie yra būtini įrodant, jog išlaidos buvo pagrįstos. Deramu laiku nepateikus šių dokumentų, turėtų būti imamasi atitinkamų priemonių, kaip antai laikinas mokėjimų nutraukimas ir (arba) nepagrįstų sumų susigrąžinimo pavedimų išdavimas.

10.13. 2006 m. vidaus auditorius baigė vykdyti Parlamento pirkimų procedūrų integruotąjį auditą. Audito metu buvo nustatyta nemažai pirkimų procedūroms skirtų vidaus kontrolės ir valdymo priemonių veikimo trūkumų, visų pirma susijusių su planavimu, taikomų teisės aktų ir taisyklių laikymusi, valdymo informacijos patikimumu ir patikimu finansų valdymu. Buvo sudarytas išsamus 144 atskiras priemonės apimantis veiksmų planas. 2006 m. generalinis sekretorius jau buvo pradėjęs vykdyti kai kurias konkrečias priemones, pavyzdžiui, buvo įsteigtas patariamasis organas (pirkimų forumas) ir sukurtas centrinis sutarčių registras. Audito Rūmams Parlamente išnagrinėjus atrinktus su pirkimais susijusių derybų procedūrų ir sutarčių pavyzdžius, buvo patvirtinti Parlamento vidaus auditoriaus nustatyti faktai.

10.12. EUROPOS PARLAMENTO ATSAKYMAI

Būtina priminti, kad prieš atliekant mokėjimą, pavadintą Parlamento nario padėjėjo išmoka, turi būti pateikti pagrindiniai privalomi dokumentai, pvz., užpildyti prašymų blankai ir sudarytos Parlamento nario ir padėjo (-ų), paslaugų teikėjo ar mokėjimų tarpininko sutartys.

Kitus dokumentus, pvz., socialinio draudimo buvimo įrodymą, kai padėjėjas yra samdomas darbuotojas, taip pat reikalaujama pristatyti per trijų mėnesių laikotarpį. Visi Parlamento nariai vykdo šias sąlygas.

Papildomi dokumentai, kurių reikalaujama nuo taisyklių pakeitimo 2004 m. ir naujesnio pakeitimo 2006 m. gruodžio 13 d., susiję daugiausia su sutartimis su paslaugų teikėjais (maždaug pusė padėjėjų) ir su prievole pateikti sąskaitas faktūras arba mokesčių ataskaitas Parlamento nariams, kurie privalo persiųsti Parlamento tarnyboms paslaugos teikėjo išrašytose sąskaitose faktūrose nurodytų sumų ataskaitos kopiją kartu su deklaracija, patvirtinančia, kad įvykdyti visi mokesčiai ir socialinio draudimo įsipareigojimai, būtini pagal taikomus nacionalinius įstatymus. Visiems šiems dokumentams pristatyti reikia daugiau laiko nei numatyta. Kaip jau minėta, gauta daug dokumentų ir jie tikrinami.

Patikrinus dokumentus, Parlamento nariai, kurie neįvykdė prievolės pristatyti visus patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su mokėjimais, gaus individualius laiškus su paaiškinimais, ko dar trūksta. Jei Parlamento nariai neįvykdys prievolės pristatyti trūkstamą dokumentaciją, įgaliotasis pajamas ir išlaidas tvirtinantis pareigūnas gali nutraukti mokėjimus ir generalinis sekretorius gali nuspręsti susigrąžinti neteisingai sumokėtas sumas. Šie sprendimai priimami kartu su kvestoriais.

10.13. EUROPOS PARLAMENTO ATSAKYMAI

Svarbu pažymėti, kad viešųjų pirkimų procedūrų auditas, kurį vykdė vidaus auditorius ir kurį jis baigė 2006 m., buvo pradėtas 2003 m., ir tai buvo pirmieji naujojo Finansinio reglamento įgyvendinimo metai.

Iš tiesų priemonės buvo įgyvendintos 2003 ir tolesniais metais. Taigi, kalbant apie 2006 m. ir priemones, kurias nurodė Audito Rūmai, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad naujoji patariamoji institucija, Viešųjų pirkimų forumas, – tai Tarpžinybinės grupės viešųjų pirkimų klausimais, įsteigtos 2003 m. siekiant teikti paramą pajamas ir išlaidas tvirtinantiems pareigūnams, pakaitalas ir kad centrinis sutarčių registras, pradėtas taikyti 2006 m., – rezultatas naujovių, vykdytų ankstesniais metais.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

Taryba

10.14. Taryboje išnagrinėjus atrinktus su pirkimais susijusių derybų procedūrų ir sutarčių pavyzdžius, buvo nustatyta, kad sutartis dėl telekomunikacijų paslaugų teikimo Europos Vadovų Tarybos susitikimų metu, kuri buvo sudaryta daugiausiai ketveriems metams, buvo pratęsta dar vieneriems metams. Tarybos administracija neteisingai pagrindė sutarties (kurios vertės sąmata – 900 000 eurų) pratęsimą Finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių 126 straipsnio 1 dalies e punkto ⁽³⁾ atžvilgiu, kuris yra susijęs su „papildomomis paslaugomis ir darbais, neįrašytas į iš pradžių sudarytą sutartį, bet kurie dėl nenumatytų aplinkybių yra būtini“. Audito Rūmų manymu, prieš baigiant galioti sutarčiai turėjo būti atlikta atviro konkurso procedūra.

10.14. TARYBOS ATSAKYMAI

Nagrinėjama sutartimi nustatoma telekomunikacijų infrastruktūra (telefono linijos ir skaitmeninio visuminių paslaugų tinklo linijos), kuria gali naudotis žurnalistai ES aukščiausio lygio susitikimų metu (vidutiniškai 3 kartus per metus). Likus keliems mėnesiams iki sutarties galiojimo pabaigos, leidimus duodančio pareigūno departamentas nustatė, kad šiam poreikiui patenkinti būtina pradėti viešųjų pirkimų procedūrą. Tačiau būtent tuo metu visi sekretoriato administraciniai departamentai turėjo sutelkti pastangas į projektus, susijusius su įsikūrimu naujajame LEX pastate (skirtame 1 300 asmenų) 2007 m. pradžioje. Todėl buvo nuspręsta galiojančią sutartį pratęsti devyniems mėnesiams.

Tarybos generaliniam sekretoriatui žinoma, kad kaip teigiama Audito Rūmų ataskaitoje, prieš baigiantis galioti sutarčiai jis turėjo įvykdyti naują konkurso procedūrą. Tačiau atsižvelgiant į išimtines aplinkybes, Tarybos generalinis sekretoriatas neturėjo kitos išeities, kaip pratęsti galiojančią sutartį kuo trumpesniai laikotarpiui.

Reikėtų pažymėti, kad neseniai Tarybos generalinis sekretoriatas pradėjo konkurso procedūrą pirmiau minėtam poreikiui patenkinti.

Komisija ⁽⁴⁾

10.15. 2006 m. Išorės santykių generalinio direktorato metinėje veiklos ataskaitoje nurodyta, kad 2006 m. buvo atlikti su delegacijoms taikomomis priežiūros kontrolės priemonėmis susiję patobulinimai, visų pirma įsteigus *Ex post* kontrolės padalinį Išorės tarnybos direktorate. Ankstesnių metų generalinio direktoriaus išlyga buvo panaikinta, tačiau nepaisant 2006 m. pasiektos pažangos, Audito Rūmų audito metu buvo nustatyta, kad nebuvo tinkamai atsižvelgta į dvigubų mokėjimų riziką.

10.15. KOMISIJOS ATSAKYMAI

Generalinio direktoriaus nuomone, ex post kontrolės padalinys, atlikęs daug ex post patikrų, veiksmingai padėjo gauti atitinkamo lygio patikinimą dėl finansų valdymo delegacijose kokybės. Išorės santykių generalinis direktoratas nuolat tobulina pavyzdžių atrankos metodologiją ir tikrinimo metodus, o dvigubų mokėjimų nustatymo klausimas bus nagrinėjamas šio proceso metu.

⁽³⁾ 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, 2002 12 31, p. 1).

⁽⁴⁾ Už didžiausią dalį administracinių išlaidų atsakingi Komisijos departamentai yra šie: Personalo ir administracijos generalinis direktoratas (ADMIN), Vertimo raštu generalinis direktoratas (DGT), Vertimo žodžiu generalinis direktoratas (SCIC), Komunikacijos generalinis direktoratas (COMM), Išorės ryšių generalinis direktoratas (RELEX), Infrastruktūros ir logistikos biuras Liuksemburge (OIL), Infrastruktūros ir logistikos biuras Briuselyje (OIB), Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras (PMO), Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO), Leidinių biuras (OPOCE).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.16. 2006 m. buvo atlikti Infrastruktūros ir logistikos biuro Briuselyje sutarčių ir pirkimų valdymo sistemos patobulinimai, todėl 2005 m. direktoriaus deklaracijoje pateikta išlyga buvo panaikinta. Nors 2005 ir 2006 metais nebuvo pateikta išlygų, susijusių su Infrastruktūros ir logistikos biuru Liuksemburge, 2007 m. balandžio mėn. vidaus audito tarnyba pranešė apie Infrastruktūros ir logistikos biuro Liuksemburge pirkimų valdymo ir kontrolės trūkumus. Audito Rūmų Infrastruktūros ir logistikos biuruose Liuksemburge ir Briuselyje atliktas atrinktų su pirkimais susijusių derybų procedūrų pavyzdžių patikrinimas parodė, kad daugeliu atvejų dėl prasto pirkimų planavimo ir nepakankamos rinkos sąlygų analizės buvo deramasi tik su vienu tiekėju, o ne skelbiami konkursai.

10.16. KOMISIJOS ATSAKYMAI

2005 m. parengus veiksmų planą, pirkimų valdymas buvo patobulintas jau 2006 m.

Infrastruktūros ir logistikos biure Briuselyje (OIB) šie patobulinimai apima: vidinę reorganizaciją, darbuotojų mokymą (privalomą), veiksmingesnį 4 metų koreguojamojo plano valdymą taikant IT programą, vidaus procedūrų stiprinimą, vadovybės atliekamą savęs vertinimą, įvertinant pirkimų procedūros ir tolesnio veiksmų plano rengimo pagrindinius privalumus ir trūkumus, vidinių informacijos ir gerosios patirties tinklų ir sklaidos stiprinimą.

Tobulinimo procesas tęsiamas 2007 m.: stiprinami ištekliai ir gerinama darbuotojų kvalifikacija, tobulinamas planavimo procesas ir tobulinamas rinkos tyrimas, kuris atliekamas prieš rengiant sudėtingiausius ir svarbiausius konkursus.

Pagal įgyvendinimo taisyklių 126 straipsnio 1 dalies b punktą derybų procedūros leidžiamos dėl tiekėjų suvaržymo tam tikrose srityse.

Lentelė. OIB ir OIL rinkos procedūros > 60 000 eurų

2006 m. procedūros (sumos mln. eurų)	OIB	OIL
Skaičius, iš viso	34	12
Taikyta derybų procedūra	4	1
Suma, iš viso	137,0	14,5
Suma, taikant derybų procedūras	2,5	0,07

Kiek tai susiję su Infrastruktūros ir logistikos biuru Liuksemburge (OIL), vidaus audito tarnyba (IAS) savo ataskaitoje nurodė trūkumus, tačiau nei viena pateikta rekomendacija nebuvo kritiška ir tai pateisino išlygos nebuvimą. Vis dėlto OIL parengė veiksmų planą, kuriuo turėtų būti atsižvelgta į Audito Rūmų ir IAS nustatytus trūkumus.

Veiksmų planas, parengtas atsižvelgiant į IAS rekomendacijas, bus įgyvendintas ir netrukus bus galima įvertinti jo poveikį.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

Teisingumo Teismas

10.17. Išskyrus **10.2 lentelėje** nurodytą su vidaus audito tarnyba susijusį klausimą, atlikus auditą nebuvo pagrindo pateikti kokių nors pastabų.

Audito Rūmai

10.18. Audito Rūmų auditą atlieka nepriklausoma išorės audito įmonė, kuri pateikė „pažymą dėl finansinių ataskaitų tvarkinimo ir teisingumo 2006 m. gruodžio 31 d.“ kartu su „ataskaita dėl administracinių ir apskaitos procedūrų, finansų valdymo patikimumo ir vidaus kontrolės sistemos“. Ataskaitoje konstatuojama, jog, auditoriaus nuomone, atlikus auditą „nebuvo atskleista faktų, keliančių abejonių dėl administracinių ir apskaitos procedūrų ar vidaus kontrolės tinkamumo, ar finansų valdymo atitikties taikomiems teisės aktams“. Pažyma ir ataskaita bus paskelbtos Oficialiajame leidinyje.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

10.19. Išnagrinėjus atrinktus su pirkimais susijusių derybų procedūrų ir sutarčių, kurias valdo bendros Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto bei Regionų komiteto tarnybos, pavyzdžius, buvo atskleisti valdymo ir kontrolės trūkumai. 2006 m. su sutartimis, kurios buvo sudarytos pagal derybų procedūrą, o ne paskelbus konkursą, susijusios išlaidos sudarė didelę visų su pirkimais susijusių išlaidų procentinę dalį. Biudžeto eilutėse Nr. 2 0 1 0 „Draudimas“, 2 0 2 0 „Vanduo, dujos, elektra ir šildymas“, 2 0 3 0 „Valymas ir priežiūra“ ir 2 2 0 0 „Naujos techninės įrangos ir įrengimų įsigijimas“ ši procentinė dalis viršijo 50 % visų įsipareigotų asignavimų sumos ir sudarė 6,4 milijono eurų. Ši praktika neatitinka bendrosios Finansinio reglamento 89 straipsnyje pateiktos taisyklės, kad „visoms viešųjų pirkimų sutartims sudaryti skelbiami konkursai siekiant užtikrinti kuo didesnę konkurenciją“. Derybų procedūra yra išimtis, kuri yra taikoma esant griežtiems įgyvendinimo taisyklių 126, 127 ir 129 straipsniuose nustatytiems apribojimams.

10.17. TEISINGUMO TEISMO ATSAKYMAI

Vienintelė Audito Rūmų pateikta pastaba yra susijusi su vidaus auditu. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pabrėžia, kad atsižvelgiant į Audito Rūmų anksčiau pateiktas pastabas savo metinėse ataskaitose, buvo iš dalies pakeista administracinė patikrinimo ir audito sistemos organizacija. Buvo sukurti du administraciniai nei hierarchiniais nei funkciniais ryšiais nesusiję skyriai: vidaus audito skirius, kuriam vadovauja vidaus auditorius, ir už patikrinimą atsakingas skyrius. Ši nauja organizacija pradės veikti nuo 2007 m. spalio 1 d., kai Teisingumo Teismo administracinio komiteto neseniai paskirti vidaus auditorius ir patikrinimo skyriaus vadovas pradės eiti savo pareigas.

10.19. EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO ATSAKYMAI

Visas kiekis tikrai sudaro +/- 50 proc. Tačiau beveik pusę jo sudaro elektra ir dujos. Ši rinka atvėta konkurencijai dar visai neseniai. Tarpinstitucinė procedūra buvo pradėta 2004 m., tačiau nesėkmingai. EESRK dalyvauja naujoje tarpinstitucinėje procedūroje, kuri dar tęsiasi. Žodinio vertimo įrangos sistemos praplėtimo naujose posėdžių salėse sutartis techninio suderinamumo tikslais buvo sudaryta su sistema, kuri jau buvo įrengta kitose posėdžių salėse, tiekėju. Tuo tarpu dėl kitų sutarčių, anksčiau sudarytų po derybų procedūros, paskelbtas konkursas (pastatų priežiūros sutartis, pastatų tikrinimas, liftų tikrinimas, liftų priežiūra, higienos reikmenų tiekimas ir atliekų pašalinimas) ir keletu atvejų pasirašytos naujos sutartys. Kalbant apie draudimo sutartis, 2003 m. tarpinstitucinio konkurso iniciatyva buvo nesėkminga. EESRK rengiasi arba paskelbti savo konkursą, arba prisijungti prie tarpinstitucinių sutarčių, 2008 m. siekiant sukurti naują teisinę sistemą.

EESRK mano, kad jei dėl sutarties nebuvo paskelbtas konkursas, tokį sprendimą pateisino aplinkybės (pvz., ankstesnis konkursas buvo nesėkmingas, techninis suderinamumas ir kt.) ir tai paaiškina, kodėl tiek daug sutarčių buvo sudaryta be konkurso.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.20. Įgyvendinimo taisyklių 123 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad derybų procedūrose kandidatų, pakviestų dalyvauti derybose ar teikti paraiškas, skaičius nebūtų mažesnis kaip trys, jei pakankamas kandidatų skaičius tenkina atrankos kriterijus, ir kad kandidatų, pakviestų pateikti paraiškas, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija. 70 % audito metu patikrintų sutarčių atveju tik vieno potencialaus tiekėjo buvo prašoma pateikti paraišką. Audito Rūmai mano, kad daugelio šių sutarčių (kurių bendra vertė – 1,8 milijono eurų) atveju būtų buvę galima daugiau nei vieno tiekėjo prašyti teikti paraiškas.

10.21. Derybų procedūrų santykis su įgalioto leidimus duodančio pareigūno, atsakingo už biudžeto 2 0 skyrių „Investicijos į nekilnojamąjį turtą, pastatų nuoma ir susijusios išlaidos“ ir 2 2 skyrių „Kilnojamasis turtas ir susijusios išlaidos“, sudarytų sutarčių skaičiumi ženkliai padidėjo palyginti su ankstesniaisiais metais. Jis taip pat buvo žymiai didesnis už vidutinį visoje institucijoje užregistruotą santykį. 2007 m. kovo mėn. leidimus duodantis pareigūnas dar nebuvo pranešęs institucijai apie priemones, kurių imtasi šiai tendencijai pakeisti, kaip to yra reikalaujama pagal Įgyvendinimo taisyklių 54 straipsnį.

Regionų komitetas

10.22. 10.19–10.21 dalyse pateiktos pastabos taikomos ir Regionų komitetui, nes jos yra susijusios su komitetų bendros tarnybos valdomomis sutartimis.

10.20. EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO ATSAKYMAI

Audito Rūmai atrinko 10 sutarčių, iš kurių 7 buvo sudarytos po derybų su vienu potencialiu tiekėju. Dėl trijų atvejų (žodinio vertimo įrangos sistemos praplėtimo, pastatų priežiūros sutarties pratęsimo ir draudimo sutarčių) prašytume atkreipti dėmesį į 10.19 punkto pastabas. Vienas atvejis yra susijęs su Regionų komiteto asignavimų (kuriais nesidalijama su EESRK) išlaidomis ir neturi nieko bendra su EESRK įgaliojimus suteikiančiu pareigūnu. Dviem atvejais konkursas teoriškai galėjo būti paskelbtas, tačiau tai būtų buvę neekonomiška (plakatai ir reklaminiai plakatai: nedideli kiekiai ir jau pasirašyta nauja pagrindų sutartis; tarnybiniai pažymėjimai: užsakyti iš tiekėjo, o per platintojus). Vienu atveju (sutartis dėl JDE „Belliard I ir II“ pastato atitikimo reikalavimams tyrimo) Komitetas neturėjo kito pasirinkimo kaip tik įgyvendinti 2005 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliuciją P6_TA(2005)0410, reikalaujančią, kad šį auditą atliktų SICABEL. Todėl ši sutartis buvo sudaryta su SICABEL laikantis derybų procedūros, o Audito Rūmai (AR) apie tai buvo gerai informuoti.

10.21. EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO ATSAKYMAI

EESRK nemano, kad vyrauja neigiama su derybų procedūrų pagal 20 ir 22 skyrius skaičiumi susijusi tendencija. Tačiau 2006 m. galutinėje įgaliojimus suteikiančio pareigūno metinės ataskaitos redakcijoje numatomos priemonės derybų procedūrų skaičiui sumažinti. Daugiau informacijos pateikiama 10.19 punkto pastabose.

10.22. REGIONŲ KOMITETO ATSAKYMAI

Regionų komitetas atkreipė dėmesį į Audito Rūmų pastabas dėl RK ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) jungtinių tarnybų valdomų sutarčių ir yra pasiryžęs pagerinti Jungtinių tarnybų finansinio administravimo praktiką ir metodus. Šiuo klausimu Regionų Komiteto generalinis sekretorius raštu kreipėsi į EESRK generalinį sekretorių, siūlydamas įgyvendinti keletą korekcinų priemonių, ypač finansinės grandinės ir paraiškų konkursų procedūrų srityse. Tikimasi, kad šias priemones abiejų Komitetų susitarimu bus galima įgyvendinti kuo greičiau.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.23. Pagal komiteto taisykles gali būti padengiamos jo narių kelionės išlaidos, atitinkančios iš tikrųjų apmokėtų lėktuvo bilietų išlaidas. Administracinės išlaidos, susidariusios perkant tokius bilietus, yra padengiamos pateikus kelionių agentūros išrašytą sąskaitą faktūrą. Įvairiais atvejais kelionės išlaidos būdavo padengiamos remiantis ranka išrašytais kelionių agentūrų sąskaitomis faktūromis, kuriose būdavo pateikiama ta pati suma. Atlikus *ex post* patikrą komiteto administracija nustatė, kad ši suma vidutiniškai 83 % viršydavo panaudoto avialinijų bilieto kainą. Nebuvo įrodymų, kad į sąskaitą faktūrą buvo įtrauktos faktinės pirkimo administracinės išlaidos. Komiteto administracija atliko platų tyrimą šiai problemai išsiaiškinti, kuris buvo užbaigtas 2007 m. liepos mėn. Audito Rūmų nuomone, šio tyrimo rezultatai nerodo, kad su administracinėmis išlaidomis susijusios išmokėtos sumos buvo pagrįstos.

Europos ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

10.24. Atlikus auditą nebuvo pagrindo pateikti kokių nors reikšmingų pastabų.

Išvada dėl konkrečių rizikos sričių audito

10.25. Konkrečių rizikos sričių auditas kai kuriose institucijose atskleidė priežiūros ir kontrolės sistemų trūkumų, susijusių su kai kurių institucijų nariams mokamomis išmokomis. Kai dėl Europos Parlamento, Biuras turėtų imtis atitinkamų priemonių, jei būtini dokumentai nepateikiami deramu laiku (žr. 10.9–10.12 dalis). Kai dėl su pirkimais susijusios derybų procedūros, Audito Rūmai pažymėjo, kad daugeliu atvejų Komisija ir kitos institucijos nesilaikydavo bendrojo konkurencijos pagrindais vykdomų konkursų principo (žr. 10.13, 10.14, 10.16, 10.19–10.21 dalis). Visų pirma Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas iš esmės nesilaikė principo, kad tik retais atvejais galima naudotis derybų procedūra, kaip yra išdėstyta Finansiniame reglamente. Dėl to gali padidėti rizika, kad išlaidos bus neteisėtos ir netvarkingos.

10.23. REGIONŲ KOMITETO ATSAKYMAI

Pagal Komiteto taisykles, jo nariams gali būti kompensuojamos kelionės išlaidos, kurias sudaro lėktuvo bilieto kaina ir susijusios administravimo išlaidos, pateikus kelionių agentūros sąskaitą faktūrą su pridedamu lėktuvo bilieto originalu ir įlaipinimo talono originalu. RK taisyklės leidžia nariams keliauti su bilietais, kuriems taikomos lanksčios sąlygos. Komitetas įsitikino, kad nariai iš tiesų sumokėjo kelionių agentūros sąskaitose faktūrose nurodytas sumas, nors faktinė pirktų bilietų kaina buvo mažesnė. Skirtumas tarp sumų, kurios nurodomos kelionių agentūros sąskaitose faktūrose, ir faktinių išlaidų už bilietus atsiranda todėl, kad, kaip kelionių agentūra nurodė 2007 m. vasario 9 d., ji garantuoja galimybę keisti ir grąžinti bilietus, kad nariai galėtų keliauti lanksčiomis sąlygomis už sumą, lygią oro linijų nustatytai bilieto, kuriam taikomos lanksčios sąlygos, kainai.

Norėdamas užtikrinti visišką skaidrumą, kompensuodamas išlaidas Komitetas pradėjo taikyti keletą sąlygų. Komitetas taip pat pareikalavo atitinkamų narių atsakyti tokios kelionių praktikos ir užtikrinti, kad prašymuose kompensuoti išlaidas būtų įrašoma faktinė kaina, nurodyta ant išduoto kelionės bilieto.

10.25. EUROPOS PARLAMENTO ATSAKYMAI

Žr. 10.12 dalyje pateiktą atsakymą.

10.25. KOMISIJOS ATSAKYMAI

Komisija deda pastangas, kad patobulintų pirkimų procedūrą gerindama rinkos tyrimą ir planavimą. Finansiniame reglamente ⁽¹⁾ nurodyti atvejai, kuriais galima taikyti derybų procedūrą, ir tiekėjo suvaržymas yra vienas iš jų (žr. 10.16 dalį).

10.25. EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO ATSAKYMAI

Prašytume atkreipti dėmesį į 10.19, 10.20 ir 10.21 punktų pastabas.

⁽¹⁾ 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1995/2006, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

Po paskutinės metinės ataskaitos paskelbtos specialiosios ataskaitos

10.26. Specialioji ataskaita Nr. 2/2007 dėl institucijų išlaidų patatams.

EUROPOS SAJUNGOS AGENTŪROS

10.27. Agentūros veikia atskirai nuo Komisijos ir turi juridinio asmens statusą. Komisija, dalyvaudama jų valdyboje ir siūlydama ar paskirdama vykdomuosius direktorius, atlieka pagrindinį agentūrų veiklos priežiūros vaidmenį. Komisijos biudžetas taip pat yra pagrindinis jų finansavimo šaltinis, išskyrus dvi agentūras, kurios pačios finansuoja savo veiklą ⁽⁵⁾. Komisija turi patvirtinti priemones, kurių ėmėsi agentūros, siekdamos įgyvendinti Finansinį reglamentą ir Tarnybos nuostatus. Toliau pateikta informacija ir pastabos susijusios su Komisijos vaidmeniu agentūrų atžvilgiu.

10.28. Atlikus Europos Sąjungos agentūrų ir kitų specializuotųjų įstaigų ⁽⁶⁾ auditus, parengiamos specialiosios metinės ataskaitos. 2006 m. Europos Audito Rūmai atliko 24 agentūrų auditą, t. y. penkiomis daugiau ⁽⁷⁾ nei 2005 m. Jų biudžetai 2006 m. sudarė 1 080,5 milijono eurų, palyginti su 928,4 milijono eurų 2005 m. Visų agentūrų bendras leistinių pareigybių skaičius padidėjo nuo 2 588 2005 m. iki 3 212 2006 m. (Žr. **10.3 lentelę**.)

⁽⁵⁾ Vidaus rinkos derinimo tarnyba ir Bendrijos augalų veislių tarnyba.

⁽⁶⁾ Toliau – agentūros.

⁽⁷⁾ 2006 m. finansinis savarankiškumas buvo suteiktas šioms agentūroms: Europos policijos koledžui, Europos geležinkelių agentūrai, Pažangios energetikos vykdomajai įstaigai, Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrai ir Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomajai agentūrai.

10.3 lentelė. ES agentūros. Pagrindiniai duomenys

Europos Sąjungos agentūros ir kitos decentralizuotosios įstaigos	Būstinė	Pirmieji finansinio nepriklausomumo metai	Biudžetas ⁽¹⁾ (milijonais eurų)		Leistinas pareigybių skaičius	
			2006 m.	2005 m.	2006 m.	2005 m.
<i>Agentūros</i>						
Europos profesinio mokymo plėtros centras	Salonikai	1977	16,8	16,6	95	91
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	Dublinas	1977	19,8	18,8	94	94
Europos aplinkos agentūra	Kopenhaga	1994	37,1	32,1	115	115
Europos mokymo fondas	Turinas	1994	27	26,7	105	104
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centras	Lisabona	1995	13	13	77	77
Europos vaistų agentūra	Londonas	1994	139	110,1	424	379
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	Liuksemburgas	1995	40,9	28,4	189	181
Bendrijos augalų veislių tarnyba	Anžė	1995	11,2	12,1	41	38
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	Alikantė	1995	211,7	218,4	675	675
Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra	Bilbao	1996	14,1	13,4	40	40
Europos pagrindinių teisių agentūra ⁽²⁾	Viena	1998	9,4	8,2	37	37
Europos rekonstrukcijos agentūra	Salonikai	2000	271	276,5	108	114
Europos policijos koledžas ⁽³⁾	Bramshilas	2006	5	—	22	—
Eurojustas	Haga	2002	14,7	13	112	87
Europos aviacijos saugos agentūra	Kelnas	2003	65,7	57,5	328	200
Europos jūrų saugos agentūra	Lisabona	2003	44,6	35,3	132	95
Europos maisto saugos tarnyba	Parma	2003	40,2	36,7	250	194
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	Heraklionas	2005	6,8	6,8	44	38
Europos geležinkelių agentūra ⁽³⁾	Valansjenas	2006	14,4	—	95	—
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	Stokholmas	2005	17,1	4,8	50	29
Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių išorės sienų valdymo agentūra ⁽³⁾	Varšuva	2006	19,2	—	28	—
Europos GNSS priežiūros institucija ⁽³⁾	Briuselis ⁽⁴⁾	2006	7	—	30	—
<i>Vykdomosios įstaigos</i>						
Pažangios energetikos vykdomoji įstaiga ⁽³⁾	Briuselis	2006	5,6	—	46	—
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga ⁽³⁾	Briuselis	2006	29,2	—	75	—
Iš viso			1 080,5	928,4	3 212	2 588

⁽¹⁾ Mokėjimų asignavimai.⁽²⁾ Anksčiau – Europos rasizmo ir ksenofobijos kontrolės centras.⁽³⁾ Agentūros, kurios 2006 m. paprašė suteikti finansinį savarankiškumą.⁽⁴⁾ Laikinoji būstinė.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.29. Komisijos iš Bendrijos biudžeto mokamos subsidijos nėra pagrįstos pakankamai svariais agentūrų grynųjų pinigų poreikių vertinimais. Tai kartu su asignavimų perkėlimų skaičiumi sudaro nemažus grynųjų pinigų likučius⁽⁸⁾. Audito Rūmai rekomenduoja palaikyti agentūroms mokamų subsidijų lygį remiantis tikrais jų grynųjų pinigų poreikiais.

10.30. 2006 m. buvo iš dalies pakeistas 2002 m. birželio mėn. bendrasis Finansinis reglamentas⁽⁹⁾. Atlikti pakeitimai yra susiję su biudžeto principais, vidaus kontrolės sistemomis ir finansinių ataskaitų pateikimu. Jie dar nėra perkelti į agentūrų finansinių pagrindų reglamentą ir į jų konkrečius finansinius reglamentus.

10.31. Kol agentūrose bus įdiegta nauja ABAC sistema, praeis keleri metai⁽¹⁰⁾. Šiuo laikotarpiu Komisija turi užtikrinti, kad agentūrų naudojama dabartinė SI2 sistema būtų tinkamai prižiūrima, kol nebus įdiegta naujoji sistema.

10.29. KOMISIJOS ATSAKYMAI

Vadovaudamosi su Komisija sutartomis sąlygomis ir laikotarpiais, agentūros Komisijai turi pateikti prašymus išmokėti visą Bendrijos subsidiją arba jos dalį, kartu pateikdamos pinigų srautų prognozes. Paprastai Komisija mokėjimus atlieka dalimis; Komisija turi susigrąžinti sumas, kurios nebuvo išleistos. Komisijos tarnybos nagrinėja galimybę į atitinkamą teisės aktą⁽²⁾ įtraukti nuostatas, kad Komisija galėtų atsižvelgti į realius agentūros poreikius per visus metus. Dėl to planavimas turėtų padaryti tikslesnis, pagerėti skaidrumas.

10.30. KOMISIJOS ATSAKYMAI

Atliekant dviejų agentūroms skirtų⁽³⁾ finansinių pagrindų reglamentų peržiūrą į juos bus įtraukti Tarybos patvirtinti bendrojo Finansinio reglamento pakeitimai, todėl peržiūrą buvo galima pradėti tik priėmus bendrąjį Finansinį reglamentą ir jo įgyvendinimo taisykles. 2007 m. liepos mėn. Komisija priėmė reguliavimo agentūroms skirtą reglamento projektą ir pateikė jį kitoms institucijoms apsvaistyti⁽⁴⁾.

10.31. KOMISIJOS ATSAKYMAI

Palaiapsniui atsisakoma SI2 modulio, tačiau jis bus išlaikytas iki 2008 m. gruodžio 31 d. Agentūros gali savarankiškai pasirinkti ABAC arba bet kurią kitą sistemą. Komisijos apskaitininkui tiesiogiai pavaldi speciali projekto darbo grupė planuoja, analizuoja ir koordinuoja visą su ABAC diegimu agentūroje susijusią veiklą tiek laiko, tiek išteklių požiūriu.

⁽⁸⁾ Agentūrų (išskyrus Vidaus rinkos derinimo tarnybą, Bendrijos augalų veislių tarnybą, Europos Sąjungos įstaigų vertimo centrą ir Europos GNSS priežiūros instituciją) turimų grynųjų pinigų suma 2006 m. pabaigoje siekė 213 milijonų eurų, palyginti su 810 milijonų eurų asignavimais.

⁽⁹⁾ 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

⁽¹⁰⁾ 2006 m. pabaigoje 14 agentūrų vis dar turėjo įdiegti ABAC sistemą. Komisija planuoja kasmet diegti ABAC sistemą daugiausia keturiuose agentūrose.

⁽²⁾ 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 dėl finansinio pagrindų reglamento, skirto įstaigoms, minėtoms Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 185 straipsnyje (OL L 357, 2002 12 31, p. 1).

⁽³⁾ Reguliavimo ir vykdomosioms.

⁽⁴⁾ 2007 m. gegužės mėn. priimtas peržiūrėtas vykdomosioms agentūroms skirtas finansinis pagrindų reglamentas jau svarstomas institucijose.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

10.32. 2006 m. dvi agentūros nusprendė padengti visas su mokykla susijusias savo darbuotojų vaikų išlaidas, netaikydamos Tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnio, o dėl to susidarė nepagrįsti skirtumai kitų Bendrijos darbuotojų atžvilgiu. Tai rodo, kad Komisijai būtina geriau prižiūrėti, kaip agentūros įgyvendina Tarnybos nuostatus.

10.32. KOMISIJOS ATSAKYMAI

Gairėse pateiktos dvi pagrindinės rekomendacijos: i) priimti taisykles, skirtas Tarnybos nuostatomis įgyvendinti pagal Komisijos įgyvendinimo taisykles, su nedideliais pakeitimais, kuriuos galima pateisinti specifiniais agentūros darbuotojų ypatumais; ir ii) nustatyti nuoseklesnę darbuotojų politiką remiantis kiekvienos agentūros užduotimis ir reikalavimais. Reguliavimo agentūros yra nepriklausomos Bendrijos įstaigos, todėl jos atsakingos už tokių taisyklių priėmimą. Komisija gali pritarti įgyvendinimo taisyklėms, identiškomis Komisijos taisyklėms arba nuo jų nukrypstančioms, jei tai pateisinama specifiniais agentūrų ypatumais (dydžiu, darbuotojų struktūra, įgaliojimais ir pan.). Komisija glaudžiai bendradarbiauja su agentūromis, kad Komisijos įgyvendinimo taisyklės agentūrose būtų taikomos kuo daugiau. Bendradarbiaudama su agentūromis Komisija taip pat parengė Komisijos įgyvendinimo taisyklėmis pagrįstas pavyzdines įgyvendinimo taisykles, kuriomis siekiama nustatyti bendrus principus ir taisykles, skirtas užtikrinti, kad su darbuotojais, kuriems taikomi Tarnybos nuostatai, būtų elgiamasi vienodai.

Kiek tai susiję su agentūros darbuotojų vaikų mokymusi, Komisija gairėse pasiūlė du sprendimo būdus: i) bendradarbiaujant su Europos mokyklomis vietos nacionalinėse arba tarptautinėse mokyklose įsteigti Europos skyrius (Europos mokyklinis lavinimas) arba ii) agentūroms pasirašyti paslaugų sutartis su netoliese esančiomis tarptautinėmis mokyklomis.

Kalbant apie Europos mokyklinį lavinimą, nacionalinės valdžios institucijos šiuo metu turi galimybę atrinkti ir finansuoti vietos mokyklas, kurios būtų „akredituotos“ teikti Europos mokyklinį lavinimą pagal suderintą programą, pagrįstą lavinimu gimtąja kalba. Atsižvelgiant į Europos mokyklų sistemos reformą, ateityje ši galimybė bus išplėsta ir labiau įtvirtinta. Valstybės narės padengtų bendras šio tipo mokyklinio lavinimo išlaidas, o Komisija, įgyvendindama reformą, rengia metodą, kurį taikant būtų skirtas ES įnašas, proporcingas agentūros darbuotojų vaikų, besimokančių pagal šio tipo mokyklinio lavinimo sistemą, skaičiui.

Kalbant apie paslaugų sutartis, mokesčius už mokslą agentūra mokėtų tiesiogiai mokyklai. Būtų laikoma, kad mokykla nėra nustačiusi mokesčio už mokslą, o atitinkami darbuotojai negautų pagal Tarnybos nuostatų VII priedo 3 straipsnį numatytos pašalpos mokymuisi.

Laikydamosi šios pozicijos Komisija ne kartą priminė abiem aptariamoms agentūroms, kad jų taikomas metodas nėra numatytas gairėse ir neatitinka Tarnybos nuostatų. Paskutinį kartą Komisija tai padarė savo pastabose dėl daugiamečių agentūrų personalo politikos planų, kurie buvo perduoti biudžeto valdymo institucijai pagal 2008 m. biudžetinę procedūrą.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

EUROPOS MOKYKLOS

10.33. Audito Rūmų specialioji metinė ataskaita dėl Europos mokyklų (neskelbiama Oficialiajame leidinyje) yra teikiama Valdytojų tarybai ir Europos mokyklų direktoriams. 2006 m. mokyklų biudžetas, kuris siekė 231,1 milijono eurų, daugiausia buvo finansuojamas iš Komisijos dotacijų (127,1 milijono eurų) ir valstybių narių įnašų (50,7 milijono eurų) ⁽¹⁾. Pagrindiniai su Europos mokyklomis susiję duomenys pateikti **10.4 lentelėje**.

10.4 lentelė. Europos mokyklos. Pagrindiniai duomenys

Europos mokykla	Šalis	Biudžetas ⁽¹⁾ ⁽²⁾ (milijonais eurų)		Iš Komisijos gauta dotacija ⁽³⁾ (milijonais eurų)		Su mokykla susijusių duomenų aibė ⁽⁴⁾	
		2006 m.	2005 m.	2006 m.	2005 m.	2006 m.	2005 m.
Biuras	Belgija	8,8	8,5	7,5	6,6	—	—
Liuksemburgo I	Liuksemburgas	34,1	33,3	21,5	19,4	3 285	3 190
Liuksemburgo II	Liuksemburgas	6,9	6,6	3,7	3,7	922	891
Briuselio I (<i>Uccle</i>)	Belgija	27,8	27,1	19,0	16,0	2 954	2 617
Briuselio II (<i>Woluwe</i>)	Belgija	27,6	27,3	18,0	17,1	2 919	3 014
Briuselio III (<i>Ixelles</i>)	Belgija	25,8	25,6	17,0	16,9	2 646	2 781
Molas	Belgija	10,9	10,7	6,1	6,0	654	622
Varezė	Italija	16,5	16,4	8,4	8,4	1 317	1 318
Karlsruhė	Vokietija	11,7	11,8	3,4	4,3	964	1 044
Miunchenas	Vokietija	18,5	18,7	1,0	0,9	1 599	1 557
Frankfurtas	Vokietija	10,7	9,4	4,7	3,5	937	876
Alikantė	Ispanija	11,1	10,4	6,0	3,2	990	987
Bergenai	Nyderlandai	10,0	10,8	5,4	5,0	563	626
Kulhamas	Jungtinė Karalystė	10,8	11,2	5,4	5,4	832	856
Iš viso		231,1	227,8	127,1	116,4	20 582	20 379

⁽¹⁾ Visos pajamos ir išlaidos, kaip numatyta kiekvienos Europos mokyklos ir Biuro biudžete, įskaitant visus pirminiams patvirtintiems biudžetams atliktus pakeitimus.

⁽²⁾ Šaltinis: Europos mokyklos, 2006 m. galutinės finansinės ataskaitos.

⁽³⁾ Šaltinis: Europos mokyklos, 2006 m. galutinės finansinės ataskaitos.

⁽⁴⁾ Šaltinis: 2006 m. generalinio sekretoriaus Europos mokyklų valdytojų tarybai skirta metinė ataskaita.

NB: bendrų sumų skirtumai susidaro dėl apvalinimo.

10.34. Audito Rūmai nenustatė reikšmingų klaidų, kurios leistų suabejoti jų tikrintų finansinių ataskaitų patikimumu ir šiose ataskaitose nurodomų operacijų teisėtumu ir tvarkingumu.

⁽¹⁾ Šaltinis: Bendrasis įvadas į 2007 m. Europos mokyklų biudžetą.

11 SKYRIUS

Finansiniai instrumentai ir bankininkystė

TURINYS

	<i>Dalys</i>
Įvadas	11.1–11.2
Bankininkystės priemonės Viduržemio jūros regione	11.3–11.18
Paiškinamojo pobūdžio informacija	11.3–11.5
Su Komisijos ir EIB atliekamu atskirų priemonių valdymu susijusios pastabos	11.6–11.13
Rizikos kapitalo operacijos	11.6–11.11
Palūkanų kompensacijos	11.12
Techninei pagalbai skirtas FEMIP paramos fondas	11.13
Atsiskaitymo biudžeto valdymo institucijoms prievolė	11.14
Banko sąskaitų klasifikavimas Bendrijų finansinėse ataskaitose	11.15
Išvados ir rekomendacijos	11.16–11.18
Išorės veikslių garantijų fondas	11.19–11.20
Likviduojama EAPB	11.21–11.22
Atsižvelgimas į ankstesnes pastabas	11.23

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

ĮVADAS

11.1. Su bankininkyste susiję Bendrijų finansiniai instrumentai naudojami ir valstybėse narėse, ir plačiau – už Europos Sąjungos ribų vykdant išorės politiką. Jų pagrindiniai tikslai – skatinti ekonominę plėtrą, gerinti infrastruktūrą ir kurti darbo vietas, visų pirma mažose ir vidutinėse įmonėse (MVĮ), pasitelkiant priemones, padidinančias galimybes joms pasinaudoti finansais. Panašiose operacijose dalyvauja likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija.

11.2. Audito Rūmų auditas apėmė bankininkystės priemones Viduržemio jūros regione, Išorės veiksmų garantijų fondo veikimą ir likviduojamos Europos anglių ir plieno bendrijos (EAPB (L)) veiklą.

BANKININKYSTĖS PRIEMONĖS VIDURŽEMIO JŪROS REGIONE

Paaiškinamojo pobūdžio informacija

11.3. ES ir Viduržemio jūros regiono šalių, kurios nėra ES valstybės narės, bendradarbiavimas prasidėjo maždaug prieš 30 metų ir metams bėgant palaipsniui stiprėjo ⁽¹⁾. Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių partnerystė ⁽²⁾ buvo įtvirtinta 1996 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1488/96 (MEDA I). Naujas iš dalies pakeistas reglamentas ⁽³⁾ (MEDA II) įsigaliojo 2000 m. gruodžio mėn ⁽⁴⁾. 2002 m. spalio mėn. Europos investicijų bankas (EIB) visas savo operacijas Viduržemio jūros regione pradėjo vykdyti pagal Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių investicijų ir partnerystės programą (FEMIP).

⁽¹⁾ Pavyzdžiui, pasirašius protokolus – atskirus dvišalius finansinius ES ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimus, ir priėmus 1992 m. birželio 29 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1763/92, nustatantį finansinio bendradarbiavimo su Viduržemio jūros regiono šalių, kurios nėra ES valstybės narės, taisykles.

⁽²⁾ MEDA reglamente šalys partnerės ir teritorijos yra šios: Marokas, Alžyras, Tunisas, Egiptas, Izraelis, Jordanija, Gazos ruožas ir Vakarų Krantas, Libanas, Sirija, Turkija, Kipras ir Malta. Kipras ir Malta tapo ES valstybėmis narėmis, o Turkija gauna specialią pasirengimo stojimui pagalbą.

⁽³⁾ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2698/2000 (MEDA II) (OL L 311, 2000 12 12, p. 1), iš dalies keičiantis senąjį Reglamentą (EB) Nr. 1488/96 (MEDA I) (OL L 189, 1996 7 30, p. 1).

⁽⁴⁾ Buvo sukurta Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė; ją bus pradėta įgyvendinti 2007 m. (OL L 310, 2006 11 9, p. 1).

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

11.4. Bankininkystės priemonės pagal MEDA reglamentą yra finansuojamos iš ES biudžeto, o jas vykdo EIB. Tai – rizikos kapitalo operacijos, palūkanų kompensacijos tam tikroms EIB paskoloms ⁽⁵⁾ ir techninės pagalbos finansavimas pasitelkiant FEMIP paramos fondą ⁽⁶⁾.

11.5. Audito Rūmų audito tikslas buvo įvertinti, ar susijusios bankininkystės priemonės buvo įgyvendintos, prižiūrimos ir ar už jas buvo atsiskaityta vadovaujantis atitinkamais reglamentais ir procedūromis Komisijos ir EIB lygmeniu. Auditas apėmė pagal MEDA reglamentą finansuojamas operacijas ir kai kurias šiuo metu vykdomas operacijas, finansuojamas vadovaujantis ankstesnėmis teisinėmis nuostatomis, su kuriomis susijusios sumos dar nėra išmokėtos arba tos sumos yra didelės. Nustatyti faktai yra pagrįsti 90 operacijų dokumentų patikromis – buvo atrinkta po 30 operacijų, susijusių su visomis trimis bankininkystės priemonėmis, pavyzdžių. Taip pat buvo atliktas priežiūros ir kontrolės sistemos vertinimas. Pagrindiniai finansiniai duomenys pateikti **11.1 lentelėje**.

11.1 lentelė – Pagrindiniai finansiniai duomenys

(milijonais eurų)

	2005 12 31	2006 12 31
Rizikos kapitalo operacijos		
visų tebevykdomų operacijų grynoji vertė	223,9	210,8
Paskolos, kurioms taikomos palūkanų kompensacijos		
Paskolų sumos (visam Viduržemio jūros regionui)	3 348,2	3 513,2
Palūkanų kompensacijos (visam Viduržemio jūros regionui)	nėra duomenų ⁽¹⁾	479,5
Techninė pagalba – FEMIP paramos fondas		
Biudžetiniai asignavimai (visi)	105,0	105,0
Mokėjimai į patikos sąskaitas	40,5	50,0

⁽¹⁾ Bendra suma 2005 m. birželio 30 d. sudarė 489 milijonus eurų.
Šaltinis: Europos investicijų bankas.

⁽⁵⁾ Iš savo nuosavų išteklių skiriamos EIB paskolos, kurioms iš ES biudžeto taikomos palūkanų kompensacijos.

⁽⁶⁾ FEMIP paramos fondą reikia skirti nuo FEMIP patikos fondo, kurį tiesiogiai finansuoja ES valstybės narės, mokėdamos įnašus, kurių bendra suma sudaro 32,5 milijono eurų. Be to, Komisija į Patikos fondą yra įnešusi 1 milijoną eurų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Su Komisijos ir EIB atliekamu atskirų priemonių valdymu susijusios pastabos

Rizikos kapitalo operacijos

11.6. Svarbiausios rizikos kapitalo operacijos – tai sąlygiškai grąžintinos individualios ir bendrosios paskolos, taip pat dalyvavimas investiciniuose fonduose. Tačiau dėl savo pobūdžio, t. y. dėl to, kad joms nėra nustatyti grąžinimo terminai ar konkreti palūkanų norma, jos gali būti laikomos kvazinuosavo kapitalo investicijomis.

Rizikos kapitalo suteikimas sąlyginėmis paskolomis

11.7. Iš devynių audituotų bendrųjų paskolų trijų bendrųjų paskolų atveju pagal jas skirtų atskirų paskolų suma, iš viso sudaranti 16,8 milijono eurų, viršijo EIB nustatytą ir Komisijos patvirtintą šioms paskoloms taikomą bendrą 15 milijonų eurų viršutinę ribą.

Rizikos kapitalo suteikimas naudojantis investiciniais fondais

11.8. Audito Rūmų audito metu buvo nustatyta, kad į rizikos kapitalo operacijų portfelį įtraukti investiciniai fondai ne visiškai atitiko MEDA reglamento nuostatas, nes:

- į portfelį įtraukti septyni investiciniai fondai, kurie yra pasiskirstę už ES ribų (Džersyje, Gernsyje, Meno saloje ir Britanijos Virdžinijos salose). Iš viso šiems fondams yra skirta 36,2 milijono eurų,
- investicijos iš investicinių fondų buvo skiriamos valstybėms, neištrauktoms į reikalavimus atitinkančių teritorijų ir šalių partnerių sąrašą (Jungtiniai Arabų Emyratai ir Meno sala). Taip atsitiko todėl, kad su fondais susijusiose investavimo taisyklėse nebuvo pateikti būtini investavimo apribojimai.

11.9. Nebuvo investicijų teikimo tarp įvairių fondų kontrolės procedūros, todėl buvo sunku patikrinti, ar buvo laikomasi bendrų viršutinių ribų.

Rizikos kapitalo operacijų priežiūros, vertinimo ir atsiskaitymo už jas trūkumai

11.10. Rizikos kapitalo operacijų priežiūra praeityje nebuvo tinkama. Nebuvo nuosekliai stebima, kaip tarpininkai vykdo savo atskaitomybės prievoles, kaip antai finansinių ataskaitų, atskirų paskolų sutarčių ir įrodymų dėl išmokėtų sumų pateikimas,

11.6. Komisija šį turtą galutinėse 2006 m. ataskaitose priskyrė parдавimui skirtoms investicijoms.

11.7. Galiausiai visa skirta suma išmokėta nebuvo.

11.8.

- Vykdydama 2003 m. EIB specialų prašymą, Komisija patvirtino, kad investiciniai fondai turėtų būti išdėstyti arba Europos Sąjungoje, arba vienoje iš Viduržemio jūros regiono šalių partnerių.

- Komisija negauna išsamių investicijų fondų investicijų sąrašų. Ateityje Komisija užtikrins atitinkamus atsiskaitymo reikalavimus, kad ši spraga būtų užpildyta.

11.9. Komisija šiuo metu pajėgia vykdyti investicijų stebėseną ir įsikišti, jeigu, jos nuomone, investicijų teikimas tarp fondų taptų problema.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

o dėl to buvo vėlai atliekami susigrąžinimai ir iškilo abejonių dėl rizikos kapitalo operacijų vertinimo. 2005 m. atlikus atitinkamos EIB tarnybos vidinę reorganizaciją, finansų priežiūra pagerėjo, nors vis dar reikia taisyti tam tikrus su praeityje atliktomis operacijomis susijusius trūkumus.

11.11. Europos Bendrijų negalutinėse konsoliduotose finansinėse ataskaitose rizikos kapitalo operacijos buvo priskirtos „iš EB biudžeto ir EAPB (L) skiriamoms paskoloms“. Dėl savo, kaip kvazinuosavo kapitalo investicijų, pobūdžio (žr. 11.6 dalį), jos pagal Komisijos apskaitos taisyklę Nr. 11 („Finansinis turtas ir įsipareigojimai“) turėtų būti priskirtos kategorijai „pardavimui skirtos investicijos“ ir vertinamos naudojantis tikromis vertėmis. Tačiau jos yra vertinamos pagal istorinę vertę atėmus bet kokius atidėjimus vertės sumažėjimui, kadangi jų tikrosios vertės šiuo metu negalima patikimai nustatyti. Atidėjimai vertės sumažėjimui yra paremti preliminariomis arba galutinėmis nurašomomis sumomis. Nors toks vertinimo metodas yra priimtinas tokiomis sąlygomis, jis nėra nuosekliai taikomas. Audito Rūmai nustatė keletą atvejų, kai EIB nepateikė Komisijai turimų preliminarių vertės sumažėjimo sąmatų. Tai rodo, kad reikia atnaujinti Komisijos ir EIB susitarimą, kad Komisija gautų visą svarbią informaciją laiku tam, kad ją galėtų panaudoti taikant savo apskaitos taisykles. Be to, Komisija turėtų aktyviau prižiūrėti, kaip yra taikomas susitarimas, o ne visiškai pasikliauti EIB teikiama informacija, kaip yra daroma šiuo metu.

Palūkanų kompensacijos

11.12. Palūkanų kompensacijos yra mokamos iš Bendrijos biudžeto tam tikroms EIB paskoloms aplinkos srityje. Iš esmės susijusios operacijos buvo valdomos patenkinamai, tačiau buvo nustatyta nemažai trūkumų. Konkrečiai, pastaruosiu metu sudarytos sutartys dėl paskolų, kurių vertė – 135 milijonai eurų ir kurioms buvo pritaikytos palūkanų kompensacijos, siekiančios 26,8 milijono eurų, sudarė sąlygas atlikti mokėjimus kita valiuta nei euras, o tai prieštarauja MEDA II reglamento 6 straipsniui. Be to, vienas projektas, kuriam buvo skirta 8,5 milijono eurų palūkanų kompensacija, buvo užbaigtas, nors naudos gavėjas nepateikė reikalingos ataskaitos, patvirtinančios, kad projektas buvo sėkmingai įvykdytas.

11.11. *Komisija galutinėse 2006 m. ataskaitose atliko būtiną šio turto perklasifikavimą, jį priskirdama pardavimui skirtoms investicijoms. Per MEDA įgaliojimų laikotarpį atskaitomybės ir apskaitos standartai buvo labai išplėtoti. Europos investicijų bankas (EIB) ir Komisija stebėjo pokyčius ir dabar kartu svarsto susidariusių padėtį, ieško geriausio sprendimo ekonominės naudos požiūriu, taip pat atsižvelgia į informaciją, gaunamą pagal prieš daugelį metų su galutiniais lėšų gavėjais pasirašytas sutartis (taigi, neįskaitant dabartinių atskaitomybės standartų). Be to, bus susitarta dėl naujų metinių vykdomųjų ataskaitų turiniui taikytinų atskaitomybės reikalavimų, sudarant galimybes Komisijai vykdyti atitinkamo teisinio pagrindo ir įgaliojimo vykdymo nuodugnią stebėseną.*

11.12. *Pagal MEDA II tik vienas mokėjimas pagal vieną projektą atliktas kita valiuta. Dėl paskesnių šios paskolos mokėjimų EIB paskolos gavėją informavo, kad kitų mokėjimų negalės atlikti kita valiuta nei euro. Bankas rengia finansinių sutarčių pakeitimus, kad būtų laikomasi reikalavimo dėl euro.*

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Techninei pagalbai skirtas FEMIP paramos fondas

11.13. Techninės pagalbos projektais naudos gavėjai yra remiami įvairiais projekto ciklo etapais, t. y. projekto nustatymo, rengimo ir vykdymo etapais. Apskritai techninės pagalbos projektai yra valdomi tinkamai. Iš 30 patikrintų operacijų trimis atvejais buvo nustatytos su reikalavimų atitikimu susijusios problemos, nepaisant to, kad bendrajame susitarime nenumatytos leidžiančių nukrypti nuostatų taikymo galimybės:

- a) dviejų nagrinėtų projektų atveju poveikio aplinkai įvertinimo tyrimai iš viso kainavo 1,15 milijono eurų, nors juos turėtų finansuoti projektų teikėjai;
- b) techninės pagalbos vidurio laikotarpio išorės vertinimas, kurio vertė – 0,2 milijono eurų, taip pat buvo finansuojamas iš techninei pagalbai skirto paramos fondo, nors tai neatitinka bendrajame susitarime pateikto reikalavimus atitinkančių techninės pagalbos projektų apibrėžimo.

Atsiskaitymo biudžeto valdymo institucijoms prievolė

11.14. 1996 m. pradėjus vykdyti MEDA programą, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia metinę ataskaitą, kurioje yra išdėstoma informacija apie per metus finansuotas priemones (MEDA reglamento 15 straipsnis). Nors Komisija paskelbė bendrą metinę bendradarbiavimo vystymosi labui ataskaitą, šioje ataskaitoje nėra pateikiama pakankamai informacijos apie pažangą, kurios buvo pasiekta taikant finansinius instrumentus.

Banko sąskaitų klasifikavimas Bendrijų finansinėse ataskaitose

11.15. Biudžetinės lėšos pervedamos į specialias Komisijos vardu EIB turimas banko sąskaitas⁽⁷⁾, už kurias mokamos palūkanos. Bendrijų negalutinėse konsoliduotose finansinėse ataskaitose šiose sąskaitose turimos sumos buvo registruojamos kaip išankstinio finansavimo sumos. Ši klasifikacija skyrėsi nuo tos, kuri buvo taikoma apskaitoje panašiai vykdomų programų, kurias Komisija paveda kitoms finansų įstaigoms, atveju. Tokiais atvejais banko sąskaitos buvo priskiriamos „pinigams ir pinigų ekvivalentams“.

11.13. Europos direktyvose, susijusiose su poveikio aplinkai įvertinimu, nustatomi griežti reikalavimai, ypač dėl viešųjų konsultacijų proceso. Poveikio aplinkai įvertinimas yra sudėtinė EIB investicinių projektų ciklo dalis. Iš vietos šaltinių finansuojami ir vykdomi poveikio aplinkai įvertinimai dažnai neatitinka ES direktyvų reikalavimų. Be to, nevyriausybinės organizacijos kartais kritikuoja EIB, nes šis nėra pakankamai griežtas dėl šių reikalavimų laikymosi. Kiek tai susiję su EIB investicija, siekiančia 0,2 mln. eurų, poveikio aplinkai įvertinimas buvo nustatytas kaip paskolos išmokėjimo sąlyga.

Įvertinusi nustatytų reikalavimų laikymąsi, Komisija pritarė vidurio laikotarpio vertinimo finansavimui iš Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių investicijų ir partnerystės programos (FEMIP) paramos fondo priemonės. Vidurio laikotarpio vertinimu sustiprinamos EIB investicijos, nes dėl jo pagerėja techninės pagalbos operacijos. Taigi tiek Komisijos, tiek EIB nuomone, vidurio laikotarpio vertinimą tikslinga finansuoti iš FEMIP paramos fondo.

11.14. Komisija apsvaistys galimybę biudžeto valdymo institucijai teikti išsamesnę informaciją.

11.15. Galutinėse 2006 m. ataskaitose buvo taikoma Audito Rūmų nurodyta klasifikacija.

⁽⁷⁾ 2006 m. gruodžio 31 d. šiose specialiose banko sąskaitose laikomų lėšų suma iš viso sudarė 233,1 milijono eurų.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

Išvados ir rekomendacijos

11.16. Pagal MEDA reglamentą vykdomų bankininkystės priemonių, t. y. su technine pagalba susijusių priemonių ir paskolų, kurioms teikiamos palūkanų kompensacijos, valdymas buvo iš esmės patenkinamas. Tačiau kai dėl rizikos kapitalo operacijų, Audito Rūmai nustatė vykdymo ir priežiūros procedūrų trūkumų. Taip pat buvo nustatyta trūkumų, susijusių su EIB visų svarbių duomenų perdavimu Komisijai tam, kad ši galėtų pritaikyti visas savo apskaitos taisykles. Rizikos kapitalo operacijų ir operacijų, kurioms taikomos palūkanų kompensacijos, atveju taip pat buvo nustatyta, kad naudos gavėjai ne visada vykdavo savo sutartines ir atskaitomybės prievoles. Turėtų būti imamasi atitinkamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad finansiniai tarpininkai ir paskolos gavėjai vykdytų savo sutartines prievoles.

11.17. Komisijos ir EIB sudarytas rizikos kapitalo operacijų ir palūkanų kompensacijų valdymo susitarimas turi būti tobulinamas ir atnaujintas.

11.18. Komisija turėtų nustatyti griežtesnes priežiūros procedūras, užtikrinančias finansinių duomenų išsamumą ir patikimumą. Komisija turėtų teikti išsamesnę informaciją apie pažangą, kurios buvo pasiekta taikant finansinius instrumentus, taip pat nuosekliai tikrinti įvairias banko sąskaitas, atidarytas pagal įgaliojimus nurodytiems veiksmams atlikti.

11.16. *Komisija imsis atitinkamų veiksmų, siekdama užtikrinti, kad finansiniai tarpininkai ir paskolos gavėjai vykdytų savo sutartines prievoles.*

11.17. *Komisija su EIB aptaria naujus atskaitomybės reikalavimus pagal naujas apskaitos taisykles ir ieško geriausio sprendimo ekonominės naudos požiūriu.*

11.18. *Komisija įpareigojo EIB vykdyti operacijas jos vardu ir suteikė bankui tam tikrą atsakomybę už valdymą, kuri aiškiai nustatyta konvencijoje ir kurios turi būti laikomasi. Komisija yra pasirengusi toliau stiprinti savo EIB įgaliotų veiksmų stebėseną laikantis konvencijos nuostatų.*

Komisija apsvaistys galimybę biudžeto valdymo institucijai teikti išsamesnę informaciją.

Galutinėse 2006 m. ataskaitose buvo taikoma Audito Rūmų nurodyta klasifikacija.

IŠORĖS VEIKSMŲ GARANTIJŲ FONDAS

11.19. Išorės veiksmų garantijų fondo⁽⁸⁾ („Fondo“), teikiančio garantijas trečiųjų šalių gaunamoms paskoloms, paskirtis – naudoti gavėjui nevykdant įsipareigojimų išmokėti kompensacijas Bendrijos kreditoriams⁽⁹⁾ ir tokiu būdu išvengti tiesioginių

⁽⁸⁾ 1994 m. spalio 31 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2728/94 (OL L 293, 1994 11 12, p. 1), su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2007 m. sausio 30 d. Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 89/2007 (OL L 22, 2007 1 31, p. 1).

⁽⁹⁾ Iš esmės EIB, bet taikoma ir Euratomo išorės paskoloms bei EB makrofinansinės pagalbos paskolų trečiosioms šalims teikimui.

AUDITO RŪMŲ PASTABOS

KOMISIJOS ATSAKYMAI

pareikalavimų, nukreiptų į Bendrijos biudžetą. DG ECFIN vykdo administracinį Fondo valdymą, o EIB yra atsakingas už išdo valdymą ⁽¹⁰⁾. 2006 m. gruodžio 31 d. Fondo bendri išteklių sudarė 1 379 milijonus eurų.

11.20. Audito Rūmai nustatė, kad 2006 m. Garantijų fondas buvo valdomas patenkinamai. 2006 m. Fondui nebuvo pateikti jokie garantiniai pareikalavimai.

LIKVIDUOJAMA EAPB

11.21. 2002 m. liepos 23 d. nustojus galioti Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarčiai, EAPB turtas ir įsipareigojimai buvo pervesti Europos bendrijai ⁽¹¹⁾. Jų grynoji vertė, vadinama likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (EAPB(L)), yra skirta anglių ir plieno pramonės moksliniams tyrimams. 2006 m. gruodžio 31 d. bendras EAPB(L) turtas sudarė 2 174 milijonus eurų, palyginus su 2 214 milijonų eurų 2005 m. gruodžio 31 d.

11.22. Finansinių EAPB(L) operacijų užbaigimas tęsiamas laikantis atitinkamų teisės aktų, tarp jų – daugiamečių finansinių gairių.

ATSIŽVELGIMAS Į ANKSTESNES PASTABAS

11.23. Žr. **11.1 priedą**.

⁽¹⁰⁾ EIB ir Europos bendrijos valdymo susitarimas, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2002 m. balandžio 28 d. ir 2002 m. gegužės 8 d.

⁽¹¹⁾ Protokolas dėl EAPB sutarties galiojimo pabaigos finansinių padarinių ir dėl Anglių ir plieno mokslinių tyrimų fondo (OL C 80, 2001 3 10, p. 67).

Atsižvelgimas į ankstesnes Audito Rūmų pastabas

Audito Rūmų pastabos	Būklė 2006 m.	Reikalingi tolesni veiksmai	Komisijos atsakymas
<p>Su finansinio mechanizmo projektais susijusios konkrečios pastabos</p> <p>Dalyvavimas viešajame konkurse</p> <p>2002 finansinių metų metinės ataskaitos 10.33 dalyje buvo nustatyta preferencija įrengti elektros srovės transformatorių kuriant vėjo malūnų sistemą Ispanijoje (Galisijoje), kur pagal koncesijos sąlygas vėjo malūnų sistemos įrengimui buvo būtina, kad ją sudarytų 74 % Galisijos vietinės produkcijos (arba 80 % įskaitant inžinerinius statybos darbus). Tam, kad gautų specialų regioninės valdžios leidimą nusipirkti įrangą Švedijoje, naudos gavėjas turėjo įrodyti, kad gaminio nebuvo galima gauti vidaus rinkoje. Komisijos buvo paprašyta išnagrinėti situaciją siekiant užtikrinti, jog pirmenybė nebuvo teikiama vietos gaminiams.</p>	<p>Komisija išnagrinėjo šį atvejį be EIB pagalbos ir nustatė, kad buvo galimai pažeista atitinkama direktyva, bet nusprendė, kad dabar netinkamas metas imtis tolesnių veiksmų.</p>		<p>Komisija išnagrinėjo šį atvejį tiek viešųjų pirkimų, tiek laisvo prekių judėjimo požiūriu. Ji nustatė galimą, bet nepatvirtintą tuo metu galiojusių pirkimų taisyklių pažeidimą, bet nenustatė jokių laisvo prekių judėjimo nuostatų pažeidimo požymių. Manoma, kad nėra tinkama viešųjų pirkimų klausimu imtis jokių tolesnių veiksmų, nes pagal galiojančius teisės aktus operatoriui tokios taisyklės nebūtų taikomos.</p>
<p>Komisijos vardu finansų įstaigų turimo turto apžvalga</p> <p>2004 finansinių metų metinės ataskaitos 10.16 dalyje buvo nurodyta, kad:</p> <p>(10.16 dalies b punktas): įnašo, skirto banko operacijai, kurią Kreditanstalt für Wiederaufbau atlieka Bosnijoje ir Hercegovinoje ir kuriai atlikti buvo sumokėta 44,25 milijono eurų, Komisija neužregistravo kaip turto ir todėl jis nebuvo įrašytas į sąskaitas;</p> <p>(10.16 dalies c punktas): Europos rekonstrukcijos agentūrai (ERA) buvo suteiktos ES lėšos, kurių bendra suma – 16 milijonų eurų, KfW valdomoms, Kosove, Juodkalnijoje ir Serbijoje atliekamoms banko operacijoms vykdyti. Nei Komisija, nei ERA neįtraukė šių sumų į savo 2004 m. laikinąsias finansines ataskaitas.</p> <p>Panaši problema, susijusi su Komisijos vardu finansų įstaigų turimu turto, buvo paminėta 2004 finansinių metų metinės ataskaitos 10.17 ir 10.18 dalyse. Tokia apžvalga turėtų užtikrinti, kad būtų vykdoma reguliari ir tinkama turto priežiūra.</p>	<p>Neprieštaraudama savo atsakymui dėl Audito Rūmų nustatytų faktų, Komisija įtraukė šias sumas į savo 2004 m. galutinės finansinės ataskaitas. Tačiau 2005 m. sumos nebebuvo įtraukiamos į finansines ataskaitas jų nepagrindus.</p> <p>2006 m. Komisija įregistravo su šiuo dalyvavimu susijusią 46,1 milijono eurų sumą kaip turtą ir gautą pelną įtraukė į ekonominių rezultatų ataskaitą. Komisija nusprendė ⁽¹⁾ panaudoti šias sumas finansiniam dalyvavimui Europos fonde Pietryčių Europai ⁽²⁾ (pelno siekianti privati SICAV) ⁽³⁾, nupirkdama 922,5685 C klasės akcijų, kurių kiekviena kainavo po 50 000 eurų. Akcijas Komisijos vardu nupirko ⁽⁴⁾ Europos investicijų fondas, pasirašydamas specialios patikos susitarimą. 2006 m. pabaigoje finansinis dalyvavimas buvo įvertintas 49,4 milijono eurų.</p> <p>2005 m. įdiegus naują apskaitos sistemą, Komisijai buvo suteikta galimybė naudotis daline jos sąskaitose laikomo turto apžvalga.</p>	<p>Komisija turi įgyvendinti efektyvias priežiūros ir kontrolės procedūras, taikomas su finansiniu dalyvavimu susijusiam turtui, kad užtikrintų, jog toks turtas būtų visuomet tinkamai registruojamas.</p>	<p>Nuo 2006 m. Komisija užtikrina, kad turto registravimas ir stebėna finansinio dalyvavimo atvejais atliekami tinkamai, laiku ir pagal teisingą klasifikaciją. 44,250 mln. eurų paskola Kreditanstalt für Wiederaufbau nebuvo įtraukta į 2005 m. turtą. Tačiau 2006 m. birželio 19 d. pasirašydamos perkėlimo susitarimus Komisija ir Europos rekonstrukcijos agentūra (ERA) įgaliojo perkelti neišmokėtas paskolas iš „Europos fondų“ į Europos fondą pietryčių Europoje (EFSE). Suma įrašyta į turtą 2006 m. Komisijos balanse ir bus toliau stebima.</p> <p>Komisija išnagrinės veiksmus, kurių reikia imtis padėčiai pagerinti, ir taikys atitinkamas priemones.</p>

⁽¹⁾ 2006 m. birželio 8 d. Sprendimas C(2006) 2307.

⁽²⁾ Fondas turi A klasės (privacios investicijos), B klasės (sutvirtinamasis dalyvavimas) ir C klasės (paramos teikėjai) akcijų. Nuostoliai pervedami visų pirma į C klasės akcijas, o jei pastarosios yra visiškai panaudotos, – į B klasės akcijas. Nustatyta mažesnės rizikos B klasės akcijų kaina siekė 25 000 eurų, o tai yra dvigubai mažiau nei didelės rizikos C klasės akcijų kaina (50 000 eurų).

⁽³⁾ Fondas pagal Liuksemburgo teisę yra įsteigtas kaip SICAV (Investicinė bendrovė su kintamu akciniu kapitalu – specializuotas investicijų fondas, *pranc. Société d'Investissement à Capital Variable – Fonds d'Investissement Spécialisé*).

⁽⁴⁾ Tai nebuvo piniginis sandoris, nes turtas buvo įneštas iš esamų atnaujinamų paskolų, kurias valdo Vokietijos Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW). Šis turtas buvo nagrinėjamas 2004 m. metinėje ataskaitoje – susiję Audito Rūmų nustatyti faktai pateikti pirmiau.

PRIEDAI

PRIEDAS I

Finansinė informacija apie bendrąjį biudžetą

TURINYS

PAGRINDINĖ INFORMACIJA APIE BIUDŽETĄ

1. Biudžeto sudėtis
2. Teisinis pagrindas
3. Sutartyse ir Finansiniame reglamente nustatyti biudžeto principai
4. Biudžeto turinys ir struktūra
5. Biudžeto finansavimas (biudžeto pajamos)
6. Biudžeto asignavimų tipai
7. Biudžeto vykdymas
  - 7.1. Atsakomybė už vykdymą
  - 7.2. Pajamų vykdymas
  - 7.3. Išlaidų vykdymas
  - 7.4. Konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos ir finansinių metų likučio apskaičiavimas
8. Sąskaitų pateikimas
9. Išorės auditas
10. Biudžeto įvykdymo tvirtinimas ir tolesnės priemonės

PAAIŠKINIMAI

Finansinių duomenų šaltiniai

Piniginis vienetas

Santrumpos ir simboliai

DIAGRAMOS

PAGRINDINĖ INFORMACIJA APIE BIUDŽETĄ

1. BIUDŽETO SUDĖTIS

Biudžetą sudaro Europos bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) išlaidos. Jį taip pat sudaro bendradarbiavimo teisingumo ir vidaus reikalų srityse bei bendros užsienio ir saugumo politikos administracinės išlaidos, ir visos kitos išlaidos, kurios, Tarybos nuomone, turėtų būti padengtos iš biudžeto, kad būtų galima vykdyti šias politikas.

2. TEISINIS PAGRINDAS

Biudžetas vykdomas vadovaujantis finansinėmis Romos sutarčių ⁽¹⁾ ⁽²⁾ nuostatomis (EB sutarties 268–280 straipsniai ir Euratomo sutarties 171–183 straipsniai) bei finansiniais reglamentais ⁽³⁾.

3. SUTARTYSE IR FINANSINIAME REGLAMENTE NUSTATYTI BIUDŽETO PRINCIPAI

Visos Bendrijos pajamos ir išlaidos turi būti įtrauktos į vieną biudžetą (vieningumas ir tikslumas). Biudžetas sudaromas kasmet tik vieneriems finansiniams metams (metinis periodiškumas). Jo išlaidos negali viršyti pajamų (subalansuotumas). Sąskaitos parengiamos, vykdomos ir pateikiamos eurais (apskaitos vienetas). Pajamos turi būti skirtos visoms išlaidoms finansuoti neišskiriant tam tikrų išlaidų punktų ir, kaip ir visos išlaidos, turi būti įtrauktos į biudžetą, vėliau į finansinę atskaitomybę, be jokių pataisymų (universalumas). Asignavimai klasifikuojami pagal antraštines dalis ir skyrius; skyrius sudaro straipsniai ir punktai (specifikacija). Biudžeto asignavimai naudojami vadovaujantis ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais (patikimas finansų valdymas). Biudžetas parengiamas ir vykdomas, o sąskaitos pateikiamos laikantis skaidrumo principo (skaidrumas). Tačiau yra keletas nedidelių šių pagrindinių principų išimčių.

4. BIUDŽETO TURINYS IR STRUKTŪRA

Biudžetą sudaro „suvestinė pajamų ir išlaidų ataskaita“ bei „pajamų ir išlaidų ataskaitų“ skirsniai kiekvienai institucijai. Yra aštuoni skirsniai: I skirsnis – Parlamentas, II skirsnis – Taryba, III skirsnis – Komisija, IV skirsnis – Teisingumo Teismas, V skirsnis – Audito Rūmai, VI skirsnis – Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, VII skirsnis – Regionų komitetas ir VIII skirsnis – Europos ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

Kiekviename skirsnyje pajamos ir išlaidos klasifikuojamos biudžeto eilutėse (pagal antraštines dalis, skyrius, straipsnius ir, tam tikrais atvejais, punktus) pagal jų tipą ar paskirtį.

5. BIUDŽETO FINANSAVIMAS (BIUDŽETO PAJAMOS)

Iš esmės biudžetas finansuojamas iš Bendrijų nuosavų išteklių: BNPj nuosavų išteklių, PVM nuosavų išteklių, muitų mokesčių, žemės ūkio mokesčių, cukraus ir izogliukozės mokesčių ⁽⁴⁾.

Be nuosavų išteklių yra kitų, nereikšmingų pajamų (žr. **I diagramą**).

6. BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ TIPAI

Numatytoms išlaidoms padengti biudžete išskiriami šie biudžeto asignavimų tipai:

- a) diferencijuoti asignavimai (DA) skirti finansuoti daugiamečius veiksmus tam tikrose biudžeto srityse. Juos sudaro išpareigojimų asignavimai (IA) ir mokėjimų asignavimai (MA):
  - išpareigojimų asignavimai leidžia vieneriais finansiniais metais prisiimti teisinius išpareigojimus veiksams, vykdomiems keletus finansinius metus;

⁽¹⁾ Romos sutartis (1957 m. kovo 25 d.): Europos ekonominės bendrijos (EEB) steigimo sutartis.

⁽²⁾ Romos sutartis (1957 m. kovo 25 d.): Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) steigimo sutartis.

⁽³⁾ Iš esmės 2002 m. birželio 25 d. Finansinis reglamentas (OL L 248, 2002 9 16).

⁽⁴⁾ 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas 2000/597/EB, Euratomas (OL L 253, 2000 10 7); 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 (OL L 130, 2000 5 31); 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1553/89 (OL L 155, 1989 6 7); 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva, bendra PVM sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977 6 13); 1989 m. vasario 13 d. Tarybos direktyva 89/130/EEB, Euratomas dėl bendrojo nacionalinio produkto rinkos kainomis įvertinimo suderinimo (OL L 49, 1989 2 21), 2003 m. liepos 15 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 dėl bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis suderinimo (OL L 181, 2003 7 19).

— mokėjimų asignavimais finansuojamos išlaidos, susijusios su einamiesiems arba ankstesniesiems finansiniams metams prisiimtais įsipareigojimais;

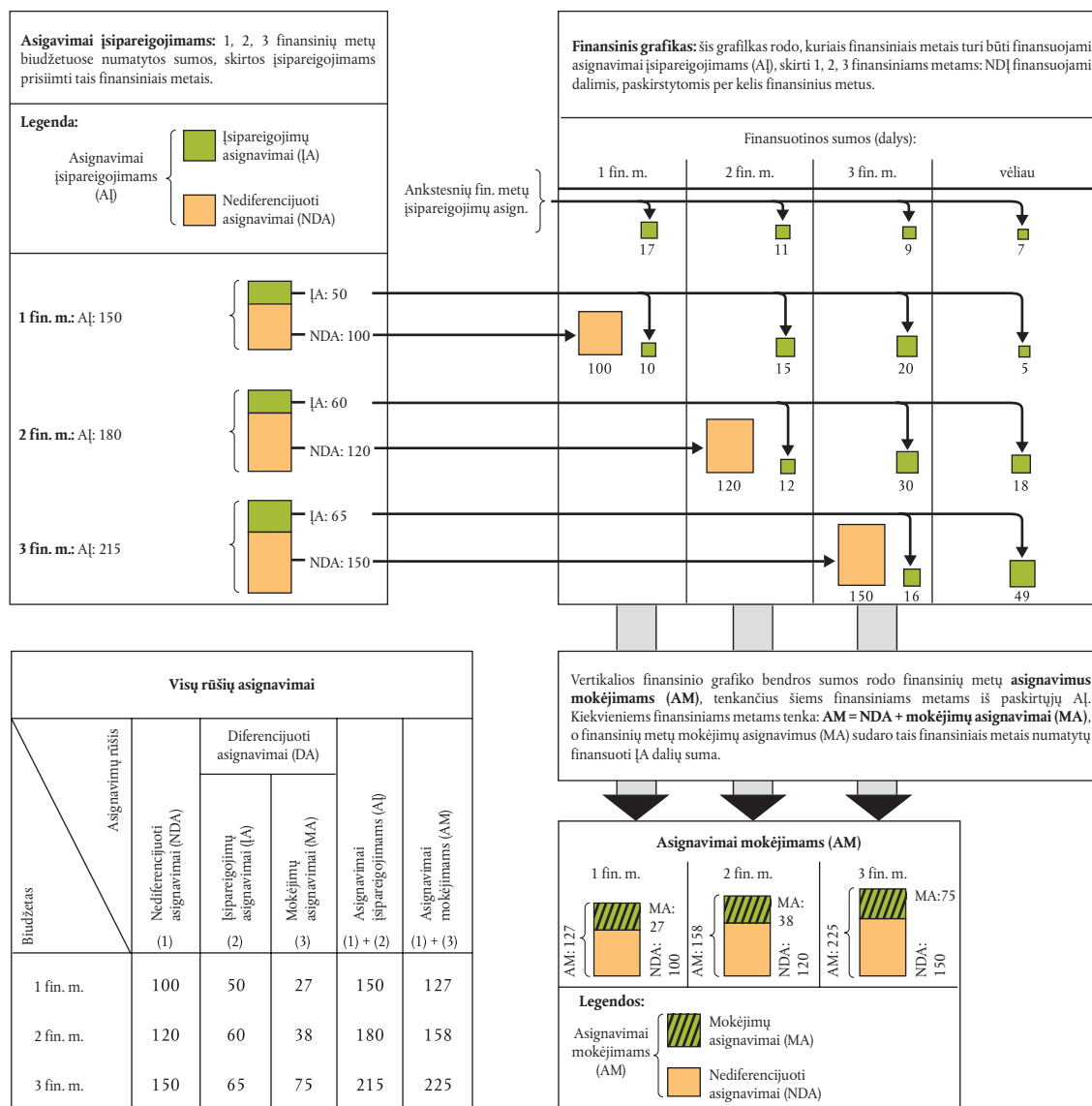
b) nediferencijuoti asignavimai (NDA) užtikrina išlaidų, susijusių su kiekvienų finansinių metų metiniais veiksmais, įsipareigojimus ir mokėjimus.

Tokiu būdu svarbu nustatyti dvi kiekvienų finansinių metų bendrąsias sumas:

- a) bendroji asignavimų įsipareigojimams (AI) suma ⁽⁵⁾ = nediferencijuoti asignavimai (NDA) + įsipareigojimų asignavimai (IA) ⁽⁵⁾;
- b) bendroji asignavimų mokėjimams (AM) suma ⁽⁵⁾ = nediferencijuoti įsipareigojimai (NDA) + mokėjimų asignavimai (MA) ⁽⁵⁾.

Budžeto pajamos yra skirtos padengti visus asignavimus mokėjimams. Įsipareigojimų asignavimų nebūtina padengti pajamomis.

Toliau pateikta schema (su fiktyviomis sumomis), kurioje parodytas šių rūšių asignavimų poveikis kiekvieniems finansiniams metams.

⁽⁵⁾ Svarbu skirti „asignavimų įsipareigojimams“ ir „įsipareigojimų asignavimų“ bei „asignavimų mokėjimams“ ir „mokėjimų asignavimų“ sąvokas. Sąvokos „įsipareigojimų asignavimai“ ir „mokėjimų asignavimai“ yra vartojamos tik diferencijuotų asignavimų kontekste.

7. BIUDŽETO VYKDYMAS

7.1. Atsakomybė už vykdymą

Komisija vykdo biudžetą, vadovaudamasi Finansiniu reglamentu, savo pačios atsakomybe ir neviršydamas paskirtųjų asignavimų; ji taip pat suteikia kitoms institucijoms įgaliojimus vykdyti su jomis susijusius biudžeto skirsnius ⁽⁶⁾. Finansiniame reglamente nustatytos biudžeto vykdymo procedūros, bei institucijų įgaliojimus suteikiančių pareigūnų, apskaitos pareigūnų, avansų sąskaitų valdytojų ir vidaus auditorių pareigos. Dviejose pagrindinėse srityse (EŽŪOGF – Garantijų skyriaus ir Struktūrinių fondų) Bendrijos lėšos valdomos bendrai su valstybėmis narėmis.

7.2. Pajamų vykdymas

Numatytosios pajamos įskaitomos į biudžetą, atsižvelgiant į pataisas, išplaukiančias iš taisomųjų biudžetų.

Biudžeto pajamų vykdymą sudaro gautinų sumų nustatymas ir Bendrijoms gražintinų sumų (nuosavų išteklių ir kitų pajamų) susigrąžinimas. Jį reglamentuoja tam tikros specialios nuostatos ⁽⁷⁾. Faktinės finansinių metų pajamos yra apibrėžiamos kaip bendra suma lėšų, surenkamų pagal einamųjų finansinių metų gautinas sumas, ir išieškojimų, atliktų pagal ankstesniųjų finansinių metų neišieškotas gautinas sumas.

7.3. Išlaidų vykdymas

Sąmatinės išlaidos yra įskaitomos į biudžetą.

Biudžeto išlaidų vykdymas, t. y. asignavimų kaita ir panaudojimas, gali būti taip apibendrintas:

a) asignavimai įsipareigojimams:

- i) *asignavimų kaita*: bendrą finansinių metų asignavimų įsipareigojimams sumą sudaro: pradinis biudžetas (NDA ir ĮA) + taisomieji biudžetai + paskirtosios pajamos + pervedimai + iš ankstesnių finansinių metų perkelti įsipareigojimų asignavimai + neautomatiški, dar nepaskirti perkėlimai iš ankstesnių finansinių metų + iš ankstesnių finansinių metų likę ir vėl paskirti įsipareigojimų asignavimai;
- ii) *asignavimų panaudojimas*: per finansinius metus galutinius asignavimus įsipareigojimams galima naudoti įsipareigojimams prisiimti (panaudoti asignavimai įsipareigojimams = prisiimtų įsipareigojimų suma);
- iii) *asignavimų perkėlimas iš vieno finansinių metų į kitus*: nepanaudoti finansinių metų asignavimai gali būti perkelti į kitus finansinius metus atitinkamos institucijos sprendimu. Asignavimai, gaunami kaip paskirtosios pajamos, perkeliama automatiškai;
- iv) *asignavimų anuliavimas*: likutis yra anuliuojamas.

b) asignavimai mokėjimams:

- i) *asignavimų kaita*: bendrą finansinių metų asignavimų mokėjimams sumą sudaro: pradinis biudžetas (NDA ir MA) + taisomieji biudžetai + paskirtosios pajamos + pervedimai + asignavimai, atkelti iš ankstesnių finansinių metų kaip automatiški arba kaip neautomatiški perkėlimai;

⁽⁶⁾ Žr. EB sutarties 274 straipsnį, Euratomo sutarties 179 straipsnį ir Finansinio reglamento 50 straipsnį.

⁽⁷⁾ Žr. Finansinio reglamento 69–74 straipsnius ir 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 (OL L 130, 2000 5 31).

- ii) *finansinių metų asignavimų panaudojimas*: finansinių metų asignavimai mokėjimams yra skirti mokėjimams atlikti tais finansiniais metais. Jiems nepriklauso asignavimai, perkelti iš ankstesnių finansinių metų (panaudoti asignavimai mokėjimams = mokėjimų, įvykdytų pagal tų finansinių metų asignavimus, suma);
- iii) *finansinių metų asignavimų perkėlimas į kitus finansinius metus*: nepanaudoti finansinių metų asignavimai gali būti perkelti į sekančius finansinius metus pačios institucijos sprendimu. Asignavimai, gaunami kaip paskirtosios pajamos, perkeliama automatiškai;
- iv) *asignavimų anuliavimas*: likutis yra anuliuojamas;
- v) *bendra per finansinius metus įvykdytų mokėjimų suma*: mokėjimai pagal finansinių metų asignavimus mokėjimams + mokėjimai pagal asignavimus mokėjimams, atkelti iš praeitų finansinių metų;
- vi) *tikrosios vienerių finansinių metų išlaidos*: išlaidos konsoliduotose biudžeto vykdymo ataskaitose (žr. 7.4 dalį) = mokėjimai pagal finansinių metų asignavimus mokėjimams + finansinių metų asignavimai mokėjimams, perkelti į sekančius finansinius metus.

7.4. Konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos ir finansinių metų likučio apskaičiavimas

Konsoliduotos biudžeto vykdymo ataskaitos parengiamos kiekvienų finansinių metų pabaigoje. Jose yra apskaičiuotas finansinių metų likutis, kuris įskaitomas į sekančių finansinių metų biudžetą, naudojantis taisomuoju biudžetu.

8. SĄSKAITŲ PATEIKIMAS

Atitinkamų finansinių metų sąskaitos ne vėliau kaip iki sekančių finansinių metų spalio 1 d. pateikiamos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams; šios sąskaitos sudaro finansinę atskaitomybę arba biudžeto vykdymo ataskaitas kartu su ataskaita apie biudžeto ir finansų valdymą.

9. IŠORĖS AUDITAS

Nuo 1977 m. biudžeto išorės auditą atlieka Europos Bendrijų Audito Rūmai⁽⁸⁾. Audito Rūmai tikrina visų biudžeto pajamų ir išlaidų sąskaitas. Jie pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai patikinimo pareiškimą dėl sąskaitų patikimumo ir dėl jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Jie taip pat tikrina, ar pajamos ir išlaidos buvo teisėtos ir tvarkingos, ir įsitikina, ar lėšos buvo patikimai valdomos. Auditai gali būti atlikti prieš uždarant aptariamų finansinių metų sąskaitas; jie atliekami remiantis dokumentais ir, jei reikia, vietoje – Europos Bendrijų institucijose, valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse. Audito Rūmai parengia kiekvienų finansinių metų metinę ataskaitą ir taip pat gali bet kuriuo metu pateikti savo pastabas dėl konkrečių klausimų ir, bet kuriai Europos Bendrijų institucijai prašant, pareikšti nuomones.

10. BIUDŽETO ĮVYKDYMO TVIRTINIMAS IR TOLESNĖS PRIEMONĖS

Nuo 1977 m. yra taikomos tokios nuostatos⁽⁹⁾: iki antrųjų metų, einančių po aptariamų finansinių metų, balandžio 30 d. Parlamentas, Tarybai rekomenduojant, patvirtina, kad Komisija įvykdė biudžetą. Tuo tikslu Taryba ir Parlamentas patikrina Komisijos pateiktas sąskaitas, taip pat išnagrinėja Audito Rūmų metinę ataskaitą ir specialiąsias ataskaitas. Institucijos turi imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų atsižvelgta į sprendimuose dėl biudžeto įvykdymo pareikštas pastabas, ir atsiskaityti už taikytas priemones.

⁽⁸⁾ Žr. EB sutarties 246, 247 ir 248, Euratomo sutarties 160a, 160b ir 160c ir Finansinio reglamento 139–147 straipsnius.

⁽⁹⁾ Žr. EB sutarties 276 ir Euratomo sutarties 180b straipsnius.

PAAIŠKINIMAI

FINANSINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI

Šiame priede pateikiami finansiniai duomenys yra paimti iš Europos Bendrijų metinių finansinių ataskaitų ir kitų įvairių Komisijos pateiktų finansinių dokumentų. Geografinis paskirstymas nustatytas pagal Komisijos informacinės apskaitos sistemos (ABAC) šalių kodus. Komisija pabrėžia, jog visi duomenys, kuriuos pateikė valstybė narė, tiek duomenys apie pajamas, tiek apie išlaidas, yra aritmetinių operacijų rezultatas, kuriuo nepakankamai perteikiama informacija apie naudą, kurią kiekviena valstybė narė gauna iš Europos Sąjungos. Todėl šie duomenys turėtų būti interpretuojami apdairiai.

PINIGINIS VIENETAS

Visi finansiniai duomenys pateikiami milijonais eurų. Bendrosios sumos yra suapvalintos konkrečių verčių sumos, kurios nebūtinai atitinka suapvalinamų verčių sumą.

SANTRUMPOS IR SIMBOLIAI

AĮ	Asignavimai išpareigojimams
AM	Asignavimai mokėjimams
AT	Austrija
BE	Belgija
BNPj	Bendrosios nacionalinės pajamos
CY	Kipras
CZ	Čekija
D	Biudžeto antraštinė dalis
DA	Diferencijuoti asignavimai
DE	Vokietija
DIA	Diagrama-nuoroda kitose diagramose (pvz. III DIA)
DK	Danija
EAEB arba Euratomas	Europos atominės energijos bendrija
EC	Europos bendrija (Bendrijos)
EE	Estija
EEC	Europos ekonominė bendrija
EL	Graikija
ELPA	Europos laisvosios prekybos asociacija
ES	Ispanija
ES	Europos Sąjunga
ES-25	25 Europos Sąjungos valstybės narės
FI	Suomija
FNR	2002 m. birželio 25 d. finansinis reglamentas
FR	Prancūzija
HU	Vengrija

IE	Airija
IT	Italija
ĮA	Įsipareigojimų asignavimai
LT	Lietuva
LU	Liuksemburgas
LV	Latvija
MA	Mokėjimų asignavimai
MT	Malta
NDA	Nediferencijuoti asignavimai
NL	Nyderlandai
OL	<i>Europos Sąjungos oficialusis leidinys</i>
PL	Lenkija
PT	Portugalija
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
SE	Švedija
SK	Slovakija
Skn.	Biudžeto skirsnis
SI	Slovėnija
UK	Jungtinė Karalystė
0,0	Duomenys tarp 0 ir 0,05
—	Nėra duomenų

DIAGRAMOS

2006 FINANSINIŲ METŲ BIUDŽETAS IR BIUDŽETO VYKDYMAS 2006 FINANSINIAIS METAIS

I DIA	2006 m. biudžetas – numatytos pajamos ir galutiniai asignavimai mokėjimams
II DIA	2006 m. biudžetas – asignavimai išsipareigojimams
III DIA	2006 m. esami asignavimai išsipareigojimams ir jų panaudojimas
IV DIA	2006 m. esami asignavimai mokėjimams ir jų panaudojimas
V DIA	Nuosavi ištekliai 2006 m. – Faktinės pajamos pagal valstybes nares
VI DIA	2006 m. kiekvienoje valstybėje narėje įvykdyti mokėjimai

DUOMENYS APIE ANKSTESNIŲ BIUDŽETŲ (2002–2006 M.) VYKDYMĄ

VII DIA	Asignavimų mokėjimams kaita ir panaudojimas 2002–2006 m. laikotarpiu pagal finansinių perspektyvų išlaidų kategorijas
---------	---

I diagrama

2006 m. biudžetas – Numatytos pajamos ir galutiniai asignavimai mokėjimams

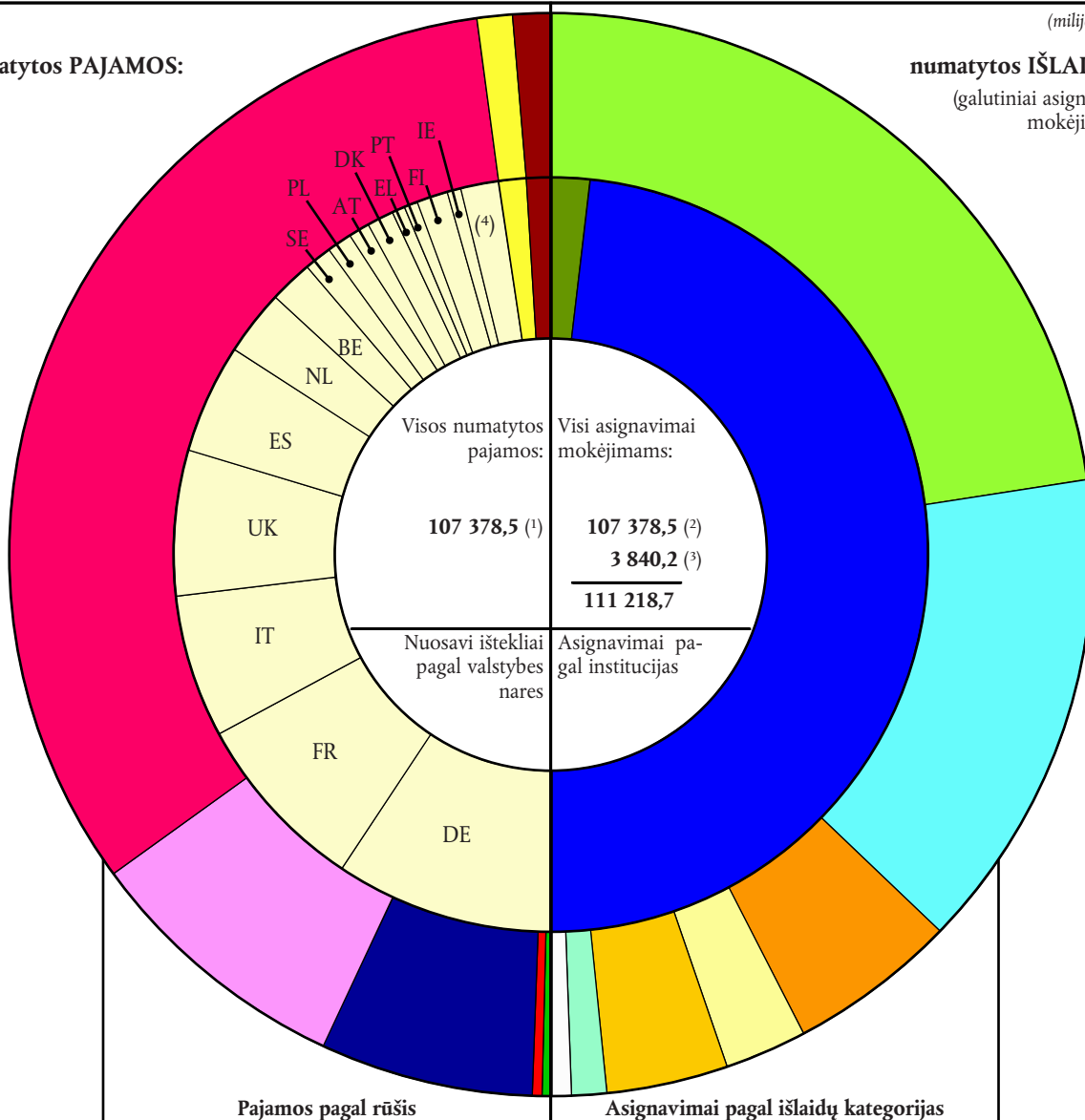
[dėl pajamų kriterijų, žr. 7.2 dalį „Pagrindinė informacija apie biudžetą“; dėl išlaidų kriterijų, žr. 7.3 dalį „Pagrindinė informacija apie bendrąjį biudžetą“, ir dėl detalesnės informacijos, žr. IV diagramos a stulpelį]

(milijonais eurų ir %)

numatytos PAJAMOS:

numatytos IŠLAIDOS:

(galutiniai asignavimai mokėjimams)

Pagrindinės pajamos:

Iš viso nuosavų išteklių (pagal valstybes nares)		
Žemės ūkio muitai	863,4	(0,8 %)
„Cukraus“ ir „izogliukozės“ mokesčiai	150,6	(0,1 %)
Muitai	13 874,9	(12,9 %)
PVM nuosavi ištekliai	17 186,1	(16 %)
BNP nuosavi ištekliai	70 451,5	(65,6 %)
Kitos pajamos	2 349,2	(2,2 %)
Ankstesnių finansinių metų perteklius	2 502,8	(2,3 %)

Pagrindinės išlaidos

Finansinių perspektyvų išlaidų kategorijos:

1. Žemės ūkis	50 498,5	(45,4 %)
2. Struktūriniai veiksmai	32 570,6	(29,3 %)
3. Vidaus politikos	10 807,8	(9,7 %)
4. Išorės veiksmai	5 731,3	(5,2 %)
5. Administracinės išlaidos	7 713,0	(6,9 %)
6. Rezervai	386,0	(0,3 %)
7. Pasiengimo stojimui strategija	2 438,0	(2,2 %)
8. Kompensavimas	1 073,5	(1 %)
Asignavimai, skirti kitoms institucijoms	3 043,0	(2,7 %)
Asignavimai, skirti Komisijai, iš kurių – asignavimai pagrindinei veiklai	108 175,7	(97,3 %)
	103 505,7	(93,1 %)

(1) Po taisomųjų biudžetų.

(4) CZ, HU, SK, SI, LU, LT, CY, LV, EE, MT pajamų įmokos kartu.

(2) Po taisomųjų biudžetų ir pervedimų tarp biudžeto antraštinių dalių.

(3) Paskirtosios pajamos, atkurtieji ir perkeltieji asignavimai.

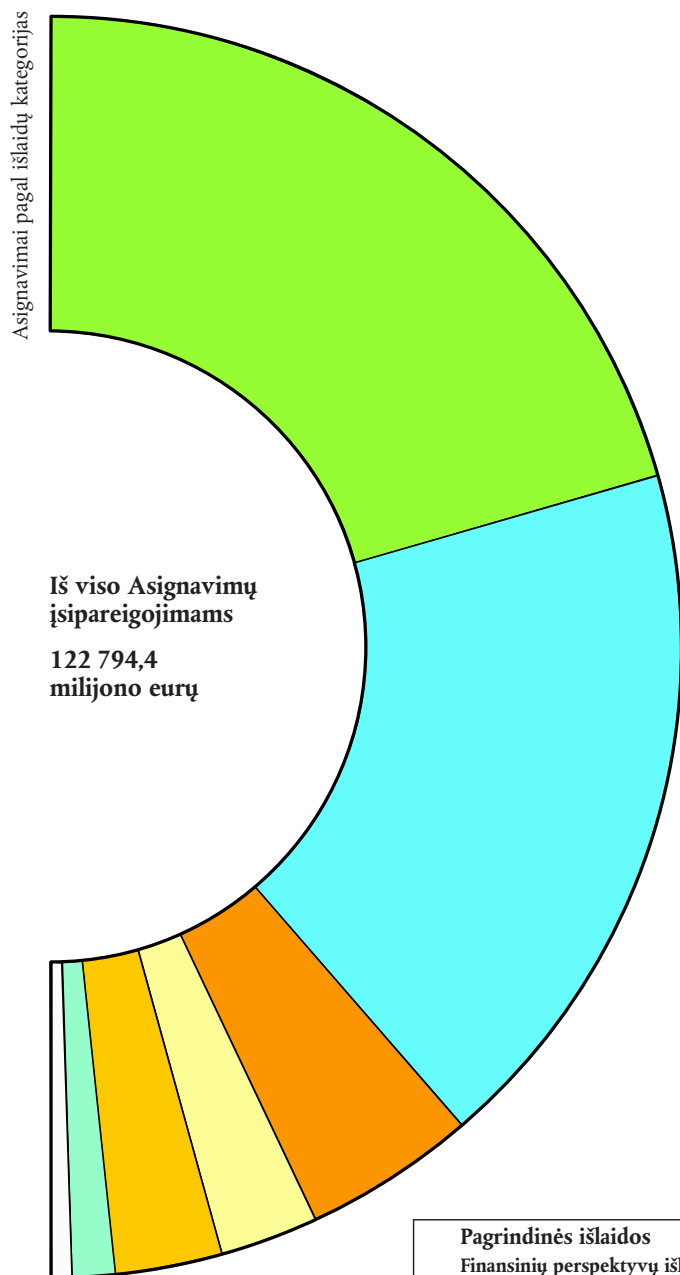

II diagrama

2006 m. biudžetas – Asignavimai įsipareigojimams

[po taisomųjų biudžetų; dėl detalesnės informacijos, žr. III diagramos b stulpelį]

(milijonais eurų ir %)

Pastaba:

Visų asignavimų įsipareigojimams bendros sumos neatsveria 2006 m. pajamos, kadangi į įsipareigojimų asignavimus įeina sumos, kurias sudarys biudžeto pajamos iš vėlesnių metų.

Pagrindinės išlaidos

Finansinių perspektyvų išlaidų kategorijos:

1. Žemės ūkis	50 236,6	(40,9 %)
2. Struktūriniai veiksmai	44 659,6	(36,4 %)
3. Vidaus politikos	10 898,2	(8,9 %)
4. Išorės veiksmai	6 014,0	(4,9 %)
5. Administracinės išlaidos	6 913,6	(5,6 %)
6. Rezervai	278,0	(0,2 %)
7. Pasirengimo stojimui strategija	2 720,9	(2,2 %)
8. Kompensavimas	1 073,5	(0,9 %)

III diagrama

2006 m. esami asignavimai įsipareigojimams ir jų panaudojimas

(milijonais eurų ir %)

Skirsniai (skn.) ir antraštinės dalys (d.), atitinkantys 2006 m. biudžeto nomenklatūroje ir finansinių perspektyvų išlaidų kategorijas	Finansinės perspektyvos	Galutiniai įsipareigojimai		Asignavimų panaudojimas					
		Sumos (1)	Proc. (%)	Prisiimti įsipareigojimai	Panaudojimo proc. Dalys (%)	Perkelimai į 2007 m. (2)	Proc. (%)	Anuliavimai	Proc. (%)
		(a)	(b)	(b)/(a)	(c)	(c)/(b)	(d)	(d)/(b)	(e) = (b) - (c) - (d)
<i>Biudžeto nomenklatūra</i>									
I Parlamentas (I skn.)		1 368,5		1 343,7	98,2	9,5	0,7	15,3	1,1
II Taryba (II skn.)		626,1		574,7	91,8	17,8	2,8	33,6	5,4
III Komisija (III skn.) (3)		120 235,3		118 609,3	98,6	837,2	0,7	788,8	0,7
III.1 Ekonomikos ir finansų reikalai (01 d.)		489,2		385,0	78,7	1,5	0,3	102,7	21,0
III.2 Įmonės (02 d.)		467,4		431,6	92,3	14,1	3,0	21,7	4,6
III.3 Konkurencija (03 d.)		103,0		100,0	97,1	2,5	2,4	0,5	0,5
III.4 Užimtumas ir socialiniai reikalai (04 d.)		11 929,9		11 910,4	99,8	10,2	0,1	9,3	0,1
III.5 Žemės ūkis ir kaimo plėtra (05 d.)		54 664,8		54 276,6	99,3	51,6	0,1	336,6	0,6
III.6 Energetika ir transportas (06 d.)		1 539,2		1 467,0	95,3	51,4	3,3	20,7	1,3
III.7 Aplinka (07 d.)		367,5		349,2	95,0	8,1	2,2	10,2	2,8
III.8 Moksliniai tyrimai (08 d.)		4 031,9		3 932,5	97,5	88,7	2,2	10,8	0,3
III.9 Informacinė visuomenė (09 d.)		1 601,6		1 528,4	95,4	66,0	4,1	7,2	0,4
III.10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai (10 d.)		644,9		412,5	64,0	231,6	35,9	0,9	0,1
III.11 Žuvininkystė (11 d.)		1 089,0		1 055,7	96,9	3,6	0,3	29,7	2,7
III.12 Vidaus rinka (12 d.)		79,4		74,9	94,3	1,8	2,2	2,7	3,4
III.13 Regioninė politika (13 d.)		28 930,7		28 904,1	99,9	1,7	0,0	24,9	0,1
III.14 Mokesčiai ir muitų sąjunga (14 d.)		136,1		121,7	89,5	2,8	2,1	11,5	8,5
III.15 Švietimas ir kultūra (15 d.)		1 225,0		1 146,8	93,6	70,5	5,8	7,7	0,6
III.16 Spauda ir komunikacija (16 d.)		214,8		205,9	95,8	2,4	1,1	6,5	3,0
III.17 Sveikata ir vartotojų apsauga (T.17)		587,9		534,6	90,9	17,1	2,9	36,2	6,2
III.18 laisvė saugumas ir teisingumas		625,0		590,5	94,5	12,0	1,9	22,5	3,6
III.19 Išorės santykiai (19 d.)		3 652,3		3 615,8	99,0	32,1	0,9	4,4	0,1
III.20 Prekyba (20 d.)		85,6		83,1	97,1	1,6	1,8	1,0	1,1
III.21 Vystymasis ir santykiai su AKR šalimis (21 d.)		1 389,3		1 292,0	93,0	91,1	6,6	6,2	0,4
III.22 Plėtra (22 d.)		2 410,6		2 354,1	97,7	40,1	1,7	16,4	0,7
III.23 Humanitarinė pagalba (T.23)		663,4		662,4	99,9	0,6	0,1	0,3	0,0
III.24 Kova su sukčiavimu (24 d.)		65,9		61,6	93,5	0,1	0,1	4,2	6,3
III.25 Komisijos politikos krypčių koordinavimas ir teisinės konsultacijos (25 d.)		225,6		218,5	96,9	5,5	2,4	1,6	0,7
III.26 Komisijos administravimas (26 d.)		713,5		662,4	92,8	24,0	3,4	27,1	3,8
III.27 Biudžetas (27 d.)		1 153,6		1 146,9	99,4	1,6	0,1	5,1	0,4
III.28 Auditas (28 d.)		11,8		11,3	96,6	0,2	1,8	0,2	1,7
III.29 Statistika (29 d.)		139,6		126,5	90,6	2,7	1,9	10,4	7,4
III.30 Pensijos (30 d.)		947,7		947,1	99,9	0,0	0,0	0,7	0,1
III.31 Rezervai (31 d.)		49,0		—	—	—	—	49,0	100,0
IV Teisingumo Teismas (IV skn.)		252,3		238,6	94,6	1,6	0,7	12,0	4,8
V Audito Rūmai (V skn.)		113,6		101,2	89,1	0,1	0,1	12,2	10,8
VI Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (VI skn.)		112,4		109,0	97,0	0,2	0,2	3,2	2,8
VII Regionų komitetas (VII skn.)		74,4		72,9	97,9	0,1	0,2	1,4	1,9
VIII Europos Ombudsmenas ir Duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (VIII skn.)		11,8		10,6	89,9	—	—	1,2	10,1
Iš viso asignavimų įsipareigojimams	123 515,0	122 794,4	99,4	121 060,1	98,6	866,6	0,7	867,7	0,7
<i>Finansinės perspektyvos</i>									
1 Žemės ūkis	52 618,0	50 236,6	95,5	49 865,2	99,3	2,5	0,0	368,9	0,7
2 Struktūriniai veiksmai	44 617,0	44 659,6	100,1	44 578,8	99,8	46,4	0,1	34,4	0,1
3 Vidaus politikos	9 385,0	10 898,2 (1)	116,1	10 195,0	93,5	548,8	5,0	154,4	1,4
4 Išorės veiksmai	5 269,0	6 014,0 (1)	114,1	5 867,2	97,6	131,3	2,2	15,5	0,3
5 Administracinės išlaidos	6 528,0 (4)	6 913,6 (1)	105,9	6 674,6	96,5	112,0	1,6	127,0	1,8
6 Rezervai	458,0	278,0	60,7	127,6	45,9	—	—	150,4	54,1
7 Pasirengimo stojimui strategija	3 566,0	2 720,9	76,3	2 678,2	98,4	25,5	0,9	17,2	0,6
8 Kompensavimas	1 074,0	1 073,5	100,0	1 073,5	100,0	—	—	—	—
Iš viso asignavimų įsipareigojimams	123 515,0	122 794,4	99,4	121 060,1	98,6	866,6	0,7	867,7	0,7
Iš viso asignavimų mokėjimams	119 112,0	111 218,7	93,4	106 575,5	95,8	2 660,9	2,4	1 982,4	1,8

(1) Galutiniai biudžeto asignavimai, atsižvelgus į pervedimus tarp biudžeto eilučių, asignavimai, susiję su paskirtomis ar įsisavintomis pajamomis ir asignavimai, perkelti iš praeitų finansinių metų. Todėl kai kuriose finansinių išlaidų perspektyvų kategorijose esantys asignavimai yra didesni už numatytą viršutinę ribą.

(2) Taip pat asignavimai, atitinkantys paskirtas ar įsisavintas pajamas.

(3) III skirsnyje (Komisija) antraštinės dalys (d.) atitinka institucijos nustatytą veiklą (politikos sritis), skirtą veikla pagrįsto biudžeto (ABB) vykdymui.

(4) 1999 m. tarpinstitucinio susitarimo priede nurodyta, kad šios išlaidų kategorijos riba yra pateikta grynąja darbuotojų įnašų pensijų schemoje suma, 2000–2006 m. laikotarpiu maksimaliai sudaranti 1 100 eurų 1999 m. kainomis.

IV diagrama

2006 m. esami asignavimai mokėjimams ir jų panaudojimas

(milijonais eurų ir %)

Skirsniai (skn.) ir antraštinės dalys (d.), atitinkantys 2006 m. biudžeto nomenklatūroje ir finansinių perspektyvų išlaidų kategorijas	Galutiniai asignavimai ⁽¹⁾	Asignavimų panaudojimas					
		Mokėjimai, įvykdyti 2006 m.	Panaudojimo proc. (%)	Perkėlimai į 2007 m.	Proc. (%)	Anuliuojami	Proc. (%)
		(a)	(b)/(a)	(c)	(c)/(a)	(d) = (a) – (b) – (c)	(d)/(a)
<i>Biudžeto nomenklatūra</i>							
I Parlamentas (I skn.)	1 701,3	1 440,3	84,7	224,1	13,2	36,9	2,2
II Taryba (II skn.)	736,3	584,7	79,4	109,0	14,8	42,6	5,8
III Komisija (III skn.) ⁽²⁾	108 175,7	104 026,7	96,2	2 282,7	2,1	1 866,3	1,7
III.1 Ekonomikos ir finansų reikalai (01 d.)	455,2	342,3	75,2	7,5	1,6	105,4	23,2
III.2 Įmonės (02 d.)	478,0	330,3	69,1	58,1	12,2	89,6	18,8
III.3 Konkurencija (03 d.)	110,4	97,4	88,3	11,4	10,3	1,5	1,4
III.4 Užimtumas ir socialiniai reikalai (04 d.)	9 613,7	9 563,8	99,5	28,3	0,3	21,6	0,2
III.5 Žemės ūkis ir kaimo plėtra (05 d.)	54 002,8	53 581,8	99,2	78,3	0,1	342,7	0,6
III.6 Energetika ir transportas (06 d.)	1 481,7	1 301,1	87,8	102,2	6,9	78,4	5,3
III.7 Aplinka (07 d.)	344,7	293,2	85,1	32,8	9,5	18,7	5,4
III.8 Moksliniai tyrimai (08 d.)	3 998,3	3 372,8	84,4	584,7	14,6	40,8	1,0
III.9 Informacinė visuomenė (09 d.)	1 660,0	1 426,5	85,9	207,8	12,5	25,7	1,5
III.10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai (10 d.)	625,5	392,7	62,8	223,2	35,7	9,6	1,5
III.11 Žuvininkystė (11 d.)	977,4	788,8	80,7	45,0	4,6	143,7	14,7
III.12 Vidaus rinka (12 d.)	83,8	71,7	85,6	8,3	9,9	3,8	4,5
III.13 Regioninė politika (13 d.)	19 992,6	19 835,6	99,2	16,7	0,1	140,3	0,7
III.14 Mokesčiai ir muitų sąjunga (14 d.)	126,1	106,1	84,2	9,4	7,5	10,5	8,3
III.15 Švietimas ir kultūra (15 d.)	1 267,2	1 108,2	87,5	119,6	9,4	39,4	3,1
III.16 Spauda ir komunikacija (16 d.)	236,4	188,7	79,8	30,5	12,9	17,3	7,3
III.17 Sveikata ir vartotojų apsauga (T.17)	822,5	424,4	51,6	287,1	34,9	111,0	13,5
III.18 Laisvė, saugumas ir teisingumas	650,2	560,8	86,3	18,7	2,9	70,6	10,9
III.19 Išorės santykiai (19 d.)	3 530,3	3 318,0	94,0	96,5	2,7	115,8	3,3
III.20 Prekyba (20 d.)	91,8	79,8	87,0	8,0	8,7	3,9	4,3
III.21 Vystymasis ir santykiai su AKR šalimis (21 d.)	1 310,7	976,8	74,5	125,0	9,5	209,0	15,9
III.22 Plėtra (22 d.)	2 166,1	2 113,1	97,6	23,9	1,1	29,1	1,3
III.23 Humanitarinė pagalba (T.23)	635,0	625,1	98,4	5,6	0,9	4,3	0,7
III.24 Kova su sukčiavimu (24 d.)	72,5	57,6	79,5	6,3	8,7	8,6	11,9
III.25 Komisijos politikos krypčių koordinavimas ir teisinės konsultacijos (25 d.)	240,7	209,7	87,1	26,6	11,0	4,4	1,8
III.26 Komisijos administravimas (26 d.)	789,1	646,1	81,9	97,6	12,4	45,4	5,8
III.27 Biudžetas (27 d.)	1 162,6	1 144,9	98,5	11,9	1,0	5,9	0,5
III.28 Auditas (28 d.)	12,5	10,9	87,3	1,3	10,2	0,3	2,5
III.29 Statistika (29 d.)	133,2	111,3	83,5	10,5	7,9	11,4	8,6
III.30 Pensijos (30 d.)	947,7	947,0	99,9	0,1	0,0	0,7	0,1
III.31 Rezervai (31 d.)	157,0	—	—	—	—	157,0	100,0
IV Teisingumo Teismas (IV skn.)	267,0	237,8	89,0	14,9	5,6	14,4	5,4
V Audito Rūmai (V skn.)	119,9	99,4	82,9	7,4	6,2	13,1	11,0
VI Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (VI skn.)	123,8	107,9	87,1	11,4	9,2	4,6	3,7
VII Regionų komitetas (VII skn.)	82,0	69,3	84,5	9,6	11,7	3,2	3,9
VIII Europos Ombudsmenas ir Duomenų apsaugos priež. pareigūnas (VIII skn.)	12,7	9,6	75,3	1,8	14,2	1,3	10,5
Iš viso asignavimų mokėjimams	111 218,7	106 575,5	95,8	2 660,9	2,4	1 982,4	1,8
<i>Finansinės perspektyvos</i>							
1 Žemės ūkis	50 498,5	49 798,8	98,6	271,3	0,5	428,5	0,8
2 Struktūriniai veiksmai	32 570,6	32 399,3	99,5	58,4	0,2	112,9	0,3
3 Vidaus politikos	10 807,8	9 013,7	83,4	1 317,9	12,2	476,2	4,4
4 Išorės veiksmai	5 731,3	5 186,2	90,5	213,1	3,7	332,0	5,8
5 Administracinės išlaidos	7 713,0	6 699,7	86,9	785,1	10,2	228,2	3,0
6 Rezervai	386,0	127,6	33,1	—	—	258,4	66,9
7 Pasirengimo stojimui strategija	2 438,0	2 276,7	93,4	15,0	0,6	146,3	6,0
8 Kompensavimas	1 073,5	1 073,5	100,0	—	—	—	—
Iš viso asignavimų mokėjimams	111 218,7	106 575,5	95,8	2 660,9	2,4	1 982,4	1,8

(1) Galutiniai biudžeto asignavimai, atsizvelgus į pervedimus tarp biudžeto eilučių, asignavimai susiję su paskirtomis ar išsivintomis pajamomis ir asignavimai, perkelti iš praėitų finansinių metų.

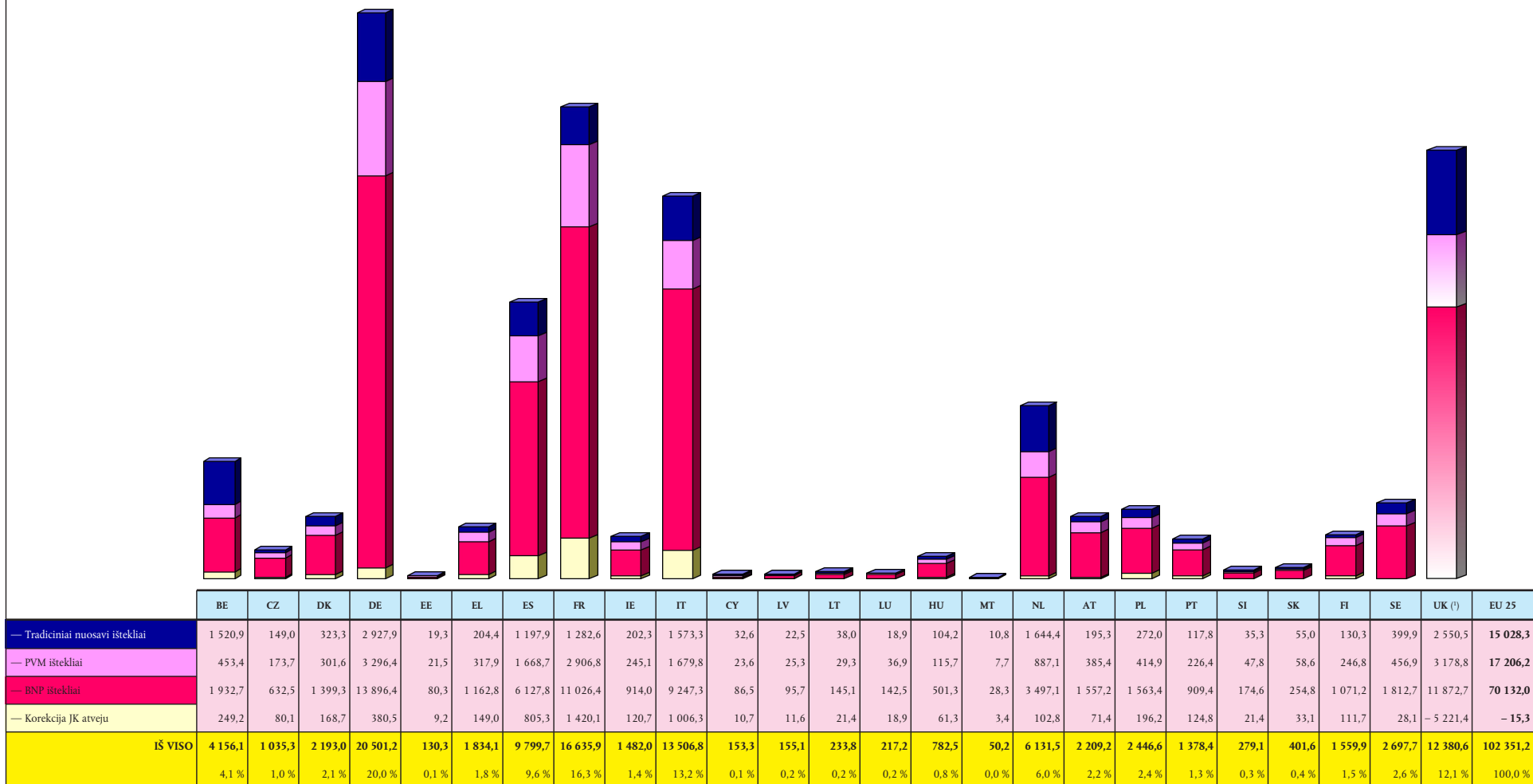
(2) III skirsnyje (Komisija) antraštinės dalys (d.) atitinka institucijos nustatytą veiklą (politikos sritis), skirtą veikla pagrįsto biudžeto (ABB) vykdymui.

V diagrama

Nuosavi ištekliai 2006 m. – Faktinės pajamos pagal valstybes nares

Faktinės pajamos

(milijonais eurų ir %)

(¹) Jungtinės Karalystės bendriesiems nuosaviems ištekliams (17 602,0 milijono eurų) taikoma (5 221,4 milijono eurų) korekcija. Šios korekcijos finansavimo našta tenka kitoms valstybėms narėms. Ši korekcija yra išimtinai taikoma bendrųjų nuosavų išteklių PVM ir BNPj sudedamosioms dalims proporcingai jų dydžiui.

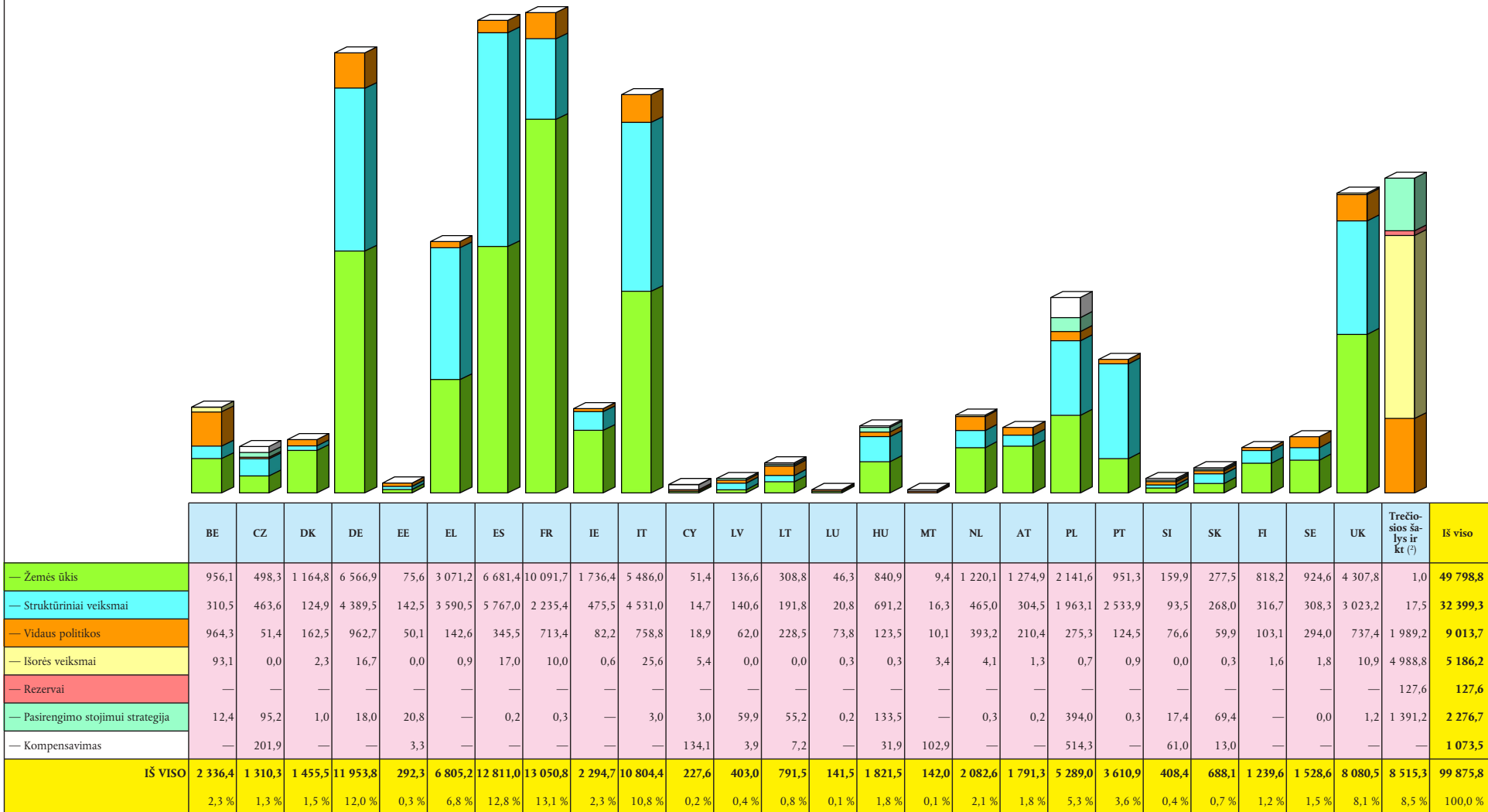
VI diagrama

2006 m. kiekvienoje valstybėje narėje įvykdyti mokėjimai ⁽¹⁾

Pastaba: 2006 m. įvykdyti mokėjimai = mokėjimai iš 2006 m. einamųjų asignavimų su iš 2005 m. perkeltais mokėjimais.

Finansinių perspektyvų išlaidų kategorijos

(milijonais eurų ir %)

(1) Geografinis suskirstymas yra ne pagal mokėjimus valstybėms narėms, bet pagal išlaidų priskyrimą atsižvelgiant į ABAC Komisijos kompiuterizuotos apskaitos sistemos duomenis.

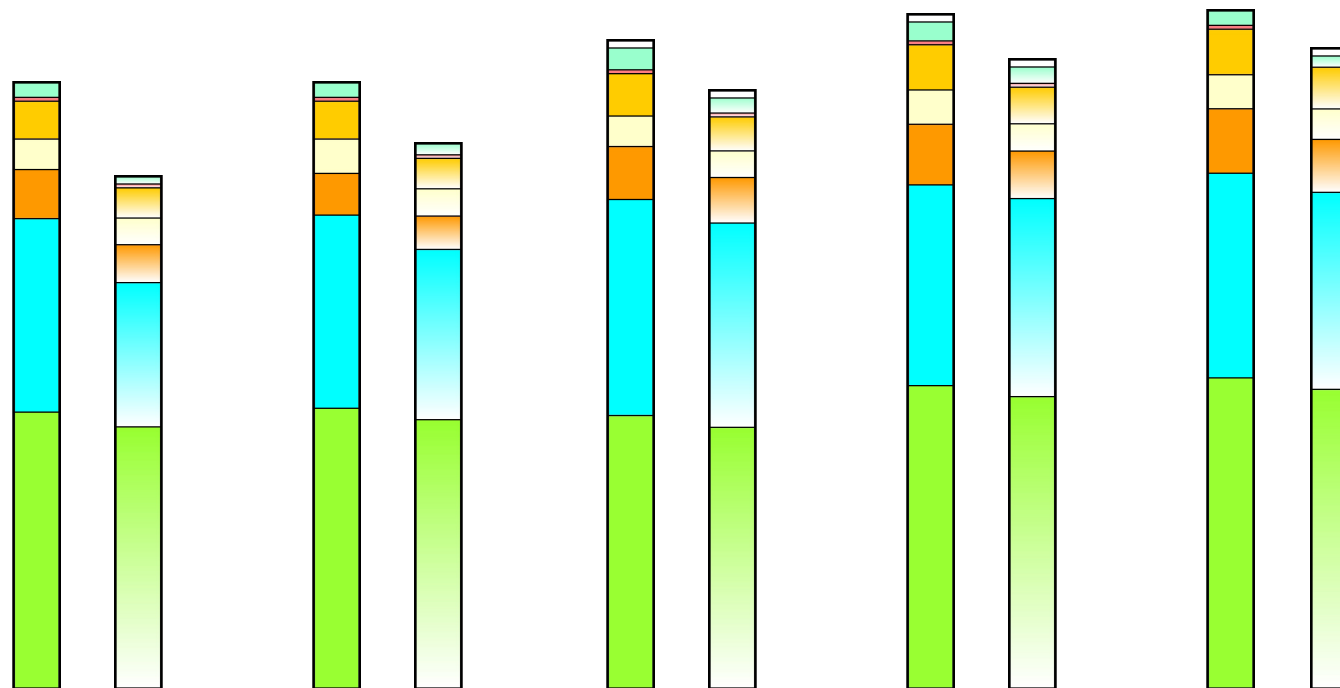
(2) Sumas, stulpelyje „Trečiosios šalys ir kt.“ sudaro išlaidas, susijusias su projektais, įgyvendintais už ES ribų ir prisidedant trečiosioms šalims. Taip pat čia įeina išlaidos, kurių negalima geografiškai priskirti.

VII diagrama

Asignavimų mokėjimams kaita ir panaudojimas 2002–2006 m. laikotarpiu pagal finansinių perspektyvų išlaidų kategorijas

Finansinių perspektyvų išlaidų kategorija

(milijonais eurų)

Įvykdyti mokėjimai	2002		2003		2004		2005		2006	
	Išlaidų kategorijos (!)	Turimi asignavimai	Įvykdyti mokėjimai (!)	Turimi asignavimai	Įvykdyti mokėjimai (!)	Turimi asignavimai	Įvykdyti mokėjimai (!)	Turimi asignavimai	Įvykdyti mokėjimai (!)	Turimi asignavimai
— Žemės ūkis	44 940,0	43 520,6	45 095,7	44 379,2	44 308,3	43 579,4	48 908,0	48 465,8	50 498,5	49 798,8
— Struktūriniai veiksmai	31 603,3	23 499,0	31 837,8	28 527,6	34 635,1	34 198,3	32 838,3	32 763,2	32 570,6	32 399,3
— Vidaus politikos	7 956,8	6 566,7	7 256,8	5 671,8	8 992,1	7 255,2	9 753,6	7 972,1	10 807,8	9 013,7
— Išorės veiksmai	4 969,8	4 423,7	4 898,9	4 285,8	5 098,0	4 605,8	5 435,4	5 013,1	5 731,3	5 186,2
— Administracinės išlaidos	5 856,6	5 211,6	6 087,1	5 305,2	6 927,2	5 856,4	7 301,2	6 191,4	7 713,0	6 699,7
— Rezervai	651,8	170,5	363,8	147,9	442,0	181,9	346,0	140,1	386,0	127,6
— Pasirengimo stojimui strategija	2 600,9	1 752,4	2 798,5	2 239,8	3 219,9	3 052,9	3 546,5	2 984,6	2 438,0	2 276,7
— Kompensavimas	—	—	—	—	1 409,5	1 409,5	1 305,0	1 305,0	1 073,5	1 073,5
IŠ VISO	98 579,3	85 144,5	98 338,7	90 557,5	105 032,1	100 139,4	109 434,0	104 835,2	111 218,7	106 575,5

(!) Turimi asignavimai = Finansinių metų asignavimai mokėjimams + asignavimai, perkelti iš praėjusių finansinių metų.

II PRIEDAS

Nuo 2002 m. Audito Rūmų patvirtintos atskaitos ir nuomonės

Vadovaujantis sutarčių nuostatomis, Audito Rūmai turi parengti metinę ataskaitą. Taip pat sutartys ir kiti galiojantys teisės aktai reikalauja, kad Audito Rūmai pateiktų specialiąsias metines ataskaitas dėl tam tikrų Bendrijos struktūrų ir veiklos. Be to, sutartys

suteikia Audito Rūmams galią pareikšti pastabas konkrečiais klausimais ir teikti nuomones kurios nors institucijos prašymu. Toliau pateikiamos nuo 2002 m. Audito Rūmų patvirtintos atskaitos ir nuomonės.

Pavadinimas	Leidiny
Metinės ataskaitos ir patikinimo pareiškimai	
Dvidešimt penktoji 2001 finansinių metų metinė ataskaita:	OL C 295, 2002 11 28
— iš bendrojo biudžeto finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
— iš šeštojo, septintojo ir aštuntojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
Dvidešimt šeštoji 2002 finansinių metų metinė ataskaita:	OL C 286, 2003 11 28
— iš bendrojo biudžeto finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
— iš šeštojo, septintojo ir aštuntojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
Dvidešimt septintoji 2003 finansinių metų metinė ataskaita:	OL C 293, 2004 11 30
— iš bendrojo biudžeto finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
— iš šeštojo, septintojo, aštuntojo ir devintojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
Dvidešimt aštuntoji 2004 finansinių metų metinė ataskaita:	OL C 301, 2005 11 30
— biudžeto vykdymo ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
— iš šeštojo, septintojo, aštuntojo ir devintojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
Dvidešimt devintoji 2005 finansinių metų metinė ataskaita:	OL C 263, 2006 10 31
— biudžeto vykdymo ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
— iš šeštojo, septintojo, aštuntojo ir devintojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
Trisdešimtoji 2006 finansinių metų metinė ataskaita:	Paskelbta šiame Oficialiajame leidinyje (OL)
— biudžeto vykdymo ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
— iš šeštojo, septintojo, aštuntojo ir devintojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaita ir patikinimo pareiškimas	
Specialiosios ataskaitos	
<i>Pajamos</i>	
— Specialioji ataskaita Nr. 11/2006 apie Bendrijos tranzito sistemą	OL C 44, 2007 2 27
<i>Bendroji žemės ūkio politika</i>	
— Specialioji ataskaita Nr. 5/2002 dėl išmokų ir mokėjimų schemų plėtojimo bendrame jautienos ir veršienos rinkos organizavime	OL C 290, 2002 11 25

Pavadinimas	Leidinys
— Specialioji ataskaita Nr. 6/2002 dėl Komisijos valdomos ES paramos aliejinių augalų sėklų sektoriui audito	OL C 254, 2002 10 22
— Specialioji ataskaita Nr. 7/2002 dėl bendro bananų sektoriaus rinkos organizavimo patikimo finansų valdymo	OL C 294, 2002 11 28
— Specialioji ataskaita Nr. 1/2003 dėl eksporto kompensacijų išankstinio mokėjimo	OL C 98, 2003 4 24
— Specialioji ataskaita Nr. 4/2003 dėl kaimo plėtros: parama mažiau palankioms teritorijoms	OL C 151, 2003 6 27
— Specialioji ataskaita Nr. 9/2003 dėl sistemos, skirtos nustatyti subsidijų už žemės ūkio produktų eksportą (eksporto kompensacijų) tarifus	OL C 211, 2003 9 5
— Specialioji ataskaita Nr. 12/2003 dėl bendro džiovintų pašarų sektoriaus rinkos organizavimo patikimo finansų valdymo	OL C 298, 2003 12 9
— Specialioji ataskaita Nr. 13/2003 dėl paramos medvilnės gamybai	OL C 298, 2003 12 9
— Specialioji ataskaita Nr. 14/2003 dėl Komisijos apskaičiuojamų ūkių pajamų (EB sutarties 33 str. 1 dalies b punktas)	OL C 45, 2004 2 20
— Specialioji ataskaita Nr. 3/2004 dėl neteisėtai išmokėtų bendrosios žemės ūkio politikos išmokų išieškojimo	OL C 269, 2004 11 4
— Specialioji ataskaita Nr. 6/2004: galvijų identifikavimo ir registravimo sistemos įdiegimas Europos Sąjungoje	OL C 29, 2005 2 4
— Specialioji ataskaita Nr. 7/2004 dėl bendro žaliavinio tabako rinkos organizavimo (BRO)	OL C 41, 2005 2 17
— Specialioji ataskaita Nr. 8/2004 dėl Komisijos priemonių ir išlaidų kovai su snukio ir nagių liga valdymo ir priežiūros	OL C 54, 2005 3 3
— Specialioji ataskaita Nr. 9/2004 dėl kaimo plėtros politikos miškininkystės priemonių	OL C 67, 2005 3 18
— Specialioji ataskaita Nr. 3/2005 dėl kaimo plėtros: agrarinės aplinkosaugos išlaidų patikrinimas	OL C 279, 2005 11 11
— Specialioji ataskaita Nr. 7/2006 dėl investicijų į kaimo plėtrą: ar jos padeda efektyviai spręsti problemas kaimo vietovėse?	OL C 282, 2006 11 20
— Specialioji ataskaita Nr. 8/2006: ar esama didesnės pažangos? Europos Sąjungos paramos vaisių ir daržovių augintojų veiklos programoms veiksmingumas	OL C 282, 2006 11 20
— Specialioji ataskaita Nr. 4/2007 dėl siuntų, kurioms taikomos eksporto grąžinamosios išmokos, fizinių ir sukeitimo patikrų su Komisijos atsakymais	Rengiama skelbti
<i>Struktūrinės politikos</i>	
— Specialioji ataskaita Nr. 3/2002 dėl Bendrijos užimtumo iniciatyvos „Integra“	OL C 263, 2002 10 29
— Specialioji ataskaita Nr. 4/2002 dėl vietinių užimtumui skirtų veiksmų	OL C 263, 2002 10 29
— Specialioji ataskaita Nr. 7/2003 dėl paramos programų rengimui įgyvendinimo 2000–2006 m. struktūrinių fondų srityje	OL C 174, 2003 7 23
— Specialioji ataskaita Nr. 4/2004 dėl Bendrijos iniciatyvos transeuropinio bendradarbiavimo srityje „Interreg III“ programų rengimo	OL C 303, 2004 12 7
— Specialioji ataskaita Nr. 1/2006 apie Europos socialinio fondo indėlį kovojant su ankstyvu pasitraukimu iš švietimo sistemos	OL C 99, 2006 4 26

Pavadinimas	Leidinys
— Specialioji ataskaita Nr. 10/2006 apie 1994–1999 m. laikotarpio 1 ir 3 tikslo programų (struktūriniai fondai) ex post įvertinimus	OL C 302, 2006 12 12
— Specialioji ataskaita Nr. 1/2007 dėl 2000–2006 m. struktūrinių fondų tarpinio laikotarpio procesų įgyvendinimo	OL C 124, 2007 6 5

Vidaus politikos, įskaitant mokslinius tyrimus

— Specialioji ataskaita Nr. 2/2002 dėl Socrates ir Europos Bendrijos jaunimo veiksmų programų	OL C 136, 2002 6 7
— Specialioji ataskaita Nr. 11/2003 dėl aplinkosaugos finansinio instrumento (LIFE)	OL C 292, 2003 12 2
— Specialioji ataskaita Nr. 1/2004 dėl mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros netiesioginių veiksmų pagal penktąją bendrąją programą (FP5), skirtą mokslinių tyrimų ir technologijų plėtrai (1998–2002 m.), valdymo	OL C 99, 2004 4 23
— Specialioji ataskaita Nr. 6/2005 dėl transeuropinio transporto tinklo (TEN-T)	OL C 94, 2006 4 21
— Specialioji ataskaita Nr. 3/2007 dėl Europos pabėgėlių fondo valdymo (2000–2004 m.)	OL C 178, 2007 7 31

Išorės veiksmai

— Specialioji ataskaita Nr. 1/2002 dėl makrofinansinės paramos (MFP) trečiosioms šalims ir struktūrinės pertvarkos priemonių (SPP) Viduržemio jūros baseino šalyse	OL C 121, 2002 5 23
— Specialioji ataskaita Nr. 2/2003 dėl trečiojoje šalyse įgyvendinamos maisto saugumo politikos, finansuojamos iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto	OL C 93, 2003 4 17
— Specialioji ataskaita Nr. 8/2003 dėl iš EPF finansuojamų infrastruktūros darbų vykdymo	OL C 181, 2003 7 31
— Specialioji ataskaita Nr. 10/2003 dėl Komisijos vykdomo plėtros paramos Indijai prieš skurdą, užtikrinančios nuolatinę naudą, valdymo efektyvumo	OL C 211, 2003 9 5
— Specialioji ataskaita Nr. 15/2003 dėl iš EPF finansuojamų mikroprojektų programų audito	OL C 63, 2004 3 11
— Specialioji ataskaita Nr. 10/2004 dėl EB išorinės pagalbos valdymo įgaliojimų perdavimo Komisijos delegacijoms	OL C 72, 2005 3 22
— Specialioji ataskaita Nr. 2/2005 apie Europos plėtros banko biudžetinę paramą AKR šalims: Komisijos vykdomas skyriaus „viešųjų finansų reforma“ valdymas	OL C 249, 2005 10 7
— Specialioji ataskaita Nr. 4/2005 dėl Komisijos vykdomo ekonominio bendradarbiavimo Azijoje valdymo	OL C 260, 2005 10 19
— Specialioji ataskaita Nr. 2/2006 dėl pagal TACIS programą finansuojamų projektų vykdymo Rusijos Federacijoje	OL C 119, 2006 5 19
— Specialioji ataskaita Nr. 3/2006 dėl Europos Komisijos humanitarinės pagalbos po cunamio	OL C 170, 2006 7 21
— Specialioji ataskaita Nr. 5/2006 dėl MEDA programos	OL C 200, 2006 8 24
— Specialioji ataskaita Nr. 6/2006 Komisijos vykdomo vystymo bendradarbiavimo aplinkos aspektai	OL C 235, 2006 9 29
— Specialioji ataskaita Nr. 5/2007 Komisijos vykdytas CARDS programos valdymas	Rengiama skelbti

Pasirengimo stojimui strategija

— Specialioji ataskaita Nr. 5/2003 dėl aplinkosaugos projektų šalyse kandidatėse finansavimo pasirengimo stojimui priemonėmis PHARE ir ISPA	OL C 167, 2003 7 17
---	---------------------

Pavadinimas	Leidinys
— Specialioji ataskaita Nr. 6/2003 dėl porinio projekto – pagrindinės institucinės plėtros šalyse kandidatėse paramos priemonės	OL C 167, 2003 7 17
— Specialioji ataskaita Nr. 2/2004 dėl pasirengimo stojimui į ES paramos: ar tinkamai valdyta SA-PARD programa?	OL C 295, 2004 11 30
— Specialioji ataskaita Nr. 5/2004 apie PHARE paramos, kurios paskirtis – padėti šalims kandidatėms pasirengti valdyti struktūrinius fondus	OL C 15, 2005 1 20
— Specialioji ataskaita Nr. 4/2006 dėl PHARE investicinių projektų Bulgarijoje ir Rumunijoje	OL C 174, 2006 7 26

Administracinės išlaidos

— Specialioji ataskaita Nr. 3/2003 dėl Europos institucijų invalidumo pensijos tvarkos	OL C 109, 2003 5 7
— Specialioji ataskaita Nr. 1/2005 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) valdymo	OL C 202, 2005 8 18
— Specialioji ataskaita Nr. 5/2005 – Parlamento, Komisijos ir Tarybos vertimo žodžiu išlaidos	OL C 291, 2005 11 23
— Specialioji ataskaita Nr. 9/2006 dėl Komisijos, Parlamento ir Tarybos vertimo raštu išlaidų	OL C 284, 2006 11 21
— Specialioji ataskaita Nr. 2/2007 dėl institucijų išlaidų pastatams	OL C 148, 2007 7 2 ir OL C 178, 2007 7 31

Finansiniai instrumentai ir bankininkystė

Specialiosios metinės ataskaitos

EAPB finansinės ataskaitos

— EAPB 2001 m. gruodžio 31 d. finansinių metų finansinės ataskaitos	OL C 158, 2002 7 3
— EAPB 2002 m. liepos 23 d. finansinių metų finansinės ataskaitos	OL C 127, 2003 5 29

EAPB metinė ataskaita

— EAPB 2001 finansinių metų metinė ataskaita ir patikinimo pareiškimas	OL C 302, 2002 12 5
— EAPB finansinių metų, pasibaigusį 2002 m. liepos 23 d., metinė ataskaita ir patikinimo pareiškimas	OL C 224, 2003 9 19

Euratomo tiekimo agentūra

— Ataskaita apie Euratomo tiekimo agentūros 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita apie Euratomo tiekimo agentūros 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita apie Euratomo tiekimo agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita dėl Euratomo tiekimo agentūros 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita dėl Euratomo tiekimo agentūros 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita dėl Euratomo tiekimo agentūros 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL neskelbta

Pavadinimas	Leidinys
<i>Jungtinis Europos toras (JET)</i>	
— Ataskaita dėl JET bendrosios įmonės 2001 m. finansinių ataskaitų	OL neskelbta
<i>Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (Dublinas)</i>	
— Ataskaita apie Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos profesinio mokymo plėtros centras (Salonikai)</i>	
— Ataskaita apie Europos profesinio mokymo plėtros centro 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos profesinio mokymo plėtros centro 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos profesinio mokymo plėtros centro 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos profesinio mokymo plėtros centro 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita dėl Europos profesinio mokymo plėtros centro 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita dėl Europos profesinio mokymo plėtros centro 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	Rengiama skelbti
<i>Europos mokyklos</i>	
— Ataskaita apie Europos mokyklų 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita apie Europos mokyklų 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita apie Europos mokyklų 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita dėl Europos mokyklų 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita dėl Europos mokyklų 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita dėl Europos mokyklų 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL neskelbta
<i>Europos centrinis bankas (ECB, Frankfurtas)</i>	
— Ataskaita atlikus Europos centrinio banko valdymo efektyvumo 2001 finansiniais metais auditą	OL C 259, 2002 10 25

Pavadinimas	Leidinys
— Ataskaita atlikus Europos centrinio banko valdymo efektyvumo 2002 finansiniais metais auditą	OL C 45, 2004 2 20
— Ataskaita atlikus Europos centrinio banko valdymo efektyvumo 2003 finansiniais metais auditą	OL C 286, 2004 11 23
— Ataskaita apie Europos centrinio banko valdymo efektyvumą 2004 finansiniais metais	OL C 119, 2006 5 19
<i>Šengeno sutarčių valdymas</i>	
— Specialioji metinė ataskaita apie metinę finansinę atskaitomybę, susijusią su Tarybos generalinio sekretoriaus (vyriausiojo įgaliotinio) vykdomu sutarčių, jo sudarytų tam tikrų valstybių narių vardu ir skirtų Valdymo padalinio pagalbos tarnybinei stočiai įdiegti bei veikti ir SIRENE tinklo II etapui (Šengeno sutartims) įgyvendinti, valdymu 2001 m. gruodžio 31 d.	OL neskelbta
— Specialioji metinė ataskaita apie Šengeno sutarčių 2002 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL neskelbta
<i>„Sisnet“ sutarčių valdymas</i>	
— Specialioji metinė ataskaita apie metinę finansinę atskaitomybę, skirtą Tarybos generalinio sekretoriaus pavaduotojo vykdomam sutarčių, sudarytų jo vardu tam tikrų valstybių narių naudai ir susijusių su Šengeno aplinkai skirtos ryšių infrastruktūros, žinomos „Sisnet“ pavadinimu, įdiegimu bei veikimu, valdymui 2001 m. gruodžio 31 d.	OL neskelbta
— Specialioji metinė ataskaita apie „Sisnet“ 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Su „Sisnet“ įgyvendinimu susijusios 2003 metų finansinės atskaitomybės specialioji metinė ataskaita	OL neskelbta
— Specialioji metinė ataskaita dėl su „Sisnet“ sistema susijusių 2004 metų finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita apie su „Sisnet“ sistema susijusias 2005 metų finansines ataskaitas	OL neskelbta
— Ataskaita apie su „Sisnet“ sistema susijusias 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL neskelbta
<i>Bendrijos augalų veislių tarnyba (Anžė)</i>	
— Ataskaita apie Bendrijos augalų veislių tarnybos 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Bendrijos augalų veislių tarnybos 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Bendrijos augalų įvairovės biuro 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Bendrijos augalų veislių tarnybos 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Bendrijos augalų veislių tarnybos 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Bendrijos augalų veislių tarnybos 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Vidaus rinkos derinimo tarnyba (Alikantė)</i>	
— Ataskaita apie Vidaus rinkos derinimo tarnybos 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Vidaus rinkos derinimo tarnybos 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Vidaus rinkos derinimo tarnybos 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita dėl Vidaus rinkos derinimo tarnybos 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita dėl Vidaus rinkos derinimo tarnybos 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita dėl Vidaus rinkos derinimo tarnybos 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	Rengiama skelbti

Pavadinimas	Leidinys
<i>Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra (Bilbao)</i>	
— Ataskaita apie Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita dėl Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita dėl Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita dėl Europos saugos ir sveikatos darbe agentūros 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	Rengiama skelbti
<i>Europos aplinkos agentūra (Kopenhaga)</i>	
— Ataskaita apie Europos aplinkos agentūros 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos aplinkos agentūros 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos aplinkos agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos aplinkos agentūros 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos aplinkos agentūros 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos aplinkos agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centras (Lisabona)</i>	
— Ataskaita apie Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centro 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centro 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centro 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centro 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centro 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėjimo centro 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	Rengiama skelbti
<i>Europos vaistų agentūra (Londonas)</i>	
— Ataskaita apie Europos vaistų agentūros 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos vaistų agentūros 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos vaistų agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30

Pavadinimas	Leidiny
— Ataskaita apie Europos vaistų agentūros 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos vaistų agentūros 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos vaistų agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti

Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras (Liuksemburgas)

— Ataskaita apie Europos Sąjungos įstaigų vertimo centro 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos Sąjungos įstaigų vertimo centro 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos Sąjungos įstaigų vertimo centro 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos Sąjungos įstaigų vertimo centro 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos Sąjungos įstaigų vertimo centro 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos Sąjungos įstaigų vertimo centro 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti

Europos mokymo fondas (Turinas)

— Ataskaita apie Europos mokymo fondo 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos mokymo fondo 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos mokymo fondo 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos mokymo fondo 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos mokymo fondo 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos mokymo fondo 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti

Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (Viena) – Rasizmo ir ksenofobijos apraiškų stebėjimo centras

— Ataskaita apie Europos rasizmo ir ksenofobijos apraiškų stebėjimo centro 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos rasizmo ir ksenofobijos apraiškų stebėjimo centro 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Europos rasizmo ir ksenofobijos apraiškų stebėjimo centro 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos rasizmo ir ksenofobijos apraiškų stebėjimo centro 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos rasizmo ir ksenofobijos apraiškų stebėjimo centro 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos pagrindinių teisių agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti

Europos rekonstrukcijos agentūra (Salonikai)

— Ataskaita apie Europos rekonstrukcijos agentūros 2001 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 326, 2002 12 27
— Ataskaita apie Europos rekonstrukcijos agentūros 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30

Pavadinimas	Leidinys
— Ataskaita apie Europos rekonstrukcijos agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 41, 2005 2 17
— Ataskaita apie Europos rekonstrukcijos agentūros 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos rekonstrukcijos agentūros 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos rekonstrukcijos agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos jūrų saugos agentūra (Lisabona)</i>	
— Ataskaita apie Europos jūrų saugos agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos jūrų saugos agentūros 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos jūrų saugos agentūros 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos jūrų saugos agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos aviacijos saugos agentūra (Kelnas)</i>	
— Ataskaita apie Europos aviacijos saugos agentūros 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita apie Europos aviacijos saugos agentūros 2004 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita apie Europos aviacijos saugos agentūros 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos aviacijos saugos agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos maisto saugos tarnyba (Parma)</i>	
— Ataskaita apie Europos maisto saugos tarnybos 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita dėl Europos maisto saugos tarnybos 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita dėl Europos maisto saugos tarnybos 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita dėl Europos maisto saugos tarnybos 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	Rengiama skelbti
<i>Eurojustas</i>	
— Ataskaita apie Eurojusto 2002 finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 319, 2003 12 30
— Ataskaita apie Eurojusto 2003 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 324, 2004 12 30
— Ataskaita dėl Eurojusto 2004 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 332, 2005 12 28
— Ataskaita dėl Eurojusto 2005 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita dėl Eurojusto 2006 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų	Rengiama skelbti
<i>Konventas</i>	
— Ataskaita apie Konventą dėl Europos Sąjungos ateities generalinio sekretoriaus parengtas metines finansines ataskaitas nuo 2002 m. vasario 21 d. iki gruodžio 31 d.	OL C 122, 2003 5 22
— Ataskaita apie Konvento dėl Europos Sąjungos ateities generalinio sekretoriaus parengtas 2003 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį finansinių metų finansines ataskaitas	OL C 157, 2004 6 14

Pavadinimas	Leidiny
<i>Bendra įmonė „Galileo“ (Briuselis)</i>	
— Ataskaita apie bendros įmonės „Galileo“ metines finansines ataskaitas 2003 m. gruodžio 31 d.	OL neskelbta
— Ataskaita dėl bendros įmonės „Galileo“ 2004 m. gruodžio 31 d. pasibaigusią finansinių metų finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita dėl bendros įmonės „Galileo“ 2005 m. gruodžio 31 d. pasibaigusią finansinių metų finansinių ataskaitų	OL neskelbta
— Ataskaita dėl bendros įmonės „Galileo“ 2006 m. gruodžio 31 d. pasibaigusią finansinių metų finansinių ataskaitų	OL neskelbta
<i>Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (Heraklionas)</i>	
— Ataskaita apie Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (Stokholmas)</i>	
— Ataskaita apie Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro 2005 finansinių metų metines finansines ataskaitas	OL C 312, 2006 12 19
— Ataskaita apie Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos priežiūros institucija GNSS (Briuselis)</i>	
— Ataskaita apie Europos priežiūros institucijos GNSS 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos geležinkelių agentūra (Valensjenas)</i>	
— Ataskaita apie Europos geležinkelių agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos policijos koledžas (Bramshilas)</i>	
— Ataskaita apie Europos policijos koledžo 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Europos operatyvinio bendradarbiavimo valdymo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų agentūra (Varšuva)</i>	
— Ataskaita apie Europos operatyvinio bendradarbiavimo valdymo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorinių sienų agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga (Briuselis)</i>	
— Ataskaita apie Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti
<i>Pažangios energetikos vykdomoji agentūra (Briuselis)</i>	
— Ataskaita apie Pažangios energetikos vykdomosios agentūros 2006 finansinių metų metines finansines ataskaitas	Rengiama skelbti

Pavadinimas	Leidiny
Nuomonės	
— Nuomonė Nr. 1/2002 dėl pasiūlymo pataisyti Vidaus rinkos derinimo tarnybos (Alikantė) finansinį reglamentą	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 2/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą dėl finansinio reglamento, taikomo Europos Bendrijų bendrajam biudžetui	OL C 92, 2002 4 17
— Nuomonė Nr. 3/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, taikomą Eurojusto biudžetui	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 4/2002 dėl pataisyto pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies pakeičiantį reglamentą (Euratomas, EAPB, EEB) Nr. 549/69, nustatantį Europos Bendrijų pareigūnų ir kitų tarnautojų kategorijas, kur taikomos Bendrijų privilegijų ir imunitetų protokolo 12 straipsnio, 13 straipsnio 2 dalies ir 14 straipsnio nuostatos	OL C 225, 2002 9 20
— Nuomonė Nr. 5/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, įvedantį specialias priemones, skirtas nutraukti Europos Bendrijų Komisijos pareigūnų tarnybą, kurios yra Komisijos reformos dalis	OL C 236, 2002 10 1
— Nuomonė Nr. 6/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, įvedantį specialias priemones, skirtas nutraukti Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriato pareigūnų tarnybą	OL C 236, 2002 10 1
— Nuomonė Nr. 7/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, įvedantį specialias priemones, skirtas nutraukti Europos Parlamento pareigūnų ir politinėse frakcijose dirbančio laikino personalo tarnybą	OL C 236, 2002 10 1
— Nuomonė Nr. 8/2002 dėl pasiūlymo priimti peržiūrėtą Finansinį reglamentą, taikomą Europos rekonstrukcijos agentūros biudžetui	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 9/2002 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo	OL C 285, 2002 11 21
— Nuomonė Nr. 10/2002 dėl Komisijos pasiūlymo pataisyti Bendrijos struktūrų steigiamuosius aktus priėmus naują Finansinį reglamentą	OL C 285, 2002 11 21
— Nuomonė Nr. 11/2002 dėl pasiūlymo priimti Komisijos reglamentą dėl finansinio reglamentavimo pagrindų, skirtų struktūroms, nurodytoms Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento 185 str.	OL C 12, 2003 1 17
— Nuomonė Nr. 12/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą dėl Finansinio reglamento, taikomo devintajam Europos plėtros fondui pagal AKR-ES partnerystės susitarimą, pasirašytą 2000 m. birželio 23 d. Kotonu	OL C 12, 2003 1 17
— Nuomonė Nr. 13/2002 dėl Komisijos reglamento projekto, kuriuo nustatytos išsamios taisyklės, skirtos įgyvendinti 2002 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento	OL C 12, 2003 1 17
— Nuomonė Nr. 14/2002 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies pakeičiantį Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos reglamentą ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas	OL C 21, 2003 1 28
— Nuomonė Nr. 1/2003 dėl pasiūlymo priimti Vidaus rinkos derinimo tarnybos (prekių ženklai ir dizainas) Biudžeto komiteto reglamentą, kuriuo nustatytos biurui taikomos finansinės nuostatos („Finansinis reglamentas“)	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 2/2003 dėl pasiūlymo priimti Bendrijos augalų veislių biuro administracijos tarnybos reglamentą, kuriuo nustatytos biurui taikomos finansinės nuostatos („Finansinis reglamentas“)	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 3/2003 dėl Europos maisto saugos tarnybos finansinio reglamento projekto	OL neskelbta

Pavadinimas	Leidiny
— Nuomonė Nr. 4/2003 dėl Europos Sąjungos įstaigų vertimo centrui (CTOU, Liuksemburgas) taikomo finansinio reglamento projekto	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 5/2003 dėl pasiūlymo Tarybos reglamentui, Kipro, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos, Maltos, Lenkijos, Čekijos Respublikos, Slovakijos ir Slovėnijos įstojimo proga įvedančiam specialiąsias laikinas priemones, skirtas Europos Bendrijų pareigūnams samdyti	OL C 224, 2003 9 19
— Nuomonė Nr. 6/2003 dėl Europos vaistų vertinimo agentūros finansinio reglamento projekto	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 7/2003 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies pakeičiantį Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantį Sprendimą 2000/597/EB, Euratomas, dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos	OL C 318, 2003 12 30
— Nuomonė Nr. 8/2003 dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, įsteigiantį veiksmų programą, skirtą skatinti veiklą Bendrijos finansinių interesų apsaugos srityje	OL C 318, 2003 12 30
— Nuomonė Nr. 9/2003 dėl Komisijos reglamento dėl vykdančiųjų agentūrų standartinio finansinio reglamento, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdančiųjų agentūrų, kurioms patikėtos tam tikros užduotys valdant Bendrijos programas, nuostatus, projekto	OL C 19, 2004 1 23
— Nuomonė Nr. 10/2003 dėl pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies pakeičiantį reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2728/94, įsteigiantį Garantijų fondą išorės veiksmams	OL C 19, 2004 1 23
— Nuomonė Nr. 1/2004 dėl pataisyto pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, iš dalies pakeičiančio Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas	OL C 75, 2004 3 24
— Nuomonė Nr. 2/2004 dėl vieno bendro audito modelio (ir pasiūlymas dėl Bendrijos vidaus kontrolės sistemos)	OL C 107, 2004 4 30
— Nuomonė Nr. 1/2005 dėl Tarybos reglamento dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo pasiūlymo	OL C 121, 2005 5 20 ir OL C 167, 2005 7 7
— Nuomonė Nr. 2/2005 dėl Tarybos reglamento, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo, pasiūlymo	OL C 121, 2005 5 20
— Nuomonė Nr. 3/2005 apie Komisijos reglamento projektą (EB), pataisantį 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles	OL C 124, 2005 5 23
— Nuomonė Nr. 4/2005 dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ir dėl Tarybos reglamento dėl įgyvendinimo priemonių, skirtų biudžeto disbalansui koreguoti, pagal Tarybos sprendimo [...] dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos 4 ir 5 straipsnius, pasiūlymų	OL C 167, 2005 7 7
— Nuomonė Nr. 5/2005 dėl 2004 m. rugsėjo 16 d. Bendrijos Augalų įvairovės biuro valdybos priimto Biuro finansinio reglamento pataisos projekto	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 6/2005 dėl reglamento, iš dalies keičiančio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (EB) Nr. 1073/1999 ir (Euratomas) Nr. 1074/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų, pasiūlymo	OL C 202, 2005 8 18
— Nuomonė Nr. 7/2005 dėl Komisijos reglamento, iš dalies pakeičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, dėl vykdomųjų agentūrų apskaitos pareigūnų etatų, projekto	OL C 249, 2005 10 7

Pavadinimas	Leidinys
— Nuomonė Nr. 8/2005 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl administracinės savitarpio pagalbos, siekiant apsaugoti Bendrijos finansinius interesus nuo sukčiavimo ir bet kokios kitos neteisėtos veikos, pasiūlymo	OL C 313, 2005 12 9
— Nuomonė Nr. 9/2005 dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2728/94, įsteigiančio Išorės veikslių garantijų fondą, pasiūlymo [COM(2005) 130 galutinis]	OL C 313, 2005 12 9
— Nuomonė Nr. 10/2005 dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento, projekto	OL C 13, 2006 1 18
— Nuomonė Nr. 11/2005 apie Komisijos reglamento (EB, Euratomas) projektą, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles	OL C 13, 2006 1 18
— Nuomonė Nr. 1/2006 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimo Septintosios pagrindų programos veiksmuose ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos taisykles (2007–2013 m.), pasiūlymo	OL C 203, 2006 8 25
— Nuomonė Nr. 2/2006 apie Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos pasiūlymą	OL C 203, 2006 8 25
— Nuomonė Nr. 3/2006 dėl Tarybos reglamento, nustatančio specialias laikinąsias Europos Bendrijų pareigūnų įdarbinimo priemones dėl Bulgarijos ir Rumunijos stojimo, pasiūlymo	OL C 273, 2006 11 9
— Nuomonė Nr. 4/2006 dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio 2002 m. birželio 25 d. Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento, projekto	OL C 273, 2006 11 9
— Nuomonė Nr. 5/2006 dėl Europos mokyklų finansinio reglamento pakeitimo pasiūlymo	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 6/2006 dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 804/2004/EB, steigiantis Bendrijos veikslių programą, skatinančią veiklą Bendrijos finansinių interesų apsaugos srityje (Herkulio programa II), ir pratęsimas jos galiojimas, pasiūlymo	OL C 302, 2006 12 12
— Nuomonė Nr. 7/2006 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų, pasiūlymo	OL C 8, 2007 1 12
— Nuomonė Nr. 8 dėl Tarybos reglamento, panaikinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2040/2000 dėl biudžeto vykdymo tvarkos, pasiūlymo	OL C 8, 2007 1 12
— Nuomonė Nr. 1/2007 dėl Komisijos reglamento (EB, Euratomas), iš dalies keičiančio Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles, projekto	OL C 46, 2007 2 28
— Nuomonė Nr. 2/2007 dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio 9-ajam Europos plėtros fondui taikomą finansinį reglamentą, projekto	OL C 101, 2007 5 4
— Nuomonė Nr. 3/2007 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą, pasiūlymo	OL C 101, 2007 5 4

Pavadinimas	Leidinys
— Nuomonė Nr. 4/2007 dėl Komisijos reglamento (EB), iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1653/2004, nustatantį vykdomųjų agentūrų standartinį finansinį reglamentą, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003, nustatantį vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus, projekto (SEC(2007) 492 galutinis)	OL C 216, 2007 9 14
— Nuomonė Nr. 5/2007 dėl Tarybos reglamento dėl Euratomo tiekimo agentūrai taikomo Finansinio reglamento pasiūlymo	OL neskelbta
— Nuomonė Nr. 6/2007 dėl valstybių narių metinių apibendrinimų, valstybių narių nacionalinių deklaracijų ir su ES lėšomis susijusio nacionalinių audito institucijų audito darbo	OL C 216, 2007 9 14